

TURUN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2019

Kaupunginhallitus 30.3.2020 §

Toimintakertomus

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan katsaus – Minna Arve	1
1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
1.1. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.2. Yleinen taloudellinen kehitys	4
1.3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	6
1.4. Kaupungin henkilöstö	9
1.5. Ympäristötekijät	11
1.6. Muut ei-taloudelliset asiat	13
1.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	14
1.8. Arvio kaupungin ja kaupunkikonsernin merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä	15
2. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko	17
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	19
3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	19
3.2. Toiminnan rahoitus	22
4. Rahoitusasema ja sen muutokset	26
5. Kokonaistulot ja -menot	30
6. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	30
6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	30
6.2. Konsernissa tapahtuneet muutokset	31
6.3. Konsernin toiminnan ohjaus	31
6.4. Konsernivalvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	33
6.5. Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut	36
6.6. Olennaiset tapahtumat tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	42
7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainoittamista koskevista toimenpiteistä.....	42
8. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	43
Kaupunginvaltuusto	45
Keskusvaalilautakunta	46
Tarkastuslautakunta	47
KJ-toimiala	49
Kaupunginhallitus, konsernihallinto ja kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet	
Hyvinvointitoimiala	58
Sosiaali- ja terveyslautakunta	
Sivistystoimiala	64
Kasvatus- ja opetuslautakunta	
Vapaa-aikatoimiala	67
Liikuntalautakunta	
Kulttuurilautakunta	
Nuorisolautakunta	

Toimintakertomus

Kaupunkiympäristötoimiala.....	71
Kaupunkiympäristölautakunta	
Rakennus- ja lupalautakunta	
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta	
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos.....	78
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	
Konserniyhteisöt	80
TVT Asunnot Oy	80
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	82
Turun Ylioppilaskyläsäätiö	83
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy	84
Turku Energia Oy (konserni).....	86
Turun Satama Oy (konserni)	88
Turun Seudun Vesi Oy	89
Turun seudun puhdistamo Oy	90
Turun Vesihuolto Oy	92
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy	93
Arkea Oy (konserni).....	94
Kaarea Oy (konserni).....	95
Kuntec Oy (konserni)	96
Lännen Tekstiilihuolto Oy	97
Turun Kaupunkiliikenne Oy.....	98
Turku Science Park Oy.....	99
Turun Aikuiskoulutussäätiö.....	100
Turun ammattikorkeakoulu Oy.....	101
Logomo Oy	102
Turun Kaupunginteatteri Oy.....	103
Forum Marinum –säätiö.....	104
Turun Musiikinopetus Oy	105
Turku City Data Oy	107
9. Taloudellisten tavoitteiden toteutumisvertailut.....	108
9.1. Käyttötalouden toteutumisvertailut.....	108
9.2. Investointiosan toteutumisvertailut	110
9.3. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailut.....	112
9.4. Rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailu	113
10. Tilinpäätöslaskelmat	114
10.1. Tuloslaskelma	114
10.2. Tase	115
10.3. Rahoituslaskelma	117
10.4. Konsernituloslaskelma.....	118
10.5. Konsernitase	119
10.6. Konsernin rahoituslaskelma	121

Toimintakertomus

11. Tilinpäätöksen liitetiedot	122
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	122
Tuloslaskelman liitetiedot.....	127
Taseen liitetiedot.....	132
Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	144
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	152
Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen tilinpäätös	154
Vahinkorahaston tilinpäätös.....	156
Turun Työterveystalon tilinpäätös.....	158
12. Luettelot ja selvitykset.....	160
12.1. Tilinpäätökseen sisältyvien tunnuslukujen laskentakaavat	160
12.2. Luettelo käytetyistä kirjanpito kirjoista ja tositelajeista	164
13. Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä.....	165

Kaupunginjohtajan katsaus – Minna Arve

Toimintaympäristö

Turun kaupungin ja kaupunkiseudun vetovoima kasvoi ja talouskasvu jatkui positiivisena vuonna 2019. Työttömyys laski maltillisesti heijastaen alueen talouskasvua, mutta oli silti taloustilanne huomioiden edelleen korkealla tasolla. Kaupungin asukasmäärä kasvoi ennakkotietojen mukaan 1915 asukkaalla viime vuonna.

Kaupunkiseudun toimintaympäristön kehittäminen jatkui määrätietoisesti vuonna 2019. Erittäin merkittävä rakenteellinen toimenpide oli opetus- ja kulttuuriministeriön päätös myöntää Turun yliopistolle oikeus DI-koulutuksen laajentamiseen kone- ja materiaalitekniikan aloille. Maakunnan yksityiset ja julkiset toimijat ovat sitoutuneet erinomaiseen yhteistyöhön yliopiston kanssa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi, ja panostus tulee heijastumaan alueen kehitykseen pitkälle tulevaisuuteen.

Väestön ja työllisyyden kasvu näkyy kaupungin toiminnassa ja palvelujen kysynnässä. Kaupunkiympäristötoimiala raportoi kaupungistumistrendin voimistumisen, positiivisen rakennemuutoksen ja väestönkasvun seurauksena asuinkerrostalotonttikysynnän olevan edelleen suurta. Kaupunki vastaa kasvun edellytysten luomiseen kaavoittamalla suuria aluekokonaisuuksia keskustan välittömässä läheisyydessä, jolla kasvatetaan sekä kaupungin että yksityisten maanomistajien tonttivarantoa. Rakentamisen määrä on Turussa edelleen korkea, joskin huippuvuoteen 2018 verrattuna pientä vähenemistä on havaittavissa.

Sivistystoimialalla asiakaskysyntä kasvoi erityisesti perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Työelämän rakenteellisten muutosten ja työttömyyden alenemisen seurauksena varhaiskasvatuksessa on tapahtunut merkittävä rakenteellinen muutos osa-aikaisesta toiminnasta kokoaikaiseen päiväkotitoimintaan. Hyvinvointitoimialalla muuttoliike ja väestön ikääntyminen näkyy terveystalouden ja vanhus- sekä vammaispalveluiden kysynnän kasvuna.

Vuoden aikana tehtiin useita kuntalaisten arjessa näkyviä päätöksiä. Keskustassa merkittävät investoinnit vaikuttavat arkipäivää haittaavasti nyt, mutta tulevat lisäämään merkittävästi keskustan elinvoimaa ja viihtyisyyttä. Kaupunginvaltuusto päätti kaupungin siirtymisestä pormestarimalliin vuonna 2021, ja tämän johdosta käynnistettiin kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamistyö.

Kaupungin strategiset kärkihankkeet Keskustan kehittäminen, Tiedepuisto ja Smart and Wise Turku etenevät kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Syyskuussa 2017 valmistuneen keskustan elinvoiman ja vetovoiman vahvistamiseen tähtäävän Keskustavisio 2050:n toimeenpano on käynnissä. Smart and Wise Turku -kärkihankkeen sisältöjä on täsmennetty. Kärkihankkeiden keskeinen, kaupungin toimintaa ohjaava tavoite hiilineutraalista kaupungista vuonna 2029 on saavuttanut merkittävää kansainvälistä huomiota.

Positiivinen talouskehitys ei näkynyt kuntasektorin taloudessa. Kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta teki negatiivisen tuloksen. Suurista kaupungeista erityisesti Helsingin taloudellinen tilanne on hyvä, mutta Turun lisäksi esimerkiksi Tampere ja Oulu olivat raskaasti alijäämisiä.

Talous

Turun kaupungin tilikausi 2019 päättyi 36,5 milj. euron alijäämään. Tilinpäätöksen alijäämä jäi alle kaupunginvaltuuston hyväksymän 62,6 milj. euron. Kaupunki on pyrkinyt vastaamaan kasvavaan asiakasmäärään ja palvelukysyntään, mikä näkyy erityisesti sosiaali- ja terveys- sekä kasvatus- ja opetustoimen palveluiden käyttömenojen kasvuna. Käyttömenojen kasvuun vaikuttaa myös kunta-alan palkkaratkaisu, joka yhdessä henkilötulojen kasvun kanssa nostaa kaupungin henkilöstökuluja noin 17,0 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Kunta-alan palkkaratkaisun osuus henkilöstökulujen kasvusta on noin 12 milj. euroa. Henkilötuloja lisättiin kaikilla toimialoilla.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Palvelujen ostot ovat lisääntyneet erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspalveluissa. Kaupungin nettokäyttömenojen vertailukelpoinen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna on 38,6 milj. euroa (+ 3,7 %). Verotulojen kasvu oli noin 30 milj. euroa. Vuosikate parani edellisvuodesta, mutta on vielä liian alhaisella tasolla talouden tasapainoa silmälläpitäen.

Kaupungin talouden kehitys oli saman suuntainen kuntatalouden yleisen kehityksen kanssa. Tulorahoitus ei kattanut toiminnan ja investointien rahavirtaa, joka toteutui noin 90 milj. euroa negatiivisena. Rahoitustarve katettiin antolainojen vähennyksillä ja pitkäaikaisia lainoja ei lisätty. Korollisia velkoja pystyttiin vähentämään noin 80 milj. euroa. Vuoden lopussa korollinen kokonaisvelka eli lainakanta oli noin 742 milj. euroa.

Toimintaympäristö on kehittynyt positiiviseen suuntaan, mutta vaikutukset kaupungin talouteen ovat edelleen toivottua vähäisempiä. Tulorahoitus ei ilman verorahoituksen lisäystä ja Turun kaupungin sopeuttamisohjelman toimenpiteitä riitä palveluiden ja investointien rahoittamiseen.

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Turun kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto, jossa on 67 valtuutettua. Turun kaupunginvaltuustossa on toimikaudella 2017-2021 yhteensä 67 valtuutettua. Valtuutettujen vähimmäismäärä on kunta-laissa sidottu kaupungin asukaslukuun.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Elina Rantanen (vihr) , 1. varapuheenjohtajana Pentti Huovinen (kok), 2. varapuheenjohtajana Seppo Lehtinen (sd), 3. varapuheenjohtajana Sauli Saarinen (vas) ja 4. varapuheenjohtajana Ulla Achrén (rkp).

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja, jollei laissa toisin säädetä tai hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa laajakantoisissa ja koko kaupunkia koskevissa asioissa.

Kaupunginhallituksessa on 14 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja johtaa kaupungin poliittista prosessia ja osallistuu kaupungin johtamiseen yhdessä virkamiesjohdon kanssa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Lauri Kattelus (kok). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimii Jukka Vornanen (vihr) ja toisena varapuheenjohtajana Mika Maaskola (sd).

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen poliittiset voimasuhteet vuonna 2019:

	Valtuusto	Hallitus
Kansallinen kokoomus	17	4
Vihreä liitto	14	3
Suomen sosialidemokraattinen puolue	12	3
Vasemmistoliitto	12	2
Perussuomalaiset	4	1
Ruotsalainen kansanpuolue	3	0
Suomen Keskusta	2	1
Suomen Kristillisdemokraatit	1	0
Sininen valtuustoryhmä	1	0
Järjen ääni	1	0

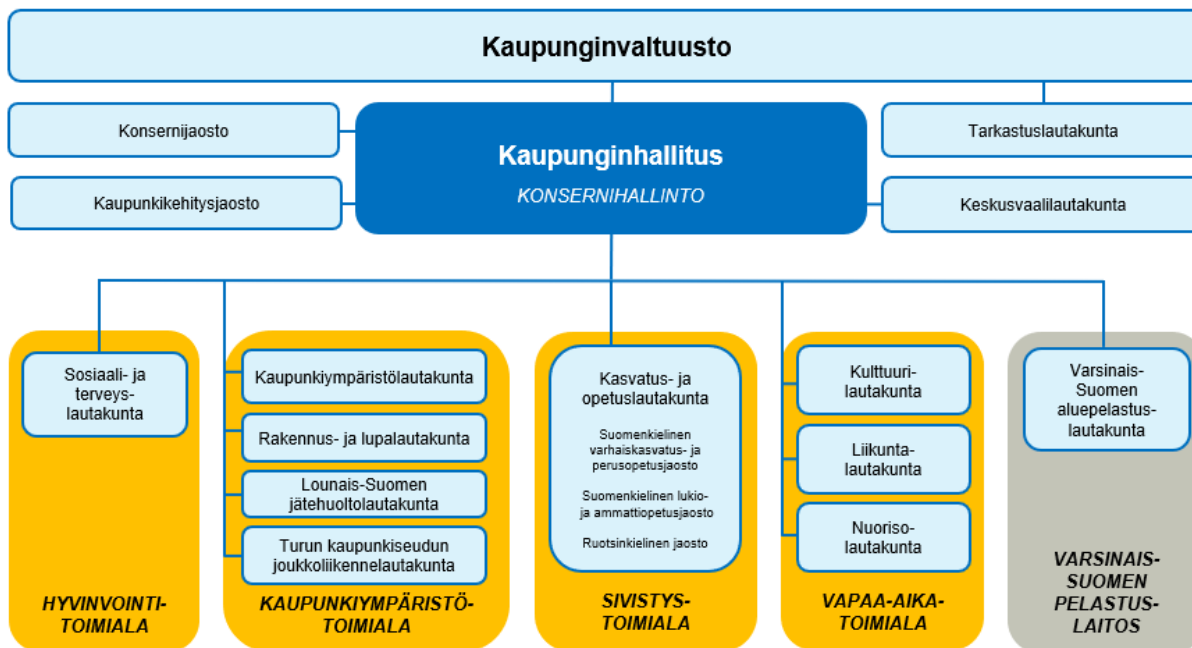
Turun kaupungin hallinto muodostuu kaupunginjohtajan johtamasta konsernihallinnosta sekä viidestä toimialasta (kaupunginjohtajan toimiala, hyvinvointitoimiala, kaupunkiympäristötoimiala, sivistystoimiala ja vapaa-ai-katoimiala). Kaupunginjohtajan toimialan muodostavat konsernihallinto, sisäinen tarkastus, kaupunkitasoiset matriisitoiminnot ja palvelukeskukset. Kaupunginjohtajan toimialaan kuuluva konsernihallinto vastaa kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston ja kaupunkikehitysjäoston päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä avustaa kaupunginhallituksen puheenjohtajaa tälle hallintosäännössä annettujen tehtävien osalta, avustaa kaupunginjohtajaa ja apulaiskaupunginjohtajaa kaupungin hallinnon ja taloudenhoidon johtamisessa sekä toiminnan ja talouden johtamisessa.

Kaupunginjohtajan alaisuudessa toimii 6 palvelukeskusta (Henkilöstöasioiden palvelukeskus, IT-palvelut, Matkailun palvelukeskus, Tilapalvelukeskus, Turun Työterveystalo ja Työllisyyspalvelukeskus).

Turun kaupungin hallinnollinen organisaatio

Turun kaupungin toimielimet

1.2. Yleinen taloudellinen kehitys

Yleinen kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi 1,0 % vuonna 2019. Kasvu oli 1,7 % vuonna 2018 ja 3,1 % vuonna 2017.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Vuonna 2019 vienti kasvoi kysynnän ja tarjonnan pääeristä selvästi nopeimmin, 7,1 %, kun tuonnin kasvu jäi 2,5 %:iin. Yksityinen kulutus kasvoi 1,0 % julkisen kulutuksen supistuessa 0,3 %. Investoinnit supistuivat 1,1 %.

Toimialatarkastelussa pääaloista nopeimmin kasvoivat sähkö- ja elektroniikkateollisuus (4,7 %), informaatio ja viestintä (3,9 %) ja liike-elämän palvelut (3,4 %). Eniten supistuivat rahoitus- ja vakuutustoiminta (-4,8 %) ja metsäteollisuus (-2,4 %).

Taloukasvun jatkuminen näkyi vuonna 2019 työmarkkinoiden myönteisenä kehityksenä. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukainen vuoden 2019 keskimääräinen työttömyysaste oli 6,7 % (7,4 % vuonna 2018). Työllisyysaste nousi lähes prosenttiyksikön 72,6 %:iin.

Vuoden 2019 keskimääräinen inflaatio oli edelleen alhainen, 1,0 %. Joulukuussa 2019 kuluttajahintojen vuosimuutos oli 0,9 %.

Kuntatalous pysyi edelleen heikkona vuonna 2019. Tilastokeskuksen keräämien kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan kolme neljästä Manner-Suomen kunnasta teki negatiivisen tuloksen. Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat 2,4 prosenttia edellisvuodesta 37,8 miljardiin euroon. Ulkoiset toimintatuotot puolestaan vähenivät 4,1 prosenttia 7,2 miljardiin euroon. Kuntien toimintakate heikkeni 1,2 miljardilla eurolla ja oli -30,3 miljardia euroa. Eräät vertailuvuonna käytössä olleet kirjausmenettelyt kasvattivat osaltaan vertailuvuoden toimintatuottoja ja -kuluja, mutta sillä ei ollut nettovaikutusta toimintakatteeseen.

Kuntien verotulot olivat tilinpäätösarvioiden mukaan yhteensä 22,9 miljardia euroa vuonna 2019. Ne kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 2,6 prosenttia. Valtionosuuksia kunnat saivat 8,6 miljardia euroa, ja ne kasvoivat 2,1 prosenttia. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden 5 748 euroa. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate pieneni edellisestä vuodesta 0,3 miljardia euroa ja oli 1,8 miljardia euroa. Vuosikate oli tilinpäätösarvioissa negatiivinen 56 kunnalla. Edellisenä vuonna vuosikate oli tilinpäätöstiетоjen mukaan negatiivinen 44 kunnalla. Valtionosuuksien, verotulojen ja rahoitustuottojen kasvun seurauksena vuosikate heikkeni euromääräisesti toimintakatetta vähemmän.

Kuntien arvioiden perusteella niiden yhteenlaskettu lainakanta vuoden 2019 lopussa oli 18,4 miljardia euroa. Asukasta kohden se oli 3 360 euroa. Lainakanta kasvoi vuotta aikaisemmasta ajankohdasta 10,2 prosenttia. Investointimenoja kunnilla oli vuoden aikana 3,9 miljardia euroa. Kasvua edellisvuodesta oli 7,7 prosenttia.

Oman talousalueen kehitys

Varsinais-Suomessa on käynnissä teollisuusvetoinen talouskasvu, jonka keskeiset alat ovat meri- ja autoteollisuus. Maakunnan nopeimmin liikevaihtoaan lisännyt ala oli vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä valmistava teknologiateollisuus (metalliteollisuus), jonka liikevaihto kasvoi Tilastokeskuksen mukaan vuositasolla 18,9 %. Myös Turun seutukuntaan painottuva ICT-ala (12,0 %) ja liike-elämän palvelut (11,4 %) kasvoivat nopeasti.

Vakka-Suomen taloutta vetävän Uudenkaupungin autotehtaan tuotanto nousi vuonna 2019 uuteen ennätykseen, 114 000 autoon. Vaikutus ulottuu suoraan myös Turun alueen työllisyyteen, sillä vuoden 2019 lopussa autotehtaan työvoimasta vajaa 700 asui Turun seutukunnassa.

Turun seutukunnassa kasvun keskeinen moottori on meriteollisuus. Turun telakalla on käynnissä iso, jo 300 M€:n suuruiseksi kasvanut investointiohjelma, joka mahdollistaa pitkän tilauskannan edellyttämän tuotannon laajentamisen lähivuosina ja joka heijastuu myös alueen laajaan alihankintaverkostoon.

Ehkä tärkein Varsinais-Suomen ja Turun seutukunnan taloutta tukevista yksittäisistä päätöksistä vuonna 2019 oli opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä oikeus laajentaa Turun yliopiston DI-koulutusta. Tämä vastaa tekniikan alan ylemmän tutkinnon suorittaneita koskevaan työvoimapulaan ja vahvistaa alueen pitkän tähtäimen talouskasvun pohjaa.

Tilastokeskuksen tuottamia Turun seutukunnan toimialakohtaisia liikevaihtotietoja on käytettävissä vuoden

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

2019 syyskuun loppuun asti. Yritysten kaikkien toimialojen liikevaihto yhteensä kasvoi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä vuositasolla 6,8 % (koko maa 3,9 %). Kasvu oli selvästi nopeinta meriteollisuudessa, peräti 43,6 %. Yritysten kaikkien toimialojen henkilöstömäärä yhteensä lisääntyi vuositasolla 3,7 % (koko maa 1,8 %).

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Turun väestö oli vuoden 2019 lopussa 193 246, jossa oli kasvua 1 915 vuoteen 2018 verrattuna. Kasvu perustui vakiintuneeseen tapaan muuttoliikkeeseen (kuntien välinen nettomuutto +1 411, nettomaahanmuutto +748), sillä syntyneitä oli 223 kuolleita vähemmän (väkiluvun korjaus -21).

Vuoden 2019 lopussa Turun työttömyysprosentti oli työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilaston mukaan 11,5 % (-0,7 %-yksikköä verrattuna vuoden 2018 loppuun). Turun seutukunnan työttömyysaste oli vastaavasti 9,3 % (-0,5 %-yksikköä), kun se koko maassa oli 9,8 %.

1.3. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Talous ja tuloperusteiden muutokset

Kaupungin tuloveroprosenttiin ei tehty muutoksia. Tuloveroprosentti on sama kuin edellisvuosina eli 19,50 prosenttia.

Muutokset veroperusteissa

Kunnan tuloveron tuottoon vaikutti alentavasti kilpailukyky sopimuksen vaikutus palkkasummaan ja työntekijämaksuihin. Verotulojen aleneminen kompensoitiin kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

Elinkeinovalolain korkovähennysrajoitusta koskevaa sääntelyä muutettiin vuodesta 2019 alkaen syksyllä 2018 annetun hallituksen esityksen mukaisesti. Tämän arvioitiin lisäävän yhteisöveron tuottoa vuonna 2019 noin 10 milj. eurolla, josta kuntien osuus olisi n. 3 milj. euroa.

Vuoden 2019 kiinteistöveroprosentit on pidetty edellisvuoden tasolla.

Olennaiset organisaatiomuutokset

Talous- ja velkaneuvonnan toiminta siirtyi aluehallintovirastoilta sekä kunnilta valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiirien tehtäväksi 1.1.2019 alkaen.

Kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 § 511 Turun Työterveystalon kilpailutilanteessa markkinoilla tarjottavan toiminnan liikkeenluovutuksesta Turun Seudun Työterveystalo Oy:ön. Liikkeenluovutus toteutui 1.1.2019 alkaen.

Luolavuori-Koivulan kotihoidon siirtymisestä kaupungin omaksi toiminnaksi päätettiin kaupunginhallituksessa 21.1.2019 § 39. Kotihoidon toiminta siirtyi kaupungin omaksi toiminnaksi 28.3.2019. Siirron vaikutuksesta kaupungin henkilötyövoima lisääntyi 25 henkilötyövuotta.

Kaupunginhallituksen päätöksellä 23.4.2019 § 166 Hyvinvointitoimialan puhtauspalvelut siirrettiin liikkeenluovutuksella Kaarea Oy:lle 1.6.2019 alkaen. Siirto vaikutti kaupungin henkilötyövoimaa vähentävästi 55 henkilötyövuotta.

Turun kaupungin hyvinvointitoimiala vastaanotti Lounais-Suomen Saattohoitosäätiön Karinakodin palvelutuotannon kaupungin omaksi toiminnaksi kaupunginhallituksen päätöksellä 7.10.2019 § 376. Liikkeenluovutus tapahtui 28.11.2019, mutta varsinainen toiminta aloitettiin vasta tilojen kunnostuksen jälkeen vuoden 2020 alussa.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Kaupunginhallituksen päätöksellä 3.6.2019 § 241 Turun kaupungin Tilapalvelukeskuksen suunnittelutoiminnot luovutettiin liikkeenluovutuksena Kaarea Kunnossapito Oy:ön 1.9.2019 alkaen. Luovutuksessa 4 henkilöä siirtyi kaupungin palveluksesta yhtiöön.

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätösvouden talousarvioon

Kaupunginvaltuuston päätöksiä vuoden 2019 aikana tehdyistä talousarviomuutoksista.

20.5.2019 § 69

"Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan lipputulovaatimusta vähennetään 625.000 euroa ja liikennöintikustannuksia lisätään 100.000 euroa,

Vuoden 2018 tilinpäätöstietojen perusteella museopalvelujen 441.450 euron ja kaupunginorkesterin 283.346 euron budjetoitua paremmat tulokset siirretään määrärahamuutoksena museopalvelujen ja kaupunginorkesterin vuoden 2019 talousarvioon,

Tehdään 1,0 miljoonan euron määrärahan lisäys lumenkuormauksista- ja kuljetuksista aiheutuneisiin kustannuksiin kaupunkirakentaminen –palvelualueelle

Tehdään määrärahan lisäys 1,0 miljoonalla eurolla hulevesimaksutuloihin

Tehdään 0,5 miljoonan euron määrärahan lisäys valmistus omaan käyttöön –erään

Työterveyshuollon palvelujen (Turun Työterveystalo) vuoden 2019 talousarvioon lisätään toimintatuloja 5.304.204,00 euroa ja toimintamenoja 4.788.982,50 euroa ja että Turun Työterveystalon HTV-tavoitteeksi asetetaan 66 vuodelle 2019,

Antolainasaamisten lyhennyksiä korotetaan 170.053.000 euroa,

Pitkäaikaista lainaottoa vähennetään 100.000.000 euroa,

Kaupunginhallituksen osakkeiden investointimäärärahoja korotetaan 45.700.000 euroa,

Kaupunginhallituksen omaisuuden hallinnan rakennusten investointimäärärahoja korotetaan 3.445.000 euroa Turun seudun sosiaali- ja terveystalokorjaus- ja palvelualueilta ostettujen Kurjenmäkikoti 1 ja 2 rakennusten vuoksi,

Antolainojen korkotuottoja vähennetään 4.955.000 euroa,

Turun seudun sosiaali- ja terveystalokorjaus- ja palvelualueiden osakekannan myynnistä johtuen kaupunginhallituksen omaisuuden hallinnan osakkeiden myyntitappioita korotetaan 3.466.000 euroa,

Kaupunginhallituksen omaisuuden hallinnan myyntivoittoja lisätään 8.023.721 euroa,

Kaupunginhallituksen omaisuuden hallinnan pysyvien vastaavien luovutustuottojen ja –tappioiden verran vähennetään rahoituslaskelman tulorahoituksen korjauseriä 4.557.092,26 euroa,

Kaupunginhallituksen omaisuuden hallinnan luovutustuloja korotetaan 9.471.681,27 euroa,

Kaupunginhallituksen osinkotuottotavoitetta korotetaan Turun Vesihuolto Oy:n maksaman osingon verran 2,48 milj. euroa ja

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Vuodelta 2018 siirtyviä määrärahoja 5,4 milj. euroa lisätään kaupunginhallituksen omaisuuden hallinnan investointimäärärahoihin."

17.6.2019 § 108

"Infrainvestointien kokonaismäärärahaa korotetaan 0,5 milj. euroa talousarviovuodelle 2019 ja

Tilainvestointien kokonaismäärärahaa korotetaan 0,9 milj. euroa talousarviovuodelle 2019."

23.9.2019 § 137

"Kaupunginhallituksen osakkeiden investointimäärärahoja korotetaan 2 milj. euroa, jolla mahdollistetaan 5 milj. euron investointi tässä vaiheessa Tunnin juna -hankeyhtiöön ja

Turun seudun sosiaali- ja terveystalouden osakkeiden myyntihinnan tarkistuksesta johtuen kaupunginhallituksen omaisuuden hallinnan osakkeiden myyntitappioita korotetaan 523.877 euroa, luovutustuloja vähennetään 523.877 euroa ja tulorahoituksen korjauseriä oikaistaan vastaavasti."

11.11.2019 § 160

"Sosiaali- ja terveystalouden vuoden 2019 talousarvion tuloeria korotetaan 1,2 milj. euroa ja määrärahoja 35,9 milj. euroa eli nettomääräisesti 34,7 milj. euroa,

Kaupunginhallituksen omaisuuden hallinnan investointiosan myyntitulotavoitetta alennetaan 6,7 milj. euroa ja käyttötalouden osan myyntivoittotavoitetta alennetaan 6,2 milj. euroa kaupunkiympäristölautakunnan esityksen mukaisesti ja että tulorahoituksen korjauseriä oikaistaan vastaavasti ja

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan vuoden 2019 talousarvion tulovaatimuksesta vähennetään Turun osalta 2,0 milj. euroa."

Talousarvion taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Verorahoituksen toteutuma oli 1 046,8 milj. euroa ja talousarvio alittui vain 3,8 milj. eurolla kunnallisveron merkittävästä vajeesta huolimatta. Verotuloja kertyi yhteensä 785,1 milj. euroa, joka oli 14,4 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Kunnallisveron kertymä alittui budjetoidusta 22,5 milj. euroa. Yhteisöveron tuotto ylittyi 8,5 milj. eurolla ja kiinteistöverotulot jäivät 0,5 milj. euroa budjetoidusta. Valtionosuustulot olivat 261,7 milj. euroa. Valtionosuustulot ylittivät talousarvion merkityn 10,6 milj. eurolla.

Kaupunginvaltuuston hyväksymät käyttötalouden tavoitteet toteutuivat toimitelmissä varsin hyvin lukuun ottamatta sosiaali- ja terveystalouden talousarvion ylittymistä. Huomionarvoisia olivat myös kaupunginhallituksen ja kaupungin yhteisten toimintojen määrärahojen merkittävät säästöt.

Sosiaali- ja terveystalouden nettomenot (=toimintakate) ylittivät 6,3 milj. eurolla muutetusta talousarviosta. Toimintakulut ylittivät 7,3 milj. euroa, samoin kuin toimintatuotot, jotka ylittivät 1,0 milj. eurolla muutetusta talousarviosta.

Kaupunginhallitukselle budjetoiduista käyttötalouden määrärahoista säästyi 15,4 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset säästöt syntyivät edelleen kohdistettavista määrärahoista (4,7 milj. euroa), IT-palveluista (säästö 3,5 milj. euroa), konsernihallinnon ryhmistä (säästö 3,8 milj. euroa) ja Työllisyyspalvelukeskuksesta (säästö 2,6 milj. euroa). Kaupungin yhteisissä toiminnoissa toimintakate eli nettotulot ylittivät 10,5 milj. euroa. Myyntivoittojen osuus kasvoi 8,4 milj. euroa talousarviosta. Ennakoitua suurempi ylitys aiheutui pääosin vuoden lopulla toteutuneista tonttien lunastuksista ja tilaomaisuuden myyntivoitoista.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Muiden toimialojen lautakunnat pysyivät nettomenoissaan varsin hyvin hyväksytyssä talousarviossa. Sivistystoimialan nettomenot ylittivät 1,4 milj. eurolla. Vapaa-aikatoimialan nettomenot alittivat 2,8 milj. euroa ja kaupunkiympäristötoimialan 6,7 milj. euroa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset (strategiset) tavoitteet toteutuivat toimialoilla pääosin. Kaupungin toimialoilla oli yhteensä 29 toiminnallista tavoitetta. Useimpiin tavoitteisiin sisältyi enemmän kuin yksi mittari tai arviointikriteeri.

Kaupunginjohtajan toimialalla oli 14 toiminnallista tavoitetta, joista kolme oli samalla kaupungin kärkihankkeita: Turun kampus ja tiedepuisto-, Keskustan kehittäminen- sekä Smart and Wise-kärkihanke. Arviointikriteerejä oli kaikkiaan 15. Toteutuma poikkesi tavoitteesta selkeimmin kahden tavoitteen ja kolmen arviointikriteerin kohdalla. Kaupunkikehitystä tukeva joukkoliikennejärjestelmä ja sen kehittäminen poistettiin kaupunginhallituksen esityslistalta keväällä 2019 taloudellisia vaikutuksia koskevan selvityksen laatimisen vuoksi (lokakuu 2019). Lisäksi kiinteän omaisuuden arvon hallintaa koskeva tavoite ei toteutunut, koska kaupungin toimitilojen ja infran korjausinvestointitaso investointiohjelmissä ei kattanut poistoja. Kärkihankkeet etenivät suunnitelman mukaisesti, vaikkakin ennakoidusta aikataulusta jäljessä.

Hyvinvointitoimialan kahdesta kaupunginvaltuustoon nähden sitovasta toiminnallisesta tavoitteesta ja niille asetetusta 50:stä mittarista jäi tavoitetaso olennaisesti toteutumatta 17 mittarin kohdalla. Näitä olivat muun muassa palveluiden piirissä olevien määrät kotihoidossa, omaishoidossa ja asumispalveluissa, sekä siirtoviivepäivien määrä sekä korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä.

Sivistystoimialalla oli neljä toiminnallista tavoitetta: varhaiskasvatuksen palveluverkon tarkastelu, uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen, ammatillisen koulutuksen reformi sekä positiivisen rakennemuutoksen toteutumisen tuki koulutuksen keinoin. Kaikki tavoitteet ja niihin kuuluvat viisi arviointikriteeriä raportoidaan toteutuneen.

Vapaa-aikatoimialalla oli yhteensä neljä toiminnallista tavoitetta, joiden 17 mittarista tai arviointikriteeristä jäätiin kolmessa tapauksessa tavoitetasosta oleellisesti. Kumppanuuksien kehittämisen mittareina olleet sopimuksen tehneiden (kulttuuriavustukset) kävijämäärä ja avustusten saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä olivat tavoiteltua selvästi pienempiä. Lisäksi kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä oli tavoiteltua oleellisesti pienempi.

Kaupunkiympäristötoimialalla oli yhteensä viisi toiminnallista tavoitetta ja niille 11 mittaria. Oleellisemmin tavoitteista jäätiin jälkeen kaikissa vähähiilisen kestävän liikkumisen arviointikriteereissä. Kävelyn, pyöräilyn, autoliikenteen ja joukkoliikenteen seudullisen joukkoliikenteen matkamäärien kehityksessä tavoitetasoja ei saavutettu. Toisaalta on huomattava, että jalankulku- ja pyöräilymäärien nykyiset seurantalaskennat soveltuvat vain pitkäaikaisten kehitystrendien tunnistamiseen

Kaupunginhallituksen ja lautakuntien välisiin strategisiin sopimuksiin sisältyvien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan erillisessä Strategisten sopimusten seurantaraportissa 2019. Strategiset sopimukset sisältävät tilinpäätökseen kuuluvien (ts. valtuuston nähden sitovien tavoitteiden) lisäksi kaupunginhallitukseen nähden sitovat tavoitteet kaupungin sopimusohjauksella mukaisesti.

1.4. Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstö

Henkilötyövuosina mitattu työvoiman käyttö (koko henkilöstö) aikajaksolla 1.1.–31.12.2019 oli 10 467,3. Organisaatiomuutokset huomioituna (vuoden 2018 vertailuluvussa huomioitu velkaneuvonnan palveluiden siirtyminen 1.1.2019 valtiolle, työterveyshuollon osittainen yhtiöittäminen 1.1.2019, Luolavuori-Koivulan kotihoidon siirtyminen omaksi toiminnaksi 28.3.2019 sekä puhtaustalouden liikkeenluovutus 1.6.2019) koko

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

henkilöstön työvoiman käyttö nousi 124,1 henkilötyövuodella (+1,2%).

Työvoiman käyttö	2018	2019	Muutos	Muutos Org.muutokset huomioituna*
Koko henkilöstö				
Keskusvaalilautakunta	0,5	6,0	5,5	5,5
Revisiotoimisto	3,9	3,9	0,0	0,0
Konsernihallinto ja palvelukeskukset	934,8	895,1	-39,7	-14,5
V-S pelastuslaitos	538,4	558,7	20,3	20,3
Hyvinvointitoimiala	4 321,8	4 286,8	-35,0	15,7
Sivistystoimiala	3 695,7	3 774,4	78,7	78,7
Vapaa-aikatoimiala	619,0	624,6	5,6	5,6
Kaupunkiympäristötoimiala	305,0	317,8	12,8	12,8
Turku yhteensä	10 419,1	10 467,3	48,2	124,1

*Velkaneuvonnan palveluiden siirtyminen 1.1.2019 valtiolle, työterveyshuollon osittainen yhtiöittäminen 1.1.2019, Luolavuori-Koivulan kotihoidon siirtyminen omaksi toiminnaksi 28.3.2019, puhtauspalveluiden liikkeenluovutus 1.6.2019.

Työvoiman käyttö vuonna 2019 laskettuna ilman työllistettyjä, oppilaita/harjoittelijoita, uudelleensijoituskokkeilijoita ja ns. vajaakuntoisten työllistämistöissä olevia oli 10 128,9 henkilötyövuotta. Edellä mainitut organisaatiomuutokset huomioiden työvoiman käyttö nousi 166,1 henkilötyövuodella (+1,7%).

Kasvua tapahtui kaikilla toimialoilla. Palkkatukityöllistettyjen henkilöiden määrä oli vuonna 2019 pienempi kuin vuonna 2018, mikä näkyy koko henkilöstön osalta konsernihallinnon ja palvelukeskusten työvoiman käytön luvuissa. Työvoiman käyttö ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita kasvoi myös konsernihallinnossa ja palvelukeskuksissa verrattuna edeltävään vuoteen.

Vuodelle 2019 työvoiman käytölle asetettu tavoite ylittyi sivistystoimialan ja V-S pelastuslaitoksen osalta. Työvoiman käytön kasvu oli loppuvuodesta ennustettua maltillisempaa. Suurinta kasvu oli sivistystoimialalla johdettujen oppilasmäärän kasvusta, varhaiskasvatuksen kysynnän kasvusta sekä uusien yksiköiden toiminnan aloituksesta.

Turun kaupungin palveluksessa oli vuoden viimeisen päivän tilanteessa (31.12.2019) yhteensä 11 522 henkilöä, kokoaikaisia 9 832 ja osa-aikaisia 1 690.

Henkilöstökulut vuonna 2019 olivat 510,4 milj. euroa, josta palkat ja palkkiot (oikaistuna sairausvakuutus-, tapaturmavakuutus- ja muilla henkilöstömenojen korjauserillä) 404,5 milj. euroa ja henkilösivukulut yhteensä 105,9 milj. euroa. Organisaatiomuutokset huomioiden henkilöstökulut nousivat 17,5 milj. euroa (+3,6%) edellisestä vuodesta, palkkojen ja palkkioiden nousu oli 15,0 milj. euroa (+3,8%). Ilman työllistettyjen osuutta, nousu oli 15,9 milj. euroa (+4,2%).

Palkkamenojen kehitykseen vaikuttavat henkilötyövuosien nousun lisäksi kunta-alan virka- ja työehtosopimuksissa määritellyt sopimuskorotukset. Sopimuskorotusten kustannusvaikutus vuoden 2019 palkkoihin oli noin +2,36% (vaikutus henkilöstökuluihin 12 milj. euroa ja palkkoihin 9,5 milj. euroa).

Henkilöstömenojen kasvua arvioitaessa on lisäksi huomioitava lomarahaleikkausten poistumisen vaikutus lomapalkkavelkaa lisäävänä vuodelle 2019 (+4,7 milj. euroa työnantajakuluineen). Ammatti-instituutin opettajien vuosityöaikaan siirryttiin sivistystoimialalla 1.8.2019 alkaen. Vuosityöaikaan siirtymisellä ei ollut vaikutusta palkkamenojen kehitykseen, mutta siirtymisen yhteydessä sovittiin lomapäivien kuittaantumisen, minkä takia lomapalkkavelan määrä työnantajakuluineen väheni kertaluonteisesti 0,9 milj. euroa.

Sairauspoissaolot ja työtapaturmat

Sairauspoissaoloissa on nousua kaupunkitasoisesti vuodesta 2018. Vuonna 2019 sairauspoissaoloja oli keskimäärin 16,3 päivää henkilötyövuotta kohden. Henkilöiden määrä, joilla ei ole lainkaan terveysperusteisia poissaoloja, on kuitenkin kasvanut. Sairauspoissaoloissa näkyy näin ollen erityisesti pitkien sairauslomien

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

vaikutus. Tapaturmapoissaoloprosentti on lievästi laskenut edellisestä vuodesta, vaikka poissaoloon johtaneiden tapaturmien määrä on kasvanut.

Henkilöstö voimavarana -ohjelma

Kaupunginvaltuusto on 14.5.2018 § 89 hyväksynyt Henkilöstö voimavarana -ohjelman vuosille 2018-2021. Henkilöstöohjelman visiona on, että Turku on työnantaja, josta voi olla ylpeä.

Henkilöstö voimavarana -ohjelma on osa kaupungin strategiahierarkiaa. Ohjelma pyrkii selkiyttämään työnantajan ja koko henkilöstön vastuita siitä, minkälainen työpaikka Turun kaupunki on.

Tätä visiota ohjelmassa toteutetaan kolmen päätavoitteen kautta:

1. Työ lisää hyvinvointia
2. Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
3. Parempi johtaminen

Kolmelle päätavoitteelle on jokaiselle määritelty kolme alatavoitetta mittareineen. Näiden toteutumista ja kehittymistä seurataan vuosittaisen henkilöstöraportin yhteydessä sekä toimialakohtaisissa HR-tavoite- ja tukineuvotteluissa.

Henkilöstöraportti

Turun kaupunki tekee erillisen vuotuisen henkilöstöraportin, jossa tarkastellaan Henkilöstö voimavarana -ohjelman toteutumisen lisäksi kattavasti keskeisimpien henkilöstöä koskevien tunnuslukujen toteutumista ja kehitystä.

1.5. Ympäristötekijät

Ilmastotoimet

Turun kaupungin Ilmastosuunnitelma 2029 (kv 11.6.2018 § 142) noudattaa Euroopan Unionin yhteistä mallia (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) ja sisältää kaupunkikonsernin ilmastopolitiikan toimintalinjat ja välitavoitteet vuosille 2021, 2025 ja 2029. Suunnitelma sisältää sitovasti sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että sopeutumisen tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet. Ilmastosuunnitelman toimeenpano eteni vuoden 2019 aikana hyvin. Saavutetun kehityksen perusteella arvioiden välitavoite päästöjen puolittamiseksi vuoden 1990 tasosta vuoteen 2021 mennessä ollaan saavuttamassa.

Ilmastosuunnitelman toteuttamista ohjaa Turun kaupunki, mutta siihen osallistuvat laajasti myös alueen korkeakoulut, yritykset ja yhteisöt, kehityskumppanit ja kansalaiset. Kansalaisyhteistyö Ilmastokapteeni Saku Koivun johdolla käynnistettiin ja yrityksiä aktivoitiin mukaan ilmastotyöhön. Yritysten ja yhteisöjen ilmastotekojen tietokanta ja verkkosivusto otettiin käyttöön (www.turku.fi/hiilineutraaliturku).

Kaupunkikonsernissa tehtiin useita merkittäviä ilmastopäätöksiä ja -toimia. Uusiutuvan energian osuutta kaukolämmössä kasvatettiin 62 prosenttiin. Saavutettu kehitys noudattaa ilmastosuunnitelman tavoitetta hiilen energiakäytöstä luopumiseen viimeistään vuoteen 2025 mennessä. Turun kaupungin metsäsuunnitelma vuodeksi 2019 – 2029 hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa (8.10.2019 § 382). Hakkuutavoite pienennettiin 40 prosenttiin puuston vuotuisesta kasvusta. Näin kasvatetaan kustannustehokkaasti hiilinielua ja tuetaan luonnon monimuotoisuutta sekä metsien virkistyskäyttöä. Päästöjen paikallisen kompensoinnin valmistelu aloitettiin. Kaupunkiorganisaation oman toiminnan ilmastovastuun toteuttamiseksi käynnistettiin hiilineutraalin työyhteisön -konseptin suunnittelu osallistamalla henkilöstöä aloitekampanjalla. Varautuminen ja sopeutuminen muuttuvaan ilmastoon ja riskeihin etenivät erityisesti konserniyhtiöiden infrastruktuuri-investointien kautta.

Yritysten ilmastotekojen ja vähähiilisen liiketoiminnan vahvistamiseksi käynnistettiin Ympäristöministeriön

rahoittama Resurssiviisaiden yritysten ilmastoteot -hanke yhdessä muiden Suomen resurssiviisaiden kuntien kanssa. Euroopan Komission rahoittamassa CANEMURE-hankkeessa kehitettiin ilmastoratkaisuja yhteistyössä Suomen Ympäristökeskuksen ja hiilineutraalien kuntien kanssa. Yhteistyössä ICLEI:n, Sitran ja alueellisten kumppanien kanssa käynnistettiin Circular Turku -hanke resurssiviisauden tiekartan valmistelemiseksi. Kiertotalousratkaisujen ja resurssiviisauden avulla pyritään pienentämään alueen toimijoiden hiilijalanjälkeä ja vahvistamaan vähähiilisiä ratkaisuja ja liiketoimintaa. Suomen Akatemian Ilmastonmuutos ja terveys -ohjelmaan valmisteltiin yhteistyössä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa ilmastonmuutoksen terveysvaikutuksia kaupungeissa selvittävä Hercules-hanke.

Turun ilmastotyö oli vuoden aikana myös vahvasti esillä YK:n ilmastokokouksissa New Yorkissa syyskuussa ja Madridissa joulukuussa sekä Turussa Eurooppa-foorumissa, Turun Päivässä ja muissa tapahtumissa. Turun ilmastopolitiikka arvioitiin CDP-raportoinnissa parhaaseen Leadership A-luokkaan – eli maailman sadan parhaan ilmastokaupungin joukkoon.

Itämeren suojelu ja luonnon monimuotoisuus

Turku toimii kaupunkistrategian mukaisesti aktiivisesti Itämeren ja Saaristomeren suojelussa. Turun ja Helsingin Itämerihaasteen toimenpideohjelman toimenpiteet etenivät sekä kansallisesti että Turun omassa ohjelmassa. Turun ja Helsingin kaupunkien yhteisessä Itämeri-toimenpideohjelmassa 2019 – 2023 on yhteensä 97 Turun kaupunkia koskevaa toimenpidettä, joista vuoden 2019 lopussa oli aloitettu, käynnissä tai valmistunut 73 toimenpidettä kaupungin toimialoilla ja konserniyhtiöissä. Itämerihaasteen verkosto kasvoi edelleen ja vuoden 2019 lopulla verkostossa oli mukana jo yli 300 kaupunkia, kuntaa, yritystä, yhdistystä tai oppilaitosta, joista kolmasosa muualta kuin Suomesta. Kaupunki jatkoi edelleen Saaristomeren Suojelurahaston toiminnan tukemista.

Isompien asemakaavojen laadinnan yhteydessä tehtiin kaavakohtaiset hulevesisuunnitelmat. Alueellista hulevesisuunnitelmaa käytettiin yleiskaava 2029 ehdotuksen pohjana, järjestettiin koulutusta kaupungin virkamiehille hulevesiasioissa ja tehtiin selvityksiä hulevesien laadusta ja niiden vesistövaikutuksista. Hulevesien hallintaa kehitettiin hulevesiohjelman mukaisesti kansainvälisten ja kansallisten hankkeiden kautta. Turussa järjestettiin myös vuosittaisia rantojen siivoustalkoita yhdessä Helsingin, Tallinnan ja Pietarin kaupunkien kanssa.

Kakolanmäen seudullinen jätevedenpuhdistamo toimi laitoksen toiminnalle asetettuja lupaehtoja paremmin. Orgaanisen aineksen osalta laitoksen puhdistustehon vuosikeskiarvo oli 99 %, kokonaisfosforin 98,5 % sekä kokonaistypen 84 % vuonna 2019. Puhdistamon aiheuttama vuotuinen fosforikuorma merialueelle oli 3,75 tn. ja vuotuinen typpikuorma 1008 tn. Turun seudun puhdistamo Oy:n Raisionjoen pumppaamon saneerauksen yhteydessä läheisen viettolinjan ylivuotokaivosta päätyi Raisionjokeen ja edelleen mereen ylivuotona jätevettä 4.11. – 8.11.2019 yhteensä 34 600 m³. Ylivuoto ei aiheuttanut ympäristöluvan puhdistusvaatimusten raja-arvojen ylittymistä jaksolla 4-12, vaikka heikensi hieman keskimääräistä puhdistustehoa ja kohotti vesistöön johdettua kuormaa etenkin fosforin ja kiintoaineen osalta. Vesihuollon infrastruktuurin saneerausinvestointien taso pitäisi nostaa, jotta viemäriverkosto toimisi kaikissa olosuhteissa ympäristön kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Nykyisin Aurajoen valuma-alueen kaikki yhdyskuntajätevedet johdetaan Kakolanmäen seudulliseen jätevedenpuhdistamoon Oripään, Auran ja Pöytyän liittyttyä verkostoon. Vuonna 2017 verkostoon liittyi lisäksi Marttilan kunta.

Turun alueen luonto on poikkeuksellisen monimuotoista Suomessa. Kaupungin alueella on tavattu noin 12 % Suomen uhanalaislajistosta. Suurin osa tästä lajistosta tavataan Ruissalon ja Katariinanlaakson vanhoissa tammilehdoissa, mutta Turussa on runsaasti myös muita arvokkaita uhanalaisten lajien asuttamia elinympäristöjä. Kaupungin luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet kohdistuvat erityisesti Ruissalon, Katariinanlaakson ja Friskalanlahden Natura-alueille, mutta myös Pomponrahkan suoalueelle. Jalopuumetsissä toteutetaan erityisesti tammaa suosivia hoitotoimenpiteitä. Lintulahdilla ja rantaniityillä toteutetaan vuosittain laidunnusta ja ruovikon raivauksia. Vieraslajien torjunnan osalta on keskitytty jo vuosia erityisesti jättiputken, jättipalsamin sekä pienpetojen torjuntaan erityisesti luonnonsuojelualueilla sekä näiden lähialueilla.

Vuoden 2018 elokuussa alkoi kuusivuotinen Rannikko-Life –hanke, jonka tarkoituksena on edistää Natura-alueiden hoitoa. Hankkeen kohteina ovat Ruissalon, Katariinanlaakson, Rauvolanlahden, Friskalanlahden ja Pähkinäisten Natura-alueet. Hankkeessa toteutettavat toimenpiteet kohdentuvat kyseisten Natura-alueiden lehtoihin ja jalopuumetsiin, rantaniityille ja kedoille. Muita hankkeen toimenpiteitä ovat mm. kosteikon rakentaminen Ruissaloon, vieraslajien torjunta kaikilla Natura-alueilla sekä Ruissalon luontokoulun ja opastuksen edistäminen ja kehittäminen. Pomponrahkalla jatkettiin suoalueen ennallistamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Kestävän kehityksen budjetointi ja elinkaaritarkastelut

Turku ja Euroopan Investointipankki (EIP) valmistelivat ja käynnistivät yhdessä 334 milj. euron ”Turku Urban Infrastructure” -investointikokonaisuuden. Investoinnit kohdistuvat monipuolisesti rakennuksiin, rakennettuun ympäristöön, tekniseen infrastruktuuriin sekä joukkoliikenteeseen. EIP lainoittaa investointipakettia 150 milj. eurolla. Lainasopimus allekirjoitettiin 28.1.2019.

Rahoitusyhteistyö EIP:n kanssa mahdollistaa Turulle merkittävät ilmastoinvestoinnit ja on merkittävästi tukenut kaupungin valmiutta arvioida, suunnitella ja perustella investointejaan ilmastonäkökulmasta. Ilmastosuunnitelman mukaisesti kaupunki yhdistää ilmasto- ja talousjohtamista. Osana investointipaketin toteuttamista EIP ja Turku selvittävät myös ilmastomuutoksen varautumisinvestointien kustannustehokkuutta.

Investointien elinkaari vaikutusten arviointimallista on toteutettu prototyyppi ja Turun Skanssin katualueiden CO₂-päästölaskentamallin vaihtoehtoiset ratkaisut ja suositukset Skanssin alueelle. Vuonna 2019 toimintamallia laajennettiin puistoalueille. Turun Skanssin Keskuspuiston rakennussuunnitelmia optimoitiin huomioiden ekologinen kestävyys ja ympäristövastuu. Puiston rakennusosille tehtiin päästölaskenta, jonka avulla tunnistettiin päästöintensivisiä rakenteita ja puiston osia. Laskennasta saatujen tulosten perusteella voidaan kehittää resurssiviisaita ratkaisuja suunnitelluille rakenteille. Resurssiviisaita ratkaisuja ovat mm. heikkolaa-
tuisten kaivumassojen hyödyntäminen alueella, uusiomateriaalien käyttö kenttärakenteissa ja jätepohjaisten sideaineiden hyödyntäminen pilaristabiloinnissa.

Osana Turku Smart & Wise-kärkihanketta ja 6aika Energiaviisaat kaupungit -hanketta kehitetään rakennus- ja aluehankkeiden elinkaariohjausta ja pilotoidaan energiavirtojen mallinnusta ja elinkaarilaskentaa. Turun Kupitta-
aan liikunta-alueelle haetaan vähähiilisiä, kustannustehokkaita, toimintavarmoja ja kaupunkikuvallisesti miellyttäviä tapoja pienentää alueen kokonaisenergiankulutusta. Tavoitteena on tehdä alueellinen konsepti energiatehokkuuden näkökulmasta, jota voidaan soveltaa myös muissa kohteissa ja kaupungeissa.

Turun Ekotuki on jatkanut perustyötään kaupungin henkilöstön kouluttamiseksi kestävien työtapojen hallintaan. Vuonna 2019 Turun kaupungissa oli 439 ekotukihenkilöä. Ekotukihenkilöiden toiminnan tueksi Turun Ekotuki julkaisi Ekotukikalenterin joulukuun 2019- joulukuun 2020, toteutti 11 kuukausikirjettä, järjesti kaksi peruskoulutusta (yhteensä neljä koulutuspäivää), kaksi jatkokoulutusta ja yhden koulutusvierailun (Vierailukeskus Kahmari). Lisäksi alettiin toteuttaa *haitalliset aineet kotona ja työpaikalla* -koulutuskokonaisuutta ekotukihenkilöille yhteistyössä NonHazCity2 -hankkeen kanssa. Ekotukitoimintaa yhteensovitettiin Turun kaupungin kestävä kehityksen arviointityön (VLR) kanssa. Ekotuki oli myös esillä kaupunkilaisille Civitas Eccentric -hankkeen isännöimässä kolmipäiväisessä Liikkujan viikon tapahtumassa, jossa tapahtumaan osallistujilla oli mahdollisuus tutustua ekotukitoimintaan ja ekotuen koulutusmateriaaleihin.

Kuluneella tilikaudella ei ole tapahtunut merkittäviä ympäristövahinkoja.

1.6. Muut ei-taloudelliset asiat

Ihmisoikeudet, korruptio ja lahjonta sekä harmaa talous

Turun kaupunginhallitus vahvisti 10.12.2018 § 483 kaupungin toimintaa ohjaavat yhteiset eettiset periaatteet. Ne laadittiin yhteistyössä kaupungin lakiasioiden ja yhteistyötoimikunnan välillä kiinnittäen huomioita sekä kuntalaisten että kaupungin työntekijöiden oikeuksiin, toiminnan oikeudenmukaisuuteen ja päätöksentekijöiden riippumattomuuteen.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Tilikaudella 2019 laadittiin tietoturvaliikkeen rinnalle tietosuojaliikkeen, jossa kuvattiin tavoitteet tietosuojatyölle, työn organisoimiseksi ja toteuttamiseksi sekä toimintatapa tietosuojaloukkauksissa. Tämän lisäksi julkaisiin uusi lokienhallintaliikkeen. Kulunutta vuotta varjosti se, että tietosuojavastaavan tehtäviä jouduttiin osittain hoitamaan tilapäisjärjestelyin eikä henkilökosten käsittelyyn liittyviä riskienarvioita ja niiden vaikutusten arvioita saatu käynnistettyä suunnitellusti.

Lainsäädännön osalta merkittäviä toimenpiteitä ovat aiheuttaneet uusi tiedonhallintalaki, digipalvelulaki ja oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelua koskeva EU-direktiivi. Valmistelutoimet kaikkien näiden osalta aloitettiin tilikauden aikana.

Strateginen hankinta on päivittänyt koko kaupungin kattavaa pienhankintaohjeistusta, joka käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä. Ohjeistuksen tavoitteena on vähentää tilaajavastuu- ja hankintalain periaatteiden toteuttaminen hankinnan arvosta ja hankkivasta yksiköstä riippumatta. Ohjeistuksen lisäksi valmisteltiin pienhankinnan toteuttamista koskevan sähköisen järjestelmän hankintaa. Järjestelmän käyttö tukee pienhankintojen toteuttamista ja mahdollistaa paremmin myös kaupungin varojen käytön seurannan hankinnoissa. Korruption ja lahjonnan torjumista koskevaa kehitystyötä tehtiin myös sopimushallinnan näkökulmasta. Sopimushallintajärjestelmän kilpailutus käynnistyi vuoden loppupuolella. Sopimushallintajärjestelmä kattaa hankintasopimusten lisäksi kaupungin muun sopimuskannan pois lukien työsopimukset. Järjestelmän tavoitteena on muun muassa kehittää ja uudistaa kaupungin sopimushallintaa, tehostaa sopimuksiin kuten hankintasopimukseen liittyvien varojen käyttöä sekä tehostaa sopimusten valvontaa ja ohjausta. Strateginen hankinta käynnisti strategisen HR:n kanssa kaupungin hankintaosaamisen vahvistamista koskevan koulutusohjelman valmistelun. Koulutusohjelmassa otetaan huomioon hankinnan eri näkökulmat kuten harmaan talouden torjunta sekä korruption ja lahjonnan ehkäisy.

Edellä kuvattua toimintaa tukee kaupungin kaikkien yksiköiden vastuulla oleva sisäinen valvonta, jonka edellyttämiä toimintatapoja arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä kaupungin sisäisen tarkastuksen toimiston kanssa. Vuoden 2020 aikana on myös tarkoitus käydä läpi kaupunkitasolla kappaleen alussa mainittujen eettisten periaatteiden huomiointi ja noudattaminen toiminnassa.

1.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2020 talousarvio ja vuosien 2020-2023 taloussuunnitelma on voimakkaasti alijäämäinen. Yleisen taloustilanteen positiivinen kehitys osoittaa viimein heijasteita myös kaupungin talouteen. Verotulojen perusteena olevat verotettavat tulot ovat kehittyneet lupaavasti niin kunnallisverojen kuin yhteisöverojen osalta. Verohallinnon vuonna 2019 tekemien uudistusten seurauksena kunnallisverotulojen kehityksen ennustaminen on ollut vaikeaa ja ennustettavuus säilyy heikkona myös vuonna 2020.

Valtion tekemät valtionosuuksiin liittyvät päätökset ovat olleet kuntien näkökulmasta pitkistä aikaa kuntataloutta vahvistavia. Vuodelle 2020 kaavailuista eristä kiky-sopimukseen liittyvä kertaluonteinen erä kohdennettiin jo vuodelle 2019, mikä heikentää vuoden 2020 kasvua.

Palvelujen kysynnän on arvioitu kasvavan suunnitelmakaudella. Ikärakenteen muutos ja väestönkasvu lisäävät julkisten palvelujen kysyntää. Merkittävimmin kasvun arvioidaan kohdentuvan hyvinvointipalveluihin. Sen sijaan varhaiskasvatuksen palvelujen kysynnän arvioidaan heikentyvän.

Käyttötalouden kustannuspaineiden lisäksi investointitarve on kasvanut. Vanhojen tilojen peruskorjaukset ja uusien tilojen käyttöönotto kasvattavat vuokramenoja. Kaupungin tulorahoitus ei riitä kattamaan käyttötalouden lisäksi investointeja, joten kaupunkikonsernin velkaantuminen tulee jatkumaan tulevina vuosina.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2020 talousarvion ja vuosien 2020-2023 taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä sopeuttamisohjelman toimenpiteistä. Taloussuunnitelmakaudella toteuttavia toimenpiteitä on 95 kappaletta. Toimenpiteillä tavoitellaan toiminnan nettomenojen kasvun heikentämistä. Osa toimenpiteistä on nopeasti toteutettavia ja talouteen lyhyellä aikavälillä vaikuttavia, mutta erityisesti toimintaa

sopeuttavien toimenpiteiden valmistelu kestää kauemmin ja vaikutukset tulevat pitkällä aikavälillä. Kokonaisuutena toimenpiteiden arvioidaan keventävän kustannustasoa 59,3 milj. eurolla taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä, jolloin keskimääräinen vuotuinen toimintakatteen kasvu on n. 1,7 %.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan erittäin merkittävä vuoden 2019 alkuperäisen talousarvion ylitys tulee vaikuttamaan vuoden 2020 talouteen ja voimassa olevaa taloussuunnitelmaa jouduttaneen tarkistamaan. Koronavirusepidemian laajentumisen aiheuttamat poikkeustilajärjestelyt kohdistuvat kuntatalouteen monin tavoin, ja sen vaikutusta sekä valtion että kuntien talouteen on mahdotonta vielä arvioida. Toimintojen jatkuvaa analysointia ja tehostamista tulee aktiivisesti jatkaa ja etsiä toimenpiteitä palvelutarjonnan turvaamiseksi haasteellisessa toimintaympäristössä.

1.8. Arvio kaupungin ja kaupunkikonsernin merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä

Tilikaudella 2019 riskien arviointi laajennettiin koskemaan kaikkia palvelualueita. Aiemmillä tilikausilla riskien arvioinnit suoritettiin kaupungin osalta pääasiassa toimialoitain. Riskien arviointi suoritettiin vuosikellon mukaisesti alkukesällä 2019, minkä jälkeen riskiarviot palautettiin konsernihallinnon riskienhallintapäällikölle. Riskienhallinta ja sen seuranta on vastuutettu selkeästi ja kattavat riskikartoitukset suoritetaan vuosittain. Riskien hallintakeinojen dokumentointia tullaan kehittämään tulevina tilikausina. Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa epäonnistumisia kaupunkiemon riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa.

Arvioidut riskit on jaettu toiminnallisiin riskeihin, vahinkoriskeihin, taloudellisiin riskeihin sekä strategiaan, konsernitason riskeihin.

Toimialat palvelualueineen arvioivat toimintaansa kohdistuvia riskejä yhteisten riskienarviointityökalujen avulla. Arvioitavista riskeistä nimettiin ennalta kaksikymmentä eri uhkaa, joiden merkittävyyttä jokainen palvelualue ja yhteisö arvioivat. Näiden lisäksi riskien arvioinnin suorittajat nimesivät ja arvioivat ne ydintoimintaansa kohdistuvat keskeiset uhat, joita ei ollut nimetty yhteisessä riskiluettelossa, mutta joita tulee tarkastella. Merkittävimpien riskien kohdalla arvioitiin seuraukset riskin toteutuessa, miten riskiin on varauduttu, mitä riskienhallintakeinoja on käytetty tai tulisi jatkossa käyttää, sekä kuka vastaa asiasta ja millä aikataululla.

Vuoden 2019 riskien arvioinneissa keskeisimmäksi riskeiksi nostettiin henkilöstön saatavuus ja avainhenkilöriskit sekä tilaresurssit ja sisäilmaongelmat. Lisäksi yhteisöjen riskien arvioinneissa nousivat esille mm. hallinnolliset sekä sopimuksiin liittyvät taloudelliset riskit.

Henkilöstön saatavuus nousi keskeiseksi riskiksi lähes jokaisella kaupungin toimialalla. Kaupungin palkkataso ei houkuttele osaajia. Vakituinen ja turvattu työpaikka, mahdollisuus liukuvaan työaikaan ja palkattomat vapaat eivät lisää houkuttelevuutta tarpeeksi. Henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista tulee huolehtia mm. kehityskeskustelujen ja ajantasaisten tehtäväkuvausten avulla sekä tukemalla jatkokoulutautumista.

Avainhenkilöriskien osalta hallintakeinoja ovat tehtäväkuvausten limittäminen, pari- ja tiimityöskentely, sijaisen/varahenkilön nimeäminen, lomien vuorottelu, hyvä perehdytys seuraajalle, dokumentointi, tiedon jakaminen, hiljaisen tiedon siirtäminen, resurssien suunnittelu, koulutus, työsuojelutoiminta, työturvallisuus sekä työterveyshuolto.

Tilaresurssit ja sisäilmaongelmat nousivat vuoden 2019 riskien arvioinnissa keskeisten riskien joukkoon. Tarkoituksenmukaiset ja toimivat tilat ovat toiminnan keskeinen resurssi. Ongelmina ovat peruskorjaustilanteet ja sisäilmaongelmien aiheuttamat tilantarpeet. Hankkeiden suunnittelun aikatauluihin tulee varata riittävästi aikaa ja henkilöresurssia poikkihallinnollisesti. Hallintakeinoina ovat lisäksi asianmukaiset rakennusten pitkän tähtäimen suunnitelmat (PTS) sekä kiinteistönhoidon hyvä valvonta.

Tila- ja infrahankkeiden kustannusten ennakoimattomaan nousuun on varauduttu laatimalla infrahankkeiden hankesuunnitteluohje. Sairaanhoidopiiriin kustannusten kasvua tulee hillitä omistajaohjauksen tiivistämisellä muiden kaupunkien kanssa.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Talouden tasapainoon, investointeihin ja rahaprosesseihin liittyvien riskien hallintakeinoina ovat budjetin seuranta ja toiminnan priorisointi budjetin mukaan. Edelleen hallintakeinoja ovat realistinen budjetti, oman toiminnan tehostamissuunnitelmat, pääasiakkaiden kanssa laadittavat pitkäaikaiset sopimukset, rahoituksen puitesopimukset, asiakaskunnan laajentaminen, hankintojen ja toimintojen edelleen tehostaminen ja henkilöstömäärän sopeuttaminen toimintaa vastaavaksi, kilpailutuksiin valmistautuminen, kilpailijatiedon hankkiminen (osallistuminen kilpailutuksiin), laatu järjestelmien käyttö, verkostojen luominen, tarjouspyyntökriteereiden läpikäynti, hiljaisten signaalien löytäminen, perustyön hoitaminen hyvin, raportit, seuranta, mm. jatkuva kasvavirtaseuranta, hankkeiden oikea-aikainen valmistelu ja kilpailuttaminen.

Osa palvelualueiden riskeistä voidaan luokitella myös strategisiksi, konsernitason riskeiksi, kuten tietojärjestelmiin kohdistuvat riskit ja kyberhyökkäykset.

Kyberhyökkäyksen vaikutuksesta voi sähköisen ja verkotetun yhteiskunnan turvallisuus häiriintyä tai pysähtyä. Palveluiden saatavuus, luottamuksellisuus ja eheys ei tällöin toteudu ja verkon yli tapahtuva viestintä voi pysähtyä tai heikentyä. Kyberuhkien hallintakeinoina on mm. osoitettu verkko, varmuuskopioiden ottaminen palvelinympäristöstä, admin-tasoisten tunnusten vaatiminen ohjelmien ajamiseen, Symantec Client Security käyttäminen työasemissa, uusien palomuurien käyttö ja uusien integraatiopalveluihin liitettävien palveluiden salaaminen.

Tekniseen infrastruktuuriin liittyvien riskien (lämmön-, sähkön ja vedenjakeluhäiriöt) hallintakeinoina ovat sähkönjakelun toimitusvarmuutta edistävät verkkoinvestoinnit, ennakoiva kunnossapito ja korjaustoiminta, operatiivisen toiminnan kehittäminen, varavoimakoneet, sähkösaannin varmistaminen toisistaan riippumattomista suunnista, kriittisten kohteiden tunnistaminen ja näiden kohteiden energian, lämmön ja veden saannin turvaaminen, infran riittävä kunnossapito- ja korvausinvestointitaso, omaisuuden kuntoanalyysit, varautumissuunnitelmat ja harjoittelu.

Kaupunkitason riskeinä ovat myös lainsäädäntömuutokset. Kunnille osoitetaan uusia tehtäviä, joille ei myönnetä valtion rahoitusta, joka johtaa talouden alijäämään. Riskinä on lainsäädäntöhankkeiden huono valmistelu ja vaikutusten arvioiden puutteellisuus, jotka vaikuttavat negatiivisesti kaupungin talouteen ja toimintaan.

Työtaistelut voivat toteutuessaan aiheuttaa palvelujen lamaantumista ja mahdolliset uhkasakot valvoilta viranomaisilta. Toimialoja on ohjeistettu laatimaan suunnitelma siitä, miten palvelujen saatavuus ja toiminnot turvataan mahdollisten työtaistelujen aikana.

Vahinkoriskit

Turun kaupungin vahinkovakuutukset jakaantuvat siten, että lakisääteinen tapaturma-, ryhmätapaturma- ja matkavakuutus ovat LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiössä. Omaisuus- ja kuljetusvakuutukset, vastuu- vakuutukset sekä ajoneuvovakuutukset ovat IF vahinkovakuutusyhtiö Oy:ssä. Kaupungin vastuulle jäävien omaisuus- tai muiden vahinkojen korvaamisesta aiheutuvia menoja katetaan vahinkorahastosta.

Näyttelyvakuudet

Kaupunginhallituksen päättämät näyttelyvakuudet vuonna 2019, jotka päättyivät ennen vuodenvaihdetta, olivat vakuusarvoltaan 2.020.870 euroa. Kulttuurilautakunnan päättämiä näyttelyvakuuksia oli vuoden vaihteessa 277 500 euroa.

Rahoitusriskit

Korkoriskit

Kaupunki määrittää kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa riskienhallinnan välineiksi tarkoitettujen konsernin pitkäaikaisten valuutan- ja koronvaihtosopimusten ja lyhytaikaisten termiinien enimmäismäärän vuoden aikana. Johdannaisinstrumentteja käytetään konsernivalan, muiden tase-erien tai taseen ulkopuolisten

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

erien kuten esim. leasingsopimusten riskien hallintaan. Kaupunginhallitus on asettanut rajat kaupungin korkosuojauksille (kiinteän koron osuudelle) eli vaihteluvälin 40 % ja 90 % suhteessa kunkin vuoden vaihteen korolliseen kokonaisvelkaan. Rahoitusomaisuuden arvopapereiden osalta on myös määritetty maturiteettirajoituksia korkoriskien vähentämiseksi.

Valuuttariskit

Muita kuin euromääräisiä lainoja saa olla enintään kolmasosa pitkäaikaisesta lainakannasta ja kaikki muun valuutan määräiset lainat muutetaan koron- ja valuutanvaihtosopimuksilla euroiksi välittömästi lainan noston yhteydessä. Avointa valuuttariskiä ei ylläpidetä lainojen osalta. Pääsääntöisesti kaikki kaupungin ottolainat nostetaan nykyisin euromääräisenä.

Likviditeettiriskit

Likviditeettiriskiä valvotaan laatimalla konsernitilijä koskeva kolmen kuukauden kassaennuste, josta ilmenee periodin likviditeettitarve. Lisäksi likviditeetin hallintaa pyritään parantamaan tehostamalla konsernitilijärjestelyjä sekä lisäämällä yhteistyötä tilijärjestelyssä mukana olevien yhtiöiden kanssa. Lyhytaikaisia rahoitustarpeita varten kaupungilla tulee olla käytettävissä riittävä määrä kotimaisia kuntatodistusohjelmia ja ei-sitovia luottolimittejä.

Varainhankintariskit

Varainhankintariskiä hallitaan sovittamalla nostettavien ja erääntyvien lainojen kassavirtoja ajallisesti yhteen tehtävien ja erääntyvien sijoitusten kanssa. Kaupunki hajauttaa rahoituslähteitä ja ylläpitää kaupungin hyvää nimeä markkinoilla. Varainhankintariskiä hallitaan myös hajauttamalla kaupungin ottolainausta eri periodeihin eli lyhyeen varainhankintaan (alle vuoden, kuntatodistukset), keskipitkään varainhankintaan (1 – 5 vuotta) ja pitkään varainhankintaan (5 -30 vuotta).

Luottoriskit

Kaupungin sijoitusperiaatteet määrittävät sijoitusten osapuoliriskien enimmäismäärät sekä vaadittavat vähimmäisluottokelpoisuudet. Kaupunki hajauttaa sijoitukset näiden periaatteiden mukaisesti, millä pyritään välttämään mahdollisia pääomatappioita rahoitusomaisuuden arvopapereista tai johdannaisaattavista. Näitä periaatteita tarkennetaan vielä kaupunginhallituksen vuosittain hyväksymässä lainan nosto- ja sijoitussuunnitelmassa. Rahoitusperiaatteiden mukaan osapuolena johdannaisinstrumenteissa tulee olla hyvän luottokelpoisuuden omaavat koti- tai ulkomaiset rahoitus- ja luottolaitokset. Tarvittaessa osapuolten määrärajoituksia määritetään lainannostosuunnitelmassa.

2. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko

Kuntalain 14 § ja 39 § mukaisesti kaupunginhallitus vastaa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden pohjalta. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäinen valvonta on osa kaupunkikonsernin johtamisjärjestelmää sekä kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskienhallinnan tuloksellisuutta. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan, että kaupungin toimintaprosesseihin sisältyvillä menettelyillä ja organisaatoratkaisuilla saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen valvonta kaupungin organisaatiossa perustuu esimiesvastuuseen sekä linjajohdon vastuuseen sisäisen valvonnan keinojen toteuttamisesta ja toimivuudesta. Sisäistä valvontaa toteutetaan käytännössä mm. siten, että hallinto- ja johtamistapaa ohjaavat kaupungin eettisten periaatteiden lisäksi muut sisäiset säännöt sekä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jako. Riskienhallinta perustuu vuosittain tehtävään riskien arviointiin, jonka yhteydessä toimialat arvioivat merkittävimmät riskinsä. Valvontatoimenpiteitä ovat käytössä mm. erilaiset kontrollit ja suojaukset. Valvontakeinot voivat olla ennakoivia, jälkikäteisiä tai mahdollisesti teknisiä toiminnasta riippuen. Tieto, tiedonvälitys sekä valvontakeinojen toimivuuden arviointi ja seuranta ovat valvonnan osa-alueita, joihin kiinnitetään jatkuvasti huomiota valvontaa kehitettäessä.

Sisäistä valvontaa arvioidaan Turussa sisäisen tarkastuksen toimiston suorittamien tarkastuksien avulla. Lisäksi toimialat palvelualueineen tekevät kukin oman lautakuntansa hyväksyttäväksi vuosittaisen itsearvioinnin sisäisen valvonnan toimivuudesta ja kehittämistarpeista.

Sisäisen valvonnan osaamista on kehitetty sisäisen tarkastuksen ja toimialojen yhteistyöllä, jonka tavoitteena on ollut kartoittaa eri toimintojen edellyttämät valvontakeinot. Kaupungin uusille esimiehille on valmisteltu sisäisen valvonnan perehdytyspaketti, joka tarvittaessa käydään läpi uuden työntekijän kanssa tai vaihtoehtoisesti esitellään eri esimiesfoorumeissa tilikauden aikana. Luottamushenkilöiden sisäisen valvonnan osaaminen pyritään jatkossa varmistamaan valtuustokauden alkuun sijoittuvalla koulutuksella.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on Turussa kaupunginjohtajan alaisuudessa toimivan sisäisen tarkastuksen toimiston vastuulla. Tilikauden aikana toimisto on suorittanut useita erilaisia tarkastuksia, joista laajin oli kaupungin palkanmaksun oikeellisuuden arviointi. Sisäisen tarkastuksen toiminnan keskeiset tulokset sekä päätelmät valvonnan kehittämiskohteista olivat seuraavat:

- palkkojen tarkastus- ja hyväksymismenettelyjen kehittäminen
- hankintojen kilpailuttamisen sujuvuuden varmistaminen
- hankintojen valvonta ja seuranta
- henkilötietorekistereiden tietosuojariskien ja niiden vaikutusten arviointi
- tunnistettujen riskien hallintakeinojen sekä hyväksyttävän jäännösriskin tason määrittely.

Käteistulojen aukottomuuden varmistamisessa etenkin mobiilimaksujen osalta on kehitettävää, samoin palveluhankintojen valvonnassa.

Tilinpäätöksen valmistumisvaiheessa ei kaupunginhallituksen tiedossa ole merkittäviä vuoden 2019 aikana todettuja väärinkäytöksiä. Loppuvuodesta 2019 esiin tulleet epäilyt kaupungin 2010-luvun alkupuolella kilpailuttaman palvelutuottajan väärinkäytöksistä tullaan selvittämään nopealla aikataululla. Samassa yhteydessä arvioidaan, ovatko hyvinvointitoimialan toimenpiteet palvelujen hankinnan valvomiseksi riittäviä tällä hetkellä.

Raportointia mahdollisista väärinkäytöksistä ohjaa linjavastuun lisäksi mm. kaupungin sisäinen ohje riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta (kh 7.9.2015). Sisäisen tarkastuksen toimisto kilpailutti vuoden 2019 aikana kaupungin työntekijöiden käyttöön tulevan vihjekanan, jonka sisällön käsittelystä vastaa sisäinen tarkastus. Hankinnan taustalla on mm. väärinkäytösten ehkäiseminen, mutta myös vuonna 2021 voimaan tuleva EU-direktiivi, joka edellyttää julkivaltion organisaatioilta anonyymien vihjekanan käyttöönottoa.

Toimialojen itsearviointien sisältöön, dokumentointiin, perusteisiin ja arviointitasoon tullaan kiinnittämään huomioita edelleen tilikaudella 2020. Esimiesten osaamista tärkeimpien sisäisen valvonnan keinojen tunnistamisessa ja arvioimisessa tullaan edistämään sisäisen tarkastuksen toimesta myös vuoden 2020 aikana.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	282 339	272 357
Myyntituotot	107 099	111 174
Maksutuotot	63 190	63 201
Tuet ja avustukset	27 347	26 064
Vuokratuotot	47 973	47 075
Muut toimintatuotot	36 729	24 843
Valmistus omaan käyttöön	1 777	1 864
Toimintakulut	-1 355 405	-1 309 940
Henkilöstökulut	-510 351	-495 830
Palkat ja palkkiot	-404 473	-392 068
Henkilösivukulut	-105 878	-103 762
Eläkekulut	-92 311	-89 029
Muut henkilösivukulut	-13 568	-14 733
Palvelujen ostot	-620 359	-603 033
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 912	-55 551
Avustukset	-100 737	-95 085
Vuokratulot	-54 199	-51 246
Muut toimintakulut	-12 848	-9 194
Toimintakate	-1 071 290	-1 035 719
Verotuotot	785 052	754 526
Kunnan tulovero	621 945	601 726
Osuus yhteisöveron tuotoista	107 347	97 196
Kiinteistövero	55 759	55 603
Valtionosuudet	261 721	256 380
Rahoitustuotot ja -kulut	36 244	31 053
Korkotuotot	18 643	24 218
Muut rahoitustuotot	26 064	24 633
Korkokulut	-7 376	-7 365
Muut rahoituskulut	-1 087	-10 433
Vuosikate	11 727	6 239
Poistot ja arvonalentumiset	-57 729	-56 046
Suunnitelman mukaiset poistot	-57 691	-55 787
Arvonalentumiset	-38	-259
Satunnaiset erät	7 606	0
Satunnaiset tuotot	7 606	0
Tilikauden tulos	-38 396	-49 806
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 945	1 531
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	400
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	75
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-36 451	-47 800

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

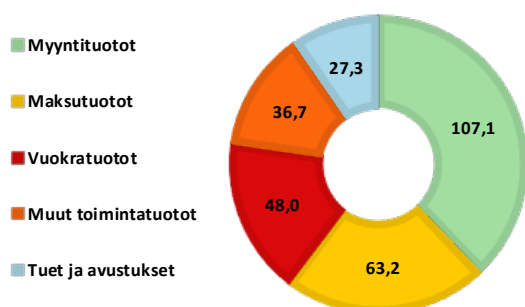
Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	20,9	20,8
Vuosikate / Poistot, %	20,3	11,1
Vuosikate € / asukas	61	33
Asukasmäärä	193 246 *	191 331

* ennakkotieto

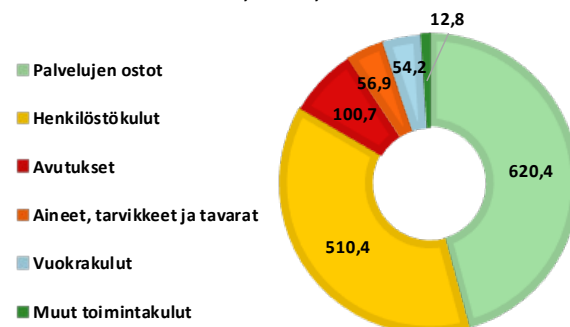
Tilikauden alijäämäksi muodostui 36,5 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 38,4 milj. euroa negatiivinen. Kertynyttä poistoeroa tuloutettiin 1,9 milj. euroa kattamaan investointivarauksilla toteutettujen investointien suunnitelma-poistoja. Alijäämään vaikutti positiivisesti satunnaisiin tuottoihin kirjattu Turun Ylioppilaskyläsäätiön 7,6 milj. euron antolainan takaisinmaksu. Kirjanpitolakiin siirtymisen yhteydessä kaupungin vuoden 1997 aloittavan taaseen kertyneistä ylijäämistä vähennettiin säätiön antolaina epävarmana saamisena. Kertaluonteisella erällä oikaistuna alijäämä on 44,1 milj. euroa.

Toimintatuotot olivat yhteensä 282,3 milj. euroa. Toimintatuotot kasvoivat tuloslaskelman mukaan 10,0 milj. euroa. Eniten kasvua oli muissa toimintatuotoissa 11,9 milj. euroa. Kasvuun vaikutti eniten pysyvien vastavien myyntivoittojen kasvu edellisvuodesta 12,2 milj. euroa. Myyntituotot vähenivät 4,1 milj. euroa. Vuokratuottojen kasvu 0,9 milj. euroa aiheutui maa- ja vesialueiden vuokrasta. Maksutuottojen kertymä oli edellisvuoden tasolla, 63,2 milj. euroa. Tuet ja avustukset nousivat 1,3 milj. euroa, mikä johtui pääosin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatujen tukien 0,8 milj. euron sekä työllistämistuen 0,6 milj. euron noususta.

TOIMINTATUOTOT 2019, 282,3 MILJ. €

TOIMINTAKULUT 2019, 1.355,4 MILJ. €

Toimintakulut 1 355,4 milj. euroa nousivat 45,5 milj. euroa edellisvuodesta. Eniten toimintakulujen kasvuun vaikutti palvelutarjonnan kysynnän kasvusta johtuvat palvelujen ostojen lisääntyminen 17,3 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspalvelujen ostot lisääntyivät 10,5 milj. euroa ja siivouspalvelujen palvelujen ostot 3,0 milj. euroa johtuen puhtauspalvelujen liikkeenluovutuksesta Kaarealle. Lisäksi hyvinvointitoimialalla henkilöstön saatavuus on heikentynyt ja henkilöstövuokraukseen käytetty euromäärä on kasvanut 3,4 milj. euroa edellisvuodesta. Merkittävin muutos liittyy erityisesti vanhuspalveluiden lyhytaikaisten sijaisten vuokraukseen.

Henkilöstökulut nousivat 14,5 milj. euroa ja palkat ja palkkiot 12,4 milj. euroa. Organisaatiomuutokset huomioiden nousua 17,5 milj. euroa ja palkat ja palkkiot 15,0 milj. euroa. Palkkojen nousuun vaikutti henkilötyövuosien kasvun lisäksi kunta-alan virka- ja työehtosopimusten mukaiset sopimuskorotukset noin 9,5 milj. euroa.

Toimintakatetta eli nettokäyttömenoja kertyi -1 071,3 milj. euroa. Kasvua edellisvuoteen oli 35,6 milj. euroa, 3,4 %. Henkilöstökuluihin vaikuttavat organisaatiomuutokset huomioiden vertailukelpoinen kasvu on 38,6 milj. euroa (3,7 %).

Verotulot ja valtionosuudet kasvoivat yhteensä 35,9 milj. euroa (3,6 %). Toimintatuotoilla katettiin toimintakuluista 20,9 prosenttia (20,8 % TP2018). Verotuloilla ja valtionosuuksilla jäi rahoitettavaksi 79,1 prosenttia

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

(79,2 % TP2018).

Rahoitustuotot olivat 36,2 milj. euroa rahoituskuluja suuremmat. Korkotuotot laskivat 5,6 milj. euroa ja muut rahoituskulut laskivat 9,3 milj. euroa. Muiden rahoituskulujen muutokseen vaikuttaa osakkeisiin tehdyt arvonalennukset. Osakkeiden arvonalennuksia kirjattiin 1,0 milj. euroa (2018 TP 6,7 milj. euroa).

Vuosikatetta kertyi 11,7 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen on 5,5 milj. euroa. Organisaatiomuutoksilla oikaistu vuosikatteen muutos on 2,5 milj. euroa. Vuosikate ei kata poistoja ja arvonalentumisia, jotka ovat 57,7 milj. euroa.

Verotulot

Turun verotulojen määräytymisen perusteet

	2015	2016	2017	2018	2019
Tulovero -%	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50
Kiinteistövero -%:					
Yleinen	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,37	0,37	0,41	0,41	0,41
Muuhun asumiseen käytettävät rakennukset	0,80	0,80	0,93	0,93	0,93
Rakentamattoman rakennuspaikan vero-%	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

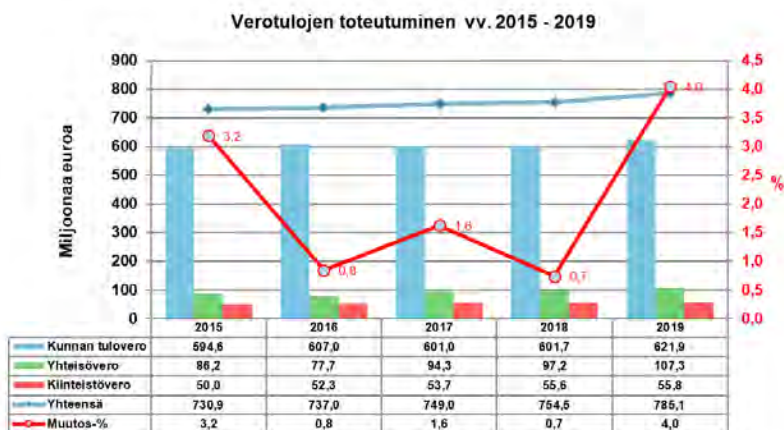
Verotuloja toteutui yhteensä 785,1 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 30,5 milj. euroa (4,0 %). Verotuloja kertyi 14,4 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Kunnallisveron kertymä alitti budjetoidusta 22,5 milj. euroa. Yhteisöveron tuotto ylittyi 8,5 milj. eurolla ja kiinteistöverotulot jäivät 0,5 milj. euroa budjetoidusta.

Kunnallisverotulon kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 20,2 milj. euroa (3,4 %). Turussa verotettavien ansiotulojen kehitys oli positiivista ja työttömyys laski edellisvuodesta. Hyvästä kertymästä huolimatta on vuoden 2019 verokorttiudistuksesta ja tulorekisteriongelmista johtuvaksi kertymävajeeksi kunnille laskettu n. 500 milj. euroa. Kertymävajeen arvioidaan kuroutuvan umpeen vuoden 2019 verotuksen valmistuessa kesästä 2020 lähtien ja siten vuoden 2019 tilitykset jäivät tältä osin pienemmäksi kuin talousarvion laadintavaiheessa arvioitiin.

Yhteisöverotulot kasvoivat 10,2 milj. euroa (10,4 %) edellisestä vuodesta ja kasvu johtui kaupungin jako-osuuden noususta. Turun saamat yhteisöverot pysyivät hyvällä tasolla koko maan talouden ennusteiden heilahteiluista huolimatta.

Kiinteistöverotulot kasvoivat vain 0,2 milj. euroa (0,3 %) edellisestä vuodesta. Tilityksiin vaikutti aikaisemmille vuosille kohdistuneet oikaisut (-1,1 milj. euroa). Jos vuoden 2019 tilityksistä olisi oikaistu nämä verovuosille 2014-2016 kohdistuneet erät, kiinteistöverotilitysten kasvu olisi ollut 2,3 %.

Verotulojen tilitykset ja niiden kehitys vuosina 2015 – 2019:

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

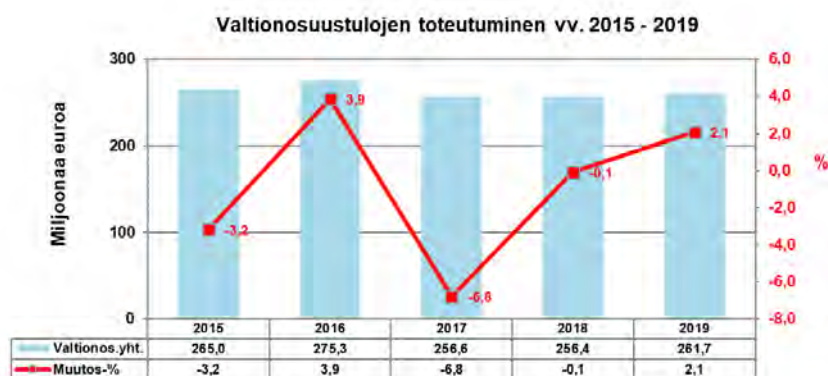
Valtionosuustulot

Valtionosuustuloja toteutui yhteensä 261,7 milj. euroa ja niitä kertyi 5,3 milj. euroa eli 2,1 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Peruspalvelujen valtionosuutta (ilman verotulotasausta) toteutui 224,0 milj. euroa, mikä oli 2,5 milj. euroa (1,1 %) edellistä vuotta enemmän. Valtiovarainministeriö päätti 11.11.2019, että kilpailukyky sopimuksen kertaluonteisen korvauksen maksatusta aikaistetaan vuodelta 2020 vuodelle 2019 kompensoimaan heikkoa verotulokertymää. Turun osalta kiky-korvausta maksettiin n. 8,2 milj. euroa. Ilman valtionosuuteen tehtyä lisäystä peruspalvelujen valtionosuuden muutos olisi ollut -2,6 %.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia toteutui 37,2 milj. euroa, mikä oli 1,2 milj. euroa (3,4 %) edellistä vuotta enemmän. Opetus- ja kulttuuriministeriö teki 30.4.2019 päätöksen oikaisuvaatimuksen perusteella ja kaupunki sai lisärahoitusta käyttökustannuksiin 1,4 milj. euroa. Ammatillisen koulutuksen perusrahoitukseen saatiin lisärahoitusta 0,3 milj. euroa.

Turku sai verotulotasausta muilta kunnilta 0,5 milj. euroa, kun edellisenä vuonna Turku oli tasausten maksajana eli tasausta muille kunnille maksettiin 1,0 milj. euroa.

Verotulot ja valtionosuustulot eli verorahoitus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 35,9 milj. euroa (3,5 %). Ilman valtionosuuksiin tehtyjä lisäyksiä verorahoitus olisi alittunut noin 25 milj. eurolla ja kasvu olisi ollut edellisvuoteen verrattuna 2,6 %.

3.2. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma 1.1.2019 - 31.12.2019

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	-6 453	-14 546
Vuosikate	11 727	6 239
Satunnaiset erät	7 606	0
Tulorahoituksen korjauserät	-25 786	-20 786
Investointien rahavirta	-83 425	-60 118
Investointimenot	-120 895	-81 153
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 169	1 123
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	33 302	19 912
Toiminnan ja investointien rahavirta	-89 878	-74 664

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	182 764	7 523
Antolainasaamisten lisäykset	-8 699	-13 952
Antolainasaamisten vähennykset	191 463	21 475
Lainakannan muutokset	-79 284	63 768
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	120 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-83 123	-70 012
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 839	13 780
Muut maksuvalmiuden muutokset	17 245	-5 528
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 243	537
Vaihto-omaisuuden muutos	-363	-202
Saamisten muutokset	11 174	4 360
Korottomien velkojen muutokset	5 191	-10 222
Rahoituksen rahavirta	120 725	65 763
Rahavarojen muutos	30 847	-8 901
Rahavarojen muutos	30 847	-8 901
Rahavarat 31.12.	238 538	207 691
Rahavarat 1.1.	207 691	216 593

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., 1000 €	30 977	128 732
Investointien tulo-rahoitus, %	10,0	7,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	0,1
Kassan riittävyys, pv	55	51
Asukasmäärä	193 246 *	191 331

* ennakkotieto

Toiminnan rahavirta (tulorahoitus) oli 6,5 milj. euroa negatiivinen. Heikkoon toiminnan rahavirtaan vaikuttaa erittäin alhainen vuosikate. Vuosikate 11,7 milj. euroa ei riitä kattamaan suunnitelmanmukaisia poistoja 57,8 milj. euroa. Suunnitelmanmukaiset poistot kasvoivat 1,9 milj. euroa edellisvuodesta. Satunnaisesti eriin kirjattiin Turun Ylioppilaskyläsäätiön antolainan takaisinmaksu, joka on vähennetty kaupungin vuoden 1997 aloittavan taseen laatimisen yhteydessä kertyneistä ylijäämistä epävarmana saamisena. Tulorahoituksen korjauserissä on oikaistu investointien rahavirrassa esitettäviä pysyvien vastaavien luovutusvoittoja – ja tappioita yhteensä 27,4 milj. euroa.

Kaupungin bruttoinvestoinnit olivat 120,9 milj. euroa ja luovutustuotot 33,3 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointimenoihin saatiin 4,2 milj. euroa, jonka jälkeen investointien omahankintamenoksi jäi 116,7 milj. euroa. Kaupungin investointien rahoitusvalmiutta mittaava tulorahoitusprosentti 10,0 % on alhainen. Edelliseen vuoteen verrattuna parannusta on 2,2 prosenttiyksikköä.

Tilikauden 2019 toiminnan ja investointien rahavirta on 89,9 milj. euroa negatiivinen, mikä oli 15,2 milj. euroa edellisvuotta huonompi. Vuosien 2015 – 2019 toiminnan ja investointien toteutuneeksi rahavirran kertymäksi jää enää 31,0 milj. euroa. Kertymän suuruuteen on aikaisempina vuosina vaikuttaneet merkittävästi eri tilikausien yhtiöittämisistä saadut luovutusvoitot ja -tulot. Sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olleiden kiinteistöjen luovutustulo oli 127,9 milj. euroa ja satunnainen tuotto 87,2 milj. euroa vuonna 2015 sekä Turun Vesiliikelaitoksen luovutustulo 104,3 milj. euroa ja satunnainen tuotto 23,7 milj. euroa vuonna 2017.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Antolainojen lyhennyksistä kertyi 191,5 milj. euroa. Pitkäaikaisia antolainoja myönnettiin vuoden aikana 8,7 milj. euroa, josta suurin osa 7,6 milj. euroa Turun Ylioppilaskyläsäätiölle.

Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu. Tilikauden aikana myytiin Turun seudun sosiaali- ja terveystaloustoimintat Oy:n osakkeet Hemsö Storåker Finland Oy:lle huhtikuun alussa. Kaupan seurauksena kaupungin antolainat vähenivät noin 119 milj. euroa, kun kaupungin myymä yhtiö maksoi velkansa takaisin kaupungille. Tämän takia kaupungin velanoton tarve väheni tilapäisesti ja uusia lainoja ei jouduttu nostamaan. Lainakanta eli korollinen velka väheni 79,3 milj. euroa. (TP 2018 kasvu 63,8 milj. euroa).

Rahoituksen rahavirta toteutui päättyneellä tilikaudella 120,7 milj. euroa positiivisena pääosin edellä mainitun antolainan takaisinmaksun johdosta.

Suurimmat investoinnit ja omaisuuden luovutustulot

Kaupungin investointimenot olivat yhteensä 120,9 milj. euroa vuonna 2019 (81,2 milj. euroa vuonna 2018). Rahoitusosuuksia investointikohteille kirjattiin yhteensä 4,2 milj. euroa (1,1 milj. euroa vuonna 2018). Omaisuuden luovutustuloja kirjattiin 33,3 milj. euroa (19,9 milj. euroa vuonna 2018).

Yksittäisistä infrakohteista suurimmat käynnissä olleet toteutuskohteet olivat Kauppatori, Logomon silta ja rinte-hissi Funikulaari. Kaupungin katu- ja puistorakennuttamisen suurimmat panostukset tehtiin Pääskyvuorenrinteen ja Kakolan alueille sekä korjausvelkaa alentaviin infrakohteisiin, kuten katurakenteiden päällysteisiin ja Aurajoen rantamuurien vahvistamiseen.

Käynnissä olevista koulukohteista mittavin on Puolalan koulun peruskorjaus. Suurimmat käynnissä olleet uudisrakennuskohteet olivat Viinamäen päiväkotit, Aunelan kirjasto- ja nuorisotila sekä Kaksikerran/Satavan paloasema. Tytäryhtiöiden toteuttamina kaupungin palvelutuotantoa tukevinä tilahankkeina toteutettiin Tallimäen ja Kastun päiväkodit sekä tehostetun palveluasumisen yksiköt Kulkurinvalssi ja Vuokkokoti.

Omaisuuden luovutustulot

Kaupunki sai maa- ja tilaomaisuuden sekä osakkeiden luovutustuloja yhteensä 33,3 milj. euroa (19,9 milj. euroa vuonna 2018). Luovutustulot ylittyivät talousarvioon verrattuna 7,2 milj. euroa, mikä muodostui maanmyyntitulojen, rakennusomaisuuden ja osakkeiden myyntitulojen kasvusta. Rahoitusosuudet olivat yhteensä 4,2 milj. euroa (1,1 milj. euroa vuonna 2018).

Omaisuuden myyntivoitot/-tappiot osuus oli yhteensä 27,4 milj. euroa (19,2 milj. euroa vuonna 2018). Omaisuuden myynnistä saadut myyntivoitot ylittyivät talousarvioon verrattuna 8,4 milj. euroa. Ennakoitua suurempi ylitys aiheutui pääosin vuoden lopulla toteutuneista tonttien lunastuksista ja tilaomaisuuden myyntivoitosta. Maankäyttösopimuskorvauksia kirjattiin yhteensä 4,6 milj. euroa (1,7 milj. euroa vuonna 2018). Maankäyttösopimustulojen osuus ylittyi talousarvioon verrattuna 2,6 milj. euroa, mikä aiheutui sopimuskorvausten ennakoitua nopeammasta maksuaikataulusta.

Infrainvestointiohjelman toteutuminen

Vuonna 2019 kaupunkiympäristön rakennuttamisen investointimenot olivat yhteensä 30,3 milj. euroa (38,2 milj. euroa vuonna 2018). Investointimenoista 41,1 % kohdistui strategisen maankäytön hankkeisiin kuten keskustan kehittämiseen ja 7,1 % tuloa tuottaviin kohteisiin, joista kaupunki saa myytäviä tontteja tai maankäyttösopimustuloja. Korjausvelkaa alentavien kohteiden osuus investointimenoista oli 36,6 % ja ne sisältävät Infran saneerauskohteet ja korvausinvestoinnit mukaan lukien hulevesisaneeraukset. Toimintoja tukeviin kynnysinvestointeihin, kuten kaupungin maamassojen läjitysalueisiin, kohdistui 0,6 % investointimenoista. Liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen kohdistui 10,0 % investointimenoista. Ne sisälsivät muun muassa Aurajoen rantamuurin kunnostustöitä, Funikulaariin, joukkoliikenteen infrainvestointeihin ja liikenneturvallisuuteen

tehdyt investoinnit. Asukasviihtyvyyttä parantavia investointeja toteutettiin puistoihin, ulkoliikuntapaikkoihin ja leikkipuistoihin 4,6 % kaupunkiympäristön rakentamisen kokonaiskustannuksista.

Infrainvestointeihin varattu määrärahan käyttö alittui 20,5 milj. euroa (40,4 %), kun osa kohteista viivästy tai siirtyi kokonaan seuraavalle vuodelle. Strategisten maankäytön hankkeille varattu määräraha alittui 14,1 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset rahankäytön alitukset johtuivat siitä, että Kauppatorin, Logomon sillan ja Blue Industry Park alueen rakentaminen on ajoittunut arvioitua enemmän vuodelle 2020. Tuloa tuottavien hankkeiden osalta rahankäyttö alittui 2,4 milj. euroa, josta suurin yksittäinen alitus oli Pyhän Mariantien jatkeen siirtäminen aikataulullisesti osittain toteutettavaksi vuonna 2020. Toimintoja tukevien hankkeiden rahankäyttö alittui 0,5 milj. euroa Karhulan maanlajityspaikan sulkemisen siirryttyä vuodelle 2020. Asukasviihtyvyyttä parantavien hankkeiden rahankäyttö alittui 0,6 milj. euroa muun muassa Tuurenpuiston suunnittelun jäätyä kesken ja siirryttyä vuodelle 2020. Korjausvelkaa alentavien hankkeiden kohdalla rahankäyttö alittui 2,4 milj. euroa johtuen muun muassa siitä, että Vasaramäen silta on tarkoituksen mukaista toteuttaa samassa aikataulussa Uudenmaantien aikataulun kanssa. Kaupungin yleisten alueiden peruskorjaus- ja korvausinvestointitaso ei kattanut infraomaisuuden suunnitelman mukaisten poistojen osuutta. Investointien lisäksi infran kunnossapidossa tehdään korjausvelkaa alentavia toimenpiteitä.

Tilainvestointiohjelman toteutuminen

Kaupungin toimitila- ja palvelurakennuttamisen investointimenot olivat yhteensä 20,8 milj. euroa (15,2 milj. euroa vuonna 2018). Investointimenoista kohdistui 8,1 milj. euroa koulukiinteistöihin, päiväkotikohteisiin 3,5 milj. euroa, kirjasto- ja nuorisotiloihin 2,1 milj. euroa ja Kaksikerran/Satavan paloasemaan 1,4 milj. euroa. Perusparannus- ja korvausinvestointikohteiden osuus oli kaksikolmasosaa kokonaiskustannuksista, joista sivistystoimialan nimettyihin koulukiinteistöjen peruskorjauskohteisiin ja muihin pienempiin koulukohteisiin käytettiin yhteensä 9,5 milj. euroa. Päiväkotien pieniin peruskorjauskohteisiin käytettiin 1,7 milj. euroa. Muita peruskorjauskohteita olivat muun muassa koulujen ja päiväkotien keittiökorjaukset 1,0 milj. euroa, rakennusten kattokorjaukset 0,9 milj. euroa sekä sairaalarakennusten ikkuna- ja kylpyhuonekorjaukset 0,4 milj. euroa.

Merkittävimmat kaupungin rakennuttamat uudisrakennuskohteet olivat Viinamäen päiväkoti, Aunelan kirjasto ja nuorisotila sekä Kaksikerran/Satavan paloasema. Kaupungin palvelurakennusten uudisrakentamista toteutettiin lisäksi hyödyntämällä Turku-konsernin toteutusratkaisuja. Kaupunki voi antaa hankkeille rakennusaikaisen väliaikaisen rahoituksen konserttitilin limiitin kautta tai antaa omavelkaisen takauksen hankkeiden rahoitukselle. Konsernissa toteutettuja uusininvestointihankkeita tilikaudella olivat Tallimäen ja Kastun päiväkodit sekä tehostetun palveluasumisen yksiköt Kulkurinvalssi ja Vuokkokoti.

Tilainvestointiohjelman määrärahan käyttö alittui 12,2 milj. euroa (36,9 %) suunnitellusta. Tommilan päiväkodin uudisrakentamiselle varattu määrärahan käyttö alittui 2,8 milj. euroa, koska nykyinen paikalta purettava rakennus toimii Viinamäen päiväkodin väistötalana. Viinamäen päiväkodin uudisrakennuksen rahankäyttö alitti suunnitellun 2,4 milj. euroa, hanke tulee myös alittamaan kustannusarvionsa. Runosmäen monitoimitalo siirtyy toteutettavaksi yhtiömuotoisena, minkä vuoksi kaupungin investointiohjelmaan varattu 0,7 milj. euron määräraha jää käyttämättä. Kaksikerran/Satavan paloaseman urakan loppulaskut siirtyvät maksettavaksi vuoden 2020 puolelle, kun puutteiden korjaus oli kesken joulukuussa 2019. Aunelan kirjasto/nuorisotila valmistuu tammikuussa 2020, myös kohteen loppulaskutus siirtyy vuodelle 2020. Hankkeiden suunnitteluvaramukseen varattua määrärahaa jäi käyttämättä 0,61 milj. euroa.

Katedralskolanin liikuntasalin peruskorjaus valmistuu tammikuussa 2020, hanke tulee alittamaan kustannusarvionsa. Kohteen rahankäyttö 2019 alittaa talousarviomäärärahan 0,85 milj. euroa. Hannunniitun koulun korjaustyö siirtyi vuodelle 2020 ja kohteen rahankäyttö jäi 0,45 milj. euroa rahoitusta pienemmäksi. Ruiskatu 8 korjaustyöt pääsivät alkamaan vasta lokakuussa 2019 ja kohteen rahankäyttö jäi 0,86 milj. euroa talousarviomäärärahaa pienemmäksi. Pienet korjaukset listalla jäi käyttämättä 2,9 milj. euroa johtuen muun muassa erilaisista puuttuvista selvityksistä. Kaupungin palvelurakennusten peruskorjaus- ja korvausinvestointitaso ei kattanut rakennusten suunnitelman mukaisten poistojen osuutta. Investointien lisäksi toimitilojen kunnossapidossa tehdään korjausvelkaa alentavia toimenpiteitä

Muut investoinnit

Kaupunki käytti kiinteän omaisuuden hankintaan yhteensä 7,3 milj. euroa (10,2 milj. euroa vuonna 2018). Tonttimaan ja maa-alueiden ostot olivat yhteensä 3,9 milj. euroa, johon sisältyi Kakolankadun eteläosan rakentamisen edellyttämä tukimuuri. Lisäksi kaupunki osti Turun Seudun sosiaali- ja terveystalvikiinteistöt Oy:ltä kiinteistön 3,4 milj. euroa kauppahinnalla, johon sisältyi Kurjenmäkikotien rakennukset sekä niihin liittyvä maanvuokraoikeus.

Osakkuusyhteisöjen osakkeiden hankintamenot ja sijoitukset tytäryhtiöosakkeisiin olivat yhteensä 50,0 milj. euroa, josta Turun Teknologia-kiinteistöt Oy:n osakemerkintä oli 41,6 milj. euroa. Tytäryhtiöosakkeisiin sijoitettiin lisäksi 7,9 milj. euroa.

Kaupunkitasoisii it-järjestelmiin ja digitaaliseen palvelukehitykseen panostettiin yhteensä 3,2 milj. euroa (3,1 milj. euroa vuonna 2018). Varsinais-Suomen aluepelastuksen pelastus-, torjunta- ja sammutuskalusto-hankintoihin käytettiin yhteensä 4,4 milj. euroa (3,1 milj. euroa vuonna 2018) ja rahoitusosuuksia kirjattiin 2,5 milj. euroa (1,0 milj. euroa vuonna 2018).

Liikunnan, nuorison ja kulttuurin investointikohteisissa panostettiin muun muassa keino-urmen uusintaan, pääkirjaston uudistamistoimenpiteisiin, kuvataidekokoelmien täydentämiseen ja uuden konseptin kirjastoautoon yhteensä 0,9 milj. euroa (0,8 milj. euroa vuonna 2018). Sivistystoimialalla panostettiin perusopetuksen, lukioiden ja ammattiopetuksen välineistön ja kaluston sekä päiväkotien kaluston uusimiseen ja tilajärjestelyihin yhteensä 1,7 milj. euroa (2,9 milj. euroa vuonna 2018). Hyvinvointitoimialalla investoitiin mm. tehostetun palveluasumisen yksiköiden kalustamiseen ja asiakastietojärjestelmiin yhteensä 1,7 milj. euroa (0,6 milj. euroa vuonna 2018). Kaupunkiympäristötoimialalla käytettiin tiedonhallinnan ratkaisuihin sekä joukkoliikenteen matkajärjestelmien kehittämiseen yhteensä 0,6 milj. euroa (0,3 milj. euroa vuonna 2018).

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin maksuvalmius säilyi vuoden aikana hyvänä. Kaupungin kassavaranto ilman omien rahastojen sijoituksia oli vuoden 2019 lopussa 204 milj. euroa (176 milj. euroa vuonna 2018) eli kassavaranto lisääntyi 28 milj. euroa vuoden 2019 aikana, mikä johtui pääasiassa Turun seudun sosiaali- ja terveystalvikiinteistöt Oy:n osakemyynnin luovutustulosta. Rahavarat, jotka sisälsivät kassavarannon lisäksi omien rahastojen (vahinkorahasto) sijoituksia, olivat yhteensä 239 milj. euroa (208 milj. euroa 2018).

Alimmillaan kassavaranto oli alkuvuoden aikana 112 milj. euroa ja ylimmillään 281 milj. euroa. Keski-määräinen kassavaranto oli 203 milj. euroa. Konsernirahoitus ja tytäryhtiöiden maksuliikenne ovat lisänneet kassavarannon vaihteluita kaupungin omien rahoitustapahtumien lisäksi. Lyhytaikaisia kuntatodistus- tai muita limiittejä on käytetty talousarvion ja kaupunginhallituksen lainannostosuunnitelman mukaisesti tasoittamaan kassavarannon vaihteluita. Lyhytaikaisia kuntatodistuslimiittejä tai muita ei-sitovia limiittejä kaupungilla oli vuoden lopussa 440 milj. euroa.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä (ml. seuraavan vuoden lyhennykset) vuoden 2019 lopussa oli 568 milj. euroa (652 milj. euroa vuonna 2018). Pitkäaikaisten lainojen määrä väheni vuoden aikana 83 milj. euroa ja pitkäaikaisia lainoja ei ollut tarpeellista nostaa lainkaan vuoden 2019 aikana vahvan kassatilanteen takia, mikä puolestaan johtui pääasiassa Turun seudun sosiaali- ja terveystalvikiinteistöt Oy:n osakemyynnin 128 milj. euron luovutustulosta.

Kuntatodistuksia oli liikkeellä vuodenvaihteessa 30 milj. euroa eli niiden määrä lisääntyi vuoden aikana 30 milj. euroa. Korollinen velka ilman konserniyhtiöiden ja henkilöstökassan talletuksia oli näin ollen 598 milj. euroa. Näiden lisäksi lyhytaikaiseen velkaan kuuluu tytäryhtiöiden talletukset 90 milj. euroa ja henkilöstökassan talletukset 53 milj. euroa eli yhteensä 143 milj. euroa.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Lainakanta eli korollisen kokonaisvelan määrä vuoden lopussa oli siten 742 milj. euroa ja velka väheni 79 milj. euroa vuoden aikana. Korollisen kokonaisvelan korkokulut olivat 7,4 milj. euroa ja efektiivinen korkoprosentti oli 1,18 % sisältäen velan suojauskustannukset.

Kaupunki on suojannut korollista velkaa korkojen nousulta vuodenvaihteessa 620 milj. euroa. Suojauksista 210 milj. euroa on toteutettu kiinteäkorkoisilla lainoilla ja 410 milj. euroa koronvaihtosopimuksilla. Suojausaste oli vuoden vaihteessa hieman yli 100 %, joka tarkoittaa, että kaupungin korkomenot eivät nouse korkojen noustessa, vaan pikemminkin laskevat, mikäli nykyiset negatiiviset lyhyet euribor – korot muuttuvat positiivisiksi lähivuosina. Suojauksiin liittyvien koronvaihtosopimusten käypä arvo oli vuoden lopussa -20,3 milj. euroa.

Antolainasaamiset tytäryhteisöiltä väheni vuoden aikana 191 milj. euroa, mikä johtui pääasiassa antolainojen takaisinmaksusta Turun seudun sosiaali- ja terveystalvelukiinteistöt Oy:n osalta (119 milj. euroa) sekä vaihtovelkakirjalainojen vaihdosta osakepääomaan sekä juniorlainan takaisinmaksusta Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:n osalta (yhteensä 52 milj. euroa). Pitkäaikainen antolainakanta oli vuoden vaihteessa 458 milj. euroa (641 milj. euroa 2018) ja lyhytaikainen konsernitiliin liitetty luottolimiittivelka tytäryhtiöiltä oli 46 milj. euroa (53 milj. euroa 2018). Korollista velkaa oli vuoden lopussa 0,9 milj. euroa vähemmän kuin korollisia lyhyt- ja pitkäaikaisia saamisia ja rahamääräisiä sijoituksia (mukaan lukien vahinkorahaston varat).

Takausvastuut vähenivät vuoden 2019 aikana 10 milj. euroa 277 milj. euroon (287 milj. euroa vuonna 2018). Suurimmat takausvastuut ovat Turun Seudun Vesi Oy:lle (109 milj. euroa) ja Turun Seudun Puhdistamo Oy:lle (72 milj. euroa). Suurimmat leasingvastuut koostuvat puitesopimukseen sisältyvistä käyttöomaisuushankinnoista sekä Turun Satama Oy:n kiinteistöleasing –kohteesta, joka on välivuokrattu yhtiölle.

Kaupungin rahastojen pääoma nousi lievästi huolimatta vuoden 2019 alhaisesta korkotasosta ja vaihtelevasta markkinatilanteesta osakemarkkinoilla. Vahinkorahaston pääoma oli vuoden lopussa 47,6 milj. euroa. Pääoma kasvoi vuodessa 2,4 milj. euroa eli noin 5 % vuosituottona. Lahjoitusrahastojen pääomat olivat 27 milj. euroa. Kaupungin omien ja lahjoitusrahastojen sijoitustoiminnassa noudatetaan kaupunginvaltuuston 18.3.2019 hyväksymiä sijoitustoiminnan periaatteita ja erityisesti rahastojen sijoitustoimintaa ohjaavaa kohtaa 4. Erityiskatteisten rahastojen varojen hoidon periaatteet. Lähtökohtaisesti kaupungin rahastojen osakeinstrumenttien maksimipaino salkuissa saa olla enintään 50 % rahaston pääomasta. Rahastojen tarkempi sijoitussuunnitelma ja allokaatio päätetään vuosittain kaupunginhallituksessa lainannosto- ja sijoitussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Lisäksi rahastojen sijoitustoiminnan ohjaamista varten on perustettu sijoitustoimikunta, jonka tehtävänä on antaa suosituksia muun muassa rahastojen allokaatiosta ja riskiprofiilista.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Taseen analyysi

Tase 31.12.2019	2019	2018		2019	2018
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	1.424.371	1.553.997	OMA PÄÄOMA	773.798	810.250
Aineettomat hyödykkeet	15.947	17.076	Peruspääoma	601.956	601.956
Aineettomat oikeudet	2.349	3.345	Muut omat rahastot	23	23
Muut pitkävaikutteiset menot	13.114	13.619	Edellisen tilikaudien ylijäämä (alijäämä)	208.271	256.071
Ennakkomaksut	485	112	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-36.451	-47.800
Aineelliset hyödykkeet	692.725	683.015	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	36.038	37.983
Maa- ja vesialueet	140.039	137.990	VARAUKSET		
Rakennukset	203.284	220.659	Poistoero	31.294	33.239
Kiinteät rakenteet ja laitteet	276.805	289.383	Vapaaehtoiset varaukset	4.744	4.744
Koneet ja kalusto	15.895	15.784			
Muut aineelliset hyödykkeet	3.299	3.189	PAKOLLISET VARAUKSET	8.968	7.311
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	53.404	16.010	Eläkevaraukset	2.749	3.334
			Muut pakolliset varaukset	6.219	3.978
Sijoitukset	715.699	853.906	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	46.891	47.893
Osakkeet ja osuudet	257.736	213.179	Valtion toimeksiannot	18.153	21.868
Muut lainasaamiset	457.792	640.556	Lahjoitusrahastojen pääomat	26.978	24.416
Muut saamiset	170	170	Muut toimeksiantojen pääomat	1.760	1.610
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	44.184	46.429	VIERAS PÄÄOMA	940.646	1.014.739
Valtion toimeksiannot	18.178	21.902			
Lahjoitusrahastojen varat	24.245	22.918	Pitkäaikainen	485.583	590.010
Muut toimeksiantojen varat	1.760	1.610	Joukkovelkakirjalainat	50.000	80.000
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	414.244	488.484
VAIHTUVAT VASTAAVAT	337.787	317.751	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	20.979	21.063
Vaihto-omaisuus	1.935	1.572	Siirtovelat	360	464
Aineet ja tarvikkeet	647	611			
Keskeneräiset tuotteet	1.288	960	Lyhytaikainen	455.063	424.729
			Joukkovelkakirjalainat	30.000	50.000
Saamiset	97.314	108.488	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	104.240	33.123
Pitkäaikaiset saamiset	4.642	2.613	Lainat muilta luontonantajilta	143.056	169.217
Lainasaamiset	299	80	Saadut ennakot	258	281
Muut saamiset	4.343	2.533	Ostovelat	75.597	73.325
Lyhytaikaiset saamiset	92.672	105.875	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	18.218	18.727
Myyntisaamiset	16.542	15.360	Siirtovelat	83.695	80.056
Lainasaamiset	45.806	53.127			
Muut saamiset	11.790	13.570			
Siirtosaamiset	18.533	23.819			
Rahoitusarvopaperit	123.807	115.458			
Osakkeet ja osuudet	23.582	21.354			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	100.225	94.104			
Rahat ja pankkisaamiset	114.731	92.233			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1.806.342	1.918.177	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1.806.342	1.918.177
Taseen tunnusluvut	2019	2018			
Omavaraisuusaste, %	44,8	44,2			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	70,8	79,1			
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	171.820	208.271			
Kertynyt yli-/alijäämä, € / asukas	889	1.089			
Lainakanta 31.12. 1000 €	741.540	820.824			
Lainakanta 31.12. € / asukas	3.837	4.290			
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	1.132.531	1.210.624			
Lainat ja vuokravastuut, € / asukas	5.861	6.327			
Lainasaamiset 31.12. 1000 €	457.792	640.556			
Asukasmäärä	193 246*	191.331			

* ennakkotieto

Taseen loppusumma on 1 806,3 milj. euroa tilikauden päättyessä. Edelliseen vuoteen verrattuna vähennystä oli 111,8 milj. euroa (5,8 %). Tilikauden heikon tuloksen vuoksi oma pääoma väheni 36,5 milj. euroa (4,5 %). Omavaraisuusaste nousi 0,6 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 44,8 prosenttia (44,2 % TP 2018). Kuntatalouden yleisenä tavoitetasona voidaan pitää 50 prosentin ylittävää tasoa.

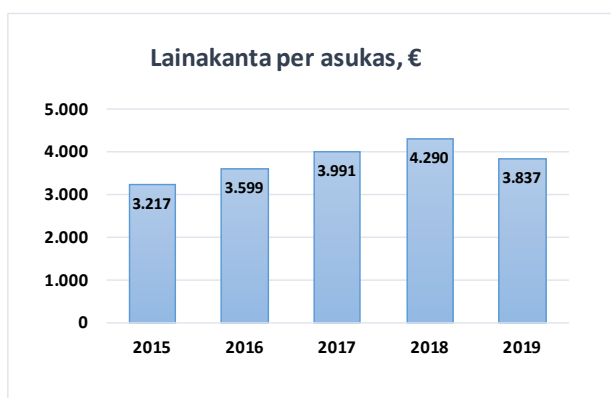
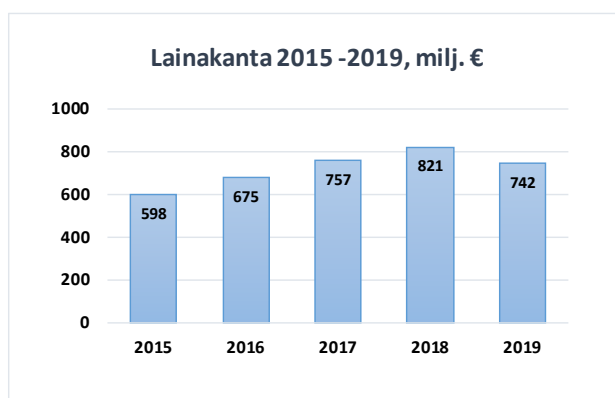
Pysyvien vastaavien sijoituksista muut lainasaamiset vähenivät 182,8 milj. euroa edellisvuodesta. Muutokseen vaikutti eniten Turun seudun sosiaali- ja terveystaloustieteiden tutkimuskeskus Oy:n osakkeiden luovutus Hemsö Storåker Finland Oy:lle huhtikuun alussa. Kaupan seurauksena kaupungin antolainat vähenivät noin 129 milj. euroa kun kaupungin myymä yhtiö maksoi velkansa takaisin kaupungille.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Edellisten tilikausien kertyneisiin yli-/alijäämiin sisältyy poikkeuksellisia kertaluonteisia eriä, joiden vaikutus yhteensä on 173,8 milj. euroa. Näistä olennaisimmat ovat seuraavat erät: Turun Puhelimen liiketoiminnan myyntistä vuonna 1997 kertyi myyntivoittoa 45,5 milj. euroa. Liittymismaksurahasto lakkautettiin vuonna 2004 ja kertyneet yli-/alijäämät lisääntyivät 13,1 milj. euroa. Vuonna 2008 rahoitusarvopaperimarkkinoiden kriisin johdosta kirjattiin arvonalennuksia 31,9 milj. euroa vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereista. Turku Science Park Oy konsernin fuusion yhteydessä vuonna 2010 pysyvien vastaavien sijoituksista kirjattiin arvonalennusta 14,1 milj. euroa. Turun Sataman liiketoiminnan yhtiöittämisestä saatiin myyntivoittoa 30,9 milj. euroa vuonna 2013. Sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittämisestä vuonna 2015 saatiin myyntivoittoa 87,5 milj. euroa. Turun Vesiliikelaitoksen yhtiöittämisestä vuonna 2017 saatiin myyntivoittoa 23,7 milj. euroa.

Muita pakollisia varauksia kirjattiin 2,2 milj. euroa edellisvuotta enemmän pääosin ympäristövastuuvarausten kasvun takia.

Lainakanta vuoden lopussa oli 741,5 milj. euroa ja muutos edelliseen vuoteen -79,3 milj. euroa. Lainakanta per asukas oli 3 837 euroa (4 290 € TP2018).

Suhteellinen velkaantuneisuus oli 70,8 prosenttia, joka käyttötuloista (toimintatuloista, verotuloista ja valtionosuuksista) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus väheni 8,3 % edellisvuodesta (79,1 % TP 2018). Lainat ja vuokrat vastuut yhteensä 1 132,5 milj. euroa (1 210,6 milj. euroa TP 2018) laskivat 78,1 milj. euroa (6,5 %) edellisvuodesta.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

5. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma sisältää vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistuloissa on esitetty rahanlähteinä toimintatuotot ja investointitulot sekä antolainasaamisten vähennykset ja uusien pitkäaikaisten lainojen nostot. Kokonaismenoissa rahankäyttönä on esitetty toimintakulut ja investointimenot sekä antolainasaamisten lisäykset, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2019

TULOT	€	MENOT	€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	282 338 524	Toimintakulut	1 355 405 433
Verotulot	785 051 986	- Valmistus omaan käyttöön	-1 776 962
Valtionosuudet	261 720 963	Korkokulut	7 376 437
Korkotuotot	18 643 243	Muut rahoituskulut	1 087 282
Muut rahoitustuotot	26 064 173		
Satunnaiset tuotot	7 606 026	Satunnaiset kulut	0
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-31 597 935	Pakollisten varausten muutos	
		- Pakollisten varausten lis. +, väh. -	-1 657 206
		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-4 155 062
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 168 567	Investointimenot	120 895 372
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	33 301 712		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	191 463 188	Antolainasaamisten lisäykset	8 698 901
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	83 122 795
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-3 838 625
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot yhteensä	1 578 760 446	Kokonaismenot yhteensä	1 565 158 365

Kokonaistulot olivat 13,6 milj. euroa kokonaismenoja suuremmat.

6. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Turun kaupungin määräysvaltaan kuuluu 57 tytäryhteisöä, joista 48 on yhdistelty konsernitilinpäätökseen. Yhdistellyistä tytäryhteisöistä 3 on säätiöitä ja 18 on asunto- ja kiinteistöyhtiöitä. Osakkuusyhteisöjä on yhdistelty 29 ja kuntayhtymä 3. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alakonsernin kautta on yhdistelty 4 tytäryhteisöä ja 4 osakkuusyhteisöä.

Yksityiskohtainen luettelo konsernitilinpäätöksen yhdistellyistä tai yhdistelemättä jätetyistä yhteisöistä on kaupungin tilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 20. – 22. omistukset muissa yhteisöissä.

6.2. Konsernissa tapahtuneet muutokset

Vuoden 2019 aikana kaupunkikonsernissa tapahtui kaksi osittaisjakautumista: Arkea Oy jakautui markkinoilla toimivaksi Arkea Oy:ksi ja sidosyksikkönä toimivaksi Kaarea Oy:ksi sekä Lännen Tekstiilihuolto Oy jakaantui markkinoilla toimivaksi Lännen Tekstiilihuolto Oy:ksi ja sidosyksikkönä toimivaksi Puro Tekstiilihuolto Oy:ksi, josta kaupunki luopui kokonaan. Kaupunki myi kokonaan Turun seudun sosiaali- ja terveystalv palvelukiinteistöt Oy:n osakekannan.

Lisäksi kaupungin perustama Turku City Data Oy ja Turun musiikinopetus Oy nimettiin strategisiksi yhtiöiksi ja Turku Touring Oy ja Koy Turun Monitoimihalli muutettiin operatiivisiksi yhtiöiksi. Vuoden aikana perustettiin lisäksi Kiinteistö Oy Turun Toripaviljongit, joka on kaupungin tytäryhtiö. Muilta osin kaupunkikonsernin rakenne ja yhtiöomistukset säilyivät pääosin ennallaan.

6.3. Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuusto on 12.12.2016 § 205 hyväksynyt konserniohjeet sekä Turun kaupungin omistajapolitiikka 2016 - 2020 asiakirjan § 206, jotka on saatettu vastaamaan uuden voimaan tulleen kuntalain vaatimuksia konserniohjeiden sisällön ja omistajaohjauksen osalta. Kaupunginvaltuusto päivitti 11.6.2018 § 145 Turun kaupungin omistajapolitiikan ja teki tarkennuksia asiakirjan yhtiökohtaisiin linjauksiin.

Kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus. Kaupunginhallituksen konsernijaosto huolehtii kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja -valvonnan täytäntöönpanosta sekä niiden toimivuudesta. Konsernijaosto tekee esityksiä omistajapolitiikan linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista, tytäryhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä muista yhteisöjen sekä säätiöiden toimintaan ja talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi konsernijaosto ohjaa, seuraa ja valvoo kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa sekä niille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Apulaiskaupunginjohtaja tukee kaupunginjohtajaa vastaten osaltaan erityisesti konserniyhteisöjen omistajaohjauksesta ja valvonnasta.

Konsernin tytäryhteisöt on jaettu strategiaan ja operatiivisiin tytäryhteisöihin.

Strategiset yhteisöt vuonna 2019 ovat:

Tytäryhteisöt

Arkea Oy	Kuntec Oy
Forum Marinum -säätiö	Turun musiikinopetus Oy
Oy Turku Energia - Åbo Energia Ab	Turun Seudun Puhdistamo Oy
Turku City Data Oy	Turun Seudun Vesi Oy
Turku Science Park Oy	Turun Vesihuolto Oy
Turun Aikuiskoulutussäätiö	Lännen Tekstiilihuolto Oy
Turun Kaupunginteatteri Oy	TVT Asunnot Oy
Turun ammattikorkeakoulu Oy	Turun Ylioppilaskyläsäätiö
Turun Kaupunkiliikenne Oy	Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy
Turun Satama Oy	Turku 2029 –säätiö sr.

Osakkuusyhteisöt

Turun Teknologikiinteistöt Oy
Kaarea Oy
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy
Logomo Oy

Konsernijaosto nimeää strategisten yhteisöjen hallitusten jäsenet eli toimii hallitusten strategisten yhtiöiden nimitysvaliokuntana. Jaosto myös antaa ennakkonäkemyksensä strategisten yhtiöiden toimitusjohtajien ottamisesta sekä toimitusjohtajasopimuksista. Jaosto ohjaa ja valvoo strategisia tytär- ja osakkuusyhtiöitä. Strategisissa yhteisöissä yhteiskuntapoliittisilla näkemyksillä on merkittävä rooli yhteisön ohjauksessa ja päätöksenteossa. Muut tytäryhteisöt, eli operatiiviset yhteisöt, toteuttavat pääosin saamaansa toiminnallista tehtävää ja niiden tavoitteena on hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja taloudellisesti.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Valtuuston yhtiöille asettamien toimintaa ja taloutta koskevien tavoitteiden toteutumisesta on raportoitu kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle kerran talousarviovuoden aikana eli tilanteesta 30.6.2019. Asetettujen tavoitteiden toteutuminen 1.1.–31.12.2019 esitetään kaupungin tilinpäätökseen sisältyvissä yhtiöiden tuloskorteissa eli toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisvertailussa.

Kuntalain (410/2015) 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Konserniohjauksen järjestäminen

Kaupungin omistajapolitiikka vuosille 2018 – 2021 hyväksyttiin 11.6.2018 § 145 kaupunginvaltuustossa. Kaupunginvaltuuston hyväksymät omistajapoliittiset linjaukset ovat osa kaupunkistrategiaa. Omistajapolitiikan mukaisesti kaupunkikonsernin keskitetyt tukipalvelut perustuvat toiminnoille, joista saadaan yhteisen käytön kautta synergioita. Tukipalvelut ja niiden käyttö määritellään konserniohjeissa 12.12.2016 § 205, kuten myös konsernijaoston valvontavastuu kaupunkikonserniin kuuluvasta ja muun yhteisön ja säätiön valvontavastuusta.

Strategisten yhteisöjen osalta konsernijaosto valvoo ja ohjaa sitä, että yhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden, kaupunkistrategian sekä omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Konserniohjeessa todetaan edelleen, että keskitettyjen konsernitoimintojen osalta noudatetaan konsernijohtoon ohjeistusta. Kaupunkikonsernin keskitettyjä yhteisiä tukipalveluja ovat rahoitus, sijoitus, maksuliikenne sekä palvelussuhdeneuvonta. Edelleen pyritään yhteisiin linjauksiin mm. hankintojen, taloushallinnon, vakuuttamisen, it-toimintojen, konserniyhtiöiden tuottamien palvelukokonaisuuksien sekä työterveyshuollon osalta.

Tytäryhteisön hallituksen tulee huolehtia siitä, että yhteisö noudattaa kaupunginvaltuuston päättämiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeita. Hallitus ohjaa, tukee ja valvoo yhteisön riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttamista. Riskienhallinta sisältää riskien tunnistamisen, analysoinnin ja priorisoinnin, hallinnan toimenpiteiden määrittelyn ja valvonnan sekä tuloksellisuuden arvioinnin. Strategisilla yhteisöillä tulee olla hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.

Strategiset yhteisöt raportoivat toimintansa ja taloutensa kehityksestä kaupungin toiminnan ja talouden raportoinnin yhteydessä kaupunginhallituksen konsernijaostolle ja edelleen kaupunginvaltuustolle. Näiden yhteisöjen toiminnasta ja taloudesta raportoidaan vähintään kerran vuodessa tilinpäätöksen lisäksi sekä aina kun yhteisön toimintaan tai talouteen liittyy olennaisia poikkeamia jaoston määrittämistä tavoitteista. Operatiivisten yhteisöjen toiminnan ja talouden raportointi tapahtuu yhteisön valvontavastuuhenkilölle.

Keskitettyjen konsernipalvelujen käytössä noudatetaan konserniohjeen mukaan kaupungin konsernijohtoon antamaa ohjeistusta. Strategiset tytäryhteisöt hyödyntävät ensisijaisesti konsernin omia tukipalveluita ja vasta toissijaisesti konsernin ulkopuolisia palveluntuottajia. Strategisten tytäryhteisöjen tulee keskitettyjä tukipalveluita kilpailuttaessaan pyytää tarjous konsernin sisäiseltä palveluntuottajalta ennen kuin se hankkii palvelun konsernin ulkopuoliselta taholta.

Toiminnan ja talouden seurantatiedot raportoidaan kaupunginvaltuustolle kaksi kertaa vuodessa, ajalta 1.1 - 30.6.2019 raportointi tapahtui strategisten yhteisöjen osalta 2. osavuositarkastuksen yhteydessä 16.9.2019.

Konserniyhtiöille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutumassa pääosin asetettujen tavoitteiden ja suunnitellun mukaisesti, erityisesti asuntosektorin yhteisöjen (TVT Asunnot Oy, Varsinais-

Suomen Asumisoikeus Oy ja Turun ylioppilaskyläsäätiö) toiminnalliset ja taloudelliset tulokset toteutuvat suunniteltua parempina.

Tuotantoliiketoiminnassa on haasteita ja alan kilpailutilanne on kireä, mikä heijastuu alan yhtiöiden tilanteeseen. Kuntec Oy:n, Arkea Oy:n ja Lännen Tekstiilihuolto Oy:n liikevoitot ja tilikauden tulokset ovat jäädä mässä asetetuista tavoitteista. Strategisille yhteisöille asetettujen tavoitteiden seurantatiedot esitetään kohdassa Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen/Strategiset yhteisöt.

Tytäryhteisöille annettiin tilikauden aikana konserniohjeita mm. yhtiökokouksia varten sekä yhteisöjen hallituksissa päätettävistä asioista ennakonäkemyksen muodossa. Käytettävissä olevien tietojen mukaan konserniohjeita ja ennakonäkemyksiä on noudatettu.

6.4. Konsernivalvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on päätetty kaupunginvaltuustossa 16.6.2014. Kaupunginvaltuuston vuonna 2016 hyväksymillä konserniohjeilla päivitettiin kaupungin omistajaohjauksen periaatteet. Konsernijaoston ohella yhteisön valvonnasta vastaa valvontaa toteuttava toimiva johto, jonka hallintosäännön mukaan on huolehdittava siitä, että organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta sekä riskienhallinta.

Konsernivalvonnan järjestämisen perusteet on määritelty hallintosäännössä:

Kaupunginvaltuusto päättää

- kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista,
- omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeista sekä
- sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kaupunginhallitus

- vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta,
- vastaa omistajaohjauksesta sekä
- huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto huolehtii

- kaupungin keskitettyjen palveluiden ja palvelukeskusten ohjaamisesta,
- omistajan puhevallan käyttämisestä ja kaupungin kannanotoista strategisten yhtiöiden yhtiökokouksissa tai muissa vastaavissa kokouksissa käsiteltäviin merkittäviin asioihin sekä ohjeiden antamisesta kaupunkia näissä yhtiöissä ja muissa yhteisöissä edustaville henkilöille,
- kaupungin edustajien ja tilintarkastajien nimeämisestä strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen hallintoelimiin,
- strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta sekä
- kaupunkikonserniin kuuluvan ja muun yhteisön ja säätiön valvontavastuusta.

Tytäryhteisön hallitus huolehtii siitä, että yhteisö noudattaa kaupunginvaltuuston päättämiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeita. Hallitus ohjaa, tukee ja valvoo yhteisön riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttamista. Strategisilla yhteisöillä tulee olla yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.

Yhteisön hallitus käsittelee ja hyväksyy osana tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksymistä selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, havaituista puutteista, merkittävimmistä riskeistä ja kehittämistarpeista.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Kaupungin strateginen yhteisö on yhtiö tai säätiö, jonka kaupunginhallituksen konsernijaosto on määritellyt strategiseksi yhteisöksi konserniohjeissa tai muulla päätöksellä. Strategisten tytäryhteisöjen ohella kaupungilla on operatiivisia tytäryhteisöjä, joiden toiminnan ja talouden seurannasta vastaa nimetty valvontavastuuhenkilö, jolle yhteisöt myös raportoivat.

Konsernijohto käyttää konserniohjauksessa apunaan tytäryhteisön hallitusta ja muuta johtoa sekä konserniohjauksesta vastaavaa controlleria. Konsernihallinto vastaa kaupunginhallituksen konsernijaoston päätöksenteon valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta.

Tavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konsernin strategisten tytäryhteisöjen tavoitteet valmistellaan yhteisöissä konsernijaostolle päätöksentekoa varten. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosikellon mukaan ja yhtiökokousasiat käsitellään konsernijaostossa ennen kokousta. Yhtiökokousmateriaali sisältää muun muassa yhtiön hallituksen allekirjoittaman tilinpäätöksen tilintarkastettuna. Yhtiön tuloskortti käsitellään samassa yhteydessä tilinpäätösasiakirjojen kanssa. Konsernin sisäisen valvonnan toimivuutta arvioi kaupungin sisäinen tarkastus.

Konserniohjauksen toimivallan ja vastuunjako sekä ohjauksen toteuttaminen on asianmukaista. Kaupungin nykyinen ohjeistus on riittävää. Kaupungin edustajia tytäryhteisöissä voidaan tarvittaessa ohjeistaa mm. konserniohjeen avulla myös tilikauden aikana.

Tavoitteiden toteutumisen osalta seurattavien yhteisöjen toiminta ja talous toteutui vuonna 2019 pääosin tavoitteiden ja suunnitellun mukaisesti muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi

Yhteisön toiminnan riskien arviointi tulee tehdä vuosittain osana toimintakertomusta, jonka tulokset tulee raportoida kaupunginjohtajalle ja riskienhallintapäällikölle. Hallituksen tulee raportoida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokkuutta ja toimivuutta vuosittain konsernijohtolle ja sisäiselle tarkastukselle esimerkiksi konsernijaoston käsitellessä yhteisön yhtiökokousmateriaalin keväällä. Rahoitusriskien hallinnan osalta tytäryhteisön tulee noudattaa erillisiä rahoitusriskien hallintaa koskevia ohjeita.

Konsernivalvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Hallintosäännön mukaisessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportoinnissa on kehitettävää mm. raportoinnin sisällön ja järjestelmällisyyden osalta. Tytäryhteisöt ovat arvioineet merkittävimmät riskinsä, mutta niiden hallintakeinojen jalkauttamisen arviointi edellyttää jatkotyötä, samoin sisäisen valvonnan toteuttamisen asianmukaisuuden arviointi. Itsearviointien dokumentointiin, perusteisiin ja arviointitasoon on kiinnitettävä huomiota. Osaamista tärkeimpien sisäisen valvonnan keinojen tunnistamisessa ja arvioimisessa on kehitettävää.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeiden mukaisesti strategisten tytäryhteisöjen ja niiden tytäryhteisöjen tulee hyödyntää ensisijaisesti konsernin omia tukipalveluita ja vasta toissijaisesti konsernin ulkopuolisia palveluntuottajia. Yhteinen linjaus on yhtiöiden velvollisuus käyttää mm. kaupunkikonsernin tuottamia IT-palveluita sekä kaupungin linjaamia taloushallinnon palveluja. Konsernijaoston päätöksellä voi strateginen tytäryhteisö luopua keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käytöstä.

Tiedonkulku ja sen toimivuus

Seurattavien tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta käsitellään pääsääntöisesti kaupungin konsernijaostossa osana kaupungin osavuositarkastuksia. Konsernijaosto voi tarvittaessa päättää erikseen yhteisön tavanomaista tiiviimmästä seuranta- ja raportointi syklistä. Tiedonkulku tytäryhteisöistä on toiminut asianmukaisesti.

Hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Tytäryhteisöjen hallitusten nimeämisessä noudatetaan seuraavia konserniohjeiden periaatteita:

- kokoonpanossa huomioidaan yhteisön toiminnan luonne, koko ja kehitysvaihe. Hallituksen koko sopeutetaan yhteisön toimintaan.
- valinnassa tulee huomioida yhteisön toimiala ja toiminnan laajuus sekä yhteisön strateginen merkittävyys kunnan toiminnassa.
- hallituksen tulee koostua jäsenistä, joilla on yhteisön toimialan edellyttämä riittävä ja monipuolinen osaaminen, toisiaan täydentävä kokemus sekä kyseisen toimialan, talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.
- hallituksen jäsenillä tulee olla asiantuntemusta ja kykyä operatiivisen johdon ohjaukseen ja tukemiseen. Hallituksen jäsenillä tulee olla kykyä itsenäiseen päätöksentekoon sekä tasavertaiseen keskusteluun yhtiön toimivan johdon kanssa.
- hallitusten valinnassa noudatetaan tasa-arvolain 4a § 3 momentin mukaisesti sukupuolten välistä tasa-arvoa, ellei siitä jouduta perustellusta syystä poikkeamaan.

Hallitusten jäsenten nimeämisestä päättää kaupunginhallituksen konsernijaosto.

Riskienhallinnan järjestäminen kuntakonsernissa

Kaupunginvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti tytäryhteisön hallituksen tulee huolehtia siitä, että yhteisö noudattaa kaupunginvaltuuston päättämiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeita.

Keskeiset strategiset yhteisöt suorittivat riskien arvioinnin samalla arviointimenetelmällä ja saman vuosikellon mukaisesti kuin kaupungin palvelualueet, minkä jälkeen riskiarviot palautettiin konsernihallinnon riskienhallintapäällikölle. Riskienhallinta ja sen seuranta on vastuutettu selkeästi ja kattavat riskikartoitukset suoritetaan vuosittain. Riskien hallinnan osaamista ja hallintakeinojen dokumentointia tullaan kehittämään tulevina tilikautina. Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa epäonnistumisia kaupunkikonsernin riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa.

Keskeiset strategiset yhteisöt arvioivat toimintaansa kohdistuvia riskejä yhteisten riskienarviointityökalujen avulla. Arvioitavista riskeistä nimettiin ennalta kaksikymmentä eri uhkaa, joiden merkittävyyttä jokainen yhteisö arvioi omaan toimintaansa nähden. Näiden lisäksi riskien arvioinnin suorittajat nimesivät ja arvioivat ne ydin-toimintaansa kohdistuvat keskeiset uhkat, joita ei ollut nimetty yhteisessä riskiluettelossa. Merkittävimpien riskien kohdalla arvioitiin tarkemmin, mitkä ovat seuraukset riskin toteutuessa, miten riskiin on varauduttu, mitä riskienhallintakeinoja on käytetty tai tulisi jatkossa käyttää sekä kuka vastaa asiasta ja millä aikataululla.

Henkilöstön saatavuus nousi keskeiseksi riskiksi myös strategisissa yhteisöissä. Palkkataso ei houkuttele osaajia. Henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista tulee huolehtia mm. kehityskeskustelujen ja ajantasaisien tehtäväkuvausten avulla sekä tukemalla jatkokouluttautumista

Osa yhteisöjen riskeistä voidaan luokitella strategisiksi, konsernitason riskeiksi, kuten erityisesti tekniseen infrastruktuuriin liittyvät riskit (lämmön-, sähkön ja vedenjakeluhäiriöt).

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

6.5. Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	985 337	951 668
Myyntituotot (+)	800 078	787 156
Maksutuotot (+)	73 735	72 903
Tuet ja avustukset (+)	33 990	32 908
Vuokratuotot (+)	31 413	28 751
Muut toimintatuotot (+)	46 120	29 950
Valmisteverastojen muutos	0	-532
Valmistus omaan käyttöön (+)	10 890	9 221
Toimintakulut	-1 963 277	-1 898 686
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot (-)	-651 234	-636 605
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-119 368	-117 148
Muut henkilösivukulut (-)	-43 384	-44 643
Palvelujen ostot (-)	-568 343	-544 022
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-318 327	-309 712
Avustukset (-)	-93 968	-88 448
Vuokratulot (-)	-63 490	-53 950
Muut toimintakulut (-)	-105 163	-104 157
Osuus osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta	7 978	7 869
TOIMINTAKATE	-959 072	-930 460
Verotulot	780 377	749 749
Valtionosuudet (+)	316 473	312 582
Rahoitustuotot- ja kulut	-9 101	-14 062
Korkotuotot (+)	5 177	7 773
Muut rahoitustuotot (+)	6 076	7 121
Korkokulut (-)	-18 865	-19 524
Muut rahoituskulut (-)	-1 489	-9 432
VUOSIKATE	128 677	117 810
Poistot ja arvonalentumiset	-145 908	-140 700
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-145 896	-140 694
Omistuksen eliminointierot	0	-6
Arvonalentumiset	-12	0
Satunnaiset erät	76 296	0
Satunnaiset tuotot (+)	76 296	0
TILIKAUDEN TULOS	59 065	-22 890
Tilinpäätössiirrot	-1 935	-1 712
Tilikauden verot	-3 878	-3 805
Laskennalliset verot	-3 044	-3 079
Vähemmistöosuudet	376	-2 178
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	50 585	-33 665

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	50,5	50,4
Vuosikate/Poistot,%	88,2	83,7
Vuosikate, € / asukas	666	616
Asukasmäärä	193 246*	191 331

*ennakkotieto

Konsernin tilikauden tuloksen muodostuminen

Konsernin tilikauden ylijäämää kertyi 50,6 milj. euroa (2018 TP alijäämää 33,7 milj. euroa). Turun kaupungin kokonaan omistama tytäryhtiö Turun seudun sosiaali- ja terveystalvluukiinteistöt Oy myytiin Hemsö Storåker Finland Oy:lle huhtikuun alussa. Kaupan johdosta konsernissa kirjattiin satunnaista myyntivoittoa yli 76 milj. euroa. Ilman kertaluonteista satunnaista erää konsernin alijäämä olisi ollut 25,7 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 59,1 milj. euroa ylijäämäinen (22,9 milj. euroa alijäämäinen TP 2018). Ilman kertaluonteista satunnaista erää tilikauden tulos olisi ollut -17,2 milj. euroa.

Konsernin vuosikate oli 128,7 milj. euroa (117,8 milj. euroa TP 2018), joka on käytettävissä konsernin investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Konsernin vuosikate asukasta kohden 666 euroa parani edellisestä vuodesta noin 50 euroa (616 euroa TP 2018). Vuoden 2019 asukaskohtainen euromäärä on laskettu Tilastokeskuksen asukasmäärästä antaman ennakotiedon 193 246 mukaan. Vuosikate kattoi suunnitelman mukaisista poistoista 88,2 prosenttia (83,7 prosenttia TP 2018).

Konsernin toimintakate oli -959,1 milj. euroa (-930,5 milj. euroa TP 2018). Tytäryhteisön myynnistä johtuen Turun seudun sosiaali- ja terveystalvluut Oy:lle maksettavat vuokratulut (noin 8 milj. euroa) muuttuivat konsernin ulkoisiksi kuluiksi. Konsernin vuokratulut nousivat kokonaisuudessaan 9,5 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Vertailukelpoinen toimintakatteen muutos on -20,6 milj. euroa. Konsernin toimintatuotoilla rahoitettiin 50,5 prosenttia toimintakuluista, josta on vähennetty valmistus omaan käyttöön erä.

Konsernin toiminnan rahoitus ja investoinnit

Konsernin investointimenot olivat yhteensä 278,5 milj. euroa (251,1 milj. euroa TP 2018). Konsernin investointimenoista on eliminoitu konsernin sisäisiä eräiä 24,0 milj. euroa. Merkittävimmät yhteisöjen erillistilinpäätöksiin sisältyvät investoinnit konsernissa olivat

- Turun kaupunki 120,9 milj. euroa
- TVT Asunnot Oy konserni 50,6 milj. euroa
- Turku Energia Oy konserni 25,4 milj. euroa
- Logomon tapahtumatilat Oy 26,6 milj. euroa
- Turun Ammattikorkeakoulu Oy 21,0 milj. euroa

TVT Asunnot Oy:lle valmistui 2019 kolmessa vaiheessa 119 asuntoa käsittävä uudiskohde Iso-Heikkilän alueelle osoitteeseen Revontulenkata 8-12. Lisäksi 39 uutta asuntoa valmistui Kärsämäkeen osoitteeseen Kärsämäentie 62. Vuoden 2019 toukokuussa aloitettiin kahden eri kerrostalokohteen rakentaminen. Kärsämäkeen osoitteeseen Puustellinkata 3 rakentuu 22 asuntoa ja Hirvensalon Arolaan 44 asuntoa osoitteeseen Arolankaari 3. Lisäksi aloitettiin 76 asunnon rakentaminen kahteen kerrostaloon Kaarinan keskustaan osoitteeseen Lautakunnankata 16. Perusparannus osoitteessa Lumikonkata 2 A ja B valmistui joulukuussa 2019. Lampolankata 8:n perusparannus alkoi maaliskuussa 2019. Turun Palvelutilat Oy:lle valmistui 118 ja 119 asuntoa käsittävät vanhusten ympärivuorokautisen hoidon asumisyksiköt osoitteisiin Kuralankata 2 ja Murkionkata 10. Kohteet on vuokrattu Turun kaupungin Hyvinvointitoimialan vanhuspalveluille. Turun Päiväkodit Oy:lle valmistui vuoden 2019 alussa Kastun päiväkotii osoitteeseen Pyörämäentie 4 ja kesällä Tallimäen päiväkotii osoitteeseen Malminkata 1. Molemmat päiväkodit on vuokrattu Turun kaupungille.

Turku Energia Oy:n investoinnit kohdistuivat pääosin verkostojen siirtokyvyn sekä toimintavarmuuden parantamiseen ja ylläpitämiseen. Lämpöliiketoiminnan investoinnit kohdistuivat lämpöverkostojen laajentamiseen ja laitteistohankintoihin. Sähköverkkoyhtiön investoinnit kohdistuivat sähköverkostojen siirtokyvyn ja toimitusvarmuuden parantamiseen ja ylläpitämiseen. Pitkäaikaisia sijoituksia tehtiin Suomen Hyötytuuli Oy:ön.

Turun ammattikorkeakoulu Oy:n investoinnit koostuivat suurimmalta osin sijoituksesta vaihtovelkakirjan konvertoinnin kautta Turun teknologiakiinteistöt Oy:n osakkeisiin 18 milj. euroa. Muut investoinnit ovat kone- ja kalustohankintoja lähinnä uusiin, osin vielä rakenteilla oleviin kampustiloihin (Medisiina D ja syksyllä 2020 avattava EduCity).

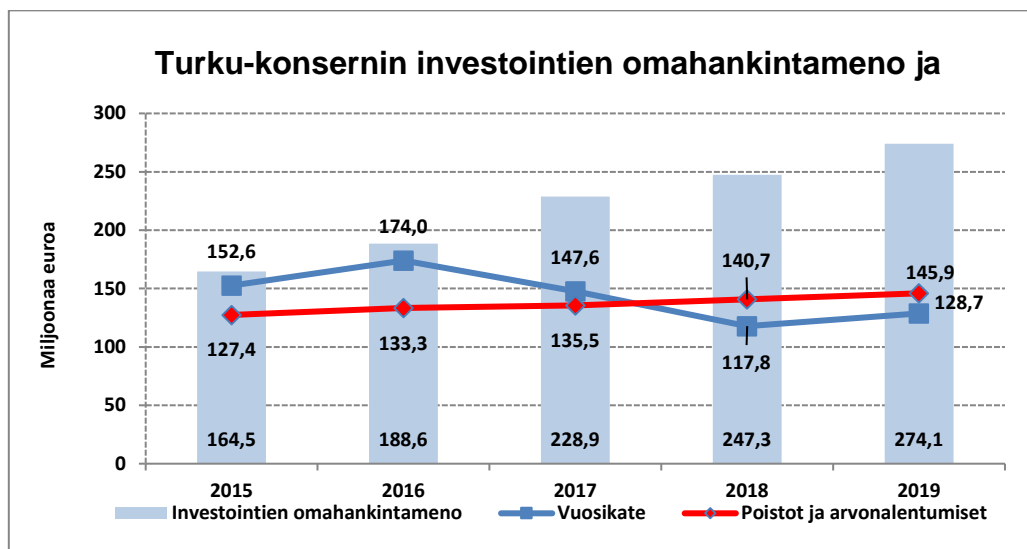
Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Logomon tapahtumatilat Oy perustettiin Logomo Oy -konsernin jakaantumisen tuloksena 18.10.2018. Ensimmäinen tilinpäätös laadittiin pidennetyltä tilikaudelta 18.10.2018 – 31.12.2019. Pysyvien vastaavien muutos oli noin 26 milj. euroa erillistilinpäätöksen mukaan.

Turun kaupungin investointeja on selvitetty toimintakertomuksen kohdassa 3.2. Toiminnan rahoitus.

Investointien omahankintameno oli 274,1 milj. euroa. Konsernin toiminnan rahavirta 106,6 milj. euroa heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 20,5 milj. euroa eikä riittänyt investointien omahankintameno kattamiseen.

Omaisuuksien luovutustuloja kertyi 66,4 milj. euroa (30,6 milj. euroa TP 2018). Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta oli 101,2 milj. euroa negatiivinen (- 89,6 milj. euroa TP 2018). Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden yhteenlaskettu konsernin toiminnan ja investointien rahavirran kertymä on -298,7 milj. euroa negatiivinen (-166,8 milj. euroa TP 2018). Kertymä heikkeni edellisvuodesta 131,8 milj. euroa ja investointimenoja on jouduttu kattamaan joko kassavarojen vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa taikka omaisuutta myymällä. Konsernin pitkäaikaisia lainoja nostettiin tilikauden aikana 176,5 milj. euroa ja vähennettiin 125,5 milj. euroa.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	128 677	117 810
Satunnaiset erät	76 296	0
Tilikauden verot	-3 878	-3 805
Tulorahoituksen korjaukset	-94 539	13 051
	106 557	127 055
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-278 522	-251 081
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 376	3 797
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66 396	30 582
	-207 750	-216 702
Toiminnan ja investointien rahavirta	-101 193	-89 647
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1 370	-3 340
Antolainasaamisten vähennys	72 718	12 454
	71 347	9 114
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	176 537	251 445
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-125 539	-116 428
Lyhytaikaisten lainojen muutos	31 982	-25 468
	82 979	109 550
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0	-1 777
Muutokset vähemmistön osuudessa	0	2 119
	0	342
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 268	442
Vaihto-omaisuuden muutos	2 984	-1 423
Saamisten muutos	-2 714	-13 760
Korottomien velkojen muutos	-4 311	-5 467
	-2 773	-20 208
Rahoituksen rahavirta	151 553	98 798
Rahavarojen muutos	50 360	9 151
Rahavarojen muutos	50 360	9 151
Rahavarat 31.12.	332 744	282 384
Rahavarat 1.1.	282 384	273 233
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Investointien tulorahoitus, %	46,9	47,6
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,7
Lainanhoitokate	1,0	1,0
Kassan riittävyys, pv	51	45
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., 1000€	-298 672	-166 836

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	1.000 €	1.000 €		1.000 €	1.000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	2.559.186	2.590.892	OMA PÄÄOMA	1.072.059	1.018.762
Aineettomat hyödykkeet	28.389	32.647	Peruspääoma	601.956	601.956
Aineettomat oikeudet	2.990	3.937	Säätiöiden		
Konserniliiketoiminta	162	315	peruspääomat	29.016	29.003
Muut pitkävaikutteiset menot	24.752	28.283	Muut omat rahastot	73.556	70.858
Ennakkomaksut	485	112	Ed. tilikausien yli-/alijäämä	316.945	350.611
Aineelliset hyödykkeet	2.330.944	2.320.693	Tilikauden yli-/alijäämä	50.585	-33.665
Maa- ja vesialueet	231.063	219.417			
Rakennukset	1.211.210	1.200.013	VÄHEMMISTÖOSUUDET	70.195	65.247
Kiinteät rakenteet ja laitteet	549.430	563.822			
Koneet ja kalusto	90.201	93.182			
Muut aineelliset hyödykkeet	125.960	119.233			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	123.081	125.026	PAKOLLISET VARAUKSET	19.744	18.201
			Eläkevaraukset	2.786	3.385
			Muut pakolliset varaukset	16.958	14.816
Sijoitukset	199.852	237.551			
Osakkuusyhteisöosuudet	103.176	91.765			
Osakkeet ja osuudet	72.336	50.031	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	36.461	33.467
Joukkovelkakirjasaamiset	500	990	Valtion toimeksiannot	4.079	5.271
Muut lainasaamiset	23.409	94.329	Lahjoitusrahastojen pääomat	27.453	24.901
Muut saamiset	432	436	Muut toimeksiantojen pääomat	4.929	3.295
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	33.691	31.966	VIERAS PÄÄOMA	1.888.032	1.937.189
Valtion toimeksiannot	4.105	5.305			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	24.587	23.295			
Muut toimeksiantojen varat	4.998	3.365			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	493.614	450.010			
Vaihto-omaisuus	9.410	12.619			
Aineet ja tarvikkeet	7.869	8.285	Pitkäaikainen	1.299.575	1.405.299
Keskeneräiset tuotteet	1.303	4.111	Joukkovelkakirjalainat	50.000	80.000
Valmiit tuotteet	228	197	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	1.096.088	1.154.885
Muu vaihto-omaisuus	11	25	Lainat julkisyhteisöiltä	65.531	77.629
			Lainat muilta luotonantajilta	25	25
			Saadut ennakot	3	3
			Liittymismaksut ja muut velat	65.083	65.065
			Siirtovelat	360	5.803
			Laskennalliset verovelat	22.485	21.890
Saamiset	151.460	155.007			
Pitkäaikaiset saamiset	16.950	10.277	Lyhytaikainen	588.457	531.890
Lainasaamiset	299	80	Joukkovelkakirjalainat	30.000	50.000
Laskennalliset verosaamiset	1.479	1.513	Lainat rah. ja vak.laitoksilta	152.202	69.535
Muut saamiset	8.470	2.983	Lainat julkisyhteisöiltä	9.120	9.017
Siirtosaamiset	6.702	5.702	Lainat muilta luotonantajilta	53.864	55.610
Lyhytaikaiset saamiset	134.510	144.730	Saadut ennakot	5.090	7.355
Myyntisaamiset	85.175	87.761	Ostovelat	121.734	119.072
Lainasaamiset	214	319	Liittymismaksut ja muut velat	53.896	59.090
Muut saamiset	21.619	23.719	Siirtovelat	145.946	147.860
Siirtosaamiset	27.501	32.930	Laskennalliset verovelat	16.605	14.352
Rahoitusarvopaperit	151.393	130.513			
Osakkeet ja osuudet	25.782	23.130			
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	2.687	2.500			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	102.738	95.948			
Muut arvopaperit	20.187	8.935			
Rahat ja pankkisaamiset	181.351	151.870			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3.086.491	3.072.867	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3.086.491	3.072.867

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

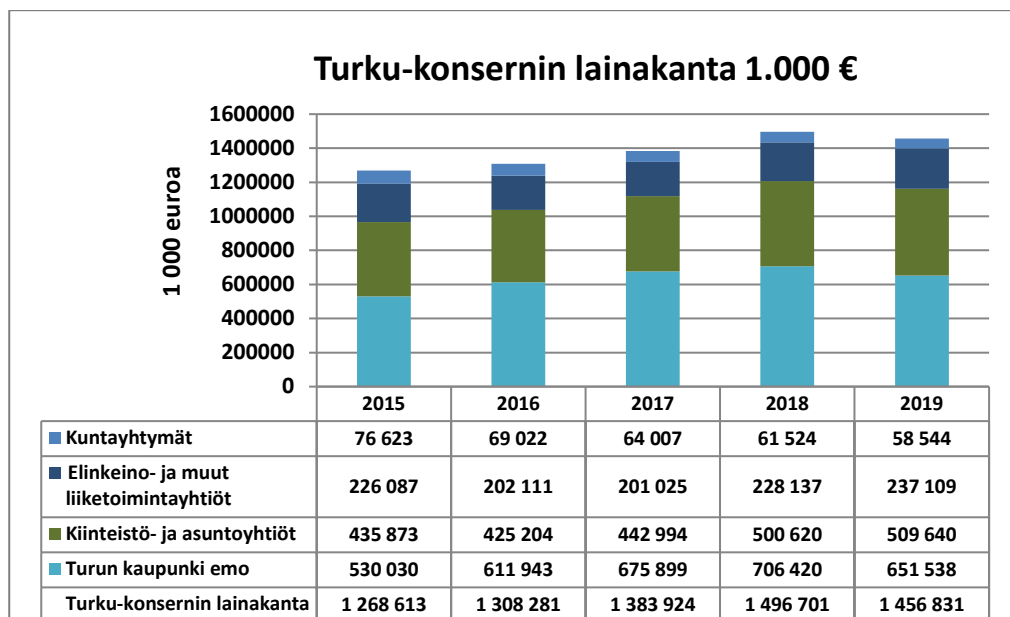
Konsernitaseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	37,1	35,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	90,4	95,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	367.530	316.945
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1.902	1.657
Lainakanta 31.12., 1000 €	1.456.831	1.496.700
Lainakanta 31.12., €/asukas	7.539	7.823
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	1.922.818	1.824.253
Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas	9.950	9.535
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	23.909	95.319
Asukasmäärä	193.246*	191.331

*ennakkotieto

Konsernin pitkäaikaiset lainasaamiset 23,9 milj. euroa vähenivät 71,4 milj. euroa edellisvuodesta. Vähennys johtui pääosin kaupungin TeknologiaKiinteistöt Oy:n ja Turun ammattikorkeakoulu Oy:n yritysjärjestelyihin liittyvistä vaihtovelkakirjalainojen konvertoinneista osakkeiksi.

Turku-konsernin korollinen lainakanta tilikauden päättyessä oli 1 456,8 milj. euroa (1 496,7 milj. euroa TP 2018). Lainakantaan sisältyy lyhytaikaisina korollisina velkoina kaupungin henkilöstökassatalletuksia yhteensä 52,9 milj. euroa (54,8 milj. euroa TP 2018). Lainakanta väheni 39,9 milj. euroa (lisääntyi 112,8 milj. euroa TP 2018). Konsernivelkaa vähensi eniten Turun kaupunki. Konsernin lainat asukasta kohden olivat 7 539 euroa (7 823 euroa TP 2018) väestömäärästä vuodelle 2019 annetun ennakkotiedon mukaan. Asukaskohtaiset lainat vähenivät 284 euroa asukasta kohden edellisvuodesta.

Konsernin korollisesta lainakannasta kohdistuu kiinteistö- ja asuntoliiketoimintaan 35 prosenttia (33 prosenttia TP 2018) ja muuhun elinkeino- ja liiketoimintaan 16 prosenttia (15 prosenttia TP 2018). Kuntayhtymien osuus lainakannasta oli 4 prosenttia (4 prosenttia TP 2018) ja Turun kaupungin osuus oli 45 prosenttia (48 prosenttia TP 2018). Turun kaupungin velkaosuuteen sisältyy kaupungin tytäryhteisöille edelleen myönnettyjä antolainoja 446 milj. euroa. Kun kaupungin antolainasaamisia vastaava määrä tytäryhteisöille ja kuntayhtymille oikaistaan Turun kaupungin konsernin velkaosuudesta, jää Turun kaupungille konsernivelesta 206 milj. euroa (2018 TP 121 milj. euroa) ja konsernin tytäryhteisöille ja kuntayhtymille 1 251 milj. euroa (2018 TP 1 376 milj. €). Tytäryhteisöjen ja kuntayhtymien osuus oikaistusta lainakannasta on laskenut 125 milj. euroa ja kaupungin osuus on kasvanut 85 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Tilinpäätös 2019

Toimintakertomus

Konsernin koko vieraan pääoman määrä vuoden lopussa oli 1888,0 milj. euroa (1 937,2 milj. euroa TP 2018). Vähennystä edelliseen vuoteen on 49,2 milj. euroa.

Konsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä tilikauden päättyessä oli 1 922,8 milj.euroa (1 824,3 milj.euroa TP 2018). Konsernin omavaraisuusaste oli 37,1 prosenttia (2018 TP 35,4 %). Suhteellinen velkaantuneisuus 90,4 % pieneni edellisvuodesta (2018 TP 95,8 %). Konsernin käyttötuloista tarvittaisiin 90,4 prosenttia konsernin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

6.6. Olennaiset tapahtumat tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen

Kaupunkikonsernissa ei ole tapahtunut muita merkittäviä tai oleellisia muutoksia vuoden 2019 tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Merkittäviä yhtiöittämissä tai liikkeenluovutuksia ei ole tiedossa tai suunnitteilla.

7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainoittamista koskevista toimenpiteistä

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- kertynyttä poistoeroa vähennetään investointivarauksilla toteutettujen investointien hankintamenoista tehtyjen suunnitelmapoistojen määrällä, yhteensä 1 944 771,30 euroa
- kaupungin vuoden 2019 alijäämä 36 451 464,17 euroa siirretään kaupungin taseen omaan omaan tilikauden yli-/alijäämäriiville.

Taloussuunnitelmakauden 2020 – 2023 talouden tasapainottamista on käsitelty kohdassa 1.7.

8. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan ja talouden seuranta 1.1. – 31.12.2019 -raportissa annetaan kuntalain mukainen selvitys kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Talousarvion sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Hallintosäännön 68 §:n mukaan kaupunginvaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia. Kaupunginhallitus antaa määräykset siitä, miten strategisiin sopimuksiin kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet sitovat kaupungin viranomaisia.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat kaikki toimintasuunnitelmakirjassa olevat lausekkeet ja toimielimen tavoitteet sekä määrärahat, tuloarviot sekä työvoiman käyttö, ellei alla toisin ole määrätty.

Toimielinten kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat mukana kaupunginhallituksen ja toimielimen välisissä strategisissa sopimuksissa. Ne strategisen sopimukset tavoitteet ja kohdat, jotka eivät ole kaupunginvaltuustoon nähden sitovia, ovat kaupunginhallitukseen nähden sitovia tavoitteita tai tiedoksi annettavia tietoja.

Kaupunginvaltuuston nähden sitovia tavoitteita eivät ole kaupunginvaltuuston vahvistaman talousarvion yleisperustelut ja toimielimen kokonaiskuva toimialan kehittämisen suunnasta.

Kaupunginvaltuuston, keskusvaalilautakunnan ja tarkastuslautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet esitetään strategista sopimusta suppeammassa muodossa osana kaupungin toimintasuunnitelmaa. Näiden toimielinten kuvaus toiminnasta ja sen kehittämisestä sekä toimintaympäristön muutostekijät eivät ole sitovia tavoitteita.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt määrätä toimielimille käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot bruttositoviksi (poikkeuksena aluepelastuslautakunta). Investoinneista kaupunginvaltuustoon nähden sitovia ovat talousarviokirjaan merkityt investointimenot, rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien luovutustulot. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovia ovat investointien kokonaissumma.

Toimielimen käyttötalousosan määrärahat ja investointiosan määrärahat ovat erikseen sitovia. Määrärahan säästöä käyttötalousosassa ei voi käyttää investointiosan määrärahan ylityksen katteena tai päinvastoin.

Taseyksikkönä toimivaa aluepelastuslautakuntaa sitoo liikeylijäämä + poistot sekä investointien bruttomenot vähennettynä rahoitusosuuksilla ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloilla (investointien rahavirta).

Kaupungin tilahankkeiden tarveselvityksissä ja hankesuunnitelmissa noudatetaan hallintosäännön määräyksiä. Hallintosäännössä on määrätty myös päätösvallasta investoinneissa ja muissa pitkävaikutteisissa mennoissa.

Mikäli suunniteltujen investointihankkeiden toteuttaminen siirtyy aikataulultaan seuraavalle vuodelle ja investointihankkeiden seuraavalle vuodelle siirtyvä rahoitustarve on selvinnyt seuraavan vuoden talousarvioehdotuksen käsittelyn jälkeen, toimiala voi tehdä määrärahan ylitysesityksen seuraavalle vuodelle. Perusteena on vastaavansuuruinen määrärahasäästö kuluvan vuoden aikana.

Kaupungin tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustulot ja – menot. Rahoituslaskelmaosan sitova erä on lainakannan muutos.

Tilinpäätös 2019

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden raportti sisältää strategisten yhteisöjen tavoitteiden toteutumisen. Tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat lausekkeet sekä ”Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet” -kohtaan merkityt tavoitteet.

Toiminnan ja talouden vuosiraportissa käytettyjen värialojen selitykset:

”Liikennevalot”:

	mittarin tavoitearvo saatutettiin eli tavoite toteutui
	mittarin tavoitearvo lähes saavutettiin
	mittarin tavoitearvoa ei saavutettu eli tavoite ei toteutunut

Tilinpäätös 2019

Kaupunginvaltuusto

KAUPUNGINVALTUUSTO

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintakulut	-1.072		-1.072	-1.006	66
TOIMINTAKATE	-1.072		-1.072	-1.006	66

Tilinpäätös 2019

Keskusvaalilautakunta

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunginlakimies Jukka Vanto ja lakimies Annika Nieminen

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen toimielin. Sen toimintaympäristöön vaikuttavat muutokset vaalilaissa (714/1998) ja kuntalaissa (410/2015). Vaalilakia on muutettu viimeksi 1.1.2019, jolloin siihen tehtiin vaalilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla 1223/2018 joukko pienehköjä teknisluonteisia tarkistuksia.</p> <p>Keskusvaalilautakunnan keskeisin tehtävä on järjestää kulloinkin toimitettavat vaalit Turun kaupungissa. Vuonna 2019 toimitettiin eduskunta- ja europarlamenttivaalit. Maan hallituksen elokuussa 2018 antamassa vastineessa maakunta- ja soteuudistuksen voimaantulon siirtymisen aiheuttamista muutoksista ehdotettiin, että ensimmäiset maakuntavaalit olisi toimitettu samanaikaisesti toukokuun 2019 europarlamenttivaalien kanssa. Hallituksen esitys sote- ja maakuntauudistukseksi (HE 15/2017 v.p.) sekä siihen liittyvät muut esitykset kuitenkin raukesivat eduskunnassa vaalikauden 2015-2019 päättyessä.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Vuoden 2019 talousarviossa varauduttiin siihen, että maakuntavaalit olisi toimitettu samanaikaisesti toukokuun 2019 europarlamenttivaalien kanssa. Maakuntavaaleja ei kuitenkaan toimitettu vuonna 2019.</p>

Talousarvion toteutuminen

Keskusvaalilautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	640		640	681	40
Toimintakulut	-1.021		-1.021	-771	250
TOIMINTAKATE	-380		-380	-90	291

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet ja kustannukset (1.000 €)	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2019 muutoksin	Toteutunut 2019
Henkilötyövuodet	5,4	0,5	10,0	10,0	6,0
Palkat ja palkkiot	369	317	723	723	558

Tilinpäätös 2019

Tarkastuslautakunta

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunginreviisori Kari Koivuluhta

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Tarkastuslautakunnan tehtäväkenttään vaikuttavat vaatimukset talouden tasapainottamisesta, tasapainottamista koskevien suunnitelmien sisällön ja toimenpiteiden toteutuksen ja riittävyyden arvioinnin tarve.

Toimintaan vaikuttavat myös kuntakonsernin toiminnan ja palvelutuotannon organisointi, järjestämistapa ja johtaminen sekä näissä tapahtuvat muutokset.

Lisäksi lautakunnan toiminnassa tulee ottaa huomioon kulloinkin voimassa olevien ohjausasiakirjojen rakenne ja sisältö sekä ne muutostekijät, jotka vaikuttavat kaupunkikonsernin ja sen eri osien toimintaan ja tulokseen. Toimintaympäristössä tapahtuu jatkuvia muutoksia muun muassa lainsäädännöstä sekä lisääntyvästä kuntarajat ylittävästä yhteistyöstä johtuen.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Ei olennaisia poikkeamia.

Toimikauden 2017-2021 tarkastuslautakunta on jatkanut arviointia ja tarkastusta laaditun arviointisuunnitelman pohjalta.

Kuntalain 121 §:n mukaan ”Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta”.

Keväällä 2019 tarkastuslautakunta järjesti johdon kuulemis- ja keskustelutilaisuuksia vuoden 2018 arviointia varten. Tilaisuuksissa kaupungin johdon edustajia kuultiin vuoden 2018 tilinpäätöksestä ja talousarviotavoitteiden toteutumisesta sekä henkilöstötavoitteiden toteutumisesta ja raportoinnista. Tarkastuslautakunta hyväksyi vuoden 2018 arviointikertomuksen 23.5.2019. Arviointikertomuksessa 2018 käsiteltiin erityisesti kaupunkikonsernin taloudellista tilaa, hiili-neutraalisuustavoitetta, liikennejärjestelmäsuunnittelua, oppilashuoltoa, vanhusten asumisen ostopalveluiden laadunvalvontaa sekä sisäistä valvontaa, riskienhallintaa ja konsernivalvontaa. Kaupunginvaltuusto käsitteli arviointikertomuksen 17.6.2019. Kaupunginhallituksen selvitys tarkastuslautakunnan vuoden 2018 arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 9.12.2019. Vuoden 2019 aikana tarkastuslautakunnan edustajat kuuluivat arviointia varten yhteensä 49 henkilöä.

Tarkastuslautakunta on valmistellut vuoden aikana Turun kaupungin tilintarkastajan kilpailutusta ja valintaa vuosille 2019-2022. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.6.2019 päättänyt valita kaupungin tilintarkastajaksi kilpailutuksen perusteella KPMG Oy Ab:n. Turun kaupungin tytäryhteisöjen ja säätiöiden tilintarkastajavalinnoista päättävät yhtiökokoukset ja säätiöiden vuosikokoukset siten kuin näistä valinnoista on säädetty ja määrätty. KPMG Oy Ab on valintapäätöksen jälkeen aloittanut vuoden 2019 tarkastuksen.

Kaupungin tilintarkastaja KPMG Oy Ab on keväällä 2019 tehnyt lakisäätteistä vuoteen 2018 kohdistunutta tilintarkastusta. Tilintarkastaja on raportoinut tarkastustyön etenemisestä. Tilintarkastaja antoi vuotta 2018 koskevan tilintarkastuskertomuksen 25.4.2019. Tilintarkastuskertomus oli valtuuston käsittelyssä 17.6.2019.

Tilintarkastaja antoi 24.4.2019 yhteenvetoraportin kaupungin tilinpäätöksen 31.12.2018 tilintarkastuksesta. Tarkastuslautakunta päätti 23.5.2019 lähettää Turun kaupungin tilinpäätöksen 2018 tilintarkastusta koskevan tilintarkastajan raportin kaupunginhallitukselle tiedoksi ja toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus antoi 2.9.2019 selvityksen tilintarkastajan raportin aiheuttamista toimenpiteistä tarkastuslautakunnalle.

Tilinpäätös 2019

Tarkastuslautakunta

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintakulut	-538	-4	-542	-477	64
TOIMINTAKATE	-538	-4	-542	-477	64

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet ja kustannukset (1.000 €)	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2019 muutoksin	Toteutunut 2019
Henkilötyövuodet	4,1	3,9	5,0	5,0	3,9
Palkat ja palkkiot	249	270	331	335	271

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

KAUPUNGINHALLITUS

KONSERNIHALLINTO

KAUPUNGINHALLITUKSEN OMARAHOITUSOSUUEDET

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunginjohtaja Minna Arve

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Työttömyys aleni Turussa hyvällä vauhdilla vuoden 2019 aikana. Varsinkin pitkäaikaistyöttömyys aleni merkittävästi, jolla on suuri vaikutus kunnan maksuosuuksiin, kuten esimerkiksi kunnan maksamaan työmarkkinatuen kuntaosuuteen, joka toteutui 2 milj. euroa pienempänä kuin vuotta aiemmin ja 1 milj. euroa pienempänä kuin talousarviossa oli varauduttu. Turussa kehitys oli selvästi parasta kuudesta suurimmasta kaupungista.

Joulukuussa oli kaikkiaan 10 888 työtöntä turkulaista, joka on 552 työtöntä vähemmän verrattuna vuoden 2018 joulukuun tilanteeseen. Turun työttömyydessä laskua oli vuoden aikana 5 prosenttia, kun koko maassa kasvua oli 0,5 prosenttia ja maakunnassa kasvua 0,4 %. Turun työttömyys väheni siis vuodessa huomattavasti paremmin verrattuna maakunnan ja koko maan muutokseen. Nuoria työttömiä oli joulukuussa 1 345, kun vuonna 2018 joulukuussa luku oli 1 432 (laskua vuodessa 6 %). Pitkäaikaistyöttömiä oli joulukuussa 2 741, joka on 686 henkilöä vähemmän verrattuna vuoden 2018 joulukuuhun (laskua vuodessa 20 % ja kahdessa vuodessa 38 %).

Nuorten työttömien osuus kaikista työttömistä oli joulukuussa 12,4 % ja pitkäaikaistyöttömien osuus oli 25,2 %. Nuorten kohdalla suhteellinen osuus laski 0,2 %-yksikköä 2018 joulukuun tilanteeseen verrattuna, pitkäaikaistyöttömien kohdalla suhteellisen osuus kaikista työttömistä laski 4,8 %-yksikköä.

Lentoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat vuoden 2019 aikana peräti 22,6 prosenttia edellisvuodesta. Kansainvälisen liikenteen liikennemäärät kasvoivat 31,3 prosenttia.

Kaupunginjohtajan toimialan oman organisaation osalta merkittävimmät toimintaympäristön muutokset olivat Työterveyshuollon osittainen yhtiöittäminen vuoden 2019 alusta alkaen sekä Tilapalvelukeskuksessa toteutettu organisaatio-uudistus, joka astui voimaan 1.4.2019.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Kaupunginhallituksen määrärahoista säästyi 15,3 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset säästöt syntyivät edelleen kohdistettavista määrärahoista (4,7 milj. euroa), IT-palveluista (säästö 3,5 milj. euroa), konsernihallinnon ryhmistä (säästö 3,8 milj. euroa) ja Työllisyyspalvelukeskuksesta (säästö 2,6 milj. euroa).

Edelleen kohdistettavien määrärahojen osalta nettomenojen alitusta tuli varausmäärärahoista (-1,4 milj. euroa) ja Kaarean ja Turun seudun työterveystalo Oy:n osakkeiden myyntituloista (2 milj. euroa), joita ei oltu huomioitu talousarviossa. IT-palveluiden osalta säästöä syntyi puhepalvelujen uudistuksesta aiheutuneista vaikutuksista, koneen elinkaarivaihtojen viivästyisestä ja projekteista, jotka eivät kaikilta osin edenneet suunnitellussa aikataulussa. Konsernihallinnon ryhmässä säästöä syntyi henkilöstökustannuksissa, jotka aiheutuivat mm. keskitetyn asiakaspalvelupisteen aloituksen siirtymisestä vuodelle 2020 sekä asiantuntijapalveluiden ostojen alittamisena, joka noudatti osavuositarkastuksen yhteydessä päätettyä hankintojen rajoittamista.

Työllisyyspalvelukeskuksen osalta merkittävin talousarvion alitus tuli työmarkkinatuen kuntaosuusmaksussa, jossa talousarvio alittui 1,0 milj. eurolla. Tulopuolella valtiontukia tuli ennakoitua enemmän palkkatukeen ja kuntouttavaan työtoimintaan, jonka määräää lisättiin.

Kaupunginhallituksen omarahoitusosuuksissa talousarvio alittui 0,2 milj. eurolla eläkemaksujen toteuduttua ennakoitua pienempinä.

Toiminnallisissa tavoitteissa tavoitteiden mittarit toteutuivat pääosin. Kärkihankkeiden ja hallinnon uudistamisen osalta suunnitelmat eivät toteutuneet kokonaisuudessaan, mutta hankkeet jatkuvat vuoden 2020 aikana. Kaupunkikehitystä tukevan joukkoliikennejärjestelmän ja sen kehittämisen osalta päätöksenteko siirtyi, mutta selvitys taloudellisista vaikutuksista valmistui syksyllä.

Kaupungin kiinteän omaisuuden hallinnan osalta ei päästy tavoitteeseen, sillä korjausinvestoinnit eivät kattaneet poistoja. Infran suunnitelluista korjausvelkaa alentavista hankkeista osa siirtyi vuodelle 2020. Lisäksi suunnitelluista tilojen

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

peruskorjauskohteista mm. Hannunniitun koulun korjaustyö siirtyi vuodelle 2020 ja Ruiskatu 8 korjaustyöt pääsivät alkamaan vasta lokakuussa 2019. Pienet korjaukset listalla jäi käyttämättä 2,9 milj. euroa mm. erilaisista puuttuvista selvityksistä johtuen. Katedralskolanin liikuntasalin peruskorjaus valmistuu tammikuussa 2020.

Kaupungin yhteisissä toiminnoissa, omaisuuden hallinta (kh), toimintakate eli nettotulot ylittyivät 10,5 milj. euroa. Myyntivoittojen osuus kasvoi 8,4 milj. euroa talousarviosta. Ennakoitua suurempi ylitys aiheutui pääosin vuoden lopulla toteutuneista tonttien lunastuksista ja tilaomaisuuden myyntivoitoista. Maankäyttösopimustulojen osuus kasvoi 2,6 milj. euroa, mikä aiheutui sopimuskorvausten ennakoitua nopeammasta maksuaikataulusta. Toimintakulujen osuus kasvoi 0,6 milj. euroa, josta yleisten alueiden (kadut, puistot) pilaantuneiden maiden puhdistuskulujen osuus oli merkittävin.

Kaupungin yhteisissä toiminnoissa, omaisuuden hallinnan luovutustulot kasvoivat 4,8 milj. euroa talousarviosta, mikä muodostui maanmyyntitulojen, rakennusomaisuuden ja osakkeiden myyntitulojen kasvusta. Rahoitusosuudet kasvoivat 1,5 milj. euroa. Investointimenojen osuus alittui talousarviosta 32,3 milj. euroa. Kaupunkiympäristön infrainvestointimenot alittuivat 20,5 milj. euroa, merkittävimmät siirtyneet infrakohteet olivat Kappatori, Logomon silta ja Pyhän Marina tien jatke yht. 11,4 milj. euroa. Toimitilarakennuttamisen investointimenot alittuivat 12,2 milj. euroa, joista suurimmat yksittäiset poikkeamat määrärahan käytössä oli Tommilan päiväkodin uudisrakentamisen siirtyminen alkamaan vuonna 2020 ja Viinamäen päiväkotijohde -hanke, joka viivästyi alkuperäisestä aikataulusta.

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Sillankorvan korvaavien tilojen tarveselvitys ja hanke-suunnitelma	Sillankorvan korvaavien tilojen tarveselvitys hyväksytty kaupunkikehitysjaostossa 2.9.2019 § 58. Hankesuunnitteluvaihe on käynnissä.
Selvitys kiinteistösiirtoyhtiön perustamisesta	Selvityksen valmistelu tapahtuu vuoden 2020 keväällä.
Väestöennusteeseen perustuva suunnittelumalli sivistystoimialan (perusopetus ja varhaiskasvatus) määrärahojen vuosisuunnittelun pohjaksi	Kaupungin omaan väestöennusteeseen perustuva suunnittelumalli määrärahojen pohjaksi otettu käyttöön perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallitus 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	173.414	5.304	178.718	185.138	6.421
Valmistus omaan käyttöön				80	80
Toimintakulut	-232.783	388	-232.395	-223.493	8.902
TOIMINTAKATE	-59.369	5.692	-53.677	-38.274	15.403
Investointiosa					
Investointimenot	-11.063	-47.700	-58.763	-53.193	5.570
Luovutustulot				2.406	2.406
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-11.063	-47.700	-58.763	-50.787	7.976

Kaupunginhallituksen omarahoitusosuudet

Omarahoitusosuudet 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintakulut	-18.914		-18.914	-18.758	156
TOIMINTAKATE	-18.914		-18.914	-18.758	156

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

Kaupungin yhteiset toiminnot

Kaupungin yhteiset toiminnot 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	21.200	1.824	23.024	34.120	11.096
Valmistus omaan käyttöön				39	39
Toimintakulut	-900	-3.990	-4.890	-5.526	-637
TOIMINTAKATE	20.300	-2.166	18.134	28.633	10.499
Investointiosa					
Investointimenot	-80.532	-10.249	-90.781	-58.443	32.337
Rahoitusosuudet	0	0	0	1.451	1.451
Luovutustulot	23.700	2.248	25.948	30.778	4.830
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-56.832	-8.001	-64.833	-26.214	38.619

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet ja vuokrahankkeiden toteuttaminen

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet	Kustan- nusarvio	Hyväksytty kustannus- arvio muu- toksin	Valmistu- misvuosi- tavoite	Vaihe, toteutunut 31.12.2019
Yli-Maarian monitoimitalo	24 440 000	24 440 000	2019	Vastaanotettu joulukuu 2018, takuu-aika 5 v.
Tallimäen kentän päiväkotit	5 011 000	5 011 000	2019	Vuokrasopimus alkanut 1.8.2019
Kastun (Raunistulan) päiväkotit	4 367 000	4 367 000	2019	Vuokrasopimus alkanut 1.1.2019
Sofiankadun päiväkotit	4 989 600	4 989 600	2021	Hanke etenee suunnitellusti
Tehostetun palveluasumisen yksiköt				
Vaihe 1 Kulkurinvalssi, Kuralan- katu 2	17 417 000	17 417 000	2019	Vuokrasopimus alkanut 1.8.2019
Vaihe 2 Vuokkokoti, Murkionkatu 10	23 053 000	23 053 000	2019	Vuokrasopimus alkanut 1.9.2019
Konsernin ulkoisten vuokra- hankkeiden toteuttaminen	Vuosi- vuokra	Hyväksytty vuosi- vuokra muutoksin	Valmistu- misvuosi- tavoite	Vaihe, toteutunut 31.12.2019
Ruiskatu 8, päiväkotit	190 800	-	-	Kohteen toteutuksesta luovuttu.

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet ja kustannukset (1.000 €)	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2019 muutoksin	Toteutunut 2019
Henkilötyövuodet	544,3	591,3*	534,7	600,7	596,2
Palkat ja palkkiot	31.467	35.487	34.155	37.523	35.406

Lisätiedot / selitys poikkeamalle:

Vasta loppuvuoteen sijoittuneet rekrytoinnit näkyvät vuoden 2019 työvoiman käytössä niin henkilötyövuosien kuin palkkojen ja palkkioiden osalta alituksena.

*Velkaneuvonnan palveluiden siirtymisen 1.1.2019 valtiolle sekä työterveyshuollon osittaisen yhtiöittämisen 1.1.2019 vaikutuksen eliminoinnin jälkeen TP 2018 yhteensä 566,1 HTV.

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

Strategiset tavoitteet

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1			
	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Arviointikriteeri 2019:	Visiotyö valmis		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Etenee suunnitelman mukaisesti, mutta ennakoidusta aikataulusta osittain jäljessä.
<p>Tavoitteen kuvaus: Keskustan kehittämisen kärkihankkeen tavoitteena on kaupunkikeskustan elinvoiman ja ympärivuotisen vetovoiman vahvistaminen.</p> <p>Kärkihankkeen tavoitteena on tuottaa pitkän aikavälin visio keskustan kehittämiseksi, määritellä ja toimeenpanna tarvittavat toimenpiteet lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin kehittämiseksi sekä luoda keskustan kehittämisen toimintamalli yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2019 tulee konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Toimintasuunnitelma laaditaan kaupunginhallituksen hyväksytyä kärkihanke-esityksen. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Toteutussuunnitelman mukaisten hankkeiden ja toimenpiteiden resursointi päästiin aloittamaan suunnitelman hyväksynnän (maaliskuu 2019) jälkeen, hieman hitaammassa aikataulussa kuin vuoden 2019 toimintasuunnitelmaa laadittaessa ennakoitiin. Kaikki vuodelle 2019 suunnitellut toimenpiteet saatiin kuitenkin liikkeelle ja yhteistyö niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin ulkoisten sidosryhmien kanssa on ollut tiivistä.</p>				

Kärkihanke 2: Turun kampus ja tiedepuisto	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.3, 3.3.7, 3.3.10			
	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Arviointikriteeri 2019:	Masterplan valmis ja toteutus käynnistetty		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toteutunut osittain
<p>Tavoitteen kuvaus: Kampus - Tiedepuistolla toteutetaan uutta kaupunkirakennetta, joka toimii samalla innovaatioalustana maankäytön, asumisen, palveluiden, liikenteen ja elinkeinojen kehittämiseksi. Kehittämiskokonaisuus kytkee seudullisesti merkittävät MALPE-hankeet; Tunnin Juna, Liikenne on palvelu (MaaS) ja sujuvat matkakäytöt, Last Mile Service, asemanseutujen kehittämishankeet sekä muiden Kampusalueiden kehittämishankeet.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2019 tulee konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Toimintasuunnitelma laaditaan kaupunginhallituksen hyväksytyä kärkihanke-esityksen. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Toimintasuunnitelman toteuttaminen aloitettu niillä resursseilla, jotka 2019 budjettiin on kulloisellekin painopisteelle ja toimialalle allokoitu.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Hankejohtaja siirtyi uusiin tehtäviin perehtymisvaiheen / toimintasuunnitelman laatimisen jälkeen 11/2019. Hanke tarvitsee lisäresurssointia. Tiedepuiston kokonaisuuden rakentuminen jatkuu vahvana.</p>				

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki Strateginen linjaus: 3.2.3 Muut toteutettavat linjaukset: -			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
	Hankesuunnitelu		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Osa painopiste-alueista suunnitelman mukaisesti ja osassa jättämää. Budjetista käytetty 80% eli linjassa tuotosten kanssa.
<p>Tavoitteen kuvaus: Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastomuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa.</p> <p>Kaupunki tekee laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ja luo samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvatamme Turun kansainvälistä kiinnostavuutta.</p> <p>Hankkeella on kuusi painopistealuetta: 1) hiilineutraalius ja resurssiviisaus, 2) asiakkaiden ja palvelujen hallinta, 3) turvallisuus, 4) kaupunkisuunnittelu, 5) liikenne ja liikkuminen ja 6) syrjäytymisen ehkäiseminen. Painopistealueet hyödyntävät yhteisiä kyvykkyyksiä, joita ovat alustatalouden toimintamalli sekä tiedon hyödyntämisen toimintamalli.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Toimintasuunnitelma laaditaan kaupunginhallituksen hyväksytyä kärkihanke-esityksen. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Tietojohtamisen ja tietotalouden kehitys on jäänyt pahiten jälkeen tavoitteista tiimin purkauduttua, uudelleen käynnistys meneillään. Asiakkaiden ja palveluiden hallinnassa on ollut yleisesti hitautta saada toimenpiteitä käyntiin. Turvallisuuden painopistealueella ICT-valvontajärjestelmän kilpailutus epäonnistui ja aiheutti viiveen.</p>				

Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 (kv 11.6.2018 § 142)	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029 Muut toteutettavat linjaukset: -			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
		Ilmastosuunnitelman hyväksyntä (kv), EU-rekisteröinti, ja käynnistys	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Suunnitelman mukaisesti
<p>Tavoitteen kuvaus: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 on valmisteltu Euroopan Unionin yhteisen mallin (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) mukaisesti ja se sisältää ilmastopolitiikan toimintalinjat ja välitavoitteet vuosille 2021, 2025 ja 2029. Suunnitelma käsittää sekä ilmastomuutoksen hillinnän että sopeutumisen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi suunnitelman yksimielisesti 11.6.2018 ja päätti, että suunnitelma on huomioitava ohjaavasti toimialojen ja konserniyhteisöjen toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteutuksessa vuosittain. Päämääränä on toteuttaa yhdessä kaupunki-strategian asettama tavoite hiilineutraalista kaupunkialueesta 2029 sekä vahvistaa Turun asemaa ilmastoratkaisujen kansainvälisenä edelläkävijänä. Suunnitelma sisältää myös perustelut, miksi ja miten hiilineutraaliuden tavoite saavutetaan.</p>				

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

Historian museo	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku Strateginen linjaus: 3.1.5 Turkuä kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.6, 2.3.7			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
			Tarkennetun toimintasuunnitelman toteuttaminen	Suunnitelman mukaan
<p>Tavoitteen kuvaus: Turun kaupunginvaltuusto päätti 18.4.2017 § 63 Turun kaupungin Suomen itsenäisyyden juhluvuoden juhlapäätöksestä ja juhluvuoden toteuttamisesta. Juhlapäätöskokonaisuuden yhtenä osana päätettiin toteuttaa Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuoden kunniaksi historian museo Turkuun. Päätöksen mukaisesti valtion kanssa käynnistetään asiaa koskeva neuvottelu, museon hankesuunnitelman valmistelu ja vuoden 2018 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2018-2020 varattiin tarvittavat määrärahat hankkeen suunnitelman toteuttamiseksi.</p> <p>Historian museo Turkuun -hankkeen jakaantuu ajallisesti kolmeen perättäiseen vaiheeseen, joista ensimmäinen, esiselvitysvaihe on päättynyt kaupunginvaltuuston juhlapäätöksen myötä. Vuoden 2018 alussa alkanut toinen vaihe keskittyy jatkovalmisteluun ja suunnitteluvaiheeseen, ja kolmas viimeinen vaihe konkreettiseen toteutukseen. Hanke jakaantuu tila-projektiin sekä konseptin ja sisältöjen suunnittelun projektiin, joiden molempien osalta tehdään Historian museon esiselvitykseen pohjautuva tarkennettu toimintasuunnitelma.</p>				

Hallintopalveluiden uudistaminen	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.6			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
	Hankkeen toteutuksen käynnistyminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toteutunut osittain
<p>Tavoitteen kuvaus: Mikäli sote-uudistus toteutuu lakiluonnoksissa esitetyssä aikataulussa, tulee kaupungilla olemaan 2021 alusta lukien vain kolme toimialaa; sivistys, vapaa-aika ja kaupunkiympäristö. Tätä muutosta silmällä pitäen on tarkoituksenmukaista arvioida hallintopalveluiden tuottaminen ja organisointi koko kaupungin näkökulmasta. Uudistuksen toimintasuunnitelmassa hallintopalveluiden palvelukuvausten ja esitys organisaatiosta tulisi olla valmiina 31.12.2019.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Hallintopalveluiden kehittäminen on syksyn 2019 aikana tullut osaksi johtamisjärjestelmän uudistamista. Johtamisjärjestelmän uudistamisen liittyen tullaan konsernihallinto uudelleenorganisoimaan. Organisoinnin yhtenä osa-alueena muodostetaan yhteiset palvelut jotka käsittävät JHS:n määrittelyn mukaiset hallinnon prosessit. Esitys organisoinnista tulee valmistumaan kevään 2020 aikana.</p>				

Linnakaupunki/satama	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.1.3, 3.1.5, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.7, 3.3.10			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
	Hankkeen toteutuksen käynnistyminen		Kehittämissuunnitelman toteuttaminen ja kantatasatama-alueiden esiselvitys	Etenee suunnitelman mukaan
<p>Tavoitteen kuvaus: Linnakaupungin osayleiskaavan mukainen kaupunkirakenteen muutos etenee ja kokonaisuudessa on eri vaiheissa (esiselvitys, suunnittelu ja toteutus) olevia alueita. Kaupunki mahdollistaa infrainvestoineilla asuntojen ja palveluluiden rakentamisen alueelle. Tavoitteena on turvata keskustamaisen kaupunkirakenteen laajentuminen kohti merta.</p> <p>Linnakaupungin kokonaisuuteen liittyvän kantatasatama-alueen kehittämisen esiselvityksen laadinta ja toimenpidesuunnitelman laadinta 2019 aikana. Satama-alueiden esiselvityksellä varmistetaan alueella toimivien yritysten toimintaedellytykset sekä tuetaan merellisen kaupunginosan syntymistä. Merkittävässä asemassa tulee olemaan alueen logistiikka ja liikkumiskysymykset.</p>				

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

Blue Industry Park	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja Muut toteutettavat linjaukset: -			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutuminen 31.12.2019
	Hankkeen toteutuksen käynnistyminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Eteneminen viivästyy
<p>Tavoitteen kuvaus: Blue Industry Parkista (BIP) tavoitellaan Euroopan mittakaavassa johtavaa meri- ja valmistavan teollisuuden tuotanto- ja innovaatiokeskittymää. Sen tehtävänä on vastata Turun seudun meri- ja valmistavan teknologiateollisuuden kasvutarpeisiin ja edistää alan tulevaisuuden kilpailukykyä. Elomatic Oy toteutti suunnittelutyön Turku Science Park Oy:n toimeksiannosta syksyn 2017 aikana. Vuonna 2019 hankkeen toteutus etenee suunnitellusti ja rakennustyöt alkavat suunnitellusti.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Toteutuksessa on siirrytty kehitysyritysmallista tonttituotantomalliin. Telakan investointiohjelman toteutusta on tuettu suunnitellun mukaisesti.</p>				

Turun Ratapiha-hankkeen toteuttaminen	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä Muut toteutettavat linjaukset: -			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutuminen 31.12.2019
			Hankeeseen liittyvän kehitysvaiheen kumppanuussopimuksen edistäminen	Toteutunut kaavoituksen valmistelun osalta
<p>Tavoitteen kuvaus: Turun ratapihahankkeen tavoitteena on toteuttaa osaltaan keskustavisiota. Hankkeen sisältönä on luoda ratapiha-alueelle kaupunkikehityskonsepti, jossa huipputeknologia ja palveludesign yhdistyvät synnyttämään mitattavan elämys ja tapahtumakeskittymän.</p> <p>Kaupunginhallitus on käynnistänyt hankkeen kehitysvaiheen 2017 kumppanuussopimuksella. Sopimuksella on sovittu kehitysvaiheen tehtävistä sekä alueen kaavoituksen edistämisestä. Sopimukseen kirjattuna tavoitteena on saada asemakaavamuutos kaupunginvaltuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2019 loppuun mennessä.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Asemakaavoituksen osalta tavoite toteutunut mutta asemakaavaa ei ole saatu käsittelemään. Ratapiha-alueen raiteiston suunnittelu on kesken. Raiteiston suunnittelu Väyläviraston vastuulla.</p>				

Kaupunkikehitystä tukeva joukkoliikennejärjestelmä ja sen kehittäminen	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
			Päätösten mukainen eteneminen	Ei päätöstä
<p>Tavoitteen kuvaus: Korkealaatuisella joukkoliikenteellä voidaan tukea Turun ja seudun pitkäjänteistä kehittämistä joukkoliikenteeseen tukeutuen. Kaupunkikehityshankkeena toteutettavan raitiotie- tai superbussiratkaisun tarkoituksena on kehittää kokonaisvaltaisesti ja kustannustehokkaasti kaupunkirakennetta, liikennejärjestelmää sekä alueen vetovoimaa ja houkuttelevuutta. Suunniteltujen reittien varrella on paljon maankäytön kehittämispotentiaalia. Turun Tiedepuiston ja keskustan kehittämisen kärkihankkeet sijoittuvat reittien varrelle.</p> <p>Mikäli kaupunginvaltuustossa päätetään vuonna 2018 käynnistää toteutusvaihe, niin mm. asemakaavanmuutosten ja toteutussuunnitelmien laadinnan jälkeen rakentaminen voisi alkaa nopeimmillaan noin vuonna 2021.</p> <p>Selitys poikkeamalle: Päätösesitys tausta-aineistoinen julkaistiin helmikuussa 2019. Asia poistettiin kaupunginhallituksen 23.4.2019 esityslistalta taloudellisia vaikutuksia koskevan selvityksen laatimisen vuoksi. Selvitys julkaistiin lokakuussa 2019.</p>				

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

Ammatillisen koulutuksen kampus	Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen Strateginen linjaus: 2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä Muut toteutettavat linjaukset: -			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Ammatillisen koulutuksen toimipisteverkko tiivistetään soveltuvin osin uudisrakennuksena toteutettavaan kampukseen.			Tilatarveselvityksen laatiminen	Tilatarveselvitys hyväksytty KH 27.5.2019
Tavoitteen kuvaus: Ammatillisen koulutuksen toimipisteverkon kehittämiseksi selvitetään toimintojen keskittämistä kahden toimipisteeseen Kupittaa/Itäharjulle ja Peltolaan. Sijoittuminen Kupittaa/Itäharjulle edellyttää uudisrakennushanketta, josta tullaan laatimaan tarveselvitys ja hankesuunnitelma. Myöhemmässä vaiheessa otettaisiin käsittelyyn Peltolan ammatti-instituutin ja Juhannuskukkulan ratkaisut.				

Lähiöohjelman täytäntöönpano	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1, 2.3.1, 1.3.4, 2.3.5			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
			Toimintasuunnitelman laatiminen	Lähiöohjelman täytäntöönpano siirretty osaksi syrjäytymisen ehkäisyn ja sosiaalisesti kestävä kaupunkikehityksen toimenpideohjelmia.
Tavoitteen kuvaus: Asuinalueiden kehittämistä toteutetaan laaja-alaisten yhteistyöverkostojen kanssa, joille aluetyön malli luo pohjan. Alueiden kehittämisessä tunnistetaan alueiden vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat, joiden pohjalta kehittämistoimenpiteitä lähdetään suunnittelemaan ja toteuttamaan. Kehittämisen teho perustuu mittareihin, resurssointiin ja vaikuttavuuteen.				
<ol style="list-style-type: none"> Asuinalueiden hyvinvoinnin lisääminen ja alueellisen eriytymisen ennaltaehkäisy. Hyvinvointi perustuu aktiiviseen elämään, osallisuuden kokemukseen ja mahdollisuuksiin vaikuttaa sekä hyvin saavutettaviin palveluihin. Osallistavan budjetoinnin käyttöönotto. Osallistavalla budjetoinnilla luodaan asukkaille mahdollisuus itse vaikuttaa asuinalueensa kehittämiseen ja näin tukea yhteisöllisyyden tunteen vahvistumista sekä yksilön halua toimia osallisena. Lisätään monipuolisia ja ajanmukaisia asumisvaihtoehtoja. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan omistuspuhjan, rakennuskannan ja asumismuotojen monimuotoisuus sekä ympäristön viihtyvyys, turvallisuus ja elävöittäminen. 				

Kansainvälinen koulu ja englanninkielinen varhaiskasvatus	Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen Strateginen linjaus: 2.2.4 Kansainvälisyyden edellytykset turvataan tukemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa Muut toteutettavat linjaukset: -			
Arviointikriteeri 2019:	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Kansainvälisen koulun ja englanninkielisen varhaiskasvatustoiminnan kasvattaminen sekä sijoittuminen keskustan tuntumaan.			Hankesuunnitelman laatiminen	Tarjouspyyntö palveluhankinnasta tiloineen 16.12.2019. Tarjousaika 31.1.2020 saakka.

Tilinpäätös 2019

Kj toimiala

Tavoitteen kuvaus: Kansainvälisen koulun toiminnalle ja englanninkieliselle varhaiskasvatukselle varmistetaan toimitilat keskustan tuntumasta ja mahdollistetaan toiminnan kasvattaminen tulevaisuudessa.

Selitys poikkeamalle: Kaupunginhallitus hyväksyi Kansainvälisen koulun ja englanninkielisen varhaiskasvatuksen tarveselvityksen kokouksessaan 18.06.2018. Päätöksen mukaan Turun kansainvälisen koulun koulutuspalvelu tiloineen ja optiona englanninkielinen varhaiskasvatuspalvelu tiloineen kilpailutetaan mukautettuna neuvottelumenettelyä. Päätöksestä johtuen hankesuunnitelmaa ei ole laadittu, vaan hankkeessa on edetty palvelun kilpailutuksen kautta.

Kiinteän omaisuuden arvon hallinta	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva turku Strateginen linjaus: 3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja Muut toteutettavat linjaukset:			
	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Arviointikriteeri 2019:				
Kaupungin Infran korjausinvestointitaso tulee vastata vähintään poistoja			100 %	72%
Kaupungin tilojen korjausinvestointitaso tulee vastata vähintään poistoja			100 %	67%

Tavoitteen kuvaus: Korjausvelan hallinta

Selitys poikkeamalle:

Kaupungin toimitilojen ja infran korjausinvestointitaso investointiohjelmissä ei kata poistoja. Investointien lisäksi toimitilojen ja infran kunnossapidossa tehdään korjausvelkaa alentavia toimenpiteitä.

Infran suunnitelluista korjausvelkaa alentavista hankkeista osa siirtyi vuodelle 2020.

Lisäksi suunnitelluista tilojen peruskorjauskohteista mm. Hannunniitun koulun korjaustyö siirtyi vuodelle 2020 ja Ruiskatu 8 korjaustyöt pääsivät alkamaan vasta lokakuussa 2019. Pienet korjaukset listalla jäi käyttämättä 2,9 milj. euroa mm. erilaisista puuttuvista selvityksistä johtuen. Katedralskolanin liikuntasalin peruskorjaus valmistuu tammikuussa 2020.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Riitta Liuksa

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Lastensuojelussa nuorten ja perheiden tilanteet olivat entistä vaikeampia, vaikka lastensuojelun tarve kokonaisuudessaan on vähentynyt. Suuntaus on sama myös pääkaupunkiseudulla ja se näkyy myös lastensuojelun kustannusten kasvuna. Päihde ja mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa näkyy voimakas tuetun asumisen kysynnän kasvu. Itsenäiseen asumiseen siirtymistä tapahtuu liian vähän, syynä on niin kohtuuhintaisten pienten vuokra-asuntojen niukkuus kuin kevyen itsenäisen asumisen tuen palvelujen vähyys. Toimeentulotuen kysyntä on kasvanut.

Terveyspalveluiden toimintaympäristöön on vaikuttanut erityisesti palveluiden tarpeen lisääntyminen väestön ikääntymisen ja positiivisen muuttoliikkeen myötä. Perustason terveyspalveluita tulee voida tarjota enemmän ja paremmin, jotta kalliimpien korjaavien palveluiden ja myöhäisvaiheen kustannuksilta vältyttäisiin. Alkuvuodesta 2019 Turun ikääntyvää väestöä koetellut VRE-epidemia näkyi palvelutarpeen lisääntymisenä ja pitkittymisenä erityisesti omissa sairaalapalveluissa. Mielenterveys- ja päihdeongelmien lisääntyminen ja terveydenhuollon henkilöstön, etenkin lääkäreiden, rekrytointi töihin muualle on näkynyt terveysasemilla kuormituksen lisääntymisenä.

Väestön ikääntymisen tuoma kasvupaine näkyy sekä vanhus- että vammaispalveluissa, sillä myös kehitysvammaisten henkilöiden palvelutarve kasvaa ikääntymisen myötä. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen asiakasmäärä on ollut kasvussa lähes kaikissa palvelumuodoissa. Palvelujen kysyntä on kasvanut niin kuljetuspalveluissa, asumispalveluissa ja henkilökohtaisen avun palveluissa. Myös omaishoidontuen asiakasmäärä on kasvanut sekä lasten ja nuorten ikäryhmässä, että vanhusten ikäryhmässä.

VSSHP:n strategian mukaisesti erikoissairaanhoidon käytön tulisi painottua avohoitoon ja Turun osalta käyttö on ollut tämän strategian mukaista. Vuoden 2019 aikana avohoidon kustannukset ohittivat ensimmäistä kertaa vuodeosastohoidon kustannukset. Muut merkittävät muutokset olivat ihotautilääkärin ja korvatautien leikkaustoiminnan siirtyminen Turun kaupungilta VSSHP:lle.

Hyvinvointitoimialan kustannukset (nettokate) kasvoivat edelliseen vuoteen nähden 4,9% mikä on esim. Kuusikkokuntien keskitasoa. Alustavien tietojen mukaan menokasvu oli Tampereella 4,2%, Oulussa 4,5%, Helsingissä 4,9%, Vantaalla 5,2% ja Espoossa peräti 5,9%.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Asiakaspalvelujen ostot ylittyivät mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluissa, lastensuojelun avohuollossa ja lapsiperhesosiaalityössä. Lapsiperheiden kotipalvelun tarve kasvoi edelleen ja kustannukset ylittivät budjetoidun. Palvelua järjestettiin kuitenkin lain edellyttämällä tavalla tarvetta vastaavasti.

Lisääntynyt terveyspalveluiden tarve näkyi palveluiden toteutuneissa määrissä. Terveyspalveluiden nettoilytys muutettiin talousarvioon nähden oli 0,24 M€. Vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden muutos oli +4,6 %. Sijaisten käyttö on lisääntynyt, samoin henkilöstövuokrauksen määrä. Nämä heijastavat henkilöstön rekrytointiin ja pysyvyyteen liittyviä ongelmia tilanteessa, jossa palvelut on lakisääteisesti turvattava. Tutkimus- ja hoitotarvikkeiden, diabetestarvikkeiden sekä siivous- ja puhdistusaineiden ostot ovat toteutuneet yli määrärahan, mikä johtuu palvelutarpeesta ja myös siivouksen tarpeen lisääntymisestä VRE-epidemian saamiseksi hallintaan.

Vanhus- ja vammaispalveluiden palvelualueen menot ylittivät talousarvion noin 3,8 m€:lla (1,8%), myös tulokertymä ylitti ennakoidun 0,5 m€:lla (1,3%). Merkittävimmät talousarviolytitykset tapahtuivat vanhusten avopalveluissa, ylitys oli euromääräisesti 3.1 m€, eli 6% talousarviosta. Vanhusten avopalvelujen asiakasmäärät kasvoivat sekä omaishoidon tuessa että toimeksiantosopimusten kohdalla. Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä sen sijaan laski hieman, samalla säännöllisen kotihoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneiden keskuudessa laski edellisestä vuodesta. Tätä selittää kotihoidon sisäisen rakenteen haasteet. Alimmassa palveluluokassa asiakasmäärä väheni tavoitteen mukaisesti, mutta runsaasti palvelua saavien asiakkaiden suhteellinen osuus jatkoi kasvuaan.

Myös vammaispalvelu ylitti talousarvionsa. Menoilytys oli 2,3 miljoonaa euroa, ts. 4,3 % talousarviosta. Kasvua edellisen vuoden tilinpäätökseen oli 3,7 m€ (7%). Talousarvion ylitys selittyy asiakasmäärien kasvulla; vammaispalveluissa asiakasmäärät kasvoivat kuljetuspalveluissa, asumispalveluissa, henkilökohtaisen avun palveluissa ja kehitysvammaisten ympärivuorokautisen hoidon palveluissa. Ylityksestä 1,6 miljoonaa euroa kohdentui vammaispalvelujen asumis- tai laitospalveluihin.

Tilinpäätös 2019

Hyvinvointitoimiala

VSSHP: Siirtoviivapäivien määrä on Turun osalta laskenut 5 % verrattuna edelliseen vuoteen, erityisesti ovat vähentyneet korotettuhintaiset siirtoviivapäivät (laskua 13%). Tästä huolimatta siirtoviivemaksu vuoden 2019 osalta on 2,6 M€, josta sakon osuus on 0,9 M€. Suunta siirtoviivapäivien osalta on oikea, mutta tulos jäi kauaksi tavoitteesta.

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Syksyllä 2019 aloitetaan maksuttoman ehkäisyn tarjoaminen alle 25-vuotiaalle. Palvelu toteutetaan hyvinvointitoimialan talousarvion puitteissa.	Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaalle turkulaisille käynnistyi joulukuun 2019 alussa.
Hyvinvointitoimialla edistetään kynnyksettömien mielenterveyspalveluiden järjestämistä walk in -tyyppisenä ratkaisuna. Lisäksi parannetaan sosiaalitoimen jalkautumista neuvoloihin, varhaiskasvatukseen ja kouluihin varhaisen puuttumisen ja perhetyön kehittämiseksi perheiden, lasten ja nuorten ongelmissa. Osana kaupungin syrjäytymisen ehkäisytyötä tehdään suunnitelma asunnottomuuden poistamiseksi Turussa.	Sopeuttamishojelman toimenpiteeksi on nostettu aikuisikäisten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdeyksikön perustaminen. Suunnittelutyö on etenemässä varsinaiseksi toiminnaksi vuoden 2020 aikana. Yläkouluihin ja 2. asteen oppilaitoksiin on VSSHP:ltä ostettu 10 psykiatrisen sairaanhoitajan työpanos nuorten perustason mielenterveystyön ja psykiatrisen hoidon vahvistamiseksi. Sosiaalityön organisaatio ja toimintatapa uudistettiin v. 2019 alussa, jotta tiimityö ja jalkautuminen olisi mahdollista. Tiimit ovat aloittaneet toimintansa resurssien mahdollistamissa rajoissa, henkilökuntaa koulutetaan laajasti systeemiseen työtapaan. Perhekeskustoimintaa kehitetään edelleen. Suunnitelma asunnottomuuden vähentämiseksi on hyväksytty valtuustossa 1/2019.

Talousarvion toteutuminen

Sosiaali- ja terveyslautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	67.805	1.200	69.005	69.969	964
Toimintakulut	-670.398	-37.970	-708.368	-715.656	-7.288
TOIMINTAKATE	-602.593	-36.770	-639.363	-645.686	-6.323
Investointiosa					
Investointimenot	-2.500		-2.500	-1.701	799
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2.500		-2.500	-1.701	799

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet ja kustannukset (1.000 €)	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2019 muutoksin	Toteutunut 2019
Henkilötyövuodet	4.319,2	4.307,4	4.206,0	4.285,0	4.270,8
Palkat ja palkkiot	161.514	162.082	160.097	164.488	166.393

-27.3. 2019 Luolavuori-Koivulan kotihoitoalueen palvelutuotanto kotiutettiin omaksi toiminnaksi +25hvt.

-1.6.2019 Puhtauspalvelut siirrettiin liikkeenluovutuksella Kaarea Oy:lle; htv vaikutus -55 htv

-Vanhus- ja vammaispalveluissa otettiin käyttöön lyhyisiin sijaisuuksiin Sarastiarekry 19.8.2019- 22 htv (vähentynyt omien sijaisten käyttöä)

-Karinakodin saattohoitokodin palvelutuotannon kotiuttaminen omaksi toiminnaksi + 2 htv (jatkoksa vuositasolla +20hvt)

Tilinpäätös 2019

Hyvinvointitoimiala

Strategiset tavoitteet

Tavoite 1: Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön		<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.2</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Arviointikriteerit:	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019	
Avohuollon lastensuojelun asiakkaana olevien 0-17-vuotiaiden määrä ja osuus ikäryhmästä *määritelmä muuttunut vuonna 2015	1600 / 5,5 %	1530/5,3%	osuus ikäryhmästä laskee	1357/4,6%	
Neuvolapalveluiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sähköisen asioinnin lisääminen					
- neuvolaikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	28,8 %	4499/37,8%	50 %	46%	
- peruskouluikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	5,4 %	1335/9,2%	50 %	9%	
Lihavien lasten ja nuorten osuus					
- 4- vuotiaat	laskee	..	
- 8 lk.	laskee	..	
Suun terveydenhuolto: dmf-indeksi (kariuksen esiintyvyys tutkitussa populaatiossa)					
- 5-vuotiaat	0,3	0,34	
- 12-vuotiaat	1,1	1,01	
Rokotuskattavuus (neuvolat) - 3-vuotiaiden rokottamattomien osuus ikäluokasta	0,39 %	0,8 %	0 %	0,8 %	
Kumppanuus kolmannen sektorin kanssa lisääntyy ja tiivistyy:					
1. Tilojen luovutuksen yhteistyösopimusten määrä	33	42	40	44	
2. Vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt avustusyhteistyösopimukset (min. 2 vuoden ajaksi)	15	15	15	15	
3. Toiminnallisten kumppanuus-sopimusten määrä (sis. STEA:lle ja OPM:lle ym. ulkopuolisille rahoittajille annetut lausunnot ja aiesopimukset)	35	51	40	45	
Kotona asuvien +75-vuotiaiden osuus ja lukumäärä	90,7 % (15 664)	90,9 % (15 814)	91,0 % (16 123)	91,3 % (16 324)	
Säännöllisten palveluiden piirissä olevien 75-vuotta täyttäneiden määrän muutos/75-vuotta täyttäneiden turkulaisten määrän muutos.	74 / 86	-135/163	377/477	-162/494	
- kotihoito	36	-114	kasvava	-173	
- omaishoidon tuki	43	17	kasvava	37	

Tilinpäätös 2019

Hyvinvointitoimiala

- ympärivuorokautinen pitkäaikaishoito (sis. Kaskenlinnan palliatiivisen hoidon asiakkaat)	-5	-21	vähenevä	-26	
Omaishoidon tukeminen, Omaishoidon tukea saavien määrä (poikkileikkaus)					
- 0-17	171	190	tasainen	211	
- 18-74	483	519	tasainen	525	
- 75 vuotta täyttäneet	562	579	kasvava	616	
Tilapäishoidon hoitojaksojen määrä	3727	4060	kasvava	4460	
Hoitojakson pituus ympärivuorokautisen hoidon piirissä, yhteensä					
- palliatiivisessa	1077,4	332	laskeva	95,6	
- asumispalveluissa	1132,2	1099	laskeva	1110,8	

Tavoitteen kuvaus: Ajoissa annetut ja hyvin kohdennetut peruspalvelut ovat hyvää ehkäisevää työtä. Oikea-aikainen ja oikean tasoinen palvelu vähentää korjaavien ja erityispalveluiden tarvetta.

Selitys poikkeamalle: 5-vuotiaiden karieksen esiintyvyys on lähes tavoitteen mukainen.

Vanhemmat ovat valmiimpia neuvolaikäisten sähköisten puolesta-asiointien tekemiseen, peruskouluikäisillä perheiden tarve sopimusten tekemiseen vähenee, erityisesti yläkoululaisten kohdalla. Rokotuskattavuudessa tavoite on 0%, mutta rokottamattomien osuus 0,8 % on alle valtakunnallisen tason, joka on 1%.

Kotihoitoa saavien määrä on vähentynyt erityisesti ensimmäisen palveluluokan osalta. Tämä on seurausta vaikuttavasta keskitetystä palvelutarpeen arvioinnista, jolloin palvelut alkavat perustellusti ja toisaalta asiakkaille etsitään muitakin vaihtoehtoja kotona pärjäämiselle.

Omaishoidon tukea saavien alle 75 vuotta täyttäneiden asiakkaiden määrä on ollut kasvussa, tavoitteen mukaan kasvua tulisi tapahtua ainoastaan iäkkäämmissä väestöryhmissä.

Ikäntyneiden asumispalvelujen hoitojaksojen pituus on kasvanut entisestään, mikä kertoo siitä, että palvelun piiriin ajaututaan aikaisemmin kuin on tavoiteltavaa.

Tavoite 2: Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta	<i>Strateginen teema: Terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.1.3</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>			
Arviointikriteerit:	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Jatkohoitojonojen lyheneminen sairaanhoitopiiristä				
- siirtoviivepäivien määrä /kk	276	398	<50	378
- korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä	46 %	54 %	<20 %	50%
Vuoden aikana huostassa olleiden lasten määrä (kum.) ja väestöosuus	434/1,5 %	438/1,5 %	laskeva	418/1,4 %
Perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus huostassa olevista lapsista	49,9 %	49,9 %	+ 3,5 %-yksikköä	52,4 %

Tilinpäätös 2019

Hyvinvointitoimiala

Päihde- ja mielenterveyspalvelujen saatavuuden parantuminen ja avohoitopainotteisuuden lisääntyminen: mielen-terveys- ja päihdekuntoutujien kotiin vietävien palvelujen lisääminen (tuetun asumisen osuus palveluasumisesta)	40 %	-	kasvava	51,7 %	
Kuntoutusjaksojen vaikuttavuus					
- sairaalahoitojaksojen määrä 2 kk kuntoutusjakson jälkeen	..	-	vähenevä	..	
- sairaalahoitojaksojen määrä 6 kk kuntoutusjakson jälkeen	..	-	vähenevä	..	
- Toimintakyvyn paraneminen hoidon seurauksena (FIM) muutos osastojen ka	13,0	14,0	kasvava	13,0	
- Kuntoutuksen tehokkuus: FIM/hoitojaksojen pituuden suhde	..	-	kasvava	..	
Kiireettömän lääkärivastaanoton lyhennee terveyskeskuksessa	3-4 viikkoa	-	2 viikkoa	6 viikkoa	
- Terveysasemien asiakkaat/htv	413,0	412,9	-	389,2	
- terveysasemien asiakkaat/lääkäri htv	954,9	998,8	kasvava	962,4	
- terveysasemien asiakkaat/hoitaja htv	514,8	491,1	kasvava	439,2	
Palveluiden vaikutus: palvelu parantanut asiakkaan elämäntilannetta ja ollut hyödyllinen (vastausten ka asteikolla 1-5)					
- Vammaispalvelut	4,3	4,4	kasvava	4,3	
- Vanhusten avopalvelut	4,3	4,2	kasvava	4,2	
- Vanhusten asumispalvelut	4,1	4,0	kasvava	-	
- Sairaalapalvelut	4,3	4,4	kasvava	4,3	
- Polikliiniset palvelut	4,7	4,5	kasvava	4,5	
- Sosiaalityö	4,4	4,5	kasvava	4,4	
- Neuvolapalvelut	..	3,9	-	4,1	
- Koulu – ja opiskeluterveydenhuolto	..	3,4	-	3,4	
- Kasvatus- ja perheneuvola, psykologipalvelut	..	4,6	-	4,4	
- Sijaishuolto (kaupungin lastenkodit ja vastaanottokodit)	3,8	4,0	-	4,2	
Suunterveydenhuolto					
- Asiakkaat/työvoima	253,3	-	kasvava	261,3	
- Hoitoon pääsy T3) (aika yhteydenotosta siihen, kun tutkimus toteutuu) alueiden mediaanin ka	76	-	70	106	
Laitoshoidossa ympärivuorokautisessa hoidossa					

Tilinpäätös 2019

Hyvinvointitoimiala

- +75 vanhusten määrä ja %-osuus	502 / 31,3 %	478 / 30,2 %	vähenevä	308 / 19,8 %
- kehitysvammaisten %-osuus	4,1 %	4,0 %	vähenevä	3,7 %
Korvattujen potilasvahinkojen määrä (vuoden 2016 korvatut vahingot vs. viiden viimeisen vuoden 2011-2015 ka)	12 / 11	9 / 9,6	laskeva	5/11,4

Tavoitteen kuvaus: Korjaavat palvelut tuotetaan tehokkaasti ja vaikuttavasti. Asiakas saa tarvettaan vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.

Selitys poikkeamalle:

Siirtoviivepäivät ovat hiukan vähentyneet vuodesta 2018, mutta edelleen jäädään kauaksi tavoitteesta. Kaupunginsairaala ei pysty tarjoamaan jatkohoitopaikkaa kaikille TYKS:n jatkohoitopotilaille ja kaupunginsairaalassa on liikaa lääketieteellisesti valmiita potilaita odottamassa jatkopaikkaa vanhushuolusta.

Lastensuojelun sijaishuollossa perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus on lisääntynyt merkittävästi (2,5%-yksikköä) mutta ei aivan tavoitetta vastaavasti.

Terveysasemien jonotusajoissa näkyvät epäsuotuisasti lääkäri työvoiman vaihtuvuus ja rekrytointiongelmat. Ongelmat johtuvat pitkälti työn kuormittavuudesta, joka on lisääntynyt. Melkein puolet lääkäri työvoimasta koostuu tällä hetkellä sijaisista, joista osa on toiminnan turvaamiseksi ostopalvelulääkäreitä. Korjaavia toimenpiteitä työstetään jatkuvasti ja nyt myös osana sopeuttamisohjelmaa, jotta potilaat saisivat hoidon nykyistä oikea-aikaisemmin. Suun terveydenhuollon odotusaika hoidon toteutumiselle on pidentynyt, kun yhä suurempi määrä asiakkaita hakeutuu hoitoon julkiselle sektorille. Kuntoutusjaksojen vaikuttavuusmittaria heikentävät pitkät odotusajat jatkohoitopaikkaan.

Vanhus- ja vammaispalveluissa on asetettu tavoitteeksi asiakkaiden kokeman vaikuttavuuden nostaminen, koettu vaikuttavuus on kuitenkin pysynyt samalla tasolla kuin vuonna 2018.

Sosiaalityön organisaatio ja toimintatapoja uudistettiin v. 2019, josta seurasi runsaasti mm. työntekijä vaihtoja. Sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeudet näkyivät myös työntekijöiden vaihtumisena, mikä yleensä heikentää asiakaskokemusta.

Kasvatus- ja perheneuvolan palvelujen kysyntä on ylittänyt tarjonnan ja jonotusajat ovat pidentyneet.

Sairaalapalveluiden asiakaskokemusta voivat heikentää viiveet jatkohoidon järjestämisessä, toisaalta myös lähtötaso on verrattain hyvä.

Tilinpäätös 2019

Sivistystoimiala

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Timo Jalonen

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta
<p>Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät</p> <p>Toimintaympäristön keskeiset muutos tekijät ovat asiakaskysynnän kasvu erityisesti perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Jälkimmäisessä se liittyy läheisesti työvoiman kysyntään.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on tapahtunut merkittävä rakenteellinen muutos osa-aikaisesta toiminnasta kokoaikaiseen päiväkotitoimintaan ja jopa vuorohoitoon. Taustalla on työelämän rakenteelliset muutokset ja työttömyyden aleneminen, jolloin mahdollisuudet lasten kotona tapahtuvaan hoitoon vähenee.</p> <p>Yli-Maarian monitoimitalo on merkittävin fyysiseen toimintaympäristöön liittyvä kohde, jonka toiminta alkoi tammikuussa 2019.</p>
<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat</p> <p>Tilinpäätöksessä 2019 toimialan toteutuneet tulot olivat yhteensä 24,7 milj. euroa ja menot 333,9 milj. euroa. Sivistystoimialan netto tilinpäätöksessä oli näin ollen 309,2 milj. euroa (296,8 milj. euroa vuonna 2018).</p> <p>Talousarvio ylittyi 1 377 119,04 euroa. Se on 0,4 % koko lautakunnan talousarvion loppusummasta. Tästä tulojen alitus oli 0,5 milj. euroa ja menojen ylitys 0,9 milj. euroa.</p>

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Tasa-arvorahan jakoperusteita tarkastellaan ja selvitetään positiiviseen diskriminaatioon tarkoitetun tuen vaikuttavuutta sekä mahdollisuuksia kohdistaa raha entistä vaikuttavammin haasteellisimmassa asemassa oleviin kouluihin.	Selvitys viety lautakunnalle ja hyväksytty helmikuussa 2019.
Kielikylpytoiminnan laajentamisesta palvelutarvetta ja kysyntää vastaavaksi valmistellaan esitys syysyksi 2019.	Selvitys viety lautakunnalle ja hyväksytty joulukuussa 2019.

Talousarvion toteutuminen

Kasvatus- ja opetuslautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	25.176		25.176	24.658	-518
Valmistus omaan käyttöön				29	29
Toimintakulut	-331.334	-1.709	-333.043	-333.932	-889
TOIMINTAKATE	-306.158	-1.709	-307.867	-309.244	-1.377
Investointiosa					
Investointimenot	-2.466		-2.466	-1.742	724
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2.466		-2.466	-1.742	724

Tilinpäätös 2019

Sivistystoimiala

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet ja kustannukset (1.000 €)	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA muutoksin 2019	Toteutunut 2019
Henkilötyövuodet	3.648,0	3.691,2	3.695,0	3.695,0	3.770,9
Palkat ja palkkiot	139.973	144.324	145.711	147.134	150.181

Lisätiedot / selitys poikkeamalle: Työvoiman käytön ylityksen taustalla ovat pienimpien lasten päiväkotihoidon kasvu, perusopetuksen oppilasmäärän kasvu sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan kasvu.

Strategiset tavoitteet

Tavoite 1: Palveluverkon tarkastelu	Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen Strateginen linjaus: 2.2.6 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.2 ja 2.2.8			
Arviointikriteerit	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Varhaiskasvatuksen palveluverkon tarkastelu ja toimenpiteiden toteutus.	Selvitetään Jäkärlän ja Varisuon sekä ruotsinkielisten varhaiskasvatuksen tarpeet		Toteutetaan palveluverkon tarkastelu vuonna 2018 hyväksytyyn palveluverkko-päätöksen mukaisesti	Toteutettu ja palveluverkko-selvitys hyväksytty kaupungin valtuustossa.
Ammatillisen koulutuksen palveluverkon tarkastelu ja toimenpiteiden toteutus.			Tämä asia riippuu siitä, mikä kanta vuonna 2018 otetaan TAI-kampushankkeeseen	Keväällä 2019 valmistui ammatillisen koulutuksen uuden kampuksen tarveselvitys. Siirtynyt hanke-suunnitteluun.
Tavoitteen kuvaus: Selitys poikkeamalle:				

Tavoite 2: Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen Strateginen linjaus: 2.2.2 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.1., 3.2.3			
Arviointikriteerit	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Siirytään perusopetuksen 4.-9.-luokilla uudelleenlaiseen oppimisympäristöön ja toteutetaan laaja opettajien koulutusohjelma	Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4. ja 7.-luokkalaissilla		Henkilökohtaiset päätelaitteet kaikilla 4.-9.-luokkalaissilla	Toteutettu
Tavoitteen kuvaus: Luodaan malli henkilökohtaisten päätelaitteiden hankintaan kaikille oppilaille 4.-9.luokilla. Tuetaan oppimisympäristöjen kehittämistä projekteilla, opettajien koulutuksella ja vertaistuellla. Panostetaan myös varhaiskasvatuksen toimintaympäristön digitalisointiin. Selitys poikkeamalle:				

Tilinpäätös 2019

Sivistystoimiala

Tavoite 3: Toteutetaan ammatillisen koulutuksen reformi	Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen Strateginen linjaus: 2.2.8 Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.7 ja 2.2.1			
Arviointikriteerit	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
	-		Uusien tutkintojen perusteiden mukaiset koulutukset tuoteistettu	Edetty tavoitteen mukaisesti, jatkuva prosessi (uusia tuotteita tuotetaan yritysten tarpeen mukaan). Toiminnanohjausjärjestelmän mukaisesti toiminta ja toimintaohjeet yhtenäistetty.
<p>Tavoitteen kuvaus: Yhtenäistetään toimintaohjeet ja otetaan käyttöön, luodaan ja otetaan käyttöön joustavat oppimispolut ja mahdollistetaan yksilöllinen opintojen eteneminen, lisätään työpaikoilla tapahtuvaa oppimista ja kehitetään oppimisympäristöjä. Lisätään ammatillisen koulutuksen määrää haettavalla ulkoisella määrärahalla, suunnataan koulutusta kasvualueille, tarjotaan osatutkintoja ja nopean työllistymisen mahdollistavia opintopolkuja.</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>				

Tavoite 4: Positiivisen rakennemuutoksen toteutumisen tuki koulutuksen keinoin	Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen Strateginen linjaus: 3.1.6 Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1, 2.2.8 ja 2.2.1			
Arviointikriteerit	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
	-		Uudet oppimisympäristöt ja koulutusmallit on kuvattu ja juurrutettu. Työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuus on lisääntynyt. STEaM Turku on käynnissä. Jatkosuunnitelmat tehty. Ulkopuolinen rahoitus vuoden 2018 tasolla.	Edennyt tavoitteiden mukaisesti (mm. uusia oppimisympäristöjä käynnistetty ja koulutusmalleja kuvattu), jatkuva prosessi. STEAM Turku käynnissä ja siihen liittyvät jatkosuunnitelmat tehty. Ulkopuolisen rahoituksen osuus kasvoi hieman.
<p>Tavoitteen kuvaus: Turun kaupungin sivistystoimialan eri palvelualueilla toteutettava koulutus- ja kehittämistoiminta tukee positiivisen rakennemuutoksen toteutumista sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä tämä tapahtuu eri alojen vetovoimaisuutta lisäämällä sekä kehittämällä erilaisia joustavia ja uudenlaisia, yhdessä yritysten kanssa toteutettavia koulutusmalleja sekä uusia oppimisympäristöjä. Pitkällä aikavälillä tämä tarkoittaa uusien toimintamuotojen kehittämistä korkeakoulujen, yritysten ja julkisten toimijoiden välille nostamaan tekniikan koulutuksen vetovoimaa, tutkimuksen tasoa ja vahvistamaan alueellista kehitystä. Lisäksi STEaM Turku -toiminnalla edistetään lasten ja nuorten kiinnostumista matematiikasta ja luonnontieteistä.</p> <p>Selitys poikkeamalle:</p>				

Tilinpäätös 2019

Vapaa-aikatoimiala

KULTTUURILAUTAKUNTA

LIIKUNTALAUTAKUNTA

NUORISOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Minna Sartes

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Toimiala teki määrätietoisesti työtä asukkaiden hyvinvoinnin ja aktiivisen elämäntavan edistämiseksi kehittämällä helpposti saavutettavia, kiinnostavia ja viihtyisiä palveluita yhteistyössä ja asukkaita osallistaen. Toimialan kävijämäärien ja käyntikertojen perusteella mitattuna kaupunkilaiset käyttävät ahkerasti Turun monipuolisia kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluja. Kokonaiskäyntikertoja vapaa-aikatoimialan palveluissa oli kaikkiaan 4,9 miljoonaa vuonna 2019.

Vapaa-aikatoimialalla selvitettiin laajasti mielekkään harrastustoiminnan kehittämistä lapsille ja nuorille asuinalueilla, koulupäivien yhteydessä ja muissa toimipisteissä. Asukkaille suunnatussa vuosittaisessa kaupunki- ja kuntapalvelukyselyssä (FCG) vastaajien käyttämien ja parhaiten hoidettujen palvelujen joukossa olivat mm. kirjaston, museon, liikunnan palvelut. Tyytyväisimpiä oltiin kirjastopalveluihin. Kaikilla palvelualueilla toteutettiin syksyllä myös asiakaskyselyt (FCG). Palvelujen käyttäjät ovat kautta linjan tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä toimialan palveluihin.

Vapaa-aikatoimialan tapahtumat ja palvelut rakensivat edelleen kulttuurikaupunkia sekä uudistuvaa kaupunkikulttuuria turkulaisille tarjoten samalla elämyksiä myös matkailijoille.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Vapaa-aikatoimialan nettokäyttömenot (toimintakate) alittuivat suunnitellusta 2,8 miljoonalla eurolla. Kulttuurilautakunnan osuus alituksesta oli 2,1 miljoonaa euroa, liikuntalautakunnan 0,6 miljoonaa euroa ja nuorisolautakunnan 0,1 miljoonaa euroa. Museolle ja orkesterille vuoden 2018 tuloksen perusteella päätettyjä lisämäärärahoja (0,7 milj.€) ei käytetty vuoden 2019 aikana. Määrärahan on tarkoitus siirtyä KPK 10 vuotta juhluvuodenvuoden valmisteluun vuodelle 2020. Korotetut asiakasmaksut hyvien kävijämäärien kanssa toivat 0,85 milj.€ budjetoitua enemmän maksu- ja myyntituloja. Koko toimialalla nettokäyttömenojen kasvua oli 1,9 miljoonaa euroa (3%) edelliseen vuoteen verrattuna.

Koko vapaa-aikatoimialan henkilötyövuosien määrä oli 610,2 htv, mikä alitti talousarvioon määritellyn tason (TA19 618,5 htv) 8,3 htv:llä. Vuoden 2018 tilinpäätökseen nähden henkilötyövuosien määrä kuitenkin kasvoi 6,5 htv:llä (TP18 603,7). Pääosa kasvusta oli nuorisolautakunnan alaisessa toiminnassa, jossa se selittyi osin avoinna olleiden ja muutoksen alaisten vakanssien täyttämällä ja osin tilapäisen työvoiman käytöllä.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset mittarit toteutuivat käyntimäärien osalta tavoitteiden mukaisesti tai paremmin. Avustusta saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä jäi 36:lla tavoitteesta. Nuorisopalveluissa avustusjärjestelmän uudistus aiheutti saatujen avustushakemusten määrän laskun. Lisäksi nuorisovaltuuston Itse tehty -rahan hakemukset laskivat huomattavasti edellisvuodesta. Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä arvioitiin vuodelle 2019 liian korkeaksi. Osanottajamäärä jäi tavoitteesta 1 559:llä.

Talousarvion toteutuminen

Vapaa-aikatoimiala 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	9.010		9.010	10.289	1.279
Toimintakulut	-74.911	-1.509	-76.420	-74.936	1.484
TOIMINTAKATE	-65.901	-1.509	-67.410	-64.647	2.763

Tilinpäätös 2019

Vapaa-aikatoimiala

Investointiosa					
Investointimenot	-1.260		-1.260	-865	395
Luovutustulot				24	24
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.260		-1.260	-841	419

Kulttuurilautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	4.060		4.060	5.058	998
Toimintakulut	-40.809	-1.337	-42.146	-41.069	1.077
TOIMINTAKATE	-36.749	-1.337	-38.086	-36.011	2.075
Investointiosa					
Investointimenot	-940		-940	-493	447
Luovutustulot				22	22
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-940		-940	-471	469

Liikuntalautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	4.045		4.045	4.325	280
Toimintakulut	-24.982	-99	-25.081	-24.773	308
TOIMINTAKATE	-20.937	-99	-21.036	-20.448	588
Investointiosa					
Investointimenot	-200		-200	-328	-128
Luovutustulot				2	2
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-200		-200	-326	-126

Nuorisolautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	905		905	906	1
Toimintakulut	-9.120	-74	-9.194	-9.095	99
TOIMINTAKATE	-8.215	-74	-8.289	-8.188	100
Investointiosa					
Investointimenot	-120		-120	-44	76
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-120		-120	-44	76

Tilinpäätös 2019

Vapaa-aikatoimiala

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet ja kustannukset (1.000 €)	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2019 muutoksin	Toteutunut 2019
Henkilötyövuodet	597,2	603,7	618,5	618,5	610,2
Palkat ja palkkiot	20.609	20.957	21.432	21.785	21.745

Strategiset tavoitteet

Arviointikriteerit:	Tavoite 1: Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi			
	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
	<i>Strateginen teema: Aktiivinen kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.3.7</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4, 2.3.5, 2.3.6</i>			
Kirjaston lainat	3 068 383	3 115 050	3 050 000	3 121 090
kirjaston käynnit	2 007 958	1 959 728	2 010 000	2 115 130
konserttikävijät	73 847	69 457	70 000	69 069
museokäynnit	466 118	394 626	340 000	406 005
uimalaitosten käynnit	778 000	808 000	800 000	825 682
Nuoret kävijät nuorisopalvelujen ohjauksissa palveluissa (käyntikerrat)	222 196	199 100	210 000	209 589
Tavoitteen kuvaus: Aktiivinen vapaa-aika tarjoaa elämään sisältöä ja on olennainen osa hyvän elämän perustaa. Aktiivinen kaupunkilainen voi hyvin. Liikkuminen elämäntavaksi. Kulttuuri tekee hyvää. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään. Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö.				

Arviointikriteerit:	Tavoite 2: Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti			
	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
	<i>Strateginen teema: Aktiivinen kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.3.2(Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa)</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.1, 2.1.1, 2.3.6</i>			
Sopimuksen tehneiden (kulttuuriavustukset) kävijämäärä	709 333	777 780	700 000	655 366
Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä	62 138	69 506	59 685 (hakenneiden)	67 765
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä	105	78	105	69
Tavoitteen kuvaus: Palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä tuotetaan niitä enenevästi kumppanuudella. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa. Tuotetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja. Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.				
Selitys poikkeamalle: Kulttuuriavustusten osalta vuonna 2019 on alkanut uusi sopimuskausi ja sopimuskumppaneiden määrä on laskenut vuodesta 2018. Nuorisopalveluissa avustussjärjestelmän uudistus aiheutti saatujen avustusha-				

Tilinpäätös 2019

Vapaa-aikatoimiala

kemusten määrän laskua. Lisäksi nuorisovaltuuston itse tehty -rahan hakemukset laskivat huomattavasti viime vuodesta. Tässä suurimpana syynä oli henkilöstönvaihdokset sekä syksyn nuorisovaltuustovaalien aiheuttama työruuhka : itse tehty -rahaa ei ehditty mainostamaan entiseen malliin.

Tavoite 3: Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaihteiset palvelut		<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.3 (Digitaalisia palveluja kehitetään)</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.3, 2.3.6</i>		
Arviointikriteerit	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Kirjaston verkkokäynnit (vaskei)	1,8 milj.	0,9 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.
Kirjaston e-aineistolainat	37 759	100 580	105 000	147 946
Museon Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	11 975	8 363	+4 500	10 922
Some-ajokortti koulutuksen käyneiden suhteellinen osuus (%) henkilökunnasta (koulutuskokonaisuus rakennetaan 2018 ja täysimittaisena käynnissä 2019)	-	-	30 %	81 %

Tavoitteen kuvaus: Kaupungin palvelukanavia kehitetään ja palveluja digitalisoidaan laajamittaisesti parhaita käytäntöjä ja valtakunnallista yhteistyötä hyödyntäen. Digitaalisuutta hyödynnetään uudenaikaisissa kulttuuriin osallistumisessa. Digitaalisia palveluja kehitettäessä sekä tietojen avoimuutta ja yhteiskäyttöä lisättäessä tietoturvan eri näkökulmat otetaan huomioon.

Tavoite 4: Edistetään asukkaiden kansalaistai-toja		<i>Strateginen teema: Aktiivinen kaupunkilainen</i> <i>Strateginen linjaus: 2.3.1(Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle)</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 2.3.6</i>		
Arviointikriteerit	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Kävijät orkesterin lastentapahtumissa, maahanmuuttajataapahtumissa ja yleisökasvatustapahtumissa yhteensä	20 751	20 660	15 000	21 755
Museon neuvontapalvelujen käyttötaphtumat	6 439	7 099	5 000	5 210
Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä	12 751	11 623	12 500	10 941
Ohjatut nuoret (9-18 –vuotiaat nuorisokausi- ja harrastuskursseille osallistuneet sekä 15 – 29 –vuotiaat Fendarissa, Starttipajassa ja seinättömässä pajatoiminnassa sekä etsivässä nuorisotyössä olleet)	Tekemällä oppiminen 2910 (9–18 v.) Ohjaus ja tuki: 2100 (15–19v.)	Tekemällä oppiminen 6547 Ohjaus ja tuki: 1961	Tekemällä oppiminen 2100 Ohjaus ja tuki: 1185 (kokeilu päättynyt)	7274

Tavoitteen kuvaus: Aktiivisuuden lisäämisessä olennaisia osatekijöitä ovat omatoimisuuden ja itsepalvelun mahdollistaminen ja palveluohjauksen kohdistaminen passiivisiin asukkaisiin. Osallisuus on hyvinvoinnin tärkeä osatekijä, jonka tulee näkyä asukkaille konkreettisenä tekemisen mahdollisuutena erityisesti asukkaiden omilla asuinalueilla. Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.

Selitys poikkeamalle: Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä on arvioitu vuodelle 2019 liian korkeaksi.

Tilinpäätös 2019

Kaupunkiympäristötoimiala

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

RAKENNUS- JA LUPALAUTAKUNTA

TURUN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIKENNELAUTAKUNTA

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Christina Hovi

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Toimintaympäristö on vuoden aikana kehittynyt odotetusti. Kaupungin väkiluvun kasvu jatkui ollen ennakkotietojen mukaan 193 246 joulukuussa 2019. Lisäystä edellisvuoteen oli 1915. Väestönkasvu perustui vakiintuneeseen tapaan muuttoliikkeeseen.

Työttömyyden nopea laskutrendi jatkui 2019. Turussa oli joulukuussa 10 888 työtöntä, laskua 552 edellisen vuoden joulukuuhun verrattuna. Työttömyysaste oli 11,5 %, laskua oli vastaavasti 0,7 %-yksikköä.

Maailmantalouden epävarmuudet heijastuvat myös Suomeen. EK:n suhdannebarometrin 1/2020 mukaan suhdannetilanne arvioitiin normaaliksi. Heikko kysyntä ja rekrytointivaikeudet olivat yleisimmät tuotantokapeikot. Rakennustoiminnan noususuhdanne on vaikeuttanut osaavan henkilöstön saatavuutta ja rekrytointeja myös Kaupunkiympäristötoimialalla.

Kaupungistumistrendin voimistumisen, positiivisen rakennemuutoksen, väestönkasvun ja väestörakenteen muutoksen seurauksena kerrostaloasuntojen kysyntä on edelleen suurta. Rakentamisen määrä on Turussa edelleen korkea joskin hiljenemistä on havaittavissa. Vuonna 2019 valmistui yhteensä 2 318 asuntoa mikä on 349 asuntoa vähemmän kuin asuntorakentamisen huippuvuonna 2018.

Rakennuskustannusindeksi on edelleen ollut nousussa. Indeksä vaikuttaa infra- ja tilahankkeiden rakentamiskustannuksiin.

Kaikki kaupunkiympäristön kunnossapitourakat on kilpailutettu. Turun keskusta-alueen kunnossapito on toteutettu lokakuun 2019 alusta alkaen allianssimallilla, jossa kaupunki ja palvelutuottaja vastaavat yhdessä urakan toteuttamisesta ja kehittämisestä. Mahdollisesti syntyvät säästöt käytetään hankkeen sisällä laatutason parantamiseen.

Ydinkeskustan useat rakennustyömaat ja väliaikaiset liikennejärjestelyt ovat heikentäneet keskustan elinvoimaa. Fölin käyttäjämäärät laskivat edelleen.

Digitaalisten palveluiden kysyntä kasvaa. Pysäköintimaksuista 64 % maksetaan mobiilista, mobiilimaksaminen odotetaan kasvavan edelleen.

Kolmiulotteisen kaupunkimallin aineistoa tarjotaan avoimena datana. Aineisto on suunnattu ensisijaisesti asiantuntijoille suunnittelun ja rakentamisen tarpeisiin, mutta aineisto on vapaasti kaikkien hyödynnettävissä.

Kaupunkiympäristötoimiala jatkaa kaupungin kasvuedellytysten luomista, hiilineutraalius 2029 tavoitteen toteuttamista ja digitalisaation panostamista kaupungin hyvän kasvu-uran jatkamiseksi.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Toimialan tulos oli 23,437 milj. euroa (TAM 30,168 milj. euroa), eli 6,7 milj. euroa alle talousarvion.

Maanhankinnan menoja toteutui 7,3 milj. euroa (TAM 6,9 milj. euroa), josta maa-alueiden ostoja oli 2,1 miljoonaa euroa.

Vuonna 2019 hyväksyttäväksi ohjelmoidusta 29 asemakaavasta valtuuston hyväksymiskäsittelyyn eteni neljä kaavaa. Kaavoitusohjelma on ylimitoitettu käytettävissä oleviin resursseihin nähden. Kaavoitettavat kohteet ovat kasvaneet, joka on myös lisännyt selvittävien ja ratkaistavien asioiden määrää.

Kerrostalo- ja elinkeinotonttien kaavavarantoa on kasvatettu. Lautakunnan hyväksymien asemakaavaehdotusten sisältämä asuinkerrostalojen kerrosalan lisäys oli 252 650 k-m², eli lähes kaksinkertainen tavoitteeseen nähden. Elinkei-

Tilinpäätös 2019

Kaupunkiympäristötoimiala

noelämälle kaavoitettu kerrosala oli 297 644 k-m²:llä, ja tavoite ylittyi yli 4,5 -kertaisesti. Sen sijaan pientalojen kerrosalataavoitteesta jäätin merkittävästi. Laajempien pientalotonttikaavojen valmistuminen on viivästynyt strategisempien kaavojen priorisoinnin takia. Rivitaloille soveltuvia alueita ei ole ollut kaavoitettavana lähivuosina riittävästi. Vuonna 2019 valtaosa kaavoista on sijoittunut yksityisen maalle. Kaupungin yhtiöille luovutettavia erikseen kaavoitettavia kohteita ei edennyt lautakunnan ehdotuskäsittelyyn vuonna 2019. Asetetut tonttien luovutustavoitteet yhtiöille ovat kuitenkin toteutuneet.

Maanmyyntituloja toteutui 26,9 milj. euroa (TAM 25,9 milj. euroa) eli 1 milj. euroa yli tavoitteen.

Maankäyttösopimustulojen toteuma oli 4,6 milj. euroa (TA 2 milj. euroa) eli 2,6 milj. euroa yli tavoitteen.

Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuuden vuokratulot ylittivät 2,3 milj. euroa. Palveluiden ostot ylittivät talousarvion 0,9 milj. eurolla (mm. pima-maiden puhdistus).

Kaupunkirakentamisen investointimenot toteutuvat kokonaisuutena noin 32,7 milj. euroa alle talousarvion. Kaupunkiympäristön rakennuttamisen investointimenoja toteutui 30,3 milj. euroa (TAM 50,8 milj. euroa), eli 20,5 milj. euroa alle tavoitteen. Toimitilojen rakennuttamisen investointimenot olivat 20,8 milj. euroa (TAM 33,0 milj. euroa), eli 12,2 milj. euroa alle tavoitteen. Useat hankkeet oli suunniteltu toteutuvaksi nopeammassa aikataulussa.

Toimialan omat investoinnit toteutuivat 0,9 milj. euroa alle talousarvion. Pysäköintimaksuautomaattien hankinta jouduttiin keskeyttämään ja hankinta siirtyy vuoteen 2020. Ohjelmistohankintoihin varattuja määrärahoja ei käytetty siinä laajuudessa kuin oli budjetoitu ja hankintoja siirtyy vuodelle 2020.

Kaupunkiympäristön ylläpitokustannukset olivat 18,3 milj. euroa (TAM 20,5 milj. euroa) eli 2,2 milj. alle talousarvion. Tulot ylittivät 0,9 milj. euroa ja menot alittuivat 1,3 milj. euroa.

Asukkaiden tyytyväisyys kaupunkiympäristön hoitoon on laskenut. Liikennealueiden ylläpitomittarin lasku johtuu todennäköisesti poikkeuksellisen haasteellisesta kevättalvesta.

Kestävien liikkumismuotojen kulkumuoto-osuudet eivät ole kehittyneet tavoitteen mukaisesti. Joukkoliikenteen käyttäjämäärä vähentyi 1,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Matkamääriä pyrittiin kasvattamaan mm. työsuhdematkalipun ja lähimaksamisen (EMV) käyttöönotolla. Lähimaksamisen valmistelut saatiin toteutettua, mutta käyttöönotto odottaa kansainvälistä sertifiointia.

Luvat ja valvonta-palvelualueen rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksutulot alittuivat 0,3 milj. euroa (TAM 3,2 milj. euroa ja TOT 2,9 milj. euroa).

Rakentamisen kaikkien lupien käsittelyajat ovat pidentyneet 60 vuorokauteen (TA 2019: max 30 vrk 80 % luvista). Käsittelyajan pidentyminen johtuu rakennusvalvonnan vakavasta resurssivajauksesta vuoden aikana.

Elintarvikevalvonnan ja terveydensuojelun valtakunnallisten suunnitelmien toteutumisasaste on alhainen.

Toimialan palkat ja palkkiot toteutuivat 1,1 milj. euroa alle talousarvion. Toimialalla on useita vakansseja, joiden täyttäminen on viivästynyt.

Lausekkeet	Toimenpideselvitys
Kaupunkiympäristölautakunta: Selvitetään Lauttarannan kevyen liikenteen kulkuyhteys vuoden 2019 aikana. Tavoitteena on aikaistaa Lauttarannan kävelyyn ja pyöräilyyn tarkoitetun siltainvestoinnin tai muun näitä liikennemuotoja palvelevan kulkuyhteyden hankesuunnitelmaa, jotta saarelta pääsisi keskustaan sujuvasti kävelen ja pyöräillen.	Hankesuunnitelma kulkuyhteydestä on tehty ja sitä käsitellään kaupunkiympäristölautakunnassa maaliskuussa 2020.
Kaupunkiympäristölautakunta: Selvitetään yhdessä Kaarinan kanssa Katariinanlaakson, Lemunniemen ja Rauvolanlahden luonnonsuojelualueiden liittämistä Turun kansalliseen kaupunkipuistoon. Laaditaan suunnitelmia Turun ja Kaarinan yhteisen luontoalueen saavutettavuuden parantamisesta sekä tehdään alueen luonnolle hoitosuunnitelma.	Selvitys Kaarinan kanssa kaupunkipuiston laajentamisesta on käynnistetty. Kaarina ottaa asiaan kantaa samassa yhteydessä, kun käsittelevät maankäytön ohjelmaa. Tässä yhteydessä on keskusteltu myös kaupunkipuiston laajentamismahdollisuuksista Ravattulan alueella. Suunnitelmien laatiminen voidaan aloittaa vasta kun Kaarinan kaupunki on tehnyt päätöksen asiassa. Föli palvelee luontoaluetta kohtuullisen kävelymatkan päähän (1-2 km).

Tilinpäätös 2019

Kaupunkiympäristötoimiala

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkiympäristötoimiala 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	76.963	-1.625	75.338	77.900	2.561
Valmistus omaan käyttöön	1.110	500	1.610	1.629	19
Toimintakulut	-105.691	-1.424	-107.116	-102.965	4.151
TOIMINTAKATE	-27.618	-2.549	-30.168	-23.437	6.731
Investointiosa					
Investointimenot	-1.500		-1.500	-598	902
Rahoitusosuudet	176		176	184	8
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.324		-1.324	-415	910

Kaupunkiympäristölautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	37.842	1.000	38.842	41.796	2.954
Valmistus omaan käyttöön	1.110	500	1.610	1.629	19
Toimintakulut	-49.532	-1.306	-50.839	-48.621	2.218
TOIMINTAKATE	-10.580	194	-10.387	-5.196	5.190
Investointiosa					
Investointimenot	-1.000		-1.000	-90	910
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.000		-1.000	-90	910

Rakennus- ja lupalautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintakulut	-100		-100	-100	0
TOIMINTAKATE	-100		-100	-100	0

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	39.014	-2.625	36.389	36.016	-373
Toimintakulut	-55.952	-118	-56.070	-54.156	1.914
TOIMINTAKATE	-16.938	-2.743	-19.681	-18.140	1.541

Tilinpäätös 2019

Kaupunkiympäristötoimiala

Investointiosa					
Investointimenot	-500		-500	-508	-8
Rahoitusosuudet	176		176	184	8
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-324		-324	-324	0

Lounais-Suomen jätehuolto- lautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	107		107	88	-19
Toimintakulut	-107		-107	-88	19
TOIMINTAKATE	0		0	0	0

Työvoiman käyttö

	TP 2018	TA 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019	Poikkeama
Kaupunkiympäristötoimiala, yhteensä				
- Henkilötyövuodet (htv)	301,4	331	312,2	18,8
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ***	16,4	15	17	2
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1.000 eur)*	13 377	15 363	14 264	1 095
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1.000 eur) ****	680	630	710	80
Kaupunkiympäristölautakunta				
- Henkilötyövuodet (htv) **	273,9	303	286,1	16,9
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ***	8,4	7	7	
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1.000 eur)	12 205	14 078	13 062	1 013
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1.000 eur) ****	350	315	360	45
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta				
- Henkilötyövuodet (htv)	27,5	28	26,1	1,9
- Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) ***	8	8	8	
- Palkat ja palkkiot, yhteensä (1.000 eur)	1065	1 166	1 094	72
- Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1.000 eur) ****	330	315	350	35

*Rakennus- ja lupalautakunnan ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan palkat ja palkkiot sisältyvät kaupunkiympäristötoimialan lukuun.

**Kaupunkiympäristölautakunnan alaisuudessa toimialan henkilötyövuodet lukuun ottamatta joukkoliikennettä (palkkakustannuksineen Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalla 2019-2022).

***Kaupunkiympäristötoimialan henkilötyövuosista ulkoisella rahoituksella noin 17 htv (n. 5 %).

****Ulkoinen rahoitus:

Luvat ja valvonta:

- Kunnat ja teollisuus maksavat 70 % ilmanlaadun tarkkailusta (2,1 htv).
- Lounais-Suomen Jätehuolto Oy maksaa jätehuoltoviranomaisen tehtävistä 4 htv (100 %).
- Jätehuoltolautakunnan kokouspalkkiot laskutetaan Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:ltä.
- Valtio maksaa valvontaeläinlääkärin palkkakustannukset (100 %, 1 htv).
- Sopimuskunnat maksavat 20-50 % eläinhoitolan palkkakustannuksista (1,1-1,2 htv).

Seudullinen joukkoliikenne:

- Muut Föli-kunnat maksavat yhteensä 8 htv (muut henkilöstökustannukset paitsi palvelutoimiston henkilöstökustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun mukaisesti).

Hankerahoituksella n. 1 htv

Tilinpäätös 2019

Kaupunkiympäristötoimiala

Strategiset tavoitteet

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta kaikkien osalta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta

Tavoite KV1: Monipuolinen ja riittävä tonttivaranto		<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.5</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9</i>			
Arviointikriteerit: Toteuttamiskelpoinen tonttireservi	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019	
- Pientalo- ja rivitalotontit	4 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	Pientalotontteja on 3 vuoden tarpeeseen rivitalotontteista niukkuutta.	
- Kerrostalotontit	4 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	
- Elinkeinotontit	4 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen	

Tavoitteen kuvaus: Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, joka mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Kuntien tavoitteena on ylläpitää riittävää tonttivarantoa siten, että tontteja on tarjottavana nopealla toimitusajalla. Tonttivaranto pyritään kuitenkin realisoimaan kohtuullisessa ajassa. Kolmen vuoden varantotavoite perustuu rakennemallin toteuttamiseksi laadittuun seudulliseen asunto- ja maapoliittinen ohjelmaan, joka on hyväksytty valtuustossa 26.1.2015 ohjeellisena noudatettavaksi. Monipuolisella ja riittävällä tonttivarannolla edistetään kaupungin kasvua.

Selite poikkeamalle: Rivitaloille soveltuvia alueita ei ole ollut kaavoitettavana lähivuosina riittävästi.

Tavoite KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne		<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.10, 3.3.7</i>			
Arviointikriteerit:	Toteutunut 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019	
Asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittuminen tiivistyville kestävän kaupunkirakenteen vyöhykkeille	51 %	96 %	Vähintään 85 %	100 %	

Tavoitteen kuvaus: Rakentamista ohjataan keskuksista, asuintiivistymistä, kestävästä liikkumisesta ja lähipalveluista muodostuvalle kaupunkirakenteen vyöhykkeelle. Näin luodaan puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10). Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Tavoite KV3: Vähähiilinen kestävä liikkuminen **		<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3, 3.3.6, 3.3.10</i>			
Arviointikriteerit:	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019	
- Tie- ja kaupunkiliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (vähenee 50 % v. 2015-2019), (kt CO ₂ -ekv)	161,4	162,1 (enn.tieto)	vähenee	Tieto saadaan myöhemmin	
- Jalankulun määräindeksi *, indeksi 2017=100	100,0	111,7	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	104,0	

Tilinpäätös 2019

Kaupunkiympäristötoimiala

- Pyöräilyn määräindeksi *, indeksi 2017=100	100,0	95,8	kasvaa 3 % edellisestä vuo- desta	86,4
- Autoliikenteen määräindeksi *, indeksi 2017=100 *	100,0	98	vähenee tai ei nouse edelli- sistä vuodesta	99,7
- Seudullisen joukkoliikenteen mat- kamäärät, indeksi 2017=100 **	100,0	98,5	kasvaa 2 % edellisestä vuo- desta	97,2

Tavoitteen kuvaus: Kaupunkistrategian (kv 16.4.2018 § 72) hiilineutraaliustavoitteen 2029 saavuttamiseksi Turku luo aktiivisesti kestävästä liikkumiskulttuurista ja parantaa kestävästä liikkumisesta edellytyksiä. Tavoitteena on vähentää Turun tie- ja katuliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 50 % vuoden 2015 tasosta vuoteen 2029 mennessä (Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 142). Turun kaupungin Ilmasto- ja ympäristöohjelman (kv 26.10.2009 § 239) sekä Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 yhteydessä on hyväksytty ja Yleiskaavan 2029 (kh 30.9.2013 § 399) sekä Ilmastosuunnitelman 2029 (kv 11.6.2018 § 142) yhteydessä vahvistettu tavoitteeksi kasvat-
taa kestävien kulkutapojen kulkumuoto-osuutta Turun kaupungissa yli 66 % tasolle vuoteen 2030 mennessä nykyi-
sestä noin 52 %:sta.

Vuoden 2019 aikana lasketaan, millaisia vuotuisia tavoitteita kunkin kulkumuodon osalta vaaditaan, jotta saavutetaan kaupunginvaltuuston asettama kestävien kulkumuotojen osuus yli 66 % vuoteen 2030 mennessä. Vuotuisia tavoitteita tarkistetaan selvityksen valossa tuleville vuosille (Kylk 25.9.2018 § 385).

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuksien edistäminen mm. vähentää liikenteen tilantarvetta, parantaa turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä vähentää päästöjä. Kattavia tietoja liikkumismuotojen kulkutapajakaumasta saadaan 5-10 vuoden välein liikennetutkimuksista (laadittu Turun seudulla 2017, 2008 ja 1997). Liikkumismuotojen kehitystä lyhyemmällä aikavälillä seurataan kulkutapakohtaisen määräindeksin perusteella. Määräindeksi ei kerro suoraan kulkutapajakaumakehitystä, mutta näyttää kuitenkin kehityksen suuntaa. Tavoitteena on, että määräindekseissä auto-
liikenteen määrä vähenee tai ei kasva ja muiden kulkutapojen määrät kasvavat vuosittain vähintään 3 %.

*Jalankulun, pyöräilyn ja autoliikenteen määräindeksit perustuvat liikennemäärätietoihin ns. Aurajoen laskentalinjalla (Föri, Martinsilta, Myllysilta, Teatterisilta, Auransilta, Kirjastosilta, Tuomiokirkkosilta, Tuomaansilta, Rautatiesilta, Halistensilta).

**Kaupunkiympäristölautakunta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyvät tavoitteen.

Selite poikkeamille: Jalankulku- ja pyöräilymäärien nykyiset seurantalaskennat soveltuvat vain pitkäaikaisten kehitystrendien tunnistamiseen. Vuonna 2019 aloitettu vuosimuutosten tunnistamiseen soveltuvan laskentajärjestelmän kehittäminen. Myös Kauppatorin väliaikaisilla järjestelyillä oletettavasti vaikutusta Aurajoen ylittävien siltojen jalankul-
kija- ja pyöräilijämääriin. Autoliikenteen määrä Aurajoen ylittävillä silloilla on kasvanut tavoitteiden vastaisesti. Autoliikenteen vähentäminen edellyttää aktiivisia toimenpiteitä.

** Joukkoliikenteen myöhästely poikkeusreiteillä ja keskustan vetoimman väheneminen vähensivät joukkoliikenteen käyttöä.

Tavoite KV4: Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: -</i>			
Arviointikriteerit	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Kasvihuonekaasupäästöt kt CO ₂ -ekv/vuosi	932,7	913,3 (enn.tieto)	vähenee	Tieto saadaan myöhemmin
Tavoitteen kuvaus: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040. Ympäristönsuojelu osallistuu kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sekä ilmastomuutostyöhön. Vuosit- taiset kasvihuone-kaasupäästöt Turussa (kt CO ₂ ekv /vuosi). Turun CO ₂ -raportin mukaiset kasvihuonekaasupäästöt sisältävät seuraavat sektorit: kauko-, sähkö- ja erillislämmitys, maalämpö, kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus,				

Tilinpäätös 2019

Kaupunkiympäristötoimiala

tieliikenne ja muut liikennemuodot, teollisuus ja työkoneet, maatalous ja jätehuolto. Lämmityksen päästöt on normeerattu vastaamaan ilmastollisen vertailukauden 1981 - 2010 keskimääräistä lämmitystarvetta. Sähkönkulutuksen päästöt on normeerattu käyttäen päästökertoimena viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa. Laskennassa eivät ole mukana yksityisen tai julkisen sektorin hankintojen välilliset päästövaikutukset.

Tavoite KV5: Liikenneturvallisuus	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.10</i> <i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1, 2.3, 3.3.7</i>			
Arviointikriteerit	Toteutunut 2017	Toteutunut 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä viiden vuoden aikana (henkilöä)	183	väheni 18 %	vähenee 3 % vuosien 2013- 2017 kaudesta	väheni 7 % vuosien 2013 – 2017 kaudesta
Tavoitteen kuvaus: Vähennetään liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien määrää kaikkia toimialoja koskevilla toimenpiteillä. Tavoitteena on, että loukkaantuneiden määrä vähenee keskimäärin noin 5 % vuodessa. Liikenneonnettomuuksien määrää verrataan satunnaisvaihteluiden vuoksi viisivuotisjaksoissa. Vertailukohtana on vuosien 2013-2017 viisivuotisjakso.				

Tilinpäätös 2019

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: pelastusjohtaja Jari Sainio

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Pelastuslaitos tuotti pelastustoimen lakisäätteisiä (palvelutasopäätös ja valvontasuunnitelma) ja sopimusperusteisia (ensihoidon yhteistoimintasopimus) palveluita vuonna 2019 (suluissa 2018) lukumäärällisesti seuraavasti:

- Pelastustoiminta 9485 kpl (9178)
- Ensihoito 36 687 kpl (41 589)
- Riskienhallinta 13 766 kpl (11 102)

Pelastustoiminnan tehtävämäärät nousivat vuodesta 2018 runsas 3 % kun taas ensihoidon tehtävämäärät laskivat n. 4 %. Ensihoidon osalta tehtävien määrän vähenemisellä oli merkittävä vaikutus ulkopuolisiin tuloihin, jotka jäivät selvästi budjetoidusta. Riskienhallinnan suoritettavat tarkastukset nousivat edellisvuodesta, jossa huomattavana tekijänä oli pien-alojen omavalvonnan lisäys.

Toimintaympäristössä muutokset näyttäytyivät mm. maakunnan asukasmäärän kasvuna ja edelleen vilkkaana rakentamisena. Näillä on suora yhteys lähivuosina pelastuslaitoksen palveluiden kysyntään ensivaiheessa riskienhallinnan palvelualueella (lupalausunnot, tarkastukset) ja myöhemmin operatiivisella palvelualueella (pelastustoiminta ja ensihoito).

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

- Talous toteutui vuonna 2019 erittäin hyvin kokonaisuutena suhteessa talousarvioon. Kuitenkin edelleen palvelujen ostot ja materiaalikulut ylittyivät reilusti, kun taas henkilöstökulut alittuivat budjettiin verrattuna. Kokonaisuutena sekä tulot että menot ylittivät budjetin runsaalla 300.000 eurolla (pl. ensihoitopalvelut).
- Investoinnit tehtiin suunnitellusti ja toiminnan rahavirta vastasi lähes investointien nettolukemaa. Ensihoidosta tuli Sairaanhoidopiirille n. 175.000 euron lisälasku, kun tehtävämäärien laskun vuoksi Kelatulot vähenivät lähes samalla summalla. Ensihoitopalveluiden toteutuneet menot vastasivat kuitenkin talousarvion mukaisia lukuja. Lopullisista kuntamaksuosuuksista tuli lisälaskua vain 25.000 euroa, josta kuitenkin asukaslukuperusteisen ennakkomaksuosuuden muutoksen jälkeen kaksi kolmasosaa kunnista sai maksuosuuspalautusta.
- Henkilöstön käyttöluvut ylittyivät kaupungin laskelmien mukaan kymmenellä henkilötyövuodella talousarvion vastaavista lukemista vuonna 2019. Koko vuoden keskiarvo ja kuukausittaisista toteutumisista lasketut henkilötyövuodet olivat yhteensä 558. HTV -ylitys selittyy pääosin kansainvälisen toiminnan kehittämiseen liittyvistä henkilöstörekrytoinneista (sisäiset) joiden rahoitus katetaan mm. eri EU -tasoisten hankkeiden hankerahoituksesta sekä pelastushenkilöstön eläkeiän ja ikääntymisen aiheuttamista henkilöjärjestelyistä varhaiseläkemeno-perusteisten maksujen pienentämiseksi pidemmällä aikavälillä.

Talousarvion toteutuminen *

Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta 1.000 €	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama
Käyttötalousosa					
Toimintatuotot	44.746		44.746	45.184	439
Toimintakulut	-42.746	-286	-43.032	-43.371	-339
TOIMINTAKATE	2.000	-286	1.714	1.814	100

Tilinpäätös 2019

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos

Investointiosa					
Investointimenot	-3.836		-3.836	-4.352	-516
Rahoitusosuudet	1.663		1.663	2.534	871
Luovutustulot	173		173	94	-79
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2.000		-2.000	-1.725	275

*Toteutumavirheet korjattu vrt. Vsaluelk § 18 05.03.2020

Työvoiman käyttö

Henkilötyövuodet ja kustannukset (1.000 €)	TP 2017	TP 2018	TA 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Henkilötyövuodet	534	538	548	558
Palkat ja palkkiot	22 575	22 878	23 652	23.808

Lisätiedot / selitys poikkeamalle:
HTV -ylitys selittyy pääosin kansainvälisen toiminnan kehittämiseen liittyvistä henkilöstörekrytoinneista (sisäiset) joiden rahoitus katetaan mm. eri EU -tasoisten hankkeiden hankerahoituksista sekä pelastushenkilöstön eläkeiän ja ikääntymisen aiheuttamista henkilöjärjestelyistä varhaiseläkemenoperusteisten maksujen pienentämiseksi pidemmällä aikavälillä.

Strategiset tavoitteet

Tavoite 1	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2013-2016 Muut toteutettavat linjaukset: -			
	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Toimintavalmiusaika (%)	85	85	80	86

Lisätietoja:
Selvitys poikkeamalle:

Tavoite 2	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2013-2016 Muut toteutettavat linjaukset: -			
	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Tarkastusmäärät (%)	90	96	90	92

Tavoitteen kuvaus: Tarkastusmäärien tavoitteiden prosentuaalinen toteutuma.
Selvitys poikkeamalle:

Tavoite 3	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2013-2016 Muut toteutettavat linjaukset: -			
	TP 2017	TP 2018	Tavoite 2019 muutoksin	Toteutunut 31.12.2019
Kustannusvertailu (€/as.)	70	70,4	72	71,9

Tavoitteen kuvaus: Toimialan maakunnalliset vuosikustannukset euroa per asukas.
Selvitys poikkeamalle:

Tilinpäätös 2019

TVT Asunnot Oy -konserni - toimitusjohtaja Teppo Forss

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiö tarjoaa vastuullisena vuokranantajana asukkailleen kohtuuhintaista turvallista asumista ja monipuolisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja. Se on kilpailukykyinen ja laadukas asiakaslähtöinen yritys.

Yhtiö kantaa vastuuta etenkin kaupungin sosiaalisesta vuokra-asumisesta. Se noudattaa toiminnassaan voimassaolevaa osakeyhtiölakia, arava- ja korkotukilainsäädäntöä sekä muuta toimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Yhtiö omistaa ja hallinnoi noin 11 000 erilaista asuntoa ympäri Turku. Tämä vastaa noin 10 prosenttia kaikista asunnoista ja noin 25 prosenttia vuokra-asunnoista, mikä on tyypillinen keskuskaupunkien asuntorakenne. Yhtiöllä on noin 20 000 asukasta. Yhtiö muodostaa konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöineen. Merkittävimmät tytäryhtiöt ovat Turun Palvelutilat Oy, Turun Osakehuoneistot Oy ja Turun Päiväkodit Oy.

Yhtiö noudattaa lakien ja ohjeiden mukaan omakustannuseriaatetta. Asuinhuoneistojen vuokrat määräytyvät asuinhuoneistokohtaisesti, asunnon sijainnin, kunnon ja varustetason mukaan ja muodostuvat kiinteistön hoitokuluista sekä koko yhtiön asuntokannan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen ottamien lainojen koroista ja lyhennyksistä.

Omalle pääomalle omistaja on edellyttänyt muiden yleishyödyllisten asuntotoimijoiden tuottotavoitteisiin rinnastettavaa kohtuullista tuottoa. Vuosittainen tuotto realisoituu pääosin yhtiölle myönnetyllä pääomalainalla.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Yhtiön taloudellinen tulos on tavoitteen mukainen, mitä edesauttoivat asuntojen korkea käyttöaste, kustannusten hallinta ja matalana säilynyt korkotaso. Asukkailta perittäviin vuokriin ei tehty tarkistuksia.

Yhtiön vastaanottamien asuntohakemusten määrä pysyi korkealla tasolla, mikä osoittaa, että TVT:n tarjoamalle vuokra-asumiselle on kysyntää. Vaihtuvuus pysyi edelleen matalalla tasolla. Vähäinen vaihtuvuus tarkoitti vähemmän tarjolla olevia asuntoja. Kun asuntoja ei ole saatavilla eikä erityisesti halutusta sijainnista, asunnonhakijoilta saadaan kitkerää palautetta. Kysyntä kohdistuu pääosin keskusta-alueelle laajassa mielessä.

Turun Palvelutilat Oy:lle valmistui ympärivuorokautisen hoidon yksiköt Kulkurin valssi ja Vuokkokoti. Erityisryhmien asuntosopimusten osuus TVT Asunnot Oy:n omassa asuntokannassa laski tämän seurauksena kaupungin luopuessa vanhuspalvelujen käytössä olleiden pienempien yksiköiden vuokrauksesta.

Vuoden aikana TVT Asunnoille valmistui 158 uutta vuokra-asuntoa. Kun muu asuntorakentaminen on jatkunut vilkkaana, yhtiön osuus Turun koko asuntokannasta on edelleen merkittävästi, noin 800-1000 asuntoa, alle tavoitetason.

Uuden vuokra-asuntotuotannon käynnistäminen tavoiteltavissa määrin on ollut vaikeaa pääosin tonttien puutteen vuoksi. Rakentamisen suhdanne ei ole tukenut investointeja. Tarjolla olevat rahoitusmuodot ja ARA-tuki sen sijaan tukevat investointeja.

Vuoden aikana käynnistyi 300 asunnon uudistustoiminta. Näistä vain 88 asuntoa rakennetaan kaupungin luovuttamille tonteille. Peruskorjaus aloitettiin 38 asunnossa, jotka tyhjennettiin asukkaista. Yhtiö luopui 24 asunnosta.

Kun kysyntä on ollut suurta ja uudistustoiminta vähäistä, yhtiö ei ole pystynyt luopumaan asunnoista, jotka sopivat huonosti kohtuuhintaiseen vuokra käyttöön tai joiden ylläpito- ja korjauskustannukset ovat korkeita.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö tulouttaa Turun kaupungille vuosittain lainasopimusten mukaisen korkotuoton					
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Turun kaupungille pääomalainasta maksettava korko (1.000 €)	2 271	1 135	1 135	1 135	
Turun kaupungin muista lainoista maksettava korko (1.000 €)	3 468	3 015	2 887	2 979	

Tilinpäätös 2019

TVT Asunnot Oy -konserni - toimitusjohtaja Teppo Forss

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle					
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Liikevaihto (1.000 €)	81 353	82 340	82 500	84 660	
Liikevoitto (1.000 €)	15 207	10 330	14 900	17 313	

Tavoite: Asuntojen käyttöaste pidetään hyvänä					
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Käyttöaste % (emoyhtiö)	99,0	99,1	>98	99,2	

Tavoite: Yhtiön sosiaalisten tavoitteiden täytyminen					
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä/asuntojen määrä kaupungissa % (emoyhtiö)	9,9	9,9	10,5	9,8	
Uudistuotanto, kpl (emoyhtiö)	19	98	200	158	
Luopuminen, kpl	2	-	20 - 80	24	
Erityisryhmien asuntosopimukset/yhtiön hallinnassa oleva asuntokanta % (emoyhtiö)	5,7	5,8	5,6	4,6	

Tilinpäätös 2019

Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy - toimitusjohtaja Maria Aspala

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Asumisoikeusasuntojen omistaminen, ylläpito ja tuottaminen sekä asumisoikeuksien luovuttaminen käyttäjille voimassa olevien säännösten mukaisesti Turussa ja lähikunnissa. Yhtiö toimii yleishyödyllisenä yhtiönä tavoittelematta liiketaloudellista voittoa.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

1. Uudistuotantoa lisää ja suunnitelmallisia peruskorjauksia

Vaso panosti uudis- ja peruskorjausinvestointeihin kuluneena vuotena. Hankimme Turusta Pääskyvuorenrinteeltä tontin kahden kerrostalon rakentamiseksi, rivitalokohde Kaarinan Prinssi valmistui marraskuussa 2019, kerrostalokohde Raision Melodian ja Liedon Jokihelmen rakentaminen käynnistyi kuluneena vuotena. Yli 4000 uutta järjestysnumerohakemusta toiminta-alueellamme tukevat uudiskohdeinvestointitarvetta tulevaisuudessakin. Peruskorjauksessa vuoden aikana oli kolme kiinteistöä, joista asunnot valmistuivat pääosin vuoden 2019 aikana.

2. Talous kestäväällä pohjalla

Vason talous kehittyi pääosin suunnitellusti. Käyttöaste nousi vuoden aikana 0,8 prosenttiyksikköä painottuen loppuvuoteen, jolloin koko vuoden käyttöasteeksi tuli 96,9%. Liikevaihto nousi 0,6 prosenttia käyttöasteen nousun myötä. Vason keskivastike pysyi vuoden 2018 tasolla. Keskimääräiset hoitokulut ylittävät talousarvion. Poikkeuksellisen sateinen ja myrskyinen talvi koetteli kiinteistöjemme kattoja sekä julkisivuja ja mm. tästä johtuen budjetoimattomia rakennusosakorjauksia tehtiin. Lisäksi hankimme energiankustannuksia ja -kulutusta vähentävän lämmönsäätöjärjestelmän 33 kiinteistöömme. Panostimme myös aiempaa enemmän pihoihin istutusten ja aitakorjausten myötä sekä kiinteistöjen yleisilmeen kohentamiseen ikääntyvien kiinteistöjen käyttöarvoa kasvattaen.

3. Panostuksia digitaalisuuteen

Vason nettisivut (vaso.fi) uusittiin sekä visuaaliselta ilmeeltään että toiminnallisuudeltaan. Otimme kesällä käyttöön asukasporttaalin ja uudistimme näkyvyytemme netin asuntoportaaleissa.

4. Asumisoikeuslain uudistus vireillä

Asumisoikeuslain uudistaminen käynnistyi loppuvuodesta 2019, hallituksen esitystä odotetaan sidosryhmille lausuntokierrokselle kevään 2020 aikana ja eduskunnan käsittelyä syksyllä 2020.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Korkea käyttöaste

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Käyttöaste, %	96,6	96,1	96,7	96,9	

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Liikevaihto (1.000 €)	23 212	23 618	23 665	23 759	
Liikevoitto (1.000 €)	6 463	4 556	2 150	3 080	

Tavoite: Asumisoikeusasuntojen riittävyys

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä	2 640	2 662	2 688	2 688	
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä suhteessa toiminta-alueella olevien ASO-asuntojen kokonaismäärään (%)	66,0	66,2	67,0	67,0	

Tilinpäätös 2019

Turun Ylioppilaskyläsäätiö - toimitusjohtaja Risto Siilos

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Säätiön tehtävänä on huolehtia Turun seudulla peruskoulun jälkeisissä oppilaitoksissa opiskelevien ja opintojaan jatkavien vuokra-asuntojen saamisesta. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö rakentaa ja ylläpitää opiskelija-asuntoja sekä huolehtii maa-alueiden varaamisesta toiminnan kohderyhmän tulevaa tarvetta varten.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

TYS hyödyntää ARA:n (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus) tukimuotoja voidakseen tuottaa opiskelijoille kohtuuhin- taisia koteja. Tuorein kohde on vuonna 2019 valmistunut Aitiopaikka, joka kelpaa esimerkiksi siitä, miten vuokra-asuminen ja opiskelijan vuokra-asuminen voi olla laadukasta ja kohtuuhintaista. Säätiö peruskorjaa ja ylläpitää myös vanhaa kiinteistö kantaa, mistä tuorein esimerkki on vuonna 2019 aloitettu ja alkuvuonna 2020 valmistunut Kuunsillan A-E portaiden peruskorjaus. Tarvittaessa voimme myös luopua joistain kohteista, millä voimme osaltaan edesauttaa mm. vuokra-asuntotarjonnan kokonaisu- hitystä. Vuonna 2019 säätiö myi Aamurusko-nimisen asuntokohteen. Myynnin vaikutus säätiön liikevaihtoon on + 2,2 M€. Vuoden 2019 tunnusluvut eivät ole vertailukelpo- sia nk. normaalivuoteen.

Valmisteltavana olevan Turun kaupungin asunto- ja maapolitiikan mukaan asuntotuotannon kokonaisvolyymien tulee olla noin 2 100 asuntoa vuodessa, jotta kaupungin asukasmäärän kasvulle asetetut tavoitteet voivat toteutua. Luonnosdokumentissa pyritään mm. linjaamaan kohtuuhintaisen asuntotuotannon turvaamistavoitteita, ja TYS:lle on siinä vuotuinen 140 asunnon tuotantotavoite, joka on hyvinkin mahdollinen säätiön strategiakauden 2018-2022 aikana. Aitiopaikassa on runsaat 250 asuntoa ja valmisteltavana olevan, Ylioppilaskylän länsipuolelle tulevan Tyyssija-hankkeen hieman alle 200. Seuraavana uudiskoh- teena on Ylioppilaskylän itälaidalle tuleva Kylänkulma, jonka kaavoitus etenee kuluvana vuonna ja johon suunnitellaan tulevan runsaat 350 asuntoa.

TYS otti käyttöön keväällä 2019 chattibotin palvelemaan asiakkaita tilanteissa ja aikoina, jolloin se on suurimmaksi hyö- dyksi esim. nopeutensa tai erehtymättömyytensä perusteella. TYS:n netti- ja asiakassivustot sekä intranet uudistettiin vuonna 2019. Vuoden 2018 alussa julkistettujen palvelulupausten toteutumisen seurannan avulla saadaan arvokasta tietoa säätiön palvelui- den toimivuudesta.

Turun Ylioppilaskyläsäätiön 53. toimintavuoden toiminnallinen ja talouden tulos oli ennakoidun mukainen. Säätiön kokonais- tuotot olivat tilikaudella noin 29,7 M€. Taseen loppusumma oli 163,7 M€. Pitkäaikaista lainaa oli yhteensä 119,7 M€. Turun kaupunki ja säätiö sopivat noin 7,6 M€:n määräisen, helmikuussa 2019 erääntyneen velkojenjärjestelysopimuksen korvaami- sesta uudella, saman määräisellä korollisella lainalla Turun kaupungilta. Säätiö jatkaa päivitetyn strategian toimeenpanoa.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Korkea käyttöaste

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019
Käyttöaste, %	97,4 %	97,6 %	97,5 %	97,1 %

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitetulle tasolle

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019
Liikevaihto (1.000 €)	26 521	26 663	27 500	29 680
Liikevoitto (1.000 €)	3 244	2 500	1 750	5 660

Tavoite: Opiskelija-asumisen riittävyyden varmistaminen

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019
Asukaspaikkojen määrä	6 819	6 810	7 173	6 913
Asukaspaikkojen määrä suhteessa kaupungissa olevien opiskelijoiden määrään, %	19 %	19 %	20,5 %	19,8 %

Tilinpäätös 2019

Turun Teknologiakiinteistöt Oy - toimitusjohtaja Mikko Lehtinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Turun Teknologiakiinteistöt Oy on Turku Science Parkissa ja Turun ydinkeskustan alueella toimiva kiinteistösiirtoyhtiö, joka kehittää alueen kiinteistöjä ja palveluita sekä tarjoaa ensiluokkaista toimisto-, tuotanto ja laboratoriotilaa yrityksille ja yhteisöille. Yhtiön perusliiketoiminta on kiinteistöjen ja huoneistojen omistus, hallinta ja vuokraus sekä enenevässä määrin myös toimitilapalveluiden tuottaminen.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Yhtiö saavutti vuonna 2019 budjetoitua noin 1,0 M€ paremman liikevaihdon onnistuneen vuokraustoiminnan seurauksena, jääden kuitenkin TA 2019 ennusteesta selvästi. Tämä selittyy yksinkertaisesti sillä, että TA 2019 luku piti vielä sisällään ns. keskustakohteet ja niiden tuottaman liikevaihdon (1,7 M€), jotka yhtiö myi ennusteen antamisen jälkeen. Myös yhtiön käyttökate parani budjetoidusta noin 0,4M€, jääden kuitenkin TA 2019 luvusta. Myös tämä seittyy kohteiden myynnillä (1,0 M€) samoin kuin vuokrattujen m2 pieneneminen. Vastaavasti kiinteistöjen arvonmuutos on ollut erinomainen (virheellisestä TA2019 ei pidä sisällään Kampus 1 arvoa ja muut luvut pitävät)..

Huhtikuussa 2019 toteutui pitkään valmisteltu osakeanti, jonka myötä TTK sai 50 miljoonaa euroa uutta pääomaa ja ruotsalainen Hemsö tuli yhtiön toiseksi suurimmaksi omistajaksi. Samassa yhteydessä aiemmat omistajat sekä Turun Ammattikorkeakoulu muuttivat omat vaihtovelkakirjalainansa omaksi pääomaksi. Näin ollen yhtiön taseasema vahvistui merkittävästi.

Annin yhteydessä yhtiö maksoi omistajilta saadun erääntyneen juniorlainan takaisin. Vaihtovelkakirja- ja juniorlainojen tuottoa kertyi siis vain vuoden ensimmäiseltä neljännekseltä. Lisäksi sijoitetun pääoman tuotto tulee parantumaan nyt käynnissä olevien hankkeiden valmistuttua.

Uuden rahoitusrakenteen muutosintegraatio on edelleen käynnissä. Yhtiö päivitti syksyn 2019 aikana strategian, minkä jälkeen pystytään muokkaamaan yhtiön rahoitusrakenne ja siihen liittyvät sopimukset vastaamaan paremmin tämän hetken tarpeita. Yhtiön johto käy parhaillaan rahoitusneuvotteluita pankkien kanssa. Osa nykyisistä rahoitussopimuksista (tehty sopiviksi nyt purettuun VVK-rakenteeseen) kieltää osingon maksamisen. Lisäksi Science Park – alueeseen kohdistuu merkittävät investointipaineet, mitkä osaltaan lisäävät pääoman tarvetta.

Syksyllä yhtiö osti Manu Events Oyn liiketoiminnan ottaen hoitaakseen kokouspalvelut. Samaan aikaan myös aiemmin Arkealle ulkoistetut aulapalveluhenkilöt otettiin yhtiön työntekijöiksi. Lisäksi yhtiö aloitti operoimaan Hemsöön kaupungilta ostamia kiinteistöjä. Näiden seurauksena yhtiön henkilöstömäärä kasvoi 10 henkilöllä.

Maturiteetti sisältää kesällä 2020 alkavan Turun Ammattikorkeakoulun kampus-rakennuksen 25 vuotisen vuokrasopimuksen.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Lainojen tuotto kaupungille

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
*) Vaihtovelkakirjalainojen tuotto kaupungille (vuonna 2015 pääoma 41,6 M€, korko 6 % pa.) (1.000 €)	2 530,7	2 530,7	2 530	651,7	
*) Junior-lainan tuotto kaupungille (pääoma 10,0 M€, korko 12 kk euribor + 3 % pa.) (1.000 €)	287,9	287,5	293	76,3	

*) Yhtiön vaihtovelkakirjalainat konvertoitiin omaksi pääomaksi keväällä 2019 toteutetun osakeannin yhteydessä. Jatkossa tuotto omistajille tultaneen maksamaan pääoman palautuksina tai osinkoina omistajien päätösten mukaan. Tavoitteena noin kuuden (6) prosentin vuosittainen kokonaistuotto sijoitetulle pääomalle. Vuoden 2019 osalta osinkoa tai pääoman palautusta ei ole esitetty maksettavaksi.

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellusti

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Liikevaihto (1.000 €)	25 095	27 360	28 200	27 642	
Käyttökate (1.000 €)	13 677		15 900	15 748	

Tilinpäätös 2019

Turun Teknologiakiinteistöt Oy - toimitusjohtaja Mikko Lehtinen

Tavoite: Kiinteistöomaisuuden ja vuokraustoiminnan kasvattaminen					
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Vuokratut m ² (taloudellinen) Kiinteistöomaisuuden markkina-arvo, (1 000 €)	130.189m2 313.680	131.423m2 363.370	143.900m2 318.000	134.402m2 373.390	

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiö toimii energiatoimialalla sisältäen sähkön ja lämmön tuotannon, siirron ja myynnin kotitalouksille ja yrityksille. Turku Energia tuo energiaa asiakkaidensa elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Vuosi 2019 oli Suomessa noin 0,9 °C (celsiusastetta) jakson 1981–2010 keskiarvoa lämpimämpi. Etelä-Suomessa oli selvästi tavanomaista lämpimämpää, mutta Lapissa keskilämpötila oli lähellä pitkän ajan keskiarvoa. Sähkönkulutus laski Suomessa 1,5 % vuonna 2019 johtuen osittain keskiarvoa lämpimämmästä vuodesta. Turussa sähkönkulutuksen osalta suunta oli samanlainen, kulutus jäi viime vuodesta 0,9 %. Suurinta muutosta siirrossa selittää leuto talvi.

Turku Energian liikevaihto ja liikevoitto paranivat viime vuodesta. Myös konsernin rahoitusasema säilyi hyvänä.

- Sähkönmyyntiyksikkö vaihtoi vuoden aikana nimensä Energiaratkaisut –yksiköksi. Samassa yhteydessä Asiakaspalvelu-yksikkö yhdistettiin Energiaratkaisut-yksikköön.
- Turku Energia Sähköverkot Oy:n siirtohinnot ovat edelleen valtakunnallisessa vertailussa edullisimpien joukossa.
- Lämpölietoiminnassa puuperäisillä biopolttoaineilla, lämpöpumppuratkaisuilla, lämmön talteenotolla, biokaasulla sekä muulla uusiutuvalla energialla tuotetun lämmön osuus nousi merkittävästi ollen 61 % (50 %) hankitusta lämmöstä. Kivihiilellä tuotetun lämmön osuus laski 32 % :iin (41 %).
- Vuonna 2019 perustettu Tuotantopalvelut-liiketoiminta tuottaa käyttö- ja kunnossapitopalveluita Turun Seudun Energiantuotanto Oy:lle ja konsernin sisällä Lämpö-yksikölle.
- Uusiutuvien energialähteiden osuus kasvoi 2019 sekä kaukolämmön tuotannossa että sähkön hankinnassa.

Toimitusvarmuus ja asiakastytyväisyys

Sähkön ja lämmön toimitusvarmuus säilyi hyvällä tasolla. Siirtoasiakasta kohden laskettu keskeytysaika oli 10,3 minuuttia. Lämmön toimitusvarmuus säilyi erittäin hyvällä tasolla ollen keskimäärin 48 minuuttia asiakasta kohden laskettuna.

Kuluttaja ja yritysasiakkaiden mielikuvia Turku Energiasta selvitettiin vuoden 2019 lopulla ulkopuolisen tutkimuslaitoksen toimesta kahdella erillisellä tutkimuksella. Tutkimuksessa kuluttaja-asiakkaiden keskuudessa Turku Energia sijoittuu kaikilla aspekteilla selvästi toimialan keskitason yläpuolelle. Suurimmin Turku Energia erottuu toimialan keskitasosta positiivisesti imagonsa ja asiakasuskollisuuden osalta.

Myös yritysasiakkaiden osalta Turku Energia sijoittuu mielikuvissa kaikilla aspekteilla selvästi toimialan keskitason yläpuolelle. Suurimmin Turku Energia erottuu toimialan keskitasosta yritysasiakkaiden keskuudessa rahalle saatavan vastineen ja asiakasuskollisuuden osalta.

Investoinnit

Varsinaiset investoinnit olivat 15,3 milj. euroa (25,2 milj. euroa). Investoinnit kohdistuivat pääosin verkostojen siirtokyvyn sekä toimintavarmuuden parantamiseen ja ylläpitämiseen. Pitkäaikaisina sijoituksina sijoitettiin Suomen Hyötytuuli Oy:öön 0,6 milj. euroa.

Tuleva vuosi

Vuonna 2017 päätetty strategia ja sen toteuttaminen ovat sujuneet erinomaisesti asiakastytyväisyyden, ympäristönäkökohtien kuin taloudellisten tavoitteiden osalta. Jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä strategia tullaan päivittämään vuoden 2020 aikana käyden läpi koko konsernin liiketoiminnot.

Turun Seudun Energiatuotanto Oy:n Naantalinvuonon voimalaitoksen kaksi vanhinta yksikköä suljetaan pysyvästi 1.7.2020. Uusien lämmöntuotantoyksiköiden investointipäätöksiä päästäneen tekemään vuoden 2020 aikana. Näin valmistaudutaan kivihiilen käytön pysyvään lopettamiseen Turun seudun kaukolämmöntuotannossa. Vuonna 2020 kivihiilen osuus kaukolämmöntuotannon polttoaineissa on enää 10%.

Sähkön ja kaukolämmön sekä kaukojäähdytyksen kysynnän arvioidaan kasvavan Turun seudulla hitaasti talouden suhdanteista riippuen. Viimeiseen kymmeneen vuoteen on sijoittunut poikkeuksellisen monta lämmintä vuotta, mikä on näkynyt näinä vuosina pienempänä kaukolämmön kysyntänä. Lämpötilan vuosittaiset vaihtelut vaikuttavat merkittävästi energian, erityisesti lämmön kysyntään jatkossakin.

Tilinpäätös 2019

Oy Turku Energia (konserni) - toimitusjohtaja Timo Honkanen

Sähkön tukkuhinnan alhainen hintataso rasittaa sähköntuotannon kannattavuutta ja johdannaismarkkinoiden ennusteen mukaan alhainen hintataso jatkuu edelleen varsin pitkään polttoaineiden hintojen alennuttua, Pohjoismaiden vesitaseen vahvistuttua ja lisääntyneen tuulivoiman vaikutuksesta.

Turku Energia-konsernin liiketoiminnan tuloksen arvioidaan pysyvän vuonna 2020 hyvällä tasolla.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Uusiutuvien energialähteiden osuus tuotannossa, %

Turun alueella käytettävä lämpö, kylmä, höyry ja sähkö tuotetaan hiilineutraalisti viimeistään 2029 (kompensaatit huomioiden).

- Hiilen energiakäytöstä luovutaan jo 2025, mikäli valtio osallistuu tästä aiheutuviin investointikustannuksiin.
- Uusiutuvan energian osuus kaukolämmössä on vähintään 65 prosenttia vuonna 2021.
- Uusiutuvan energian osuus Turku Energian myydystä sähköstä ja lämmöstä on vähintään 80 prosenttia vuonna 2025

(Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 142)

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Uusiutuvien energialähteiden osuus kaukolämmön tuotannossa, %	34,4	50,0	54,0	61,3	
Uusiutuvien energialähteiden osuus sähkön hankinnassa, %	36,4	50,0 (arvio)	56,8	65,0 (arvio)	

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille, 1.000 €

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Maksettu osinko, milj. euroa	18,0	18,0	18,0	20,0	
Antolainojen korko, milj. euroa	4,4	3,9	5,3	4,0	

Tavoite: Palvelukyky ja toimintavarmuus

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Sähkön siirron toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	0:08:54	0:11:34	<0:20:00	0:10:18	
Lämmön toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	0:42	0:58	<2:00:00	0:48	

Tilinpäätös 2019

Turun Satama konserni - toimitusjohtaja Erik Söderholm

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiön toimialana on sataman ylläpitäminen ja yleisen satamatoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Turun Satama Oy on Turun kaupungin kokonaan omistama konserniyhtiö. Sataman toiminta jakaantuu kahteen liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat: Matkustajaliikenne sekä rahtiliikenne.

Satama on Skandinavian liikenteen keskus Suomessa. Liikevaihdoltaan satama on Suomen kolmanneksi suurin satama ja matkustajamäärältään Suomen toiseksi suurin matkustajasatama. Myös yksikkötavaraliikenteessä Turku lukeutuu maan suurimpiin satamiin.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Turun Sataman rahtiliiketoiminnan volyyymi laski vuonna 2019 ja matkustajamäärät pysyivät ennallaan. Sataman kautta kulki yhteensä 3,1 miljoonaa matkustajaa. Rahtiliikenne oli yhteensä 2,2 milj. tonnia, laskien edellisestä vuodesta 1,8 prosenttia. Kokonaisliikenteen laskuun vaikuttivat suunnitellut strategian mukaiset valinnat, jonka vuoksi tietyn tuotesegmentin tuotteiden käsittelystä luovuttiin siihen liittyvän ominaisuuden vuoksi. Viennin osuus liikenteestä oli yhteensä 1,1 miljoonaa tonnia ja tuonnin 1,1 miljoonaa tonnia.

Emoyhtiö Turun Satama Oy:n liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 3,8 prosenttia nousten 23,7 miljoonaan euroon. Tärkeimmät investoinnit olivat Satamavalvonnan toimitilojen perusparannus, varastosuojien valaistusten modernisoinnit sekä NextGen Link -hankkeeseen liittyvien investointien aloitus.

Tytäryhtiölle Turun Vapaavarastolle vuosi 2019 oli tyydyttävä. Liiketoiminta kehittyi koko vuoden aikana, vaikka liikevaihto laski noin 4 prosenttia, ollen vajaa 2,6 miljoonaa euroa. Yhtiön sisäistä toiminnanohjausta kehitettiin ja uusia järjestelmiä otettiin käyttöön. Tämä luo hyvän pohjan tulevaa kehitystä ajatellen. Syksyn lakot ja telakan risteilytoimituksen myöhästyminen hieman heikensivät yhtiön lopullista tulosta.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön kannattavuus ennen rahoituseriä

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Liikevoitto (1.000 €)	4 974	5 610	4 700	5 024	

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Maanvuokrien tuotto kaupungille (1.000 €)	1 817	1 842	1 900	2 376	
Vaihtovelkakirjalainan (30 milj. euroa, 8% pa) tuotto kaupungille	2 400	2 400	2 400	2 400	
Muiden rahoituserien (antolainojen (ei-VVK-lainan), osinkotulojen tai pääomanpalautusten) tuotto yhteensä kaupungille (1.000 €)	4 922	3 652	3 000	1 089	

Tilinpäätös 2019

Turun Seudun Vesi Oy - toimitusjohtaja Aki Artimo

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiön tehtävänä on huolehtia sen osakkaiden vesihuollosta. Tässä tarkoituksessa yhtiö voi omistaa, suunnitella ja rakentaa vedenhankinta-, vedenpuhdistus- ja vedenjakelulaitoksia sekä harjoittaa käyttöveden valmistusta, veden siirtoa, jakelua ja myyntiä sekä muuta alaan liittyvää toimintaa. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita kiinteistöjä.

Turun Seudun Vesi Oy ylläpitää ja luo kilpailukykyä toiminta-alueellaan tuottamalla jatkuvasti korkealaatuista talousvettä mahdollisimman edullisesti. Talousvesi tuotetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Korkealaatuinen talousvesi on hyvinvoinnin ja elämänlaadun perusedellytys.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Yhtiö on jatkanut tekopohjavesijärjestelmän käyttöä omistajakuntiensa vedenkulutusta vastaavalla tuotantoteholla. Tekopohjavesijärjestelmä on toiminut moitteettomasti vuoden 2019 aikana. Yhtiö sai valmiiksi uuden Saramäki – Parolanpuisto -putkilinjan. Putkilinja otettiin käyttöön suunnitellun aikataulun mukaisesti vuoden 2019 alussa ja se lisäsi talousveden toimitusvarmuutta yhtiön toiminta-alueella ja pienensi veden pumppauksen tarvetta jakeluverkostossa.

Uuden putkilinjan rakentamisen kustannukset alittivat reilusti putkilinjan vuonna 2016 määritellyn kustannusarvion ja omistajakuntien takaaman lainan määrän, joka oli 10 M€. Putkilinjan osalta kustannussäästö hankkeen kustannusarvioon verrattuna oli yli 1,5 M€.

Yhtiön henkilöstön määrä oli 21 henkilöä vuoden lopussa. Rekrytointien ajoituksessa seurataan henkilöstösuunnitelman ennusteita työvoiman tarpeesta esimerkiksi lomakausien aikana ja huomioidaan eläköitymiset. Vuoden 2019 lopussa yhtiö rekrytoi kaksi uutta operaattoria, jotka aloittivat työssään tammikuussa 2020.

Vuoden 2019 toteuman perusteella yhtiö pystyi tuottamaan omistajakuntiensa tarvitseman talousveden jo kuudetta vuotta peräkkäin joko edellistä vuotta halvemmalla tai talousarvion mukaisella hinnalla. Tämä kattaa koko sen ajanjakson, jolloin veden tuotantomäärä on ollut omistajakuntien kulutuksen tasolla. Omistajakuntien vedenkulutus laski vuonna 2019 noin 0,8 % vuoteen 2018 verrattuna.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä osakkailleen suunnitellusti ja veden tuotannon määrä vastaa suunniteltua

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Veden tuotanto/tuotantotavoite, %	100 %	100 %	100 %	100 %	

Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut virheet	0	1	0	0	
Ennakoimattomat häiriöt veden jakelussa	0	1	0	0	

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Turun seudun puhdistamo Oy:n (Yhtiö) toimialana on jätevesien siirto ja puhdistus sekä syntyneen lietteen hyödyntäminen. Yhtiö toimii ns. Mankala-periaatteen mukaisesti eli ei pyri tuottamaan taloudellista voittoa ja osingonjakoa omistajille. Turku omistaa Yhtiöstä 62,3 %.

Yhtiö tuottaa omistajilleen hyvänlaatuista jätevedenpuhdistuspalvelua kustannustehokkaasti. Toiminta on tehokasta ja toimintavarmaa ja sitä kehitetään edelleen. Energian ja kemikaalien kulutusta optimoidaan ja sovitetaan yhteen puhdistusvaatimusten kanssa. Henkilöstön hyvinvointi, sitoutuneisuus ja ammattitaito takaavat Yhtiön menestyksellisen toiminnan.

Yhtiö operoi laitosta. Jätevedenpuhdistamon käytössä pyritään mahdollisimman hyvään, vähintään ympäristöluvan määräykset täyttävään puhdistustulokseen. Puhdistamon ja pumppaamoiden ohitukset pyritään minimoimaan. Yhtiö huomioi toimintaansa kehittäessään Helsingin ja Turun kaupunkien yhteisen Itämeri-toimenpideohjelman tavoitteet.

Yhtiön hallinnoimat kilpailutetut ostopalvelut tehostavat toimintaa.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Yhtiön toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Yhtiö toimii Etelä-Suomen aluehallintoviraston 1.10.2014 myöntämän ja Vaasan hallinto-oikeuden 11.3.2016 vahvistaman ympäristöluvan mukaisesti. Laitoksen puhdistustulokset olivat erinomaiset ja täyttivät kaikki vaatimukset.

Puhdistamolla puhdistettiin jätevesiä 14 kunnan alueelta yhteensä 34,1 milj. m³/a, keskimäärin 93 300 m³/d (vuonna 2018 yhteensä 27,0 milj. m³/a, keskimäärin 74 100 m³/d). Puhdistamolle tuleva vesimäärä oli tavanomaista suurempi, mikä näkyi myös hulevesien osuuden lisäyksenä kokonaisvesimäärästä. Tämä johtui pääasiassa tavallista sateisemmasta alkuvuodesta ja varsinkin loppuvuodesta. Kuivattua lietettä syntyi 35 700 tonnia (vuonna 2018 44 300 tonnia). Puhdistamolla syntyvä liete käsiteltiin biokaasulaitoksessa ja hyötykäytettiin sähkö- ja lämpöenergiana sekä maanparannusaineena. Puhdistetun jäteveden lämpöä hyödynnettiin kaukolämmön ja kaukokylmän tuotannossa.

Yhtiön Raisiojoen pumppaamalla tapahtui 4.-8.11.2019 välisenä aikana jäteveden ylivuotoa Raisiojokeen yhteensä noin 35 000 m³. Tämä erittäin valitettava ylivuoto johtui saneerausurakoitsijan inhimillisestä erehdyksestä. Raisiojoen pumppaamon ylivuoto ei aiheuttanut ympäristöluvan puhdistusvaatimusten raja-arvojen ylittymistä. Kaikki ylivuotoon liittyvät tiedotteet, raportit ja selvitykset on julkaistu Yhtiön nettisivuilla heti niiden valmistumisen jälkeen.

Yhtiön liikevaihto muodostuu pääosin jätevedenpuhdistuksen kustannuksista, jotka koostuvat käyttökustannuksista ja investoinnin hankintamenoista. Lisäksi Yhtiöllä on jonkin verran muita myyntejä, jotka nostavat Yhtiön liikevaihtoa. Muita myyntejä ovat jäteveden sisältämän lämmön myynti, biokaasulaitoksen rejektivesien käsittelypalvelu, sako- ja umpikaivoliitteiden puhdistus sekä kuntien verkosto-ohitusten laskutus. Yhtiösopimuksen 14.12.2016 mukaan Osakkaat maksavat investoinnin hankintameno omistusosuuden mukaisessa suhteessa ja käyttökustannukset puhdistuspalvelun käytön mukaisessa suhteessa. Osakkaiden hyväksi lasketaan omistuksen mukaisessa suhteessa kustannusten vähennyksenä Yhtiön muista myynneistä saamat tulot, lukuun ottamatta verkosto-ohitusmaksuja.

Osakkaita laskutettiin hallituksen 30.10.2018 hyväksymän arviolaskutuksen perusteella. Lisäksi 26.11.2019 toteutettiin arviolaskutuksen tarkistus tammi-syyskuun tiedoilla. Tilikauden lopussa Yhtiön tulos "nollattiin" Yhtiösopimuksen mukaisesti taseuslaskuilla. Yhtiön liikevaihto jäi alle tavoitteen, koska puhdistusmaksujen määrä toteutui arvioitua pienempänä. Omistajien näkökulmasta pienempi liikevaihtoon toteuma tarkoittaa edullisempaa jätevedenpuhdistuspalvelua. Tilikauden voitto muodostui verkosto-ohitusmaksuista. Tilikauden voitto käytetään kevätyhtiökokouksen päätöksellä verotuksessa edellisten tilikausien tappioiden hyödyntämiseen.

Yhtiön suurin investointi vuoden aikana oli puhdistamon poistoputken kapasiteetin tehostamisen ja UV-laitoksen rakentamisen hanke, joka jatkuu vuoteen 2022 saakka. Nykyisen purkujärjestelmän kapasiteetti on riittämätön ja ylittyy rankkasateiden aikana, jolloin puhdistamon tulovirtaamaa joudutaan rajoittamaan. Poistoputken kapasiteetin nosto on välttämätöntä. Yhtiökoukous 26.2.2019 päätti keskeyttää hankkeen kilpailutuksen ja valtuutti Yhtiön toteuttamaan hankkeen hyväksytyjen takauspäästösten rajoissa. Vuoden 2019 aikana toteutettiin poistoputkihankkeessa suunnittelua ja kilpailutuksia, mutta rakentamisvaiheeseen edettiin keskeytetyn kilpailutuksen vuoksi aikataulusta jäljessä. Muita tärkeitä investointikohteita olivat siirtoviemäreiden, energiatehokkuuden, puhdistamon rakenteiden ja tietojärjestelmien kehittäminen sekä puhdistuskapasiteetin tehostaminen.

Yhtiön riskikartoituksissa merkittävimmiksi riskeiksi ja epävarmuustekijöiksi ovat nousseet puhdistamon poistoputken kapasiteetin riittämättömyys poikkeuksellisten suurten vesimäärien aikana, ohuen organisaation aiheuttama avainhenkilörisä, työtur-

Tilinpäätös 2019

Turun seudun puhdistamo Oy - toimitusjohtaja Mirva Levomäki

vallisuus- ja terveysriskit, lainsäädännön ja määräysten muuttumisesta johtuvat tiukentuvat vaatimukset jätevedenpuhdistusprosessiin liittyen sekä erittäin vakavan laiterikon aiheuttamat vahingot. Yhtiö kehittää riskienhallintaa jatkuvana prosessina. Riskienarvioinnin tulokset huomioidaan Yhtiön toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhtiö reklamoi puhdistamon suunnittelijaa puhdistamon yhteyteen rakennettujen siirtoviemäreiden suunnittelutyön virheellisyydestä vuonna 2014. Suunnitelmien pohjalta toteutetut rakenteet tulivat käyttöikänsä päähän noin viiden vuoden kuluttua niiden käyttöönotosta, vaikka rakenteiden käyttöikäksi oli määritelty 50 vuotta. Yhtiö nosti kanteen suunnittelijaa vastaan ja vaatii suunnittelijalta vahingonkorvausta suunnitteluvirheiden aiheuttamista vahingoista sekä selvitys-, asiantuntija-, asianosais- ja oikeudenkäyntikuluisista. Varsinais-Suomen kärjäoikeuden 28.6.2018 antaman tuomion mukaan suunnittelija veloitettiin suorittamaan Yhtiölle kustannuksia ja kuluja yhteensä 2,1 M€ viivästyskorkeineen. Suunnittelija haki ratkaisuun muutosta hovioikeudelta maksaen kuitenkin 7.12.2018 kärjäoikeuden tuomitseman korvauksen Yhtiölle. Korvaus kirjattiin tilinpäätöksessä muihin pitkäaikaisiin velkoihin. Turun hovioikeus myönsi 18.2.2019 suunnittelijalle jatkokäsittelyluvan ja asian käsittely jatkuu hovioikeudessa.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOIVAT TAVOITTEET

Tavoite: Keskitetty jätevedenpuhdistus toimii tehokkaasti. Puhdistustulokset ovat Itämeren suojelukomission suosittusten mukaisia. Ympäristölupamääräykset (Etelä-Suomen aluehallintovirasto 1.10.2014 nro 167/2014/2)

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
pitoisuus käsitelty vesi*					
BOD7ATU ≤10 mg/l	3,5 mg/l	2,8 mg/l	4,5 mg/l	3,5 mg/l	
CODCr ≤60 mg/l	37 mg/l	35 mg/l	43 mg/l	26 mg/l	
fosfori ≤0,3 mg/l	0,15 mg/l	0,12 mg/l	0,18 mg/l	0,095 mg/l	
kiintoaine ≤15 mg/l	3,0 mg/l	2,0 mg/l	4,5 mg/l	2,0 mg/l	
puhdistusteho käsitelty vesi*					
BOD7ATU ≥95%	99 %	99 %	98 %	99 %	
CODCr ≥90%	96 %	96 %	94 %	96 %	
fosfori ≥95%	98 %	99 %	97 %	99 %	
typpi ≥75%	84 %	86 %	80 %	84 %	
kiintoaine ≥95%	99 %	99 %	98 %	99 %	
*tulos ilman verkosto-ohituksia					

Tavoite: Laitoksen arvon säilyttäminen ja jatkuva kehittäminen, jotta tehokkaaseen puhdistustulokseen päästään myös laitoksen ikääntyessä.

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Leasing-koneiden ja -laitteiden korjaus- ja muutosinvestoinnit (1.000 €)	421	465	495	454	

Tilinpäätös 2019

Turun Vesihuolto Oy - toimitusjohtaja Irina Nordman

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiön toimialana on vesihuollon ylläpitäminen ja vesihuoltoliiketoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia, arvopapereita ja muuta omaisuutta. Yhtiö voi lisäksi ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä ja osakkeita sekä vuokrata kiinteistöjä ja huonetiloja.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Sitovat tavoitteet toteutuivat erinomaisesti lukuunottamatta ennakoimattomien jakelukatkoksien pituutta, joka oli suunniteltua hieman korkeampi. Tämä johtui alkuvuodesta kerrostaloalueilla tapahtuneista putkirikoista, jolloin kerralla useampi asukas koki vesikatkoksen.

Seurattavat tavoitteet toteutuivat niin ikään erinomaisesti lukuunottamatta läskuttamattoman jäteveden osuutta puhdistamolle johdettavasta jätevedestä. Kyseessä on jätevesiviemäriin päätyvän huleveden määrä, joka oli selvästi edellisvuotta suurempi saneerauksista huolimatta. Kasvaneeseen määrään vaikutti merkittävästi vuoden 2019 sateisuus. Tilanteen edelleen parantaminen edellyttää hulevesiohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamista myös kaupungin toimesta.

Veden ja jäteveden hinta toteutuvat selvästi talousarviovuodelle asetettuja tavoitteita paremmin. Yhtiön hallitus päätti alentaa vuoden alusta jäteveden arvonlisäverollista hintaa 0,1 €/m³ yhtiön vastuulta poistuneiden hulevesiviemäröinnin kustannusten kompensoimiseksi. Hintaa oli samasta syystä alennettu 0,04 € vuoden 2017 alusta jolloin myös liittymismaksusta poistui hulevesien osuus. Talousveden hintaa nostettiin 1.1.2019 alkaen 0,06 €/m³, mutta alennettiin 1.7.2019 alkaen 0,04 €/m³, kun Turun Seudun Vesi Oy:n toteuttaman nk. Saporolinjan kustannusvaikutukset tarkentuivat.

Alennetuista hinnoista ja vähäisistä liittymismaksuista huolimatta arvioitua suurempi veden ja jäteveden määrän myynti sekä säästöt erityisesti Turun Seudun Vesi Oy:n ja Turun seudun puhdistamo Oy:n laskutuksissa verrattuna yhtiöiden ilmoittamiin taloussuunnitelmalukuihin nostivat liikevoiton ja tilikauden tuloksen budjetoitua suuremmaksi.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä asiakkailleen luotettavasti ja kustannustehokkaasti

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Ennakoimattoman jakelukatkoksen pituus min/asukas/vuosi (keskimääräinen)	7,4	4,2	<5	5,9	

Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatuvaatimuksista	0	0	0	0	
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatusuosituksista	1	0	0	0	
Putkirikkojen määrä (kpl/100 vesijohtokilometriä)	6,5	6,3	<6	4,4	

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH) on seitsemäntoista kunnan omistama jätehuoltoyhtiö.

LSJH hoitaa omistajakuntiansa lakisääteiset jätehuollon palvelutehtävät osakassopimuksen, jätelainsäädännön sekä muiden määräysten ja sopimusten mukaisesti. LSJH:n toiminnan perustana on jätehuoltopoliittinen ohjelma, joka on laadittu koko yhtiön toiminta-alueelle.

LSJH järjestää seudun asukkaille, julkisille toimijoille ja muille kunnan jätehuoltovastuulla oleville toimijoille jätteiden keräys- ja vastaanottopalvelut sekä jätteiden hyötykäytön ja muun käsittelyn. LSJH tarjoaa jäteneuvontaa kunnan jätehuoltovastuulla oleville tahoille. Asukkaita ja muita toimijoita opastetaan jätteiden vähentämisessä, kestävässä kuluttamisessa ja lajittelussa sekä kustannustehokkaan jätehuollon järjestämisessä. LSJH tarjoaa myös lakisääteiset kunnan toissijaisella vastuulla järjestettävät jätehuoltopalvelut elinkeinoelämälle (TSV).

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

LSJH:n liikevaihto laski jonkin verran edellisvuoteen verrattuna. Toiminnan kustannuksissa LSJH sai säästöjä useissa kulu-erissä ennakoitua enemmän.

Vuoden 2019 liikevaihdoksi muodostui 26 122 756 euroa, liiketoiminnan muiden tuottojen kanssa yhteen laskettuna tuotot olivat yhteensä 28 376 846 euroa. Valtiolle tilittävä jätevero sisältyy Kirjanpitolautakunnan antaman ohjeen mukaisesti liikevaihtoon ja on kirjattu vastaavasti menoksi liiketoiminnan muihin kuluihin.

Liiketoiminnan kulut olivat 27 840 927 euroa. Tilikauden 2019 tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 677 702 euroa. Tilikauden tulos oli 535 920 euroa.

Yhtiö otti tilikauden aikana ulkopuolista rahoitusta yhteensä 510 000 euroa. Lainoja lyhennettiin 400 000 euroa. Päätyneen tilikauden nettoinvestoinnit kuluvan käyttöomaisuuden osalta olivat yhteensä 1 909 831 euroa. Investointien toteutus myöhästyi osin investointisuunnitelman aikataulusta. Keskenäisten käyttöomaisuushankintojen määrä tilinpäätöshetkellä oli 270 964 euroa. Kaikki investoinnit toteutettiin lakisääteisistä peruspalveluista huolehtimiseksi ja rahoitettiin kassavaroin.

Merkittävimpiä rakennushankkeita päätyneellä tilikaudella olivat Topinojan jätekeskukseen rakennettavan polttokelpoisen jätteen kalliovaraston viimeistelytyöt ja käyttöönotto, vaarallisen jätteen kuljetuskaluston hankinta sekä käsittelykenttärakenteita. Lisäksi toteutettiin taloudelliselta arvoltaan vähäisempiä investointeja jätehuoltotoimintojen sekä -palveluiden parantamiseksi jätekeskuksissa ja lajitteluasemilla

LSJH on saavuttanut muutamana edellisenä vuotena selvästi ennakoitua paremman tuloksen. Tällä säästöön jäävällä tulolla on varauduttu LSJH:n investointeihin, joilla tavoitellaan entistä laadukkaampia jätehuoltopalveluita alueen asukkaille.

Konserni

Konsernin liikevaihto laski jonkin verran edellisvuoteen verrattuna. Toiminnan muiden tuottojen kanssa kokonaistuotot kuitenkin nousivat hieman. Toiminnan kustannukset toteutuivat suunnitellusti, mutta monissa kulu-erissä saatiin myös merkittäviä säästöjä.

Vuoden 2019 liikevaihdoksi muodostui 28 295 948 euroa, liiketoiminnan muiden tuottojen kanssa yhteen laskettuna tuotot olivat yhteensä 30 788 898 euroa.

Liiketoiminnan kulut olivat yhteensä 29 994 176 euroa. Konsernin tulos vuodelta 2019 ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 1 513 913 euroa. Tilikauden tulos oli 1 254 155 euroa.

Keskeiset toiminnalliset tapahtumat

Keskeisiä toiminnallisia tapahtumia olivat valmistautuminen paikalliseen energiahyödyntämiseen Lounavoima Oy:n rakentamassa ekovoimalaitoksessa vuodesta 2021 alkaen ja kierrätyksen edistäminen poistotekstiilin hyödyntämishankkeessa. Topinojan jätekeskukseen rakennettu polttokelpoisen jätteen välivarasto otettiin käyttöön heti alkuvuodesta 2019. Myös kiertotalouteen perustuvaa Topinpuisto-verkostoa rakennettiin.

LSJH:n ylimääräisen yhtiökokouksen vuonna 2017 tekemän päätöksen mukaisesti yhtiö tiedusteli kahdeksalta Vakka-Suomen ja Rauman suunnan kunnalta halukkuutta selvittää osakkuutta LSJH:ssa. Vuoden 2019 aikana yhteistyöselvitykset tehtiin Eurajoen, Rauman, Uudenkaupungin ja Vehmaan kuntien kanssa. Näistä kunnista Uusikaupunki solmi aiesopimuksen liittymisestä LSJH:oon vuoden lopulla.

Tytäryhtiö Kiertomaa Oy:ssä talouden tervehdyttäminen jatkui kustannusten optimoinnilla, huolellisella suunnittelulla ja jatkuvalla seurannalla. Yhtiön toiminta oli tasaista koko vuoden, minkä takia liikevaihtoa saatiin odotetusti ja kustannukset pysyivät maltillisina. Talous parantui vuoden aikana huomattavasti ja saatiin vakaalle pohjalle. Yhtiön palkattiin uusi toimitusjohtaja elokuussa. Syksyn aikana valmistaututtiin Kiertomaa Oy:n muuttamiseen markkinaehtoisesta yhtiöstä sidosyksikkötoimijaksi. Turun kaupunki lisäsi omistustaan yhtiössä syksyn aikana ostamalla sen osakkeita.

Tilinpäätös 2019

Arkea Oy (konserni) - toimitusjohtaja Tuija Rompasaari-Salmi

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Tässä tuloskortissa on yhdistettynä koko Arkea-konsernin tunnusluvut. Konserniin kuuluu Arkea Oy ja PASSAA palvelut Oy.

Yhtiöiden toimialana on ruoka-, siivous- ja kiinteistönh, turvallisuus- ja kunnossapitopalveluiden tuottaminen, sekä näiden palveluiden toteuttamiseen liittyvä suunnittelu ja konsultointi; ruokatuotteiden valmistus, varastointi, välittäminen ja kuljetaminen; kiinteistöjen siivous, hoito, huolto, valvonta, vartiointi ja turvallisuuspalvelut sekä kiinteistöihin liittyvien laitteiden ja järjestelmien asentaminen, huolto ja korjaus. Yhtiö voi myös ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä sekä osakkeita ja muita arvopapereita.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Vuosi 2019 on ollut Arkealle erittäin vaikea ja haasteellinen. Yhtiön toiminta on ollut vuonna 2019 tappiollista ensimmäisen kerran koko yhtiön olemassaolon aikana. Tulosta rasitti erityisesti 1.1.2019 toteutunut osittaisjakautuminen.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Kaupungin määräaikaisten puitesopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Yhtiö saa uutta liikevaihtoa uusista asiakkaista (1.000 €)	76.084	77.246	38.970	49.996	
Kaupungille vuonna 2012 siirtyneiden sopimusten (ei kilpailutetut) tilauskanta (1.000€)	18.295	10.821	4.761	5.383	
Liikevoitto on toimialan keskitasoa huomioituna kalliimman TES:n vaikutus Liikevoitto (1.000€)	1.799	2.071	422	-449	

Tilinpäätös 2019

Kaarea Oy (konserni) - toimitusjohtaja Tuija Rompasaari-Salmi

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Tässä tuloskortissa on yhdistettynä koko Kaarea-konsernin tunnusluvut. Konserniin kuuluu Kaarea Oy ja Kaarea Kunnossapito Oy (ent. Arkea Kunnossapito Oy).

Yhtiöiden toimialana on ruoka-, siivous- ja kiinteistönh, turvallisuus- ja kunnossapitopalveluiden tuottaminen, sekä näiden palveluiden toteuttamiseen liittyvä suunnittelu ja konsultointi; ruokatuotteiden valmistus, varastointi, välittäminen ja kuljetaminen; kiinteistöjen siivous, hoito, huolto, valvonta, vartiointi ja turvallisuuspalvelut sekä kiinteistöihin liittyvien laitteiden ja järjestelmien asentaminen, huolto ja korjaus. Yhtiö voi myös ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä sekä osakkeita ja muita arvopapereita.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Konsernin toiminta on käynnistynyt suunnitelmien mukaan. Ensimmäisellä tilikaudella yhteistyö omistaja-asiakkaiden kanssa oli rakentavaa ja toiminta kehittyi positiivisesti eteenpäin. Tilikaudella keskityttiin erityisesti toimintatapojen jalkauttamiseen ja toiminnan vakiinnuttamiseen. Edellisen lisäksi yhteistyössä henkilökunnan kanssa keskityttiin turvallisiin työskentelytapoihin ja kestävään kehitykseen. Tässä onnistumisen tuloksena saavutimme ennätysalhaisen työtaturmatilheyden ja pystyimme vähentämään ruokahävikkiä merkittävästi.

Konsernin tapatumataajuudelle annettiin kunnianhimoinen tavoite, mutta asetettu tavoite alitettiin merkittävästi. Myös sairauspoissaolot toteutuivat henkilöstövaltaisille aloille keskimääräistä alempana. Hävikkiruuan määrää pystyttiin vähentämään selvästi vuoden 2018 lukemista Kaarean henkilöstöravintoissa.

Kaarea Oy teki kaksi vuoden 2019 liiketoimintakauppaa 1.6.2019, jolloin Turun kaupungin hyvinvointitoimialan laitoshuollon sekä Arkea Oy:n Mäntymäki-Kurjenmäki alueen siivouspalvelun henkilöstö siirtyi yhtiön palvelukseen. Myös Kaarea Oy:n tytäryhtiö, Kaarea Kunnossapito Oy, teki liiketoimintakaupan 1.9.2019, jonka yhteydessä Turun kaupungin Tilapalvelukeskuksen suunnittelutoiminnot ostettiin liiketoimintakaupalla yhtiöön. Liiketoimintojen haltuunotot ovat onnistuneet sekä asiakkaiden että siirtyneen henkilöstön näkökulmista. Lisäksi tytäryhtiö varmisti tilauskantaansa uusimalla asiakassopimuksia. Konsernin talousarvio vuodelle 2019 laadittiin Kaarea Kunnossapidon osalta vähimmäisostovelvoitteen mukaisesta eikä talousarviota tehdessä ollut täsmällistä arviota hyvinvointitoimialan laitoshuollon liiketoimintakaupan laajuudesta.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Kaupungin määräraikaisten puitesopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Yhtiö saa uutta liikevaihtoa uusista asiakkaista (1.000 €)				33.302	
Kaupungille vuonna 2012 siirtyneiden sopimusten (ei kilpailutetut) tilauskanta (1.000€)				-	
Liikevoitto on maltillinen Liikevoitto (1.000€)			161	1.553	

Tilinpäätös 2019

Kuntec Oy (konserni) - toimitusjohtaja Ari Aho

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Teiden ja moottoriteiden rakentaminen.

Yhtiön toimialana on maa- ja vesirakennustöiden, kadunrakentamistöiden, viherrakentamistöiden, metsänhoitotöiden, liikunta- ja leikkipaikkarakentamistöiden, projektinjohtourakoinnin, auto- ja konekorjaamotoiminnan ja ohjelmistotuotannon sekä näihin liittyvien kuljetus-, rakennus-, ylläpito- ja muiden töiden suorittaminen, suunnittelu ja konsultointi sekä toimialaan liittyvien tuotteiden valmistus ja myynti. Edelleen yhtiön toimialana on omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia, arvopapereita ja muuta omaisuutta. Yhtiö voi lisäksi ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä ja osakkeita sekä vuokrata kiinteistöjä ja huonetiloja. Yhtiö voi harjoittaa toimintaansa sekä kotimaassa että ulkomailla.

Flör Kukka ja Puutarha Oy

Yhtiön toimialana on puutarha-alan alkutuotanto sekä alan tuotteiden ja tarvikkeiden tuonti ja tukku- ja vähittäismyynti sekä maisemaurakointi ja tähän liittyvät työt. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä huoneistojen hallintaan oikeuttavia ja muunlaisia osakkeita.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Kaupungin määräaikaisten puitesopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Liikevaihto kasvaa verrattuna edelliseen tilinpäätökseen, %	39.196 (+23,1%)	38.528 (-1,7%)	34.814 (-4,3%)	33.489 (-13,1%)	Yellow
Kaupungin määräaikaisten puitesopimusten (ei kilpailutetut) tilauskanta pienenee (1.000€)	12.772	6.692	2.846	2.674	Green
Liikevoitto kasvaa verrattuna edelliseen tilinpäätökseen (1.000€)	1.888 *	-1.458 *	870	-2.685	Red

Tilinpäätös 2019

Lännen Tekstiilihuolto Oy - toimitusjohtaja Miika Markkanen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Lännen Tekstiilihuolto Oy tuottaa luotettavasti kokonaisvaltaista, korkealaatuista ja kilpailukykyistä tekstiilipalvelua.

Olemme erikoistuneet korkean hygienian, kuten terveydenhuollon ja elintarviketeollisuuden tarpeisiin. Palveluumme kuuluu myös muiden toimialojen työvaatteet sekä hotellitekstiilit.

Olemme vakavarainen Turun kaupungin, Satakunnan sairaanhoitopiirin ja Porin kaupungin omistama osakeyhtiö.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Lännen Tekstiilihuolto Oy toteutti diffuusion eli osittaisjakautumisen 31.3.2019. Jakautumisen myötä Lännen Tekstiilihuolto Oy jatkaa toimintaansa avoimilla markkinoilla tuottaen palveluita Porissa sijaitsevassa palvelukeskuksessa. Toiminta on noin kolmannes siitä tuotantokokonaisuudesta, mitä koko yhtiö tuotti ennen jakautumista. Tämän johdosta talouden ja toiminnan mittarit ja tulokset eivät ole oikeissa mittasuhteissa historian kanssa.

Tuloksissa näkyy jakautumisen aiheuttamat kertaluonteiset muutoskustannukset ja myös se, että nykyiset asiakkuudet sijaitsevat aikaisemman toimialueen ääri rajoilla. Jakautumisen myötä siirrettiin yli 200 asiakkuutta Turun yksiköstä Poriin. Se aiheutti kertaluonteisia kustannuksia arviolta 250 000 – 300 000 euroa. Jouduimme varaamaan normaalia enemmän henkilökuntaa, koska volyyymi kasvoi kesän hotellisesongin myötä. Saman aikaisesti lomat aiheuttivat suuren osaamisvajeen henkilöstössä.

Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon sitovat tavoitteet

- Yhtiön laina Turun kaupungilta siirtyi jakautumisen myötä vastaanottavalle yhtiölle. Kyseinen laina on tällä hetkellä maksettu kokonaan takaisin.

Konserniaoston seuraamat tavoitteet

- Yhtiölle asetetut tavoitteet eivät ole linjassa nykyisen tekemisen kanssa osittaisjakautumisen jälkeen. Myös jakautumisesta aiheutuneet kertaluonteiset kustannukset aiheuttavat poikkeamaa tavoitteisiin, jotka on laadittu yhtiö aikaisemman toiminnan mukaisesti.

Toiminnan laajuudessa ja tulostittareissa näkyy selvästi jakautumisesta aiheutuneet kustannukset. sekä pysyvämpi vaikutus logistiikkakustannuksiin. Toimivan johdon päähuomio loppuvuoden osalta oli saada logistiikka ja henkilöstön määrä vastamaan nykyistä tarvetta mahdollisimman nopeasti. Ennen tilikauden loppua pääsimme henkilöstömäärän osalta tavoitteeseen. Se vastaa tämänhetkistä työkuormaa. Pystyimme sopeuttamaan henkilöresurssin vähentämällä vuokratyöntekijöitä ja määräaikaista sopimuksia. Jakelureitit rakennettiin myös uudelleen ja samalla paransimme niiden kustannustehokkuutta.

Näiden muutosten myötä keskeiset mittarit alkavat näyttää siltä, että toiminta on saatu kannattavalle tasolle. Yhtiöllä on vapaata kapasiteettia tehdä tarjouksia ja hankkia uusia asiakkaita. Samalla pystymme parantamaan kannattavuutta.

Yhtiö on saanut uusia asiakkaita loppuvuoden aikana, jotka aloittavat tämän vuoden Q1:llä

Miika Markkanen

toimitusjohtaja

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIK TAVOITTEET

Tavoite: Kaupungin määräaikaisten puitesopimusten tilauskannan ulkopuolinen liikevaihto kasvaa ja yhtiön sisäisen toiminnan tuottavuus paranee

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019
Antolainojen korko (1.000 €)	84,4	72	63	0 *
Osinkotuotto Turun kaupungille * (1.000 €)	0	0	0	0

*) Yhtiön laina Turun kaupungilta siirtyi jakautumisen myötä vastaanottavalle yhtiölle. Kyseinen laina on tällä hetkellä maksettu kokonaan takaisin.

Tilinpäätös 2019

Turun Kaupunkiliikenne Oy - toimitusjohtaja Juha Parkkonen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiön tehtävänä on linja-autoliikenne ja sopimusliikenteen tuottaminen Turun kaupungille. Yhtiö tuottaa Joukkoliikennelautakunnalle joukkoliikennepalvelua yhtiön ja kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti. Yhtiön tehtävänä on myös olla mukana erilaisissa joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvissä pilotti- ja kehityshankkeissa. Nykyinen liikennöintisopimus ulottuu vuoteen 2026 saakka.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Turun Kaupunkiliikenne Oy:n toiminnallinen ja taloudellinen tilanne on ollut vuonna 2019 vakaa ja vastannut pitkälti vuoden 2018 tilannetta. Yhtiön kaluston keski-ikä on noussut, kaluston kunnossapito lisääntynyt ja poistojen määrä pienentynyt, minkä vuoksi yhtiö hankki vuoden 2019 lopussa neljä uutta diesel-käyttöistä telibussia. Lisäksi kolmen, leasing-tahoituksella vuonna 2017 hankitun sähköbussin jäännösarvoja pienennettiin ylimääräisellä maksulla joulukuussa.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Linja-autoliikenteen tuottaminen sovitussa laajuudessa

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Osuus tuotetuista linjakilometreistä (koko Föli), %	(~21)	14,8	14	13,3	

Tavoite: Yhtiön tulorahoituksen riittävyys investointeihin ja tuloutus kaupungille

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Liikevoitto (1.000 €)	821	435	500	199	
Antolainojen korko (1.000 €)	72	63	60	55	

Tilinpäätös 2019

Turku Science Park Oy - toimitusjohtaja Niko Kynnäräinen

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Turku Science Park – konsernin tehtävänä on yrityspalveluiden järjestäminen sekä korkeakoulujen innovaatioiden kaupallistaminen ja liiketoiminnan kehittäminen valituilla korkean teknologian alueilla. Turku Business Region -kärkialat ovat **Clean-Turku** (bio- ja kiertotalous sekä Cleantech) **HealthTurku** (terveysteknologiat, lääketieteellisyys, diagnostiikka), **ExperienceTurku** (elokuvat, pelit, matkailuyritykset elämysteollisuus), **MaritimeTurku** (meriteollisuus) ja **TechTurku** (valmistava- ja teknioteollisuus).

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Turun seudulla ja Varsinais-Suomessa kasvu jatkui voimakkaana vuoden 2019 aikana. Varsinaissuomalaiset yritykset kattavat koko Suomen viennistä jo reilusti yli 10 %. Osaavan työvoiman pula näkyy jo monissa yrityksissä. Laajalla julkisen sektorin yhteistyöllä sekä yritysten kanssa vietiin eteenpäin mittavaa Talent Boost -ohjelmaa, jolla pyritään systematisoimaan kansainvälisten osaajien houkuttelu ja pysyvä asettuminen alueellemme. alueen toimijoiden vaikuttamistyön tuloksena saatiin Turun yliopiston diplomi-insinöörinkoulutuksen aloituspaikkoja lisättyä merkittävästi. Turun seutukunnan yritysten odotukset tulevasta suhdannekehityksestä ovat positiivisia. Kesällä 2019 tehdyn kyselyn tulokset osoittavat, että alueen yrityksistä 30 prosenttia koki suhdannenäkymien paranevan. Tutkimuksen perusteella sitoutuminen ja tyytyväisyys Turun seutuun yrityksen sijaintipaikana on korkealla tasolla.

Yhtiön palvelukokonaisuuden uudistaminen käynnistettiin. Uudistusprosessissa painotetaan palveluiden integrointia, palvelusegmenttien selkeyttämistä sekä yritysten kasvuun liittyviä palveluja ja niiden tarjontaa. Yritysverkostoja on käynnistetty ja start-up -palveluja on samanaikaisesti voimallisesti kehitetty. Arviomme mukaan ne ovat kansallisessa vertailussa hyviä. Turku Science Park Oy, Turun kauppakamari ja Varsinais-Suomen yrittäjät päättivät yhdistää resurssinsa vientitoiminnan kasvattamiseksi World Trade Center Turku -nimen alle. Muutokset palvelukentässä ja vastaaminen tuleviin haasteisiin johti yhtiön palveluiden uudelleen organisointiin, joka yhteistoimintamenettelyn seurauksena johti tehtävänkuvien muokkaamiseen, johtamisjärjestelmän muokkaamiseen sekä kuuden henkilön irtisanomiseen. Uudistusprosessi näkyi myös joidenkin mittarien heikentymisenä. Vaikutukset esimerkiksi alkavien yritysten neuvonnan tehostamisessa näkyvät vasta vuoden 2020 puolella.

Vuoden 2019 projektimäärä pysyi ennallaan, ollen huipussaan keväällä, ja uusien hankkeiden hakuprosesseissa onnistuttiin hyvin. Hankkeistuksissa on mukana pääasiassa kansainvälisiä kumppaneita. Henkilöresurssoinnissa toteutettiin uusia toimintamalleja, joissa yhtiön työntekijöiden lisäksi yrityspalveluja tuotetaan yhteistyökumppanien avulla. Valtion kanssa solmittu kasvusopimus päättyi keväällä tehden ison loven yhtiön rahoitukseen. Toimenpiteet joita rahoituksella tehtiin toteutti hyvin alueen strategisia kärkiä ja kehitti kärkialojen palveluja sekä toimintaympäristöä. Rahoituksella kehitettiin mm. Blue industry parkia, käynnistettiin kiihdyttämöitä, tehtiin investin -toimenpiteitä sekä kehitettiin tiedepuiston alueen toimintoja koko seutukunnan yritysten palvelemiseksi.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Alueellinen vaikuttavuus, korkean teknologian (painopistealoilla) yritysten sijoittuminen alueelle

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Invest in -neuvottelut, kpl	106	101	100	141	
Alueelle etabloituneet bio-, elämysteollisuus, valmistavan teollisuuden ja ict-alan yritykset, kpl	3	8	10	5	

Tavoite: Yhtiön toiminnallinen tehokkuus ja onnistuminen valtakunnallisessa resurssien jaossa sekä varainhankinnassa

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Alueelle tuleva raha/TScP kuntaraha €	5,5	7,3	5,0	4,6	
Ulkoisen rahoituksen osuus yhtiön liikevaihdosta (./ läpivirtaava raha) %	52 %	51 %	43 %	45 %	

Tilinpäätös 2019

Turun Aikuiskoulutussäätiö - toimitusjohtaja Tommi Fors

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Turun Aikuiskoulutussäätiö on merkittävä osa seudullista koulutus-, työvoima- ja elinkeinopoliittista palvelurakennetta. Säätiön oppilaitosten tavoitteena on omalta osaltaan edistää seutukunnan elinvoimaa, hyvinvointia, kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä sekä työmarkkinoiden toimivuutta osaamista kehittämällä. Turun Aikuiskoulutussäätiö on osa yrityspalvelurakennetta, joka tukee elinkeinoelämän toimivuutta talousalueellaan huolehtimalla osaltaan osaavan työvoiman saatavuudesta.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää Turun kaupungissa Turun Aikuiskoulutuskeskusta ja Turun kesäyliopistoa itsenäisinä oppilaitoksina. Niiden tehtävänä on tarjota ja järjestää ammatillista ja yleissivistävää aikuiskoulutusta, avointa korkeakouluopetusta sekä koulutukseen läheisesti liittyvää palvelu-, tutkimus- ja työtoimintaa sekä toimia muutenkin säätiön tarkoitusta edistävällä tavalla.

Säätiö on yleishyödyllinen yhteisö eikä tavoittele voittoa, mutta pitää jatkuvana tavoitteenaan, että säätiön ylläpitämät oppilaitokset ovat taloudellisesti itsensä kannattavia.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Ammatillisen koulutuksen uudistus on vaikuttanut toiminnan kannattavuuteen. Lisäkoulutuksen toteuttajana säätiö on kärsinyt rahoitusmuutoksesta keskimääräistä enemmän. Uusi rahoitusmalli on pienentänyt koulutuksen yksikköhintoja vähentäen siten toiminnan tuottoja. Lisäksi reformin toimeenpano on aiheuttanut huomattavia lisäkustannuksia mm. henkilöstön perehdyttämisen, tietojärjestelmämuutosten ja hallintokulujen muodossa.

Tutkintoon johtava työvoimakoulutus siirtyi valtionosuudella rahoitettavaksi toiminnaksi, mikä osaltaan on joustavoittanut mahdollisuutta vastata alueen työvoimakysyntään. Toisaalta opiskelijarekrytoinnissa on ollut vaikeuksia hyvästä työtilanteesta johtuen. Oppisopimuskoulutusrahoituksen muutos on mahdollistanut kasvun erityisesti lyhytkestoisissa oppisopimuksissa. Usein lyhyet oppisopimukset jatkuvat uudella oppisopimuksella, minkä avulla tutkinto suoritetaan valmiiksi. Lyhyiden oppisopimusten käyttäminen koulutusmuotona on mahdollistanut työllistymisen. TE-toimiston kautta koulutuksiin hakeutujia ei ole alueella ennakoitua määrää.

Säätiö keskittää toimintojaan Artukaisiin ja saneeraa olemassaolevia tilojaan nykyaikaisiksi ja tilatehokkaiksi oppimisympäristöiksi. Aikuiskoulutuskampus valmistuu vuoden 2021 aikana, mikä on kasvattanut investointitasoa. Samanaikaisesti säätiö suunnittelee luopuvansa Kärsämäen kiinteistöstä.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Aikuiskoulutuksen määrä ja vaikuttavuus

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Opiskelijamäärä	12 379	13 524	12 000	12 300	
Opiskelijatytytyväisyys	4,2	4,2	4,1	4,2	

Tavoite: Säätiön toiminnan tehokkuus, taloudellisuus ja vakavaraisuus

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Muu kuin VOS rahoitus / Liikevaihto (1 000 €)	10 986	7 709	11 200	6 036	
Omatoiminen tuottojäämä (liikevoittoa vastaava erä)	385	-793	0	186	

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiö toteuttaa ammattikorkeakoulutoimintaa valtioneuvoston sille antaman toimiluvan mukaisesti ammattikorkeakoululain määrittelemällä tavalla. Vuonna 2015 hyväksytyyn strategiaan mukaisesti yhtiö on olemassa Varsinais-Suomen työelämän, hyvinvoinnin ja kilpailukyyn parantamiseksi. Yhtiön ensisijaisena tehtävänä on tuottaa osaavia ammattilaisia Varsinais-Suomen työelämän kehittämiseen. Yhtiöllä on myös tärkeä rooli alueen kilpailukyyn ja elinvoiman rakentamisessa – yhtiö on osaltaan kehittämässä Turku pohjoisen Itämeren kiinnostavammaksi ja rohkeasti uudistuvaksi korkeakoulu- ja kulttuurikaupungiksi, jossa on hyvä elää ja onnistua yhdessä. Yhtiö on aktiivisesti luomassa Varsinais-Suomesta yhteistyön ja kumppanuuden maakuntaa, jossa elämisen laatu on parasta. Yhtiön onnistuminen mitataan Turun ja koko Varsinais-Suomen hyvinvoinnilla, elämisen laadulla ja menestyksellä kansainvälisessä kilpailussa. Yhtiön strategiaan on tarkoitus tehdä päivitys vuoden 2018 loppuun mennessä.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Turun ammattikorkeakoulun perustoiminta toteutuu määritellyn strategian ja tarkennettujen vuosittaisten toimintasuunnitelmien mukaisesti. Kaikki VOS-rahoituksen kannalta merkitykselliset toiminnalliset tulokset ylittivät vuonna 2019 selkeästi tavoitetason. Taloudellisesti yhtiön toiminta oli hyvin lähellä budjetoitua, mutta budjetin sisällä tapahtui huomattavia muutoksia vuoden aikana.

Toiminnallisista tuloksista merkittävimmät positiiviset muutokset olivat tutkintomäärän sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) merkittävä kasvu. Molempien takana oli etenkin tekniikan alan tulostason selkeä nousu. Samalla henkilöstön sairaspotissaolajien määrä väheni jo valmiiksi matalasta tasosta ja tavoitemittaristoon kuulumaton työtyytyväisyysmittari nousi selkeästi aiemmasta vuodesta. Myös opiskelijatytyväisyys kehittyi positiivisesti, mutta sen muutos jää piiloon pyörästystarkkuudesta johtuen.

Yhtiön liikevaihto ja tulos ovat kohtuullisen lähelle budjetoituja. Taustalla on kuitenkin huomattavia muutoksia suunniteltuihin tuloihin ja menoihin. Tuloja ovat laskeneet ennakoitua n. 1 M€ matalammat sijoitustuotot ja nostaneet ennakoitua paremmat tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) ulkoiset rahoitukset, joista jälkimmäinen on kuitenkin samalla vaatinut henkilöstökulujen kasvattamista budjetoitua enemmän. Liikevoittoon ja nettotulokseen sisältyy valtion maksama vuoden 2018 varainhankintakampanjan vastinraha (+1,9 M€), joka on rahastoitu tilinpäätöksessä taseeseen. Lopullinen tulos vuodelta 2019 on näin ollen n. 27000 €.

Toiminnallisesti vuotta on määritellyt valmistautuminen vuonna 2020 tapahtuvaan muuttoon Sepänkadun toimipisteestä. Sen vaatimat investoinnit ovat kohdistuneet pääosin vuodelle 2019, joten investointien määrä on noussut budjetoidusta. Tämä ei tule kuitenkaan näkyämään tulevina vuosina vastaavissa määrin poistojen nousuna, koska investoinneista on tehty merkittävä osa kansallisella tukirahoituksella, jolloin postettavaksi jäävät vain investointien omavastuuosuudet.

Vuoden toinen suurempi toiminnallinen projekti on ollut valmistautuminen opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa käytäviin tavoiteneuvotteluihin kaudelle 2021-2024. Niiden osalta on jo varmistunut merkittävä tutkintokattojen nosto kaikissa koulutuskohteissa. Turun ammattikorkeakoulu on lisäksi esittänyt itselleen neljää uutta alueen kannalta tärkeää koulutusvastuuta (rakennusarkkitehti, sähkö- ja automaatiotekniikan insinööri, liikunnanohjaaja, musician) sekä merkittävää strategisen rahoituksen lisäämistä. Neuvottelujen tulokset varmistuvat kesään 2020 mennessä.

Vuonna 2020 valtion rahoitus on noussut ennakoidusti, mikä kompensoi vuodelle ennakoidut palkankorotukset. Vuoteen tulevat kuitenkin kohdistumaan myös merkittävät kertakulut muutosten ja laboratorioinvestointien sekä koneteknologiakeskus Oy:n tervehdyttämisen johdosta. Näin ollen taloudellisen tuloksen ennakoidaan jäävän negatiiviseksi. Yhtiö on varautunut tilanteeseen keräämällä edellisinä vuosina vahvan voittovarannon, joten emme näe tarvetta merkittäviin säästötoimenpiteisiin, koska niistä aiheutuisi huomattavaa negatiivista vaikutusta tulevien vuosien rahoituksen kehittymiselle. Toiminnallisten tulosten ennakoidaan kehittyvän budjetoidusti.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön menestyminen ammattikorkeakoulujen rahoitusmalliin perustuvassa rahanjaossa				
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019
Valtion rahoitus (1000 €)	54 478	53 880	53 800	52 453
Turun ammattikorkeakoulussa suoritettut AMK-tutkinnot, kpl	1 617	1 731	1 604	1 795
Vähintään 55 op suorittaneet opiskelijat Turun ammattikorkeakoulussa, kpl	5 615	5 667	5 484	5 215
TKI-rahoituksen ulkoisen rahoituksen osuus (urah), (1000 €)	7 041	7 585	8 000	10 239*
Opiskelijatytyväisyys (1-5) HUOM! Vuodesta 2018 lähtien muutos asteikkoon (1-7)	3,6	5,0	5	5,0

Tilinpäätös 2019

Logomo Oy - toimitusjohtaja Päivi Rytsä

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:
Yhtiö harjoittaa Logomon Tapahtumatilat Oy:ltä pitkäaikaisesti vuokraamissa tiloissa tapahtumaliiketoimintaan liittyvää tilojen vuokrausta sekä asiantuntijapalvelua.
Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:
Vuoden 2018 jälkeen tehtyjen rakennejärjestelyjen jälkeen ensimmäinen tilikausi. Asetut tavoitteet ylitettiin.

Tilinpäätös 2019

Turun Kaupunginteatteri Oy - toimitusjohtaja Arto Valkama

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Yhtiön toimialana on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteritoimintaa Turun kaupungissa. Yhtiö harjoittaa kahvila-, ravintola-, catering-, kokous-, ja kongressipalveluliiketoimintaa sekä tila- ja vuokraustoimintaa.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Vuosi 2019 oli yhtiölle erinomainen. Talousarviossa varauduttiin yli 200.000 euron alijäämään, mutta onnistuneen toiminnan ansiosta päädyttiin nollatulokseen. Omien tuottojen kehitys on ollut erittäin positiivista, näistä suurimpana luonnollisesti pääsylipputulot. Täyttöprosentti nousi yli tavoitellun 75%:n ja kokonaiskatojamäärässä päädyttiin ennätysmäiseen 146.000:een. Yhtä yksittäistä myyntimenestystä ei ollut. Sen sijaan kaikki esitykset kaikilla kolmella näyttämöllä onnistuivat myyntitavoitteis- saan erinomaisesti. Ensi-iltojen määrää nosti lukuisat yhteistyötuotannot.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja (1.000 €)	197	-230	-216	0	

Tavoite: Ulkoisen rahoituksen kasvattaminen ja vaikuttavuuden lisääminen

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Kaupunginteatterin omien tuottojen kehitys, (1.000 €)	3 853	3 665	4 746	5 005	

Tilinpäätös 2019

Forum Marinum -säätiö toimitusjohtaja Tapio Maijala

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Merikeskus Forum Marinum on merenkulun valtakunnallinen erikoismuseo, merivoimien historian museo sekä merihenkinen vierailu-, kokous- ja tapahtumapaikka. Museona Forum Marinum on erikoisalansa toiminnan kehittäjä. Forum Marinum tekee kansallisesti ja kansainvälisesti yhteistyötä korkeakoulujen, museoiden sekä useiden yksityisten ja julkisten tahojen kanssa. Toiminnassa noudatetaan museotyön eettisiä sääntöjä.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Maksaneitten kävijöiden osalta tehtiin uusi ennätys (68 854). Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin täysimääräisesti.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Säätiön suosio ja houkuttelevuus paikallisena ja valtakunnallisena matkailukohteena

Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Kävijämäärä/vuosi, henkilöä	195 700	171 481	150 000	180 000	
Näyttelyjen määrä, kpl	9	10	10	10	
Merellisten tapahtumien määrä	8	10	8	8	
Oman tuoton osuus kaikista tuotoista, %	38,0	33	33	33	
Pääsylipputulot (1.000 €)	240	228	215	260	
Yhteistoimintasopimus Turun kaupungin kanssa (1.000 €) Kh 17.12.2015 § 561 2016-2018	574	574	574	574	
Kaupungin avustukset (1.000 €)	310	260	260	260	

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Turun musiikinopetus Oy
Y-tunnus 2962876-6
Liiketoimintanimi Turun konservatorio ja musiikkiopisto

Yhtiön perustaminen ja tarkoitus

Turun kaupunginhallitus päätti 2.10.2018 § 358 perustaa yhtiön. Kaupunginjohtaja päätti yhtiöjärjestyksestä 21.12.2018 § 225.

Yhtiöjärjestyksen 3 §:n mukaan yhtiön toimialoina ovat Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämien lupien mukaisesti:

- Ammatillisten tutkintojen myöntäminen ja tutkintokoulutusten järjestäminen.
- Taiteen perusopetus, johon liittyy oikeus saada valtionosuusrahoitusta laskennallisten opetustuntien määrän mukaan.

Yhtiö voi järjestää muutakin koulutusta, kehitystoimintaa, valmennusta ja konsultointia, hallinnoida hankkeita sekä harjoittaa koulutustehtäviä tukevaa liiketoimintaa. Yhtiön toiminta tukee elinikäistä oppimista ja jakaa kulttuurin hyvinvointivaikutuksia. Yhtiö voi ottaa vastaan avustuksia ja lahjoituksia. Yhtiö jatkaa aikaisempien Turun konservatorion ja Turun seudun musiikkiopiston kannatusyhdistysten koulutustehtäviä.

Yhtiön hallinto

Kertomusvuonna yhtiön hallitus oli kaupunginjohtaja päätöksen 10.12.2018 § 208 mukaan seuraava:

Laura Klami, puheenjohtaja
Outi Kari-Granfors, jäsen
Riitta Koskimies, jäsen
Kim Moisiolinna, jäsen
Juha Rantasaari, jäsen

Hallitus kutsui sihteeriksi Annika Niemisen.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Yhtiön toiminta kertomusvuonna

Hallitus valmisteli edellytyksiä yhtiön operatiiviseen toiminnan käynnistämiseen. Keskeisimmät selvitykset liittyivät Turun konservatorion kannatusyhdistys ry:n ja Turun seudun musiikkiopiston kannatusyhdistys ry:n liikkeenluovutuksiin, yhtiön yleishyödyllisyyteen ja verotukseen.

Yhtiö sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan 25.9.2019 (dnro OKM 67/531/2019) sekä taiteen perusopetuksen järjestämisluvan 11.11.2019 (dnro OKM 19/530/2019).

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti 9.9.2019, 74 §, että Turun musiikinopetus Oy muutetaan operatiivisesta yhtiöstä strategiseksi yhtiöksi, yhtiön valvontavastuuhenkilöksi nimetään kaupunginjohtaja ja määritellään yhtiö kuuluvaksi toiseen palkkioluokkaan.

Kaupunginhallitus päätti 25.11.2019 § 458 ilmoittaa yhtiölle omistajan ennakkonäkemyksenä hyväksyvänsä luovutussopimukset ja merkitä tiedoksi yhtiömuotoisen toiminnan valmistelusta saadun selvityksen.

Yhtiö allekirjoitti 18.12.2019 liikkeenluovutussopimukset Turun konservatorion kannatusyhdistys ry:n ja Turun seudun musiikkiopiston kannatusyhdistys ry:n kanssa. Liikkeenluovutus toteutui suunnitellusti 1.1.2020 lukien.

Yhtiön henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli kertomusvuonna Juha Järvinen projektipäällikkönä 1.2.–30.11.2019 ja rehtori-toimitusjohtajana 1.12.2019 lukien.

Yhtiön toimitilat

Yhtiö teki alivuokrasopimuksen Turun Ammattikorkeakoulu Oy:n kanssa KOy Väinämöisen, Linnankatu 60, Turku tiloista 1.1.2020 lukien. Yhtiöllä on lisäksi toimitilaa osoitteessa Mestarinkatu 2, Turku.

Yhtiön talous kertomusvuonna

Yhtiöllä ei ollut tuloja kertomusvuonna. Yhtiö nosti luottoa Turun kaupungilta. Kaupunginhallitus päätti 25.11.2019 § 458, että Turun musiikinopetus Oy:tä pääomitetään 200.000 euroa (investointitilausnumero 100360 - Osakkeet ja osuudet) ja sijoitus tehdään yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Yhtiön merkittävimmät menot syntyivät palkoista ja asiantuntijatöistä, joita yhtiö osti KPMG Oy Ab:ltä ja Hansdotter Oy:ltä.

Tuleva toiminta

Liikkeenluovutuksen toteuduttua 1.1.2020 yhtiön palvelukseen siirtyi Turun konservatorion kannatusyhdistys ry:n ja Turun seudun musiikkiopiston kannatusyhdistys ry:n henkilöstö ja tehtävät. Liikkeenluovutussopimusten mukaisesti kannatusyhdistykset valmistautuvat vuonna 2020 lakkauttamaan toimintansa.

Tilinpäätös 2019

Turun Musiikinopetus Oy - toimitusjohtaja Juha Järvinen

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite:					
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Valtion rahoitus 1000 €		2 541			

Tavoite:					
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Ammatillisen koulutuksen opiskeluvuosikertymä järjestämisluvan mukaisesti		79			

Tilinpäätös 2019

Turku City Data Oy - toimitusjohtaja Jussi Vira

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus:

Turku City Data tuottaa teknologia- ja analytiikkapalveluja kaupunkidatan hyödyntämiseen. Palvelujen tarkoituksena on tarjota kaupungeille pitkälle automatisoituja ja helppokäyttöisiä välineitä, joilla ne kykenevät tehostamaan toimintaansa ja tuottamaan parempia palveluja kaupunkilaisille. Yhtiön toiminnan ytimessä ovat kompleksiset laskennalliset mallit ja matemaattiset menetelmät, joita se kehittää tiiviissä yhteistyössä Turun yliopiston kanssa.

Toimitusjohtajan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä mahdollisista poikkeamista vuonna 2019:

Turku City Data Oy:n toiminta käynnistyi lokakuussa 2019. Ensimmäiset asiakasprojektit saatiin käyntiin kahden kaupunkikonserniin kuuluvan yhtiön kanssa. Yhtiön tarjoaman *n*-bridges -alustapalvelun tuotekehitys etenee suunnitellusti. Tuotekehitys jatkuu vuoden 2020 puolella uusien asiakasprojekti myötä.

Vuoden 2019 tulos on ennakoitua parempi johtuen yhtäältä ennakoitua suuremmasta myynnistä ja toisaalta yhtiön valitsemasta teknologiastrategiasta, joka pohjautuu pilvipalvelujen ja avoimen lähdekoodin ohjelmistojen hyödyntämiseen.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite:					
Mittari tai indikaattori	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 31.12.2019	
Teknologia			Teknologia-alustan suunnittelu ja beta-version toteuttaminen	Toteutunut	
Asiakkuudet			Ensimmäiset asiakasprojektit käynnissä kaupunkikonsernin sisällä	Toteutunut, kaksi kappaletta projekteja käynnistyi	
Ratkaisut			Pistemäiset ratkaisut tunnistettuihin ongelmiin	Toteutunut, kaksi kappaletta projekteja käynnistyi	
Toimintamalli ja prosessit			Konsultointiprojektien toimittaminen	Toteutunut, kaksi kappaletta projekteja käynnistyi	
Kumppanuudet			Keskeinen kumppanuusverkosto muodostettu	Toteutunut, puitesopimus avaintoimittajan kanssa tehty ja yhteistyö Turun yliopiston kanssa käynnistynyt	

Tilinpäätös 2019

Toteutusvertailut

9. Taloudellisten tavoitteiden toteutusvertailut

9.1. Käyttötalouden toteutusvertailut

KAUPUNKI YHTEENSÄ	€	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama*
Toimintatuotot		418.954.260	6.702.924	425.657.184	447.940.188	22.283.004
Valmistus omaan käyttöön		1.110.000	500.000	1.610.000	1.776.962	166.962
Toimintakulut		-1.480.308.213	-46.503.655	-1.526.811.867	-1.521.049.843	5.762.024
TOIMINTAKATE		-1.060.243.953	-39.300.730	-1.099.544.683	-1.071.332.693	28.211.990
KAUPUNGINVALTUUSTO						
Toimintakulut		-1.071.724	0	-1.071.724	-1.005.788	65.936
TOIMINTAKATE		-1.071.724	0	-1.071.724	-1.005.788	65.936
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
Toimintatuotot		640.413	0	640.413	680.683	40.270
Toimintakulut		-1.020.898	0	-1.020.898	-770.625	250.273
TOIMINTAKATE		-380.485	0	-380.485	-89.941	290.543
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
Toimintakulut		-538.000	-3.597	-541.597	-477.288	64.310
TOIMINTAKATE		-538.000		-541.597	-477.288	64.310
KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA						
Toimintatuotot		194.613.608	7.127.925	201.741.533	219.258.500	17.516.968
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	119.128	119.128
Toimintakulut		-252.596.987	-3.602.055	-256.199.042	-247.777.089	8.421.953
TOIMINTAKATE		-57.983.379	3.525.870	-54.457.509	-28.399.461	26.058.048
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot		173.413.608	5.304.204	178.717.812	185.138.400	6.420.588
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	80.020	80.020
Toimintakulut		-232.782.607	387.822	-232.394.785	-223.492.671	8.902.113
TOIMINTAKATE		-59.368.999	5.692.026	-53.676.973	-38.274.252	15.402.721
Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet						
Toimintakulut		-18.914.380	0	-18.914.380	-18.757.985	156.395
TOIMINTAKATE		-18.914.380		-18.914.380	-18.757.985	156.395
Kaupungin yhteiset toiminnot						
Toimintatuotot		21.200.000	1.823.721	23.023.721	34.120.100	11.096.379
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	39.108	39.108
Toimintakulut		-900.000	-3.989.877	-4.889.877	-5.526.433	-636.556
TOIMINTAKATE		20.300.000	-2.166.156	18.133.844	28.632.775	10.498.931
VAHINKORAHASTO						
Toimintakulut		0	0	0	-159.705	-159.705
TOIMINTAKATE			0	0	-159.705	-159.705
HYVINVOINTITOIMIALA, Sosiaali- ja terveystalokunta						
Toimintatuotot		67.805.189	1.200.000	69.005.189	69.969.394	964.206
Toimintakulut		-670.398.459	-37.969.588	-708.368.047	-715.655.608	-7.287.561
TOIMINTAKATE		-602.593.270	-36.769.588	-639.362.858	-645.686.214	-6.323.355
SIVISTYSTOIMIALA, Kasvatus- ja opetuslautakunta						
Toimintatuotot		25.175.921	-0	25.175.921	24.658.324	-517.598
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	29.155	29.155
Toimintakulut		-331.333.940	-1.709.174	-333.043.114	-333.931.790	-888.676
TOIMINTAKATE		-306.158.018	-1.709.174	-307.867.193	-309.244.312	-1.377.119

Tilinpäätös 2019

Toteutumisvertailut

	€	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksien	Toteutuma 2019	Poik- keama*
VAPAA-AIKATOIMIALA						
Toimintatuotot	9.010.000		0	9.010.000	10.289.065	1.279.065
Toimintakulut	-74.910.878		-1.509.077	-76.419.955	-74.936.262	1.483.693
TOIMINTAKATE	-65.900.878		-1.509.077	-67.409.955	-64.647.197	2.762.757
Kulttuurilautakunta						
Toimintatuotot	4.060.000		0	4.060.000	5.058.186	998.186
Toimintakulut	-40.809.047		-1.336.579	-42.145.626	-41.069.070	1.076.555
TOIMINTAKATE	-36.749.047		-1.336.579	-38.085.626	-36.010.884	2.074.742
Liikuntalautakunta						
Toimintatuotot	4.045.000		0	4.045.000	4.324.552	279.552
Toimintakulut	-24.981.829		-98.862	-25.080.691	-24.772.614	308.077
TOIMINTAKATE	-20.936.829		-98.862	-21.035.691	-20.448.062	587.628
Nuorisolautakunta						
Toimintatuotot	905.000		0	905.000	906.326	1.326
Toimintakulut	-9.120.002		-73.636	-9.193.638	-9.094.577	99.061
TOIMINTAKATE	-8.215.002		-73.636	-8.288.638	-8.188.251	100.387
KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA						
Toimintatuotot	76.963.295		-1.625.000	75.338.295	77.899.736	2.561.441
Valmistus omaan käyttöön	1.110.000		500.000	1.610.000	1.628.679	18.679
Toimintakulut	-105.691.496		-1.424.362	-107.115.857	-102.964.960	4.150.898
TOIMINTAKATE	-27.618.200		-2.549.362	-30.167.562	-23.436.544	6.731.018
Kaupunkiympäristölautakunta						
Toimintatuotot	37.842.103		1.000.000	38.842.103	41.795.840	2.953.736
Valmistus omaan käyttöön	1.110.000		500.000	1.610.000	1.628.679	18.679
Toimintakulut	-49.532.213		-1.306.482	-50.838.694	-48.620.739	2.217.955
TOIMINTAKATE	-10.580.109		193.518	-10.386.591	-5.196.220	5.190.371
Rakennus- ja lupalautakunta						
Toimintakulut	-100.000		0	-100.000	-100.022	-22
TOIMINTAKATE	-100.000		0	-100.000	-100.022	-22
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta						
Toimintatuotot	39.014.192		-2.625.000	36.389.192	36.015.890	-373.302
Toimintakulut	-55.952.283		-117.880	-56.070.163	-54.155.703	1.914.460
TOIMINTAKATE	-16.938.091		-2.742.880	-19.680.971	-18.139.813	1.541.158
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta						
Toimintatuotot	107.000		0	107.000	88.007	-18.993
Toimintakulut	-107.000		0	-107.000	-88.495	18.505
TOIMINTAKATE	-0		0	-0	-489	-489
VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	44.745.833		0	44.745.833	45.184.486	438.653
Toimintakulut	-42.745.832		-285.802	-43.031.634	-43.370.728	-339.094
TOIMINTAKATE	2.000.001		-285.802	1.714.199	1.813.758	99.559

Käytettyjen käsitteiden selitykset:

TA Talousarvio

* Poikkeama Tilinpäätöksen (toteutuma 2019) poikkeama muutettuun talousarvioon

Tilinpäätös 2019

Toteutumisvertailut

9.2. Investointiosan toteutumisvertailut

	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poik- keama*
KAUPUNKI YHTEENSÄ					
Investointimenot	-103.157.495	-57.948.659	-161.106.154	-120.895.372	40.210.782
Rahoitusosuudet	1.839.120	0	1.839.120	4.168.567	2.329.447
Luovutustuotot	23.872.980	2.247.804	26.120.784	33.301.712	7.180.928
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-77.445.395	-55.700.855	-133.146.250	-83.425.093	49.721.157
KAUPUNGINJOHTAJOHTAJAN TOIMIALA					
Investointimenot	-91.595.195	-57.948.659	-149.543.854	-111.636.236	37.907.618
Rahoitusosuudet	0	0	0	1.450.965	1.450.965
Luovutustuotot	23.700.000	2.247.804	25.947.804	33.183.755	7.235.951
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-67.895.195	-55.700.855	-123.596.050	-77.001.516	46.594.534
Kaupunginhallitus					
Investointimenot	-11.062.900	-47.700.000	-58.762.900	-53.192.745	5.570.155
Luovutustuotot	0	0	0	2.405.544	2.405.544
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-11.062.900	-47.700.000	-58.762.900	-50.787.201	7.975.699
Kaupungin yhteiset toiminnot					
Investointimenot	-80.532.295	-10.248.659	-90.780.954	-58.443.491	32.337.463
Rahoitusosuudet	0	0	0	1.450.965	1.450.965
Luovutustuotot	23.700.000	2.247.804	25.947.804	30.778.210	4.830.406
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-56.832.295	-8.000.855	-64.833.150	-26.214.316	38.618.834
HYVINVOINTITOIMIALA, Sosiaali- ja terveyslautakunta					
Investointimenot	-2.500.000	0	-2.500.000	-1.701.073	798.927
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2.500.000	0	-2.500.000	-1.701.073	798.927
SIVISTYSTOIMIALA, Kasvatus- ja opetuslautakunta					
Investointimenot	-2.466.000	0	-2.466.000	-1.742.161	723.839
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2.466.000	0	-2.466.000	-1.742.161	723.839
VAPAA-AIKATOIMIALA					
Investointimenot	-1.260.000	0	-1.260.000	-865.220	394.780
Luovutustuotot	0	0	0	24.000	24.000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.260.000	0	-1.260.000	-841.220	418.780
Kulttuurilautakunta					
Investointimenot	-940.000	0	-940.000	-493.208	446.792
Luovutustuotot	0	0	0	22.000	22.000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-940.000	0	-940.000	-471.208	468.792
Liikuntalautakunta					
Investointimenot	-200.000	0	-200.000	-327.600	-127.600
Luovutustuotot	0	0	0	2.000	2.000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-200.000	0	-200.000	-325.600	-125.600
Nuorisolautakunta					
Investointimenot	-120.000	0	-120.000	-44.412	75.588
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-120.000	0	-120.000	-44.412	75.588
KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA					
Investointimenot	-1.500.000	0	-1.500.000	-598.296	901.704
Rahoitusosuudet	175.800	0	175.800	183.711	7.911
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.324.200	0	-1.324.200	-414.585	909.615
Kaupunkiympäristölautakunta					
Investointimenot	-1.000.000	0	-1.000.000	-90.385	909.615
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1.000.000	0	-1.000.000	-90.385	909.615

Tilinpäätös 2019

Toteutusvertailut

	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poik- keama*
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta					
Investointimenot	-500.000	0	-500.000	-507.911	-7.911
Rahoitusosuudet	175.800	0	175.800	183.711	7.911
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-324.200	0	-324.200	-324.200	-0
VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA					
Investointimenot	-3.836.300	0	-3.836.300	-4.352.386	-516.086
Rahoitusosuudet	1.663.320	0	1.663.320	2.533.890	870.570
Luovutustuotot	172.980	0	172.980	93.957	-79.023
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2.000.000	0	-2.000.000	-1.724.538	275.462

Käytettyjen käsitteiden selitykset:

TA Talousarvio

* Poikkeama Tilinpäätöksen (toteutuma 2019) poikkeama muutettuun talousarvioon

Tilinpäätös 2019

Toteutusvertailut

9.3. Tuloslaskelmaosan toteutusvertailut

Tuloslaskelmaosan toteutusvertailu (sisäiset mukana)

	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 muutoksin	Toteutuma 2019	Poikkeama*
TOIMINTATUOTOT	418.954.260	6.702.924	425.657.184	447.940.188	22.283.004
Myyntituotot	147.244.781	6.562.074	153.806.855	154.705.382	898.526
Maksutuotot	65.626.028	-1.882.870	63.743.157	64.122.566	379.409
Tuet ja avustukset	22.815.033	200.000	23.015.033	27.668.195	4.653.161
Vuokratuotot	159.493.992		159.493.992	164.037.796	4.543.804
Muut toimintatuotot	23.774.425	1.823.721	25.598.146	37.406.250	11.808.104
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1.110.000	500.000	1.610.000	1.776.962	166.962
TOIMINTAKULUT	-1.480.308.213	-46.503.655	-1.526.811.867	-1.521.049.843	5.762.024
Henkilöstökulut	-507.910.287	-11.574.677	-519.484.964	-510.350.789	9.134.175
Palvelujen ostot	-659.782.987	-22.477.800	-682.260.787	-680.412.204	1.848.583
Aineet, tarvikkeet	-55.923.795	-1.242.106	-57.165.901	-56.984.068	181.833
Avustukset	-90.065.171	-6.739.671	-96.804.842	-101.310.732	-4.505.890
Muut toimintakulut	-166.625.973	-4.469.401	-171.095.374	-171.992.050	-896.676
TOIMINTAKATE	-1.060.243.953	-39.300.730	-1.099.544.683	-1.071.332.693	28.211.990
Verotulot ja valtionosuudet	1.050.571.000		1.050.571.000	1.046.772.949	-3.798.051
Verotulot	799.471.000		799.471.000	785.051.986	-14.419.014
Kunnan tulovero	644.404.000		644.404.000	621.945.118	-22.458.882
Kiinteistövero	56.267.000		56.267.000	55.759.455	-507.545
Osuus yhteisöveron tuotosta	98.800.000		98.800.000	107.347.413	8.547.413
Valtionosuudet	251.100.000		251.100.000	261.720.963	10.620.963
Rahoitustuotot ja -kulut	34.852.060	-2.475.000	32.377.060	36.286.444	3.909.384
Korkotuotot	23.052.000	-4.955.000	18.097.000	18.643.243	546.243
Muut rahoitustuotot	21.800.060	2.480.000	24.280.060	26.106.919	1.826.859
Korkokulut	-7.500.000		-7.500.000	-7.376.437	123.563
Muut rahoituskulut	-2.500.000		-2.500.000	-1.087.282	1.412.718
VUOSIKATE	25.179.107	-41.775.730	-16.596.623	11.726.700	28.323.323
Poistot ja arvonalentumiset	-55.376.177		-55.376.177	-57.728.962	-2.352.785
Suunnitelman mukaiset poistot	-55.376.177		-55.376.177	-57.145.671	-1.769.494
Kertaluonteiset poistot				-544.921	-544.921
Arvonalentumiset				-38.370	-38.370
Satunnaiset tuotot ja kulut	7.600.000		7.600.000	7.606.026	6.026
Satunnaiset tuotot	7.600.000		7.600.000	7.606.026	6.026
TILIKAUDEN TULOS	-22.597.070	-41.775.730	-64.372.800	-38.396.235	25.976.564
Varausten ja rahastojen muutokset	1.804.466		1.804.466	1.944.771	140.305
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)	1.804.466		1.804.466	1.944.771	140.305
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-20.792.604	-41.775.730	-62.568.334	-36.451.464	26.116.869

* Toteutuma 2019 - TA 2019 muutoksineen

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

Tilinpäätös 2019

Toteutumisvertailut

9.4. Rahoituslaskelmaosan toteutumisvertailut

	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 yhteensä	Toteutuma 2019	Poikkeama*
Vuosikate	25.179.124	-41.775.731	-16.596.607	11.726.700	28.323.307
Satunnaiset erät	7.600.000	0	7.600.000	7.606.026	6.026
Tulorahoituksen korjauserät	-19.200.000	2.166.056	-17.033.944	-25.785.668	-8.751.724
Toiminnan rahavirta	13.579.124	-39.609.675	-26.030.551	-6.452.942	19.577.610

Investointimenot	-103.157.495	-57.948.659	-161.106.154	-120.895.372	40.210.782
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1.839.120	0	1.839.120	4.168.567	2.329.447
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	23.872.980	2.247.804	26.120.784	33.301.712	7.180.928
Investointien rahavirta	-77.445.395	-55.700.855	-133.146.250	-83.425.093	49.721.157

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-63.866.271	-95.310.530	-159.176.801	-89.878.035	69.298.766
---	--------------------	--------------------	---------------------	--------------------	-------------------

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Antolainauksen muutokset	-35.939.000	170.053.000	134.114.000	182.764.287	48.650.287
Antolainasaamisten lisäykset	-50.000.000	0	-50.000.000	-8.698.901	41.301.099
Antolainasaamisten vähennykset	14.061.000	170.053.000	184.114.000	191.463.188	7.349.188
Lainakannan muutokset	98.878.000	-100.000.000	-1.122.000	-79.284.171	-78.162.171
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150.000.000	-100.000.000	50.000.000	0	-50.000.000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-81.122.000	0	-81.122.000	-83.122.795	-2.000.795
Lyhytaikaisten lainojen muutos	30.000.000	0	30.000.000	3.838.625	-26.161.375
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	17.244.512	17.244.512
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				1.242.990	1.242.990
Vaihto-omaisuuden muutos				-363.277	-363.277
Saamisten muutokset				11.173.661	11.173.661
Korottomien velkojen muutokset				5.191.137	5.191.137
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	62.939.000	70.053.000	132.992.000	120.724.628	-12.267.372

RAHAVAROJEN MUUTOS	-927.271	-25.257.530	-26.184.801	30.846.593	57.031.394
---------------------------	-----------------	--------------------	--------------------	-------------------	-------------------

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	238.537.803
Rahavarat 1.1.	207.691.210

*Toteutuma 2019 - TA 2019 yhteensä

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöslaskelmat

10. Tilinpäätöslaskelmat

10.1 TULOSLASKELMA

	2019	2018
	EUR	EUR
Toimintatuotot	282 338 523,77	272 356 671,85
Myyntituotot	107 098 878,84	111 174 391,74
Maksutuotot	63 189 538,37	63 201 119,76
Tuet ja avustukset	27 347 459,55	26 063 709,44
Vuokratuotot	47 973 289,76	47 074 708,07
Muut toimintatuotot	36 729 357,25	24 842 742,84
Valmistus omaan käyttöön	1 776 962,32	1 864 051,08
Toimintakulut	-1 355 405 432,61	-1 309 939 810,62
Henkilöstökulut	-510 350 789,30	-495 830 345,97
Palkat ja palkkiot	-404 472 563,48	-392 068 120,98
Henkilösivukulut	-105 878 225,82	-103 762 224,99
Eläkekulut	-92 310 651,50	-89 029 286,10
Muut henkilösivukulut	-13 567 574,32	-14 732 938,89
Palvelujen ostot	-620 359 150,44	-603 033 478,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 911 658,47	-55 551 166,17
Avustukset	-100 736 839,64	-95 084 996,23
Vuokratulut	-54 199 387,77	-51 246 149,32
Muut toimintakulut	-12 847 606,99	-9 193 674,07
Toimintakate	-1 071 289 946,52	-1 035 719 087,69
Verotuotot	785 051 985,66	754 525 617,96
Kunnan tulovero	621 945 117,75	601 726 399,24
Osuus yhteisöveron tuotoista	107 347 412,80	97 196 078,26
Kiinteistövero	55 759 455,11	55 603 140,46
Valtionosuudet	261 720 963,00	256 380 410,00
Rahoitustuotot ja -kulut	36 243 697,75	31 052 522,03
Korkotuotot	18 643 243,23	24 217 844,26
Muut rahoitustuotot	26 064 173,45	24 632 777,30
Korkokulut	-7 376 437,25	-7 364 653,63
Muut rahoituskulut	-1 087 281,68	-10 433 445,90
Vuosikate	11 726 699,89	6 239 462,30
Poistot ja arvonalentumiset	-57 728 961,55	-56 045 594,86
Suunnitelman mukaiset poistot	-57 690 591,63	-55 787 062,60
Arvonalentumiset	-38 369,92	-258 532,26
Satunnaiset erät	7 606 026,19	0,00
Satunnaiset tuotot	7 606 026,19	0,00
Tilikauden tulos	-38 396 235,47	-49 806 132,56
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 944 771,30	1 530 796,79
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	399 838,83
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	75 007,99
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-36 451 464,17	-47 800 488,95

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöslaskelmat

10.2. TASE

	2019	2018
	EUR	EUR
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 424 371 317,31	1 553 996 598,61
Aineettomat hyödykkeet	15 947 253,78	17 076 156,77
Aineettomat oikeudet	2 348 816,71	3 345 186,97
Muut pitkävaikutteiset menot	13 113 604,08	13 618 671,38
Ennakkomaksut	484 832,99	112 298,42
Aineelliset hyödykkeet	692 725 387,27	683 014 868,41
Maa- ja vesialueet	140 038 951,79	137 990 341,80
Rakennukset	203 284 008,29	220 658 500,89
Kiinteät rakenteet ja laitteet	276 804 561,02	289 382 747,97
Koneet ja kalusto	15 895 033,53	15 784 374,73
Muut aineelliset hyödykkeet	3 299 053,76	3 188 554,22
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	53 403 778,88	16 010 348,80
Sijoitukset	715 698 676,26	853 905 573,43
Osakkeet ja osuudet	257 736 396,25	213 179 006,89
Muut lainasaamiset	457 792 120,01	640 556 406,54
Muut saamiset	170 160,00	170 160,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	44 183 841,45	46 429 362,78
Valtion toimeksiannot	18 178 281,04	21 901 506,04
Lahjoitusrahastojen varat	24 245 341,31	22 917 665,35
Muut toimeksiantojen varat	1 760 219,10	1 610 191,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT	337 786 922,86	317 750 714,66
Vaihto-omaisuus	1 934 997,91	1 571 721,05
Aineet ja tarvikkeet	646 921,03	611 448,07
Keskeneräiset tuotteet	1 288 076,88	960 272,98
Saamiset	97 314 122,00	108 487 783,30
Pitkäaikaiset saamiset	4 642 474,85	2 612 675,78
Lainasaamiset	299 465,79	79 745,78
Muut saamiset	4 343 009,06	2 532 930,00
Lyhytaikaiset saamiset	92 671 647,15	105 875 107,52
Myyntisaamiset	16 542 007,03	15 359 647,58
Lainasaamiset	45 806 380,52	53 126 505,68
Muut saamiset	11 790 274,81	13 570 304,55
Siirtosaamiset	18 532 984,79	23 818 649,71
Rahoitusarvopaperit	123 806 791,98	115 457 897,77
Osakkeet ja osuudet	23 581 634,79	21 354 115,64
Joukkovelkakirjalainasaamiset	100 225 157,19	94 103 782,13
Rahat ja pankkisaamiset	114 731 010,97	92 233 312,54
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 806 342 081,62	1 918 176 676,05

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöslaskelmat

	2019	2018
	EUR	EUR
OMA PÄÄOMA	773 798 451,04	810 249 915,21
Peruspääoma	601 956 248,89	601 956 248,89
Muut omat rahastot	22 672,24	22 672,24
Edellisen tilikauden ylijäämä (alijäämä)	208 270 994,08	256 071 483,03
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-36 451 464,17	-47 800 488,95
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	36 038 354,96	37 983 126,26
Poistoero	31 293 859,07	33 238 630,37
Vapaaehtoiset varaukset	4 744 495,89	4 744 495,89
PAKOLLISET VARAUKSET	8 968 419,57	7 311 213,77
Eläkevaraukset	2 749 309,80	3 333 500,00
Muut pakolliset varaukset	6 219 109,77	3 977 713,77
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	46 890 817,93	47 893 349,39
Valtion toimeksiannot	18 152 568,14	21 867 521,62
Lahjoitusrahastojen pääomat	26 978 030,69	24 415 636,38
Muut toimeksiantojen pääomat	1 760 219,10	1 610 191,39
VIERAS PÄÄOMA	940 646 038,12	1 014 739 071,42
Pitkäaikainen	485 582 621,98	590 010 108,51
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	80 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	414 243 605,67	488 483 821,89
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	20 978 944,49	21 062 515,86
Siirtovelat	360 071,82	463 770,76
Lyhytaikainen	455 063 416,14	424 728 962,91
Joukkovelkakirjalainat	30 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	104 240 216,22	33 122 795,11
Lainat muilta luontonantajilta	143 055 866,85	169 217 242,32
Saadut ennakot	258 204,35	280 597,60
Ostovelat	75 596 999,68	73 325 275,62
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	18 217 521,03	18 727 105,52
Siirtovelat	83 694 608,01	80 055 946,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 806 342 081,62	1 918 176 676,05

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöslaskelmat

10.3. RAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
	EUR	EUR
Toiminnan rahavirta	-6 452 941,61	-14 546 433,28
Vuosikate	11 726 699,89	6 239 462,30
Satunnaiset erät	7 606 026,19	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-25 785 667,69	-20 785 895,58
Investointien rahavirta	-83 425 093,29	-60 117 904,36
Investointimenot	-120 895 371,59	-81 153 375,63
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 168 566,63	1 123 274,23
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	33 301 711,67	19 912 197,04
Toiminnan ja investointien rahavirta	-89 878 034,90	-74 664 337,64
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	182 764 286,53	7 522 999,30
Antolainasaamisten lisäykset	-8 698 901,19	-13 952 411,00
Antolainasaamisten vähennykset	191 463 187,72	21 475 410,30
Lainakannan muutokset	-79 284 170,58	63 768 203,90
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	120 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-83 122 795,11	-70 011 684,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 838 624,53	13 779 887,90
Muut maksuvalmiuden muutokset	17 244 511,59	-5 528 201,13
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 242 989,87	536 630,56
Vaihto-omaisuuden muutos	-363 276,86	-202 264,08
Saamisten muutokset	11 173 661,30	4 359 930,64
Korottomien velkojen muutokset	5 191 137,28	-10 222 498,25
Rahoituksen rahavirta	120 724 627,54	65 763 002,07
Rahavarojen muutos	30 846 592,64	-8 901 335,57
Rahavarojen muutos	30 846 592,64	-8 901 335,57
Rahavarat 31.12.	238 537 802,95	207 691 210,31
Rahavarat 1.1.	207 691 210,31	216 592 545,88

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöslaskelmat

10.4 KONSERNITULOSLASKELMA	2019	2018
	€	€
Toimintatuotot	985 337 330,37	951 668 499,07
Myyntituotot (+)	800 078 225,70	787 155 808,31
Maksutuotot (+)	73 735 376,59	72 902 697,45
Tuet ja avustukset (+)	33 990 021,09	32 908 352,17
Vuokratuotot (+)	31 413 356,72	28 751 468,12
Muut toimintatuotot (+)	46 120 350,28	29 950 173,02
Valmisteverastojen muutos	0,00	-531 720,25
Valmistus omaan käyttöön (+)	10 889 767,67	9 220 502,73
Toimintakulut	-1 963 277 068,65	-1 898 686 158,93
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot (-)	-651 234 085,18	-636 605 035,66
Henkilösivukulut		
Eläkekulut (-)	-119 367 878,16	-117 147 740,89
Muut henkilösivukulut (-)	-43 383 984,77	-44 643 432,81
Palvelujen ostot (-)	-568 343 441,06	-544 021 601,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-318 327 374,23	-309 712 322,78
Avustukset (-)	-93 967 631,96	-88 448 283,76
Vuokratulot (-)	-63 489 564,82	-53 950 443,09
Muut toimintakulut (-)	-105 163 108,48	-104 157 298,50
Osuus osakkuusyhtiön voitosta/tappiosta	7 978 129,74	7 868 592,19
TOIMINTAKATE	-959 071 840,87	-930 460 285,19
Verotulot	780 376 530,95	749 749 089,23
Valtionosuudet (+)	316 473 429,97	312 582 442,00
Rahoitustuotot- ja kulut	-9 100 883,67	-14 061 522,61
Korkotuotot (+)	5 177 017,62	7 772 912,63
Muut rahoitustuotot (+)	6 076 149,72	7 121 201,52
Korkokulut (-)	-18 864 818,11	-19 524 001,88
Muut rahoituskulut (-)	-1 489 232,91	-9 431 634,89
VUOSIKATE	128 677 236,38	117 809 723,42
Poistot ja arvonalentumiset	- 145 908 219,24	-140 700 222,15
Suunnitelman mukaiset poistot (-)	-145 895 891,17	-140 694 440,11
Omistuksen eliminointierot	0,00	-5 782,04
Arvonalentumiset	-12 328,07	0,00
Satunnaiset erät	76 296 479,42	0,00
Satunnaiset tuotot (+)	76 296 479,42	0,00
TILIKAUDEN TULOS	59 065 496,56	-22 890 498,72
Tilinpäätössiirrot	-1 935 160,00	-1 711 972,01
Tilikauden verot	-3 877 670,13	-3 805 468,68
Laskennalliset verot	-3 043 579,06	-3 079 437,76
Vähemmistöosuudet	375 987,51	-2 177 759,83
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	50 585 074,88	-33 665 137,01

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöslaskelmat

10.5 KONSERNITASE

VASTAAVAA	2019	2018
	€	€
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 559 185 724,65	2 590 891 785,43
Aineettomat hyödykkeet	28 389 099,44	32 647 050,90
Aineettomat oikeudet	2 989 708,37	3 936 625,62
Konserniliikearvo	162 369,92	315 308,12
Muut pitkävaikutteiset menot	24 752 188,17	28 282 818,74
Ennakkomaksut	484 832,99	112 298,42
Aineelliset hyödykkeet	2 330 944 390,12	2 320 693 296,75
Maa- ja vesialueet	231 062 624,34	219 417 001,24
Rakennukset	1 211 209 802,31	1 200 012 524,95
Kiinteät rakenteet ja laitteet	549 430 185,47	563 821 953,22
Koneet ja kalusto	90 201 212,96	93 182 437,95
Muut aineelliset hyödykkeet	125 959 846,01	119 233 409,33
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	123 080 719,03	125 025 970,06
Sijoitukset	199 852 235,09	237 551 437,78
Osakkuusyhteisöosuudet	103 175 638,53	91 764 864,27
Osakkeet ja osuudet	72 335 898,32	50 031 462,40
Joukkovelkakirjasaamiset	500 000,00	989 875,00
Muut lainasaamiset	23 408 625,01	94 329 261,22
Muut saamiset	432 073,23	435 974,89
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	33 690 931,87	31 965 703,02
Valtion toimeksiannot	4 105 132,20	5 305 281,98
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	24 587 397,79	23 295 299,95
Muut toimeksiantojen varat	4 998 401,88	3 365 121,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT	493 614 258,07	450 009 782,33
Vaihto-omaisuus	9 410 389,16	12 619 121,97
Aineet ja tarvikkeet	7 868 673,35	8 285 376,46
Keskeneräiset tuotteet	1 302 716,58	4 111 451,48
Valmiit tuotteet	227 861,73	197 391,53
Muu vaihto-omaisuus	11 137,50	24 902,50
Saamiset	151 459 987,86	155 006 945,33
Pitkäaikaiset saamiset	16 950 213,89	10 277 112,52
Lainasaamiset	299 465,79	79 745,78
Laskennalliset verosaamiset	1 479 157,16	1 512 837,92
Muut saamiset	8 469 689,79	2 982 920,26
Siirtosaamiset	6 701 901,15	5 701 608,56
Lyhytaikaiset saamiset	134 509 773,97	144 729 832,80
Myyntisaamiset	85 175 109,52	87 761 392,98
Lainasaamiset	214 055,73	318 846,38
Muut saamiset	21 619 468,43	23 719 450,03
Siirtosaamiset	27 501 140,29	32 930 143,41
Rahoitusarvopaperit	151 393 361,98	130 513 461,47
Osakkeet ja osuudet	25 782 158,98	23 130 199,86
Sijoitukset rahamarkkinainstr.	2 686 536,57	2 500 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	102 737 519,03	95 948 115,57
Muut arvopaperit	20 187 147,40	8 935 146,04
Rahat ja pankkisaamiset	181 350 519,07	151 870 253,57
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 086 490 914,60	3 072 867 270,78

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöslaskelmat

VASTATTAVAA	2019	2018
	€	€
OMA PÄÄOMA	1 072 058 822,54	1 018 762 208,97
Peruspääoma	601 956 248,89	601 956 248,89
Säätiöiden peruspääomat	29 015 785,03	29 002 943,29
Muut omat rahastot	73 556 325,74	70 857 628,79
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	316 945 388,00	350 610 525,01
Tilikauden yli-/alijäämä	50 585 074,88	-33 665 137,01
VÄHEMMISTÖOSUDET	70 194 878,07	65 247 398,62
PAKOLLISET VARAUKSET	19 744 477,03	18 201 094,76
Eläkevaraukset	2 786 387,06	3 385 359,30
Muut pakolliset varaukset	16 958 089,97	14 815 735,46
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	36 460 774,76	33 467 129,78
Valtion toimeksiannot	4 079 419,30	5 271 297,56
Lahjoitusrahastojen pääomat	27 452 641,95	24 900 588,01
Muut toimeksiantojen pääomat	4 928 713,50	3 295 244,21
VIERAS PÄÄOMA	1 888 031 962,20	1 937 189 438,66
Pitkäaikainen	1 299 574 631,84	1 405 299 424,75
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	80 000 000,00
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	1 096 088 359,49	1 154 885 382,80
Lainat julkisyhteisöiltä	65 531 075,03	77 628 901,16
Lainat muilta luotonantajilta	25 125,46	25 125,46
Saadut ennakot	2 504,49	2 504,49
Liittymismaksut ja muut velat	65 082 827,65	65 064 708,77
Siirtovelat	360 071,82	5 803 060,58
Laskennalliset verovelat	22 484 667,90	21 889 741,48
Lyhytaikainen	588 457 330,36	531 890 013,92
Joukkovelkakirjalainat	30 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rah. ja vak.laitoksilta	152 201 969,48	69 534 628,00
Lainat julkisyhteisöiltä	9 120 447,40	9 016 567,46
Lainat muilta luotonantajilta	53 864 052,78	55 609 726,83
Saadut ennakot	5 090 476,32	7 355 043,83
Ostovelat	121 733 603,67	119 071 800,73
Liittymismaksut ja muut velat	53 896 199,90	59 090 398,06
Siirtovelat	145 946 046,17	147 859 836,38
Laskennalliset verovelat	16 604 534,64	14 352 012,63
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 086 490 914,60	3 072 867 270,78

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöslaskelmat

10.6. KONSERNIRAAHOITUSLASKELMA

	2019	2018
	€	€
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	128 677 236,38	117 809 723,42
Satunnaiset erät	76 296 479,42	0,00
Tilikauden verot	-3 877 670,13	-3 805 468,68
Tulorahoituksen korjauserät	-94 538 774,87	13 050 664,70
	106 557 270,80	127 054 919,44
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-278 522 435,79	-251 080 917,42
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 375 692,94	3 797 411,45
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	66 396 384,45	30 581 899,34
	-207 750 358,39	-216 701 606,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	-101 193 087,59	-89 646 687,19
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1 370 375,00	-3 339 903,11
Antolainasaamisten vähennys	72 717 533,20	12 453 591,65
	71 347 158,20	9 113 688,54
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	176 536 685,12	251 445 471,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-125 539 345,52	-116 427 838,94
Lyhytaikaisten lainojen muutos	31 981 833,33	-25 467 610,23
	82 979 172,92	109 550 021,82
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	-1 777 162,42
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	2 119 258,31
	0,00	342 095,89
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1 268 416,12	441 825,50
Vaihto-omaisuuden muutos	2 984 075,50	-1 423 085,62
Saamisten muutos	-2 714 220,18	-13 759 612,58
Korottomien velkojen muutos	-4 311 348,97	-5 467 161,95
	-2 773 077,53	-20 208 034,66
Rahoituksen rahavirta	151 553 253,60	98 797 771,59
Rahavarojen muutos	50 360 166,01	9 151 084,40
Rahavarojen muutos	50 360 166,01	9 151 084,40
Rahavarat 31.12.	332 743 881,05	282 383 715,04
Rahavarat 1.1.	282 383 715,04	273 232 630,64

11. Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Menot ja tulot kirjataan suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikauden tuloksi.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin on kirjattu hankintahinnaltaan yli 10.000 euron realisoitavissa olevat hyödykkeet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja useammasta komponentista koostuvat yhteenkuuluvat kokonaisuudet, jotka tulon tuottamisen tarkoituksesta riippumatta vaikuttavat tuotannontekijöinä useamman kuin yhden tilikauden ajan. Uudisrakennukset ja perusparannukset sekä maa- ja vesialueet ovat hankintarajasta riippumatta kirjattu aineellisiin hyödykkeisiin. Kunnossapitomenot kirjataan vuosikuluksi. Tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintahintoihin vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty kohdassa 11.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden tasearvot perustuvat hyödykkeen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuviin välittömiin menoihin. Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty varastokirjanpidossa painotetun keskiarvon menetelmää tai eräseurattavissa varastoissa erän ostohintaan. Tilikauden päättyessä jäljellä oleva vaihto-omaisuuden hankintameno aktivoidaan ns. alimman arvon periaatteen mukaiseen arvoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimukset sisältävät koron- ja valuutanvaihtosopimuksia ja termiinejä sekä energiatoimialan hyödykejohdannaissopimuksia. Sopimuksia käytetään konsernin varojen, velkojen ja vastuiden suojaukseen tai korkoperusteen muuttamiseen. Johdannaissopimuksilla suojaudutaan korko- ja valuutariskeiltä. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on korkotason muutosten epäedullisten muutosten tasaaminen, kassavirtojen ennakoitavuuden parantaminen sekä korkokustannusten alentaminen. Kaupungin tavoitteena on suojautua korkoliikkeiden aiheuttamiselta ylimääräisiltä kustannuksilta sekä pitää lainoista aiheutuva rahoitusrasitus mahdollisimman matalana ja ennakoitavana. Energiatoimialan johdannaissopimukset on hankittu toimialan suojaamistarkoituksessa. Johdannaissopimusten käypä arvo on vuoden lopun markkinahinta, joka sisältää jaksotetut korot. Koron- ja valuutanvaihtosopimusten korot ja lyhytaikaisten termiinien arvot on jaksotettu tuloslaskelmassa. Konserni ei ole luovuttanut koronvaihtosopimusten vastapuolille vakuuksia, mutta eräissä ulkomaisissa johdannaissopimuksissa on sovittu kahdenvälisestä vakuuden luovuttamisesta. Toistaiseksi kaupunki ei ole luovuttanut vakuutta, mutta on saanut vastapuolilta vakuutta. Myös energiatoimialan sopimuksissa on vakuusjärjestelyjä. Lisäksi vastapuoliriskin pienentämiseksi yli 10 vuoden koronvaihtosopimuksissa on yleensä ns. Break Clause -lauseke, jossa molemmat osapuolet voivat purkaa sopimuksen sen hetken markkinahintaan. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedoissa.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivän kurssiin.

Pakolliset varaukset

Kaupungin eläkesääntöjen perusteella aiheutuva eläkevastuu on merkitty taseeseen Kuntien Eläkevakuutuksen laskelman 31.12.2018 mukaisesti vähennettynä tilikauden aikana maksetuilla eläkkeillä. Vastuun määrässä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia tilikauden aikana.

Ympäristövastuut on merkitty tuloslaskelmaan ja taseeseen arvioimalla saastuneen maa-alueen laskentahetken puhdistus- ja/tai kunnostuskustannukset. Käytössä olevan kaatopaikan vastaisiin sulkemis- ja jälkihoitomenoihin liittyvä varaus on tilikaudelle 2019 jaksotettu osuus ja se on merkitty tuloslaskelmaan ja taseeseen perustuen kustannuslaskelmiin kaatopaikan pintarakenteiden toteuttamisesta.

Muut erät

Erilliskorvaukset on jaksotettu henkilötasolla ansaintajaksoon perustuen. Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat merkitään ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Tuloslaskelman toimintakuluihin kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin käyttäen palkanlaskentajärjestelmään perustuvien todellisten ansaitujen lomapäivien ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaapäivien määriä. Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukseen 2018 - 2019 perustuva tuloksellisuuserä on maksettu joulukuussa 2018.

Eläke- ja sosiaaliturvamaksut on laskettu ja kirjattu jaksotettujen palkkojen perusteella käyttäen tammikuun 2020 sosiaalivakuutusmaksut -prosentteja.

2. Esittämistapamuutokset

Ei ilmoitettavaa

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Vuokravastuissa (liitetieto 38) on oikaistu vuoden 2018 tieto arvonlisäverottomaksi (vaikutus 80,4 milj. euroa).

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ammatti-instituutin opettajien vuosityöaikaan siirryttiin Sivistystoimialalla 1.8.2019 alkaen. Vuosityöaikaan siirtymisellä ei ollut vaikutusta palkkamenojen kehitykseen, mutta siirtymisen yhteydessä sovittiin lomapäivien kuitaantumisesta, minkä takia lomapalkkavelan määrä työnantajakuuluineen väheni kertaluonteisesti 0,9 milj. euroa. Henkilöstömenojen kasvua arvioitaessa on lisäksi huomioitava lomarahaleikkausten poistumisen vaikutus lomapalkkavelkaa lisäävänä vuodelle 2019 (+ 4,7 milj. euroa työnantajakuuluineen).

5. Aikaisempia tilikausia koskevan virheen käsittely tilinpäätöksessä

Ei ilmoitettavaa

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen menetelmät

Kuntayhtymät on yhdistelty rivi riviltä tilinpäätöshetkellä olevan peruspääomaosuuden mukaan. Tytäryhteisöt on yhdistelty menetelmällä, joka vastaa keskeisiltä osin hankintamenomenetelmää. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamisessa alakonserneissa keskinäisen omistuksen eliminoinnissa on sovellettu hankintamenomenetelmää. Alakonserniin tytäryhteisöiden hankintojen yhteydessä syntynyt konserniaktiiva on kohdistettu omaisuuseriin ja ne poistetaan vaikutusaikanaan. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty sovellettua pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Voitosta ja tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konserniyhteisöjen omistuosuuksia vastaava määrä. Osakkuusyhteisöjen hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle lukuunottamatta alakonserniin osakkuusyhtiöitä, joissa konserniaktiiva on jaksotettu.

Yhteisöt, joiden tilinpäätöstä ei ole toimitettu konsernikirjanpidon laatijalle 3.3.2020 mennessä, on jätetty yhdistelemättä (Pilot Turku Oy ja Turun Kauppaopetussäätiö). Turun TAITO-Koulutus Oy on jätetty yhdistelemättä, koska yhtiön ensimmäinen tilikausi päättyy vuoden 2020 lopussa. Yhdistelemättä on jätetty myös seuraavat konserniin kuuluvat yhteisöt, koska on katsottu ettei yhdistely ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (KPL 6:3 §).

- Koy Turun Autopiha
- Koy Paashuolto
- Forum Marinum säätiö
- Museoalus Sigynin säätiö
- Turun kaupungin Työterveyshuolto Oy
- Turun Musiikkijuhlasäätiö
- Turku Touring Oy
- Kärkulla samkommun

Osakkuusyhteisöistä on jätetty yhdistelemättä yhteisöt, joiden merkitys omaan pääomaan on vähäinen.

Yllä mainittujen yhteisöjen samanaikainenkaan yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna konsernitilinpäätöksen antamaa oikeaa ja riittävää kuvaa konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Yhdistelemättä jättämisen vaikutus on selvitetty liitteessä omistukset muissa yhteisöissä.

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen tuloslaskelmiin merkityt olennaiset sisäiset tuotot ja kulut on vähennetty konsernituloslaskelmaa laadittaessa. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty konsernitasetta laadittaessa. Olennaiset vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty siltä osin kun ne ovat tiedossa. Konsernin sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu. Vertailuvuoden konsernitulosta heikentää 1,1 Meur vuonna 2015 eliminoimatta jäänyt tytäryhtiön sisäinen kate.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poistot on yhdistelty toimialakohtaisen suunnitelmapoistolaskennan mukaan. Kiinteistö- ja asuntoyhteisöihin, jotka noudattavat lyhennysmaksusuunnitelmien mukaista poistolaskentakäytäntöä, sovelletaan kiinteistötoimialalle soveltuvaa suunnitelmapoistojen laskentaa. Olennaisilta osin muiden kiinteistö- ja asuntoyhteisöjen alipoistot on oikaistu emon poistosuunnitelman mukaisiksi niiltä osin kuin ne ovat tiedossa. Osakkuusyhteisö Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:n omistamien tytäryhteisöjen poistoja ei ole oikaistu emon poistosuunnitelman mukaisiksi, eikä puuttuvan oikaisun vaikutusta tulokseen tai edellisen tilikauden ylijäämään ole pystytty arvioimaan. Ennen 1.1.1997 yhtiötettyjen toimintojen käyttöomaisuuden sisäiset katteet on eliminoitu.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Laskennallinen verovelka on esitetty kokonaisuudessaan pitkäaikaisena vieraana pääomana.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omaan pääomaan kuuluvista eristä.

Poikkeavat tilikaudet

Kaikilla yhdisteltävillä yhteisöillä on sama tilikausi.

Laskentaperiaatteiden yhdenmukaistaminen

Rakennusten arvoon tilikaudella aktivoidut korkomenot on konsernitilinpäätöstä laadittaessa oikaistu korkokuluksi. Arvonkorotukset on peruutettu.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Tytäryhtiöt Turun Seudun Sosiaali- ja terveystalokiinteistöt Oy ja Turun Seudun Työterveystalo Oy on myyty ulkopuolisille toimijoille tilikauden 2019 aikana. TVT-Asunnot Oy on luopunut omistuksestaan Asunto-osakeyhtiö Amiraalistonkatu 9 osalta tilikauden aikana. Tytäryhtiö Arkea Oy:ssä tapahtui tilikauden alussa osittaisjakautuminen. Jakautunut yhtiö Kaarea Oy ja tämän tytäryhtiö Kaarea Kunnossapito Oy (ent. Arkea Kunnossapito Oy) muodostavat yhdessä konsernin, joka yhdistellään Turun konsernitilinpäätökseen osakkuusyhtiönä 1.6.2019 alkaen.

Lännen Tekstiilihuolto Oy:ssä tapahtui tilikauden aikana osittaisjakautuminen. Jakautuneesta Puro Tekstiilihuolto Oy:stä tuli Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän tytäryhtiö. Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä on luopunut omistuksestaan Kiinteistöosakeyhtiö Hirviluhdan osalta tilikauden aikana.

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tytäryhteisöistä ensimmäistä kertaa tilikaudella 2019 on yhdistelty Turku City Data Oy, Turun Musiikinopetus Oy ja Logomon Tapahtumatilat Oy sekä Turku Science Park Oy:n tytäryhteisö Turun teknologia- ja tiedepuisto Oy ja TVT-Asunnot Oy:n tytäryhteisö Asunto-osakeyhtiö Laaksolankulma Kaarina, Asunto-osakeyhtiö Skanssin Seiska ja Kiinteistöosakeyhtiö Vähähuhko. Osakkuusyhteisöistä ensimmäistä kertaa tilikaudella 2019 yhdistellään Kaarea Oy:n lisäksi Logomo Oy.

Tytäryhteisö TVT-Asunnot Oy osti tilikauden aikana Asunto-osakeyhtiö Arolan Punarinnan kaikki osakkeet ja fuusioitui TVT-Asunnot konsernin emoyhtiöön 31.12.2019.

Muut muutokset

Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:öön tehtyjen lisäsijoitusten ja osakeannin seurauksena yhtiön omaa pääomaa on vahvistettu niin, että se voidaan jatkossa yhdistellä osakkuusyhtiönä Turun kaupungin konsernitilinpäätökseen. Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:tä omistaa Turun kaupungin lisäksi myös Turun Ammattikorkeakoulu Oy.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Siirtovelkojen olennaisten erien jaottelua (liitetieto 33) tarkistettu vertailuvuoden osalta kokonaismäärän pysyessä ennallaan. Velat, joiden vakuudeksi annettu kinnityksiä kiinteistöihin (liitetieto 34) lainat julkisyhteisöiltä on poistettu konsernin keskinäiset lainat (vaikutus 16,3 milj. euroa). Omasta puolesta annettuihin muihin vakuuksiin (liitetieto 35-37) on nostettu mukaan kiinteistökiinnitykset (vaikutus 96,4 milj. euroa). Vuokravastuissa (liitetieto 38) on oikaistu vuoden 2018 tieto arvonlisäverottomaksi (vaikutus 42,9 milj. euroa). Muissa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä (liitetieto 41) on tarkistettu arvonlisäveron palautusvastuuta (vaikutus 8,5 milj. euroa).

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Kaupunginjohtajan toimiala	54 180 014,70	38 352 555,65	71 450 085,23	59 515 176,93
Kiinteistötoimiala	117 295 545,00	112 001 305,57	0,00	0,00
Kaupunkiympäristötoimiala	426 468 651,10	412 768 104,29	75 300 387,42	74 507 866,08
Hyvinvointitoimiala	255 490 278,47	260 361 672,65	69 799 694,76	73 152 037,11
Sivistystoimiala	61 862 921,14	57 513 680,82	24 062 455,54	24 477 261,09
Vapaa-aikatoimiala	9 761 005,58	9 370 637,36	9 813 456,91	9 418 093,83
Muut toimielimet ja yhteisöt	60 278 914,39	61 300 542,73	31 912 443,91	31 286 236,81
Toimintatuotot yhteensä	985 337 330,37	951 668 499,07	282 338 523,77	272 356 671,85

7. Verotulojen erittely

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Kunnan tulovero	621 945 117,75	601 726 399,24
Kiinteistövero	55 759 455,11	55 603 140,46
Osuus yhteisöveron tuotosta	107 347 412,80	97 196 078,26
Verotulot yhteensä	785 051 985,66	754 525 617,96

8. Valtionosuuksien erittely

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	223 989 960,00	221 452 301,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	541 188,00	-1 027 344,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	37 189 815,00	35 955 453,00
Valtionosuudet yhteensä	261 720 963,00	256 380 410,00

9. Palvelujen ostojen erittely

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	357 961 489,26	346 751 560,53
Muiden palvelujen ostot	262 397 661,18	256 281 918,33
Palvelujen ostot yhteensä	620 359 150,44	603 033 478,86

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Perussuomalaiset	8 718,51	7 107,68
Suomen Keskusta	7 165,34	7 198,11
Sininen tulevaisuus	0,00	1 016,80
Kansallinen Kokoomus	40 800,00	40 800,00
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	28 800,00	28 800,00
Vihreä liitto	33 600,00	33 600,00
Vasemmistoliitto	28 800,00	28 800,00
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	3 033,00	2 527,00
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	150 916,85	149 849,59

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kv 12.11.2018 § 214 Poistosuunnitelman perusteet

Kh 10.12.2018 § 481 Pysyvien vastaavien kirjanpito- ja poistolaskentaohjeet

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden laskennassa käytettävä poistosuunnitelma

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

KEHITTÄMISMENOT	5 v
AINEETTOMAT OIKEUDET	tasapoisto vuotta
ATK-ohjelmistojen lisenssioikeudet	5 v
Muut aineettomat oikeudet	5 v
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	tasapoisto vuotta
ATK-ohjelmistot (ei lisenssit)	5 v
Osallistuminen toisen yhteisön tiehankkeisiin	20 v
Osallistuminen toisen yhteisön ratahankkeisiin	40 v
Osallistuminen toisen yhteisön väylähankkeisiin	20 v
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 v
Muut	5 v
ENNAKKOMAKSUT	ei poisteta
Ennakot aineettomista hyödykkeistä	
Ennakot muista pitkävaikutteisista menoista	

AINEELLISET HYÖDYKKEET

MAA- JA VESIALUEET	ei poisteta
Maa- ja vesialueet	
-maa- ja vesialueet	
-kiinteistöjen liittymismaksut	

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

-kiinteistöjen vuokraoikeudet ja niihin liittyvät liittymismaksut
Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset

RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT	tasapoisto vuotta
Asuinrakennukset	
-betoniset/teräksiset asuinrakennukset	45 v
-puiset asuinrakennukset	35 v
-perusparannukset	15 v
Hallinto- ja laitosrakennukset	
-betoniset/teräksiset hallinto- ja laitosrakennukset	40 v
-puiset hallinto- ja laitosrakennukset	30 v
-perusparannukset	15 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
-tehdas- ja tuotantorakennukset	30 v
-perusparannukset	15 v
Muut rakennukset	
-muut rakennukset	15 v
-perusparannukset	15 v
Kalliosuojat ja – tunnelit	40 v

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	tasapoisto vuotta
Maa- ja vesirakenteet	
-kadut, tiet, torit, puistot	20 v
-teko- ja säännöstelyaltaat, padot	30 v
-sillat, laiturit, uimalat	20 v
-muut maa- ja vesirakenteet	20 v
-vedenjakeluverkosto	30 v
-viemäriverkko	30 v
-kaukolämpöverkko	20 v
-sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet (muut kuin katuihin, teihin ja siltoihin liittyvät)	20 v
-puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	12 v
-muut putki- ja kaapeliverkot	20 v
-vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	12 v
-energiatuotannolliset laitoskoneet ja laitteet	20 v
-kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	20 v
-liikenteen ohjauslaitteet	12 v
-muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v

KONEET JA KALUSTO	tasapoisto vuotta
-rautaiset alukset	15 v
-puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v
-raskaat ajoneuvot (kuorma-autot, linja-autot, paloautot yms.)	10 v
-muut kuljetusvälineet (henkilöautot, pakettiautot, sairausautot yms.)	5 v
-muut liikkuvat työkoneet	7v
-henk.koht. tietokoneet ja tulostimet, päätelaitteet	3 v
-mini- ja suurtietokoneet, yhteiskäyttöiset tulostimet sekä verkot	5 v
-muut raskaat koneet	7 v
-muut kevyet koneet	5 v
-sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 v

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

-ensikertainen kalustaminen	5 v
-muut koneet ja kalusto	3 v

MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET

Luonnonvarat	käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poisteta
Muut aineelliset hyödykkeet (ns. kasvatettavat varat)	5-20 v

ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT

Ennakkomaksut	ei poisteta
Keskeneräiset hankinnat	

SIJOITUKSET

OSAKKEET JA OSUUDET	ei poisteta
---------------------	-------------

12. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevaraus 1.1.	3 385 359,30	5 251 194,02	3 333 500,00	5 194 142,68
Vähennykset	-598 972,24	-1 865 834,72	-584 190,20	-1 860 642,68
Eläkevaraus 31.12.	2 786 387,06	3 385 359,30	2 749 309,80	3 333 500,00
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	3 674 302,75	3 470 928,31	3 674 302,75	3 470 928,31
Lisäykset	1 850 000,00	1 100 000,00	1 850 000,00	1 100 000,00
Vähennykset	-65 295,00	-896 625,56	-65 295,00	-896 625,56
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	5 459 007,75	3 674 302,75	5 459 007,75	3 674 302,75
Oikeudenkäyntivaraus 1.1.	189 193,83	71 392,18	189 193,83	71 392,18
Lisäykset	514 751,00	189 193,83	514 751,00	189 193,83
Vähennykset	-8 060,00	-71 392,18	-8 060,00	-71 392,18
Oikeudenkäyntivaraus 31.12.	695 884,83	189 193,83	695 884,83	189 193,83
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	10 838 021,69	9 944 433,46	0,00	0,00
Lisäykset	8 557,70	893 588,22	0,00	0,00
Vähennykset	-107 599,18	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	10 738 980,20	10 838 021,69	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	114 217,19	125 000,00	114 217,19	125 000,00
Vähennykset	-50 000,00	-10 782,81	-50 000,00	-10 782,81
Muut pakolliset varaukset 31.12.	64 217,19	114 217,19	64 217,19	114 217,19
Muutokset yhteensä	1 543 382,28	-661 853,22	1 657 205,80	-1 550 249,40

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	24 261 642,35	15 808 592,91	26 681 613,69	18 631 952,91
Rakennusten myyntivoitot	4 727 964,11	821 864,45	2 021 771,81	359 648,80
Muut myyntivoitot	3 171 075,18	843 452,18	2 894 549,78	455 965,54
Myyntivoitot yhteensä	32 160 681,64	17 473 909,54	31 597 935,28	19 447 567,25
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0,00	152 321,07	0,00	152 321,07
Muut myyntitappiot	659 959,46	70 244,93	4 155 061,79	59 600,00
Myyntitappiot yhteensä	659 959,46	222 566,00	4 155 061,79	211 921,07

14. Satunnaiset tuotot ja kulut

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Turun Ylioppilaskyläsäätiön alaskirjatun antolainan takaisinmaksu	0,00	0,00	7 606 026,19	0,00
Turun seudun sosiaali- ja terveystalveteistöt Oy, myyntivoitto	76 296 479,42	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	76 296 479,42	0,00	7 606 026,19	0,00

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	21 195 580,00	18 591 966,75
Osinkotuotot muista yhtiöistä	1 102 042,42	1 040 096,51
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	671,80	671,80
Yhteensä	22 298 294,22	19 632 735,06

16. Poistoeron muutokset

Turun kaupungin poistoeroihin ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

TASEEN LIITETIEDOT

17. Kuluiksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa

18. Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	17 476 080,41	17 349 467,32
Lisäykset tilikauden aikana	153 922,31	843 950,49
Vähennykset tilikauden aikana	-640 895,50	-717 337,40
Siirrot erien välillä	37 860,80	0,00
Hankintameno 31.12.	17 026 968,02	17 476 080,41
Kertyneet poistot 1.1.	-14 130 893,44	-13 672 312,45
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	619 645,50	717 337,40
Tilikauden poistot	-1 166 903,37	-1 175 918,39
Kertyneet poistot 31.12.	-14 678 151,31	-14 130 893,44
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 348 816,71	3 345 186,97
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	41 492 121,73	36 269 966,43
Lisäykset tilikauden aikana	4 145 029,51	3 017 616,66
Vähennykset tilikauden aikana	-763 158,97	-669 289,66
Siirrot erien välillä	57 604,31	2 873 828,30
Hankintameno 31.12.	44 931 596,58	41 492 121,73
Kertyneet poistot 1.1.	-27 873 450,35	-23 878 872,80
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	618 930,78	669 289,66
Tilikauden poistot	-4 563 472,93	-4 663 867,21
Kertyneet poistot 31.12.	-31 817 992,50	-27 873 450,35
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 113 604,08	13 618 671,38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	112 298,42	2 534 907,11
Lisäykset tilikauden aikana	405 137,89	74 437,62
Siirrot erien välillä	-32 603,32	-2 497 046,31
Hankintameno 31.12.	484 832,99	112 298,42
Kirjanpitoarvo 31.12.	484 832,99	112 298,42

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	137 990 341,80	128 270 803,34
Lisäykset tilikauden aikana	1 475 568,59	10 269 309,30
Vähennykset tilikauden aikana	-232 758,60	-573 997,84
Siirrot erien välillä	805 800,00	24 227,00
Hankintameno 31.12.	140 038 951,79	137 990 341,80
Kirjanpitoarvo 31.12.	140 038 951,79	137 990 341,80
Rakennukset		
Hankintameno 1.1.	785 900 343,12	762 527 529,67
Lisäykset tilikauden aikana	6 349 806,70	8 110 939,00
Vähennykset tilikauden aikana	-11 739 877,92	-804 091,51
Siirrot erien välillä	875 392,75	16 065 965,96
Hankintameno 31.12.	781 385 664,65	785 900 343,12
Kertyneet poistot 1.1.	-565 241 842,23	-541 844 025,54
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	11 739 877,92	803 740,31
Tilikauden poistot	-24 599 692,05	-23 954 893,29
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-246 663,71
Kertyneet poistot 31.12.	-578 101 656,36	-565 241 842,23
Kirjanpitoarvo 31.12.	203 284 008,29	220 658 500,89
Poistoero 1.1.	18 404 976,93	19 281 465,88
Poistoeron vähennys tilikauden aikana	-876 488,95	-876 488,95
Kertynyt erotus 31.12	17 528 487,98	18 404 976,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Hankintameno 1.1.	720 001 257,86	681 988 859,80
Lisäykset tilikauden aikana	11 252 298,07	32 787 506,50
Rahoitusosuudet tilikaudella	-1 042 509,20	-125 684,00
Vähennykset tilikauden aikana	-32 487 986,78	-33 634,23
Siirrot erien välillä	88 416,86	5 384 209,79
Hankintameno 31.12.	697 811 476,81	720 001 257,86
Kertyneet poistot 1.1.	-430 618 509,89	-409 044 086,66
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	32 487 986,78	33 634,23
Tilikauden poistot	-22 838 022,76	-21 608 057,46
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-38 369,92	0,00
Kertyneet poistot 31.12.	-421 006 915,79	-430 618 509,89
Kirjanpitoarvo 31.12.	276 804 561,02	289 382 747,97
Poistoero 1.1.	14 833 653,44	15 487 961,28
Poistoeron lisäys tilikauden aikana	0,00	399 838,83
Poistoeron vähennys tilikauden aikana	-1 068 282,35	-1 054 146,67
Kertynyt erotus 31.12	13 765 371,09	14 833 653,44

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	87 285 644,98	83 794 799,76
Lisäykset tilikauden aikana	5 157 049,71	4 688 642,87
Rahoitusosuudet tilikaudella	-1 723 890,39	-72 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-7 792 309,65	-2 299 900,43
Siirrot erien välillä	1 200 000,00	1 174 102,78
Hankintameno 31.12.	84 126 494,65	87 285 644,98
Kertyneet poistot 1.1.	-71 501 270,25	-69 416 844,43
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	7 792 309,65	2 299 900,43
Tilikauden poistot	-4 522 500,52	-4 384 326,25
Kertyneet poistot 31.12.	-68 231 461,12	-71 501 270,25
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 895 033,53	15 784 374,73
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	3 200 422,77	3 090 529,77
Lisäykset tilikauden aikana	110 499,54	109 893,00
Hankintameno 31.12.	3 310 922,31	3 200 422,77
Kertyneet arvonalennukset ja niiden palautukset	-11 868,55	0,00
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	-11 868,55
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 299 053,76	3 188 554,22
Ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	850 566,13	861 093,13
Lisäykset tilikauden aikana	1 185 000,00	300,00
Siirrot erien välillä	-805 800,00	-10 827,00
Hankintameno 31.12.	1 229 766,13	850 566,13
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 229 766,13	850 566,13
Keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	15 159 782,67	24 485 168,55
Lisäykset tilikauden aikana	40 643 068,52	14 614 664,87
Rahoitusosuudet tilikaudella	-1 402 167,04	-925 590,23
Siirrot erien välillä	-2 226 671,40	-23 014 460,52
Hankintameno 31.12.	52 174 012,75	15 159 782,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	52 174 012,75	15 159 782,67
Sijoitukset		
Tytäryhteisöosakkeet		
Hankintameno 1.1.	151 102 853,39	144 612 918,95
Lisäykset tilikauden aikana	7 915 044,43	6 228 725,13
Vähennykset tilikauden aikana	-5 310 899,15	0,00
Siirrot erien välillä	-246 801,20	261 209,31
Hankintameno 31.12.	153 460 197,47	151 102 853,39
Kirjanpitoarvo 31.12.	153 460 197,47	151 102 853,39

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Kuntayhtymäosuudet		
Hankintameno 1.1.	54 483 160,97	54 483 160,97
Hankintameno 31.12.	54 483 160,97	54 483 160,97
Kirjanpitoarvo 31.12.	54 483 160,97	54 483 160,97
Osakkuusyhteisöosakkeet		
Hankintameno 1.1.	1 579 254,60	1 842 361,77
Lisäykset tilikauden aikana	42 102 946,32	990,60
Vähennykset	-149 542,89	-170,18
Siirrot erien välillä	187 960,40	-263 927,59
Hankintameno 31.12.	43 720 618,43	1 579 254,60
Kirjanpitoarvo 31.12.	43 720 618,43	1 579 254,60
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	6 218 374,98	5 911 288,75
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	406 399,59
Vähennykset tilikauden aikana	-204 796,40	-102 031,64
Siirrot erien välillä	58 840,80	2 718,28
Hankintameno 31.12.	6 072 419,38	6 218 374,98
Kertyneet arvonalennukset ja niiden palautukset	-204 637,05	-204 637,05
Arvonalennukset ja niiden palautukset	204 637,05	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 072 419,38	6 013 737,93
Joukkovelkakirjalainasaamiset, muut laina- ja muut saamiset		
Saamiset konserniyhteisöt		
Hankintameno 1.1.	585 726 005,32	584 146 284,62
Lisäykset tilikauden aikana	7 856 026,19	10 613 699,00
Vähennykset tilikauden aikana	-137 674 676,51	-9 033 978,30
Hankintameno 31.12.	455 907 355,00	585 726 005,32
Kirjanpitoarvo 31.12.	455 907 355,00	585 726 005,32
Saamiset muut yhteisöt		
Hankintameno 1.1.	55 000 561,22	64 103 281,22
Lisäykset tilikauden aikana	842 875,00	3 338 712,00
Vähennykset tilikauden aikana	-53 788 511,21	-12 441 432,00
Hankintameno 31.12.	2 054 925,01	55 000 561,22
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 054 925,01	55 000 561,22

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

20.-22. Omistukset muissa yhteisöissä

Turun kaupungin määräysvaltaan kuuluvat yhteisöt

Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus % *	Ääni- vallan osuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta (€)	Konsernin osuus vie- raasta pää- omasta (€)	Konsernin osuus tilikau- den tuloksesta (€)
Tytäryhteisöt							
Asunto- ja kiinteistöliiketoiminta							
Koy Paakkarlanpuisto	Turku	46,7	66,7	66,7	1 818 536,48	47 804,22	-11 804,51
Koy Turun Monitoimihalli **	Turku	60,3	60,3	87,0	14 773 161,43	2 854 866,18	2 124,53
Turun Ylioppilaskyläsäätiö	Turku		53,8	53,8	21 639 628,62	66 491 430,55	2 665 369,11
Koy Syvälahden koulu	Turku	100	100	100	2 520,98	27 566 741,55	0,29
Koy Turun kaupunginteatteri	Turku	100	100	100	2 881 825,93	38 601 514,97	0,12
Koy Yli-Maarian koulu	Turku	100	100	100	2 503,59	21 200 659,73	0,80
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy	Turku	56,7	56,7	56,7	19 502 375,87	70 948 641,04	0,00
TVT Asunnot konserni	Turku	100	100	100	110 938 812,94	404 755 216,18	9 306 589,46
Koy Rukki	Turku		52,0	52,0	60 138,51	6 875,61	2,36
Asoy Ristisompa	Turku		51,0	51,0	224 962,74	416 302,26	0,22
Asoy Laaksolankulma Kaarina	Kaarina		100	100	747 750,00	3 318 000,00	0,00
Asoy Skanssin Seiska	Turku		100	100	2 500,00	0,00	0,00
Koy Turun Puistovalkama ***	Turku	30,4	69,6	69,6	3 470 226,71	1 422 041,53	0,49
Koy Vähähuhko	Turku		100	100	10 357 401,31	12 509,38	0,00
Turun Osakehuoneistot Oy	Turku		100	100	3 406 876,07	9 314 183,68	345 047,59
Turun Palvelutilat Oy	Turku		100	100	2 520,24	17 978 009,68	6,84
Turun Päiväkodit Oy	Turku		100	100	3 223,50	2 314 662,71	723,50
Elinkeinotoiminta ja muu liiketoiminta							
Turun Aikuisopetuksensäätiö konserni	Turku		100	57,1	21 303 314,34	2 916 288,53	499 266,16
Koy Turun Artukaistentie 13	Turku		100	100	6 633 949,90	2 793 901,24	0,00
Ruissalon Marjanieniemi Oy	Turku		100	100	-11 020,67	199 940,08	-15 396,93
Täsmäosaajat Oy	Turku		100	100	-82 807,73	228 517,86	-36 580,36
Oy Turku EnergiaAb konserni	Turku	100	100	100	156 684 237,34	219 888 748,74	20 137 128,34
Turku Energia Sähköverkot Oy	Turku		100	100	5 707 976,00	43 719 796,00	118 137,00
Turun Seudun Kaukolämpö Oy	Turku		60,8	60,8	249 103,42	1 645 180,94	2 629,89
Turun Satama konserni	Turku	100	100	100	28 280 441,74	62 402 032,55	1 096 163,02
Turun Vapaavarasto Oy	Turku		53,2	53,2	1 865 311,07	1 619 588,05	5 539,76
Myllykoti Oy	Turku	100	100	100	847 830,20	656 227,91	180 838,01
Turun Vesihuolto Oy	Turku	100	100	100	32 194 630,21	114 312 391,27	1 125 509,13
Turun Seudun Puhdistamo Oy	Turku	62,3	62,3	62,3	13 399 637,76	48 435 724,51	30 111,44
Turun Seudun Vesi Oy	Turku	64,7	64,7	64,7	9 387 904,82	97 471 894,93	1,10
Lännen Tekstiilihuolto Oy	Turku	75,8	75,8	75,8	1 149 421,79	878 407,78	-384 664,61
Turun Kaupunkiliikenne Oy	Turku	100	100	100	1 702 217,49	4 237 957,51	136 518,14
Kuntec Oy konserni	Turku	100	100	100	5 111 635,89	5 229 042,45	-2 531 017,58
Flör Kukka ja Puutarha Oy (Kauppila Oy)	Turku		100	100	47 243,52	866 161,58	-88 090,31
Turun Seudun Rakennustekniikka Oy	Turku	100	100	100	806 598,84	2 506,62	-79 759,39
Turun Kaupunginteatteri Oy	Turku	100	100	100	2 277 760,01	2 148 249,82	-369,05
Turun ammattikorkeakoulu Oy konserni	Turku	91,0	91,0	91,0	26 918 674,85	13 878 443,68	-44 749,25
Koneteknologiakeskus Turku Oy ****	Turku	30,0	51,0	51,0	289 698,13	100 481,70	-21 668,11
Turku International Oy Ltd	Turku	100	100	100	16 109,80	1 610,41	26 422,20
Turku Science Park konserni	Turku	60,2	87,8	87,8	3 299 623,68	1 582 286,45	-273 452,85
Turun Seudun Kehitys Oy	Turku		57,4	57,4	33 630,49	373 172,60	2 548,20
Turun teknologia- ja tiedepuisto Oy	Turku		100,0	100,0	1 665,95	127,13	-834,05
Arkea Oy konserni	Turku	98,5	98,5	98,5	2 961 574,64	9 682 385,41	-444 752,51
PASSAA palvelut Oy	Turku		100,0	100	206 457,37	27 207,82	1 886,95
Turku 2029 säätiö	Turku			100	29 026 858,74	15 285,30	119 968,57
Logomon tapahtumatilat Oy	Turku		51,0	51,0	5 533 284,34	7 932 858,47	74,26
Turku City Data Oy	Turku	100,0	100,0	100	578 164,00	19 012,34	-74 336,00
Turun musiikinopetus Oy	Turku	100,0	100,0	100	37 406,65	17 950,53	-165 093,35

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Kuntayhtymät

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin konserni	Turku	30,5	30,5	30,5	57 031 312,35	100 826 863,26	94 230,69
Tyks:n koulutus- ja tutkimussäätiö	Turku		100	100	3 463 945,84	10 499,28	227 515,09
Tyks:n koulutus- ja vapaa-ajanviettok. säätiö	Turku		100	100	43 214,91	4 834,16	646,39
Länsirannikon Työterveys Oy	Turku		90,9	90,9	1 121 557,35	683 577,23	142 021,87
Puro Tekstiilihuolto Oy	Turku		68,1	68,1	382 637,17	1 618 030,36	-43 738,21
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiirin konserni	Naskarla	39,2	39,2	39,2	2 206 017,33	9 145 497,08	263 850,16
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	41,5	41,5	41,5	758 268,06	567 870,47	295 286,07

Osakkuusyhteisöt

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin konserni							
2M-IT Oy (Medbit Oy)	Turku		38,6	38,6	2 144 343,12	6 361 324,72	160 071,60
Kaarea Oy	Turku		34,5	34,5	1 084 331,38	2 140 436,35	192 536,43
Koy Kuskinkuja	Kaarina		31,6	31,6	528 023,52	14 610,55	3 352,94
FinnHEMS Oy	Vantaa		20,0	20,0	2 000,00	0,00	0,00
Oy Turku Energia Ab konserni							
Svartisen Holding A/S	Turku		34,7	34,7	24 666 745,88	80 747 011,03	2 291 685,96
Turun Seudun Energiantuotanto Oy	Turku		39,5	39,5	22 723 841,18	118 930 646,88	7 221 054,06
Kolsin Voima Oy	Kotka		22,5	22,5	9 796 645,04	54 809 191,85	-764 387,96
TVT Asunnot Oy konserni							
As Oy Turun Karjakuja 56	Turku		38,3	38,3	133 358,94	6 698,29	2,30
As Oy Tornikartio	Turku		31,4	31,4	759 905,25	3 809,96	0,73
As Oy Talolankatu 6	Turku		28,6	28,6	400 669,66	3 084,54	8,33
Koy Jyrkkälänpolku	Turku		42,3	42,3	7 473,96	8 695 918,37	5,31
Koy Paakarlanpuisto	Turku		20,0	20,0	545 533,67	14 340,55	-3 541,18
As Oy Turun Pernonpuisto	Turku		40,0	40,0	297 993,69	20 668,16	3,78
Haritun Huolto Oy	Turku		39,3	39,3	98 013,83	106 181,13	-20 383,67
Jäkärän Huolto Oy	Turku		25,5	25,5	95 338,67	29 522,68	1 883,40
Mesipolun Autokatos Oy	Turku		23,5	23,5	6 032,70	3 266,27	8,96
Pernon Huolto Oy	Turku		20,1	20,1	229,53	3 242,50	-2 191,91
As Oy Käsityömestari	Turku		32,8	32,8	956 342,25	12 761,89	0,01
Kaarea-konserni	Turku		46,0	46,0	1 429 852,43	2 853 294,72	539 207,17
Kaarea Kunnossapito Oy	Turku		100,0	100,0	1 376 571,95	29 591 663,40	537 448,62
Koy Myllysarka	Turku	47,6	47,6	47,6	777 512,52	5 756,63	0,00
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy	Turku	23,0	23,0	23,0	3 896 005,00	2 021 997,21	123 266,72
Turun TeknologiaKiinteistö Oy konserni	Turku	47,9	47,9	47,9	57 428 920,40	110 942 589,16	-888 134,02
Koy Kupittaaan Asemakulma Oy	Turku		100	100	51 357 785,03	430 845,65	86,23
Koy Biocity	Turku		100	100	49 235 659,38	1 434 798,82	11,04
Koy Datacity	Turku		99,4	99,4	34 602 974,72	16 824 702,51	-275,45
Koy ICT-City	Turku		100,0	100,0	54 688 148,06	508 015,59	20,26
Koy Innovation City	Turku		100,0	100,0	7 502 500,00	153 204,14	0,00
Koy Turun Datakulma	Turku		100,0	100,0	1 922 176,18	335,60	649,99
Koy Electrocitiy	Turku		100,0	100,0	19 884 694,39	2 404 889,49	2,35
Koy Trivium City	Turku		100,0	100,0	15 196 398,84	1 110 168,79	0,27
Koy Kupittaaan Paviljonki	Turku		100,0	100,0	527 918,37	96 237,49	0,38
Koy Sportcity (e. Cudos Oy)	Turku		100,0	100,0	17 653 400,00	442 282,45	0,00
TScP Kehitys Oy	Turku		100,0	100,0	1 699 011,93	29 682,36	-18 539,78
Koy Turun Puutarhakatu 14	Turku		73,3	73,3	1 178 954,62	11 104,85	-5 320,11
Koy High Tech City	Turku		100,0	100,0	5 417 227,96	464 562,89	25,31
Koy Pharma City	Turku		100,0	100,0	23 452 515,26	676 641,52	109 710,68
Koy Infracity	Turku		100,0	100,0	414 500,00	897,51	0,00
Joki Turku Oy	Turku		100,0	100,0	-21 997,64	44 587,97	-121 977,64
Koy Industruicity	Turku		100,0	100,0			
Varissuon Lämpö Oy	Turku	2,5	24,3	24,3	1 759 397,35	218 793,22	-5 034,69
Akseli Kiinteistöpalvelut Oy	Turku	2,1	23,4	23,4	559 241,77	738 360,26	4 910,25
Kiertomaa Oy	Turku		49,0	49,0	155 243,20	817 434,06	233 426,80
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy (Vaso)							
As Oy Puolalanpuisto	Turku		25,4	25,4	410 472,18	3 454,46	-161,99
Puhdaspalvelu Fi Oy	Turku		23,1	23,1	18 645,06	241 853,20	4 576,35
Logomo Oy	Turku		39,0	39,0	1 810,23	357 132,59	630,10

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

EI YHDISTELTÄVÄT YHTEISÖT

Tytäryhteisöt

Koy Paashuolto	Turku	75,5	75,5	75,5	143 325,39	9 559,79	-659,57
Turku Touring Oy	Turku	72,5	72,5	72,5	448 472,71	732 072,13	2 385,06
Turun kaupungin Työterveyshuolto Oy	Turku	100	100	100	6 495,00	0,00	0,00
Pilot Turku Oy [⊠]	Turku	64,9	64,9	64,9			
Ikituuri Oy ^{⊠⊠}	Turku		100,0	100,0			
Turun TAITO-Koulutus Oy, ^{⊠⊠⊠}	Turku	80,0	80,0	80,0			

Säätiöt

Forum Marinum säätiö	Turku	17,5	50,0		9 013,21	134 818,16	19 478,41
Museoalus Sigynin säätiö	Turku	50,0	66,7		135 874,12	46 525,77	-11 181,14
Turun Musiikkijuhlasäätiö	Turku		100	100	78 852,39	208 578,58	10 605,43

Kuntayhtymät

Kärkulla samkommun	Kirjala	3,1	3,1	3,1	350 742,98	1 181 761,96	5 919,50
--------------------	---------	-----	-----	-----	------------	--------------	----------

Osakkuusyhteisöt

Koy Turun Autopiha	Turku	40,2	40,2	40,2	570 809,26	786,41	2,65
Koy Ilpoisten Liikekeskus	Turku	35,1	35,1	35,1	219 565,24	65 344,66	1 157,73
Koy Turun Kaskenlinna	Turku	49,9	49,9	49,9	5 590,40	7 814 605,99	0,00
Turun Kauppaopetussäätiö****	Turku				7 679 170,32	516 021,86	201 192,36

Alakonsernin tytäryhtiöiden osuudet pääomasta ja tilikauden tuloksesta sisältyvät emon lukuihin.

*) Alakonserniin kuuluvan yhtiön konserninomistusosuus% on alakonsernin omistusosuus%.

***) Yhdistelty konserniin äänivallan mukaan.

****) Konsernin omistus on 100 %.

*****) Aikuiskoulutussäätiö omistaa 11,6 %, jolloin Turku-konsernin omistus% on yhteensä 92,6 %.

*****) Yhdistellään tytäryhtiöihin parillisina vuosina, muutoin osakkuusyhtiönä.

⊠) Yhtiö ei toimittanut tietoja yhdisteltäväksi konserniin.

⊠⊠) Yhtiö ei toimittanut tilinpäätöstietoja.

⊠⊠⊠) Yhtiö yhdistellään ensimmäisen kerran konsernitalinpäätökseen pidennetyn tilikauden päättyessä 31.12.2020

⊠⊠⊠⊠) Yhtiön tilikausi päättyi 29.2.2020.

23. Saamisten erittely

Turun kaupunki

	2019	2019	2018	2018
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	947 129,80	0,00	1 306 795,02
Lainasaamiset	0,00	45 795 486,70	0,00	52 926 505,68
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	2 496,29
Siirtosaamiset	0,00	5 908 691,72	0,00	6 587 476,88
Yhteensä	0,00	52 651 308,22	0,00	60 823 273,87
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	672 440,50	0,00	674 062,03
Siirtosaamiset	0,00	652 231,10	0,00	1 005 659,17
Yhteensä	0,00	1 324 671,60	0,00	1 679 721,20
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	253 873,18	0,00	68 374,95
Siirtosaamiset	0,00	50 936,54	0,00	116 820,05
Yhteensä	0,00	304 809,72	0,00	185 195,00

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	14 668 563,55	0,00	13 310 415,58
Lainasaamiset	299 465,79	10 893,82	79 745,78	200 000,00
Muut saamiset	4 343 009,06	11 790 274,81	2 532 930,00	13 567 808,26
Siirtosaamiset	0,00	11 921 125,43	0,00	16 108 693,61
Yhteensä	4 642 474,85	38 390 857,61	2 612 675,78	43 186 917,45
Saamiset yhteensä	4 642 474,85	92 671 647,15	2 612 675,78	105 875 107,52

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Muut siirtosaamiset	6 701 901,15	5 701 608,56	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	6 701 901,15	5 701 608,56	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	965 744,51	1 162 261,10	5 656 528,87	6 018 275,94
Valtion tuet ja avustukset	7 791 112,68	7 463 497,23	5 522 644,70	4 730 846,16
ELY- keskus, pakolaisten ja paluumuuttajien kustannukset	3 072 147,13	3 014 731,16	3 072 147,13	3 014 731,16
Sairaanhoidopiiriin lisälaskutus	271 304,00	546 946,78	390 598,14	787 442,85
Kelan korvaus työterveyshuollosta	1 439 483,98	962 341,85	0,00	0,00
Valtionosuudet/investointituet	6 701 901,15	5 697 041,07	0,00	0,00
Puolalan koulun peruskorjaus, hyvityslasku	0,00	5 323 972,75	0,00	5 323 972,75
Muut siirtosaamiset	7 259 446,84	8 759 351,48	3 891 065,95	3 943 380,85
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	27 501 140,29	32 930 143,41	18 532 984,79	23 818 649,71
Siirtosaamiset yhteensä	34 203 041,44	38 631 751,98	18 532 984,79	23 818 649,71

* Muut siirtovelat ryhmään sisältyvä erä, jotka yksinään eivät ole merkittäviä

25. Oman pääoman erittely

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89
Peruspääoma 31.12.	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89	601 956 248,89
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat				
Peruspääoma 1.1.	29 002 943,29	2 943,29	0,00	0,00
Lisäykset	12 841,74	29 000 000,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	29 015 785,03	29 002 943,29	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto 1.1.	3 768 313,33	3 768 313,33	0,00	0,00
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto 31.12.	3 768 313,33	3 768 313,33	0,00	0,00

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Rakennusrahasto 1.1.	23 739 537,30	23 739 537,30	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	23 739 537,30	23 739 537,30	0,00	0,00
Asuintalorahasto 1.1.	6 647 500,00	6 647 500,00	0,00	0,00
Asuintalorahasto 31.12.	6 647 500,00	6 647 500,00	0,00	0,00
V-L rahasto 1.1.	7 211 238,88	7 211 238,88	0,00	0,00
V-L rahasto 31.12.	7 211 238,88	7 211 238,88	0,00	0,00
Asumisoikeusrahasto 1.1.	19 853 867,26	18 191 678,45	0,00	0,00
Lisäykset	2 790 729,22	1 848 396,96	0,00	0,00
Vähennykset	-19 996,49	-186 208,15	0,00	0,00
Asumisoikeusrahasto 31.12.	22 624 599,99	19 853 867,26	0,00	0,00
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	22 672,24	97 680,23	22 672,24	97 680,23
Siirrot rahastosta	0,00	-75 007,99	0,00	-75 007,99
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	22 672,24	22 672,24	22 672,24	22 672,24
Muut rahastot 1.1.	9 614 499,78	9 639 151,62	0,00	0,00
Vähennykset	-72 035,79	-24 651,83	0,00	0,00
Muut rahastot 31.12.	9 542 464,00	9 614 499,78	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	73 556 325,74	70 857 628,79	22 672,24	22 672,24
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	316 945 388,00	350 610 525,01	208 270 994,08	256 071 483,03
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	316 945 388,00	350 610 525,01	208 270 994,08	256 071 483,03
Tilikauden yli-/alijäämä	50 585 074,88	-33 665 137,01	-36 451 464,17	-47 800 488,95
Oma pääoma yhteensä	1 072 058 822,54	1 018 762 208,97	773 798 451,04	810 249 915,21

Kaupungin edellisiin tilikausiin sisältyy satunnaisina ja poikkeuksellisinä erinä vesihuollon liittymismaksurahaston siirto, kaupungin liiketoiminnan yhtiöittämisestä aiheutuneita myyntivoittoja ja -tappioita sekä omaisuuden arvonalennuksia yhteensä noin 173,8 milj. euroa.

26. Erittely poistoerosta, vapaaehtoisista varauksista ja laskennallisista veroista

	Konserni	
	2019	2018
Poistoero 1.1.	46 971 833,91	45 173 273,34
Poistoeron muutos tilikaudella	363 280,11	1 798 560,58
Poistoero 31.12.	47 335 114,02	46 971 833,91
Vapaaehtoiset varaukset 1.1.	31 235 026,37	28 134 904,33
Vapaaehtoisten varausten muutos tilikaudella	2 386 617,42	3 100 122,04
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	33 621 643,79	31 235 026,37

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Laskennalliset verovelat 1.1.	36 241 754,11	33 127 925,99
Tilinpäätössiirtoihin perustuvat		
Yhdistelytoimenpiteistä johtuvat	7 824 986,66	6 420 424,17
Konserniyhteisöjen omiin tilinpäätöksiin sisältyvät	28 416 767,45	26 707 501,83
Kauden muutos	2 847 448,43	3 113 828,11
Yhdistelytoimenpiteistä johtuvat	780 125,47	1 404 562,50
Konserniyhteisöjen omiin tilinpäätöksiin sisältyvät	2 067 322,96	1 709 265,62
Laskennalliset verovelat 31.12.	39 089 202,54	36 241 754,11
Yhdistelytoimenpiteistä johtuvat	8 605 112,13	7 824 986,66
Konserniyhteisöjen omiin tilinpäätöksiin sisältyvät	30 484 090,41	28 416 767,45
Laskennalliset verosaamiset 1.1.	1 512 837,92	1 513 504,84
Kauden muutos	-33 680,76	-666,92
Laskennalliset verosaamiset 31.12.	1 479 157,16	1 512 837,92

27. Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	755 087 907,41	641 212 081,85	155 777 777,79	160 000 000,01
Lainat julkisyhteisöiltä	94 739 359,61	105 860 283,43	71 504 963,00	71 522 957,00
Lainat muilta luotonantajilta	275 125,46	25 125,46	0,00	0,00
Yhteensä	850 102 392,48	747 097 490,74	227 282 740,79	231 522 957,01

28. Joukkovelkakirjalainat

	Turun kaupunki	
	2019	2018
City of Turku JVK 7.3.2019	0,00	50 000 000,00
korko % EUR 6/360 + 0,36		
kertalyhenteinen		
City of Turku JVK 12.4.2021	50 000 000,00	50 000 000,00
korko % EUR 3/360 + 0,20		
kertalyhenteinen		
City of Turku JVK 17.3.2020	30 000 000,00	30 000 000,00
korko % EUR 3/360 + 0,15		
kertalyhenteinen		
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	80 000 000,00	130 000 000,00

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

29. Pakolliset varaukset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevaraukset	2 786 387,06	3 385 359,30	2 749 309,80	3 333 500,00
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus	5 459 007,75	3 674 302,75	5 459 007,75	3 674 302,75
Oikeudenkäyntivaraus	695 884,83	189 193,83	695 884,83	189 193,83
Potilasvahinkovastuuvaraus	10 738 980,20	10 838 021,69	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	64 217,19	114 217,19	64 217,19	114 217,19
Pakolliset varaukset yhteensä	19 744 477,03	18 201 094,75	8 968 419,57	7 311 213,77

30. Koroton vieras pääoma

	Turun kaupunki			
	2019 Pitkäaikaiset	2019 Lyhytaikaiset	2018 Pitkäaikaiset	2018 Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	12 342 064,96	0,00	16 548 350,59
Muut velat	27 800,38	0,00	27 800,38	0,00
Muut velat, liittymismaksut	75 946,61	0,00	75 946,61	0,00
Siirtyvät korot	0,00	3 980,34	0,00	5 938,33
Siirtovelat	0,00	1 194 211,08	0,00	169 393,56
Yhteensä	103 746,99	13 540 256,38	103 746,99	16 723 682,48
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Ostovelat	0,00	5 546 907,15	0,00	4 837 846,43
Muut velat	100 800,00	33 600,00	134 400,00	33 600,00
Muut velat, liittymismaksut	1 663,16	0,00	1 663,16	0,00
Siirtovelat	0,00	4 439 343,00	0,00	2 553 909,29
Yhteensä	102 463,16	10 019 850,15	136 063,16	7 425 355,72
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat	0,00	1 145 217,15	0,00	94 346,81
Muut velat, liittymismaksut	38 231,86	0,00	38 231,86	0,00
Siirtovelat	0,00	24 543,31	0,00	0,00
Yhteensä	38 231,86	1 169 760,46	38 231,86	94 346,81
Velat muille				
Ostovelat	0,00	56 562 810,42	0,00	51 844 731,79
Muut velat	8 563 547,88	18 183 921,03	8 613 519,25	18 693 505,52
Saadut ennakot	0,00	258 204,35	0,00	280 597,60
Muut velat, liittymismaksut	12 170 954,60	0,00	12 170 954,60	0,00
Siirtyvät korot	0,00	1 662 847,88	0,00	1 565 652,45
Siirtovelat	360 071,82	76 369 682,40	463 770,76	75 761 053,11
Yhteensä	21 094 574,30	153 037 466,08	21 248 244,61	148 145 540,47
Pitkä- ja lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	21 339 016,31	177 767 333,07	21 526 286,62	172 388 925,48

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

31. Sekkitililimiitti

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	4 000 000,00	4 000 000,00
Siitä käyttämättä oleva määrä	4 000 000,00	4 000 000,00

32. Muiden velkojen erittely

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Liittymismaksut	53 866 146,63	53 777 402,81	12 286 796,23	12 286 796,23
Muut pitkäaikaiset velat	11 216 681,02	11 287 305,96	8 692 148,26	8 775 719,63
Liittymismaksut ja muut pitkäaikaiset velat yhteensä	65 082 827,65	65 064 708,77	20 978 944,49	21 062 515,86

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Olennaiset pitkäaikaiset siirtovelat				
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:n pysyvien vastaavien sisäinen kate	0,00	5 339 289,82	0,00	0,00
Muut siirtovelat	360 071,82	463 770,76	360 071,82	463 770,76
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	360 071,82	5 803 060,58	360 071,82	463 770,76
Olennaiset lyhytaikaiset siirtovelat				
Korkojaksotukset	3 741 940,07	3 763 022,63	1 666 828,22	1 571 590,78
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	99 293 826,63	85 902 859,06	61 013 715,85	56 253 790,82
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	8 759 948,51	21 600 104,03	3 522 092,84	5 254 535,08
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	12 334 665,75	14 000 005,27	5 667 861,31	6 571 120,31
Muut tuet, avustukset ja korvaukset	652 437,60	0,00	651 937,60	0,00
Sairaanhoidopiirin lisälaskutus	3 083 505,50	1 741 045,23	4 439 343,00	2 506 594,19
Vakuutusmaksujen jaksotukset	1 263 543,86	1 378 446,97	0,00	0,00
Verovelat	127 613,43	2 879 180,62	0,00	2 048 696,77
Tuloennakot	3 032 972,14	3 375 716,31	534 088,19	503 345,21
Leasingkulut	391 564,91	393 300,41	0,00	0,00
Valtionosuusennakot	0,00	513 024,76	0,00	0,00
Maakuntavalmistelun ICT-tuki 2019	910 813,78	1 281 958,42	0,00	0,00
Kiinteistövero	1 081 753,69	0,00	1 081 753,69	0,00
* Muut siirtovelat	11 271 460,32	11 031 172,66	5 116 987,31	5 346 273,58
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	145 946 046,17	147 859 836,38	83 694 608,01	80 055 946,74
Siirtovelat yhteensä	146 306 117,99	153 662 896,96	84 054 679,83	80 519 717,50

* Muut siirtovelat ryhmään sisältyy eriä, jotka yksinään eivät ole merkittäviä

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

34. Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai osakkeita

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	363 309 548,88	338 927 327,49	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	729 119 909,03	684 445 147,03	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	60 122 860,89	68 527 289,62	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	323 435 351,75	323 035 351,75	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	1 052 555 260,78	1 007 480 498,78	0,00	0,00

35. - 37. Vakuudet

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut arvopaperit	5 422 736,51	1 663 278,20	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut muut vakuudet	108 996 133,19	116 978 694,05	12 500,00	12 500,00
Yhteensä	114 418 869,70	118 641 972,25	12 500,00	12 500,00
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut arvopaperit	25 779 001,70	25 866 418,77	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut muut vakuudet	41 882 886,27	41 107 569,19	0,00	0,00
Yhteensä	67 661 887,97	66 973 987,96	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	182 080 757,67	185 615 960,21	12 500,00	12 500,00

38. Vuokravastuut

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	465 986 777,91	327 552 903,64	351 870 877,70	354 926 346,95
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	47 565 241,79	29 753 685,29	33 427 678,80	32 369 551,68
Lainavastuu, Kiinteistö Oy Turun Kaskenlinna	8 111 993,20	8 712 881,59	8 111 993,20	8 712 881,59
Leasingvastuut yhteensä	50 663 078,28	48 562 037,62	31 008 526,16	26 161 387,64
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	8 723 760,90	8 655 406,60	5 755 661,93	5 315 283,93
Leasingvastuista kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	14 705 530,06	14 975 368,30	14 705 530,06	14 975 368,30
Vuokravastuut yhteensä	524 761 849,39	384 827 822,86	390 991 397,06	389 800 616,18

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

39. - 40. Vastuusitoumukset

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Takaussitoumukset				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien puolesta				
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	269 850 436,53	279 494 008,73
Muiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma	6 659 168,61	7 108 678,00	6 659 168,61	7 108 678,00
Takaussitoumukset yhteensä	6 659 168,61	7 108 678,00	276 509 605,14	286 602 686,73
Muut takaus- ja vastuusitoumukset				
Näyttelyvakuudet				
Jäljellä oleva pääoma	277 500,00	703 300,00	277 500,00	703 300,00
Muut takausvastuut yhteensä	277 500,00	703 300,00	277 500,00	703 300,00
Muut takaus- ja vastuusitoumukset yhteensä	6 936 668,61	7 811 978,00	276 787 105,14	287 305 986,73

Turun kaupunki

	2019	2018
Turun osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	1 151 868 984,00	1 082 806 397,00
Turun mahdollista vastuuta kattaava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	757 853,00	695 653,15

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat veloitteet	24 977 980,00	20 766 950,00	24 977 980,00	20 766 950,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	22 480 545,71	19 910 036,00	22 480 545,71	19 910 036,00
Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut	1 057 291,62	1 481 595,48	0,00	0,00
Pitkäaikaiset investointisopimukset	8 076 890,33	14 300 307,00	8 076 890,33	14 300 307,00
Yhteistyö ja kumppanuussopimukset				
Sopimusvastuut yhteensä	34 112 161,95	36 548 852,48	33 054 870,33	35 067 257,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	29 339 652,31	27 380 226,38	0,00	12 945,00
Turun ammattikorkeakoulu Oy:n hankkeiden omara- hoitusvastuu	5 601 573,00	5 806 265,00	0,00	0,00
Työ- ja takuuajaiset pankkitakaukset	187 534,94	223 384,94	0,00	0,00
Turun Satama Oy:n eläkevastuu	3 630 547,05	3 909 819,90	0,00	0,00
Muut taloudelliset vastuut	80 084,00	80 084,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset 1. ryhmä				
Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Viimeisin sopimus erääntyy 2.4.2046				

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sopimus eräännytty 21.11.2025				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 539 901,00	-2 550 263,00	-2 539 901,00	-2 550 263,00
Korko maksetaan	3,838	3,838	3,838	3,838
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk
Sopimus eräännytty 15.2.2025				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 379 163,00	-1 189 185,00	-2 379 163,00	-1 189 185,00
Korko maksetaan	0,696	0,696	0,696	0,696
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus eräännytty 30.9.2038 4)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,000	10 000 000,000	10 000 000,000	10 000 000,000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-6 657 285,89	-5 156 138,91	-6 657 285,89	-5 156 138,91
Korko maksetaan	4,045	4,045	4,045	4,045
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk
Sopimus eräännytty 30.9.2020				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-225 890,07	-457 684,23	-225 890,07	-457 684,23
Korko maksetaan	0,600	0,600	0,600	0,600
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus eräännytty 15.1.2021				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-316 865,65	-467 666,71	-316 865,65	-467 666,71
Korko maksetaan	0,439	0,439	0,439	0,439
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus eräännytty 2.12.2019				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	50 000 000,00	0,00	50 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-123 445,89	0,00	-123 445,89
Korko maksetaan		-0,055		-0,055
Korko saadaan		Euribor 3 kk		Euribor 3 kk
Sopimus eräännytty 7.5.2020				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-286 013,00	-827 078,00	-286 013,00	-827 078,00
Korko maksetaan	2,431	2,431	2,431	2,431
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus eräännytty 18.6.2022 1)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-7 097 788,91	-4 603 039,92	-7 097 788,91	-4 603 039,92
Korko maksetaan	1,355	1,355	1,355	1,355
Korko saadaan	Euribor 1 kk	Euribor 1 kk	Euribor 1 kk	Euribor 1 kk

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sopimus erääntyy 15.1.2026				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 059 362,70	-1 213 997,17	-2 059 362,70	-1 213 997,17
Korko maksetaan	0,976	0,976	0,976	0,976
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus erääntyy 2.4.2046				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-4 558 086,53	958 752,15	-4 558 086,53	958 752,15
Korko maksetaan	1,208	1,208	1,208	1,208
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus erääntyy 28.1.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-489 022,65	-507 171,60	-489 022,65	-507 171,60
Korko maksetaan	0,421	0,421	0,421	0,421
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus erääntyy 7.3.2025				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 608 725,00	-996 708,00	-1 608 725,00	-996 708,00
Korko maksetaan	0,817	0,817	0,817	0,817
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus erääntyy 15.5.2024				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-398 282,00	-373 889,00	-398 282,00	-373 889,00
Korko maksetaan	0,459	0,459	0,459	0,459
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk
Sopimus erääntyy 7.5.2024				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	40 000 000,00	0,00	40 000 000,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-851 144,00	0,00	-851 144,00	0,00
Korko maksetaan	-0,016		-0,016	
Korko saadaan	Euribor 3 kk		Euribor 3 kk	
Sopimus erääntyy 13.3.2024 (TVT Asunnot Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 395 976,45	-885 391,35	0,00	0,00
Korko maksetaan	1,360	1,360		
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk		
Sopimus erääntyy 31.8.2035 (TVT Asunnot Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 659 421,15	-1 657 587,81	0,00	0,00
Korko maksetaan	2,025	2,025		
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk		

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sopimus erääntyy 24.6.2035 (TVT Asunnot Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 334 085,35	-1 344 143,56	0,00	0,00
Korko maksetaan	1,885	1,885		
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk		
Sopimus erääntyy 12.9.2044 (TYS)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-8 766 493,59	-4 523 258,37	0,00	0,00
Korko maksetaan	1,870	1,870		
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk		
Sopimus erääntyy 15.1.2044 (Oy Turku Energia Ab)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	11 400 000,00	14 500 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-7 589 754,00	-5 930 582,00	0,00	0,00
Korko maksetaan	3,906	3,906		
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk		
Sopimus erääntyy 17.12.2019 (Turun Seudun Puhdistamo Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	30 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-107 525,65	0,00	0,00
Korko maksetaan		0,058		
Korko saadaan		Euribor 3 kk		
Sopimus erääntyy 22.9.2036 (Turun Seudun Puhdistamo Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	16 585 365,00	17 560 975,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	4 967 974,00	4 395 783,97	0,00	0,00
Korko maksetaan	Euribor 6 kk - 2,75	Euribor 6 kk - 2,75		
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk		
Sopimus erääntyy 6.1.2025 (Turun Seudun Puhdistamo Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	200 408,20	229 480,20	0,00	0,00
Korko maksetaan	4,390	4,390		
Korko saadaan	4,780	4,780		
Sopimus erääntyy 15.8.2031 (Turun Seudun Vesi Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000 000,00	50 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-4 776 466,23	-876 251,06	0,00	0,00
Korko maksetaan	0,000/1,350	0,000/1,350		
Korko saadaan	0,680/ Euribor 3 kk	0,680/ Euribor 3 kk		
Sopimus erääntyy 10.12.2040 (Turun Seudun Vesi Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-12 229 326,62	-7 362 624,83	0,00	0,00

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Korko maksetaan	2,500	2,500		
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk		
Sopimus erääntyy 11.3.2024 (Turun Vapaavarasto Oy)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 750 000,00	1 750 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-58 649,00	-51 760,00	0,00	0,00
Korko maksetaan	1,100	1,100		
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk		
Koronvaihtosopimukset 2. ryhmä				
Tehty vastaavamääräisen kiinteäkorkoisen lainan koron muuttamiseksi vaihtuvaksi.				
Sopimus erääntyy 2.12.2043 2) 5)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	11 756 373,60	8 415 793,08	11 756 373,60	8 415 793,08
Korko maksetaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk
Korko saadaan	3,680	3,680	3,680	3,680
Koronvaihtosopimukset 3. ryhmä				
Tulevaisuudessa voimaan tulevat koronvaihtosopimukset suojaavat koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi.				
Sopimukset alkavat aikaisintaan 17.2.2018 ja erääntyvät viimeistään 5.9.2051				
Sopimus erääntyy 30.9.2050 3) 4) (alkaen 30.9.2020)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00	30 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-14 737 373,91	-7 736 923,43	-14 737 373,91	-7 736 923,43
Korko maksetaan	2,120	2,120	2,120	2,120
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus erääntyy 7.5.2023 (alkaa 7.5.2020)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 052 398,00	-319 530,00	-1 052 398,00	-319 530,00
Korko maksetaan	0,404	0,404	0,404	0,404
Korko saadaan	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk	Euribor 3 kk
Sopimus erääntyy 5.6.2026 (alkaen 7.6.2021)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	40 000 000,00	0,00	40 000 000,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-386 260,00	0,00	-386 260,00	0,00
Korko maksetaan	0,171		0,171	
Korko saadaan	Euribor 3 kk		Euribor 3 kk	
Sopimus erääntyy 22.8.2050 (alkaen 20.8.2020)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000 000,00	0,00	50 000 000,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	6 665 380,83	0,00	6 665 380,83	0,00
Korko maksetaan	0,163		0,163	
Korko saadaan	Euribor 6 kk		Euribor 6 kk	

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sopimus erääntyy 21.8.2051 (alkaen 20.8.2021)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000 000,00	0,00	50 000 000,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	6 960 843,22	0,00	6 960 843,22	0,00
Korko maksetaan	0,160		0,160	
Korko saadaan	Euribor 3 kk		Euribor 3 kk	
Sopimus erääntyy 22.9.2036 (Turun Seudun Puhdistamo Oy) (alkaen 22.9.2026)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	9 756 095,00	9 756 095,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 401 029,16	-788 961,97	0,00	0,00
Korko maksetaan	3,480	3,480		
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk		
Sopimus erääntyy 23.10.2031 (Turun Seudun Puhdistamo Oy) (alkaen 23.10.2020)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 500 000,00	0,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	606 949,00	0,00	0,00	0,00
Korko maksetaan	-0,170			
Korko saadaan	Euribor 6 kk			
Sopimus erääntyy 3.7.2038 (Turun Seudun Puhdistamo OY) (alkaen 3.7.2023)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	0,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	1 740 424,00	0,00	0,00	0,00
Korko maksetaan	0,157			
Korko saadaan	Euribor 6 kk			
Sopimus erääntyy 15.8.2046 (Turun Seudun Vesi Oy) (alkaen 15.8.2031)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	50 000 000,00	50 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-9 330 561,00	-4 099 674,00	0,00	0,00
Korko maksetaan	2,080	2,080		
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk		
Sopimus erääntyy 5.9.2051 (Turun Seudun Vesi Oy) (alkaen 5.9.2031)				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	25 000 000,00	25 000 000,00	0,00	0,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-11 198 763,23	-4 761 453,45	0,00	0,00
Korko maksetaan	1,820	1,820		
Korko saadaan	Euribor 6 kk	Euribor 6 kk		
Yhteensä nimellisarvot	919 991 460,00	793 567 070,00	630 000 000,00	500 000 000,00
Yhteensä käypät arvot (pankin ilmoituksen mukaan)	-74 485 735,24	-44 912 125,51	-20 260 964,66	-17 148 175,63

- 1) Vastapuolella oikeus jatkaa sopimusta 10 vuodella vuonna 2022.
- 2) Vastapuolella oikeus keskeyttää sopimus 2028. Kaupungilla on sama oikeus koronvaihtosopimukseen kohdistuvassa lainassa.
- 3) Koronvaihtosopimuksen korkosuoja rajoittuu 5 %:n (3 kk:n euribor).
- 4) Sopimuksessa on molemmilla osapuolilla n. Break Clause eli purkioikeus markkinahintaan vastapuolen luottoriskin vähentämiseksi.
- 5) Sopimuksessa on vakuussopimus vastapuolen luottoriskin vähentämiseksi, joka koskee molempia osapuolia.

Kaupunginhallituksen (Kh 4.3.2019 § 92) määrittämä kaupungin suojausasteen väli on 40 - 90 % korollisesta kokonaisvelasta.

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

Emon suojausaste oli 620 meur eli 84 % per 31.12.2019, josta kiinteäkorkoiset lainat oli 210 meur ja aktiiviset koronvaihtosopimukset 410 meur.

Emon korollisen velan efektiivinen korko oli 1,25 % vuonna 2019 mukaan lukien voimassa olevat suojaukset.

Vuosi (kaupungin taloussuunnitelma)	Korollinen velka	Suojausten määrä (kiinteät korot)	Suojaus-taso
31.12.2019	742	620	84 %
31.12.2020	924	820	89 %
31.12.2021	1030	870	84 %
31.12.2022	1125	920	82 %
31.12.2023	1201	970	81 %

Konsernin vastuu Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin koronvaihtosopimuksista:

Nimellisarvo	Päätymispäivä	Korko saadaan	Kork maksetaan	Käypäarvo 31.12.2019
8 000 000	27.8.2025	Euribor 6 kk	2,85	-814 334
20 000 000	25.1.2021	Euribor 3 kk	2,73	-7 969 172
20 000 000	10.10.2021	Euribor 3 kk	1,64	-718 540
30 000 000	30.3.2033	Euribor 3 kk	1,52	-4 826 905
20 000 000	28.6.2023	Euribor 3 kk	1,60	-1 328 754
98 000 000				-15 657 706
Turun kaupungin konsernivastuu 30,5 %				-4 775 600

	Konserni		Turun kaupunki	
	2019	2018	2019	2018
Päästöoikeudet				
Turku Energian päästöoikeudet				
Hallussa olevien päästöoikeuksien määrä 31.12. (CO ₂ tonnia)	2 174 021	2 174 021	0	0
Toteutuneiden päästöjen määrä (CO ₂ tonnia)	321 719	436 697	0	0
Päästöoikeuksien ostot (euroa)	5 549 580,00	1 275 260,00	0,00	0,00
Päästöoikeuksien myynnit (euroa)	0,00	504 750,00	0,00	0,00
Vireillä olevat oikeudenkäynnit				
Hallinto-oikeus	53 262,62	0,00	53 262,62	0,00
Korkein hallinto-oikeus	3 672 000,00	3 672 000,00	3 672 000,00	3 672 000,00
Korkein oikeus	44 009,00	44 009,00	44 009,00	44 009,00
Varsinais-Suomen käräjäoikeus	8 943 876,50	9 332 730,59	8 943 876,50	9 332 730,59
Markkinaoikeus	5 680,00	62 327,00	5 680,00	62 327,00
Vireillä olevat oikeudenkäynnit yhteensä	12 718 828,12	13 111 066,59	12 718 828,12	13 111 066,59

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. Henkilötyövoima 31.12.

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Kaupunginjohtajan toimiala	899,0	938,7
Kaupunkiympäristötoimiala	317,8	305,0
Hyvinvointitoimiala	4 286,8	4 321,8
Sivistystoimiala	3 774,4	3 695,7
Vapaa-aikatoimiala	624,6	619,0
Muut toimielimet ja yhteisöt	564,7	538,9
Henkilöstötyövoima yhteensä	10 467,3	10 419,1

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä vuoden 2018 kaupungin työvoimaluvuksi ilmoitettiin 10 418,5 henkilötyövuotta. Luvut ovat täsmennyneet v. 2020 tammikuussa tehdyssä tarkistuksessa (palkkatietojärjestelmän tietoihin muutetaan takautuvasti esim. takautuvat eläkepäätökset ym. palkanmaksuun vaikuttavat asiat).

43. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

Henkilöstökulut ovat yhteensä 510.350.789,30 euroa ja ne on eritelty tuloslaskelmassa.

Pysyviin vastaaviin aktivoitu kaupungin oman työn osuus, yhteensä 1.776.962,32 euroa on kirjattu valmistus omaan käyttöön –tilin kautta taseeseen tuloslaskelmaan kirjattuja henkilöstökuluja vähentämättä.

44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Keskustan Turun Kunnallisjärjestö Ry	10 857,16	10 875,56
Keskustan Varsinais-Suomen Piiri Ry	768,00	568,50
Kokoomuksen Turun Aluejärjestö R.y.	53 742,00	54 506,00
Perussuomalaiset Varsinais-Suomen Piiri Ry	483,00	299,25
Sininen Tulevaisuus	1 153,07	1 270,10
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	2 418,78	1 900,89
Svenska Folkpartiet I Åboland R.F.	13 858,34	13 998,21
Suomen Kommunistisen Puolueen Turun piirijärjestö ry	112,50	0,00
Svenska Folkpartiet	70,00	0,00
Turun Perussuomalaiset Ry	11 287,72	11 535,07
Turun Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö R.Y.	54 166,36	52 727,58
Turun Vihreä Kunnallisjärjestö Ry	60 022,96	58 615,40
Vasemmistoliiton Turun Kunnallisjärjestö Ry	48 343,67	49 228,64
Vasemmistoliitto V-S	2 379,38	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	259 662,94	255 525,20

45. Tilintarkastajien palkkiot

	Turun kaupunki	
	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	-59 741,80	-41 740,52
Palkkiot yhteensä	-59 741,80	-41 740,52

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot

46. Intressitahot

Turun kaupunki				
	2019	2018		
	Liiketoimen arvo	Liiketoimen arvo	Intressisuhteen luonne	Muut tiedot
Turun musiikkijuhlasäätiö sr	366 000,00	286 000,00	esittävän taiteen tukeminen sopimusperusteisesti	
Kiinteistö Oy Turun Monitoimihalli	836 692,80	841 664,71	liikuntaolosuhteiden tukeminen	osa liiketoimen arvosta voidaan laskea kaupalliset ehdot täyttäväksi
Turun Kaupunginteatteri Oy	6 629 840,04	6 543 711,00	esittävän taiteen tukeminen sopimusperusteisesti	

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot V-S Aluepelastuslaitos

Varsinais-Suomen Aluepelastuslaitoksen tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA 1.1.2019 - 31.12.2019

	2019	2018
	EUR	EUR
Liikevaihto	39.848.704,50	38.977.309,95
Liiketoiminnan muut tuotot	5.335.781,47	5.449.501,87
Materiaalit ja palvelut	-8.801.159,32	-9.181.786,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-2.232.602,94	-2.467.443,68
Palveluiden ostot	-6.568.556,38	-6.714.343,04
Henkilöstökulut	-28.590.117,63	-27.432.676,98
Palkat ja palkkiot	-23.478.329,21	-22.465.799,24
Henkilösivukulut	-5.111.788,42	-4.966.877,74
Eläkekulut	-4.258.027,39	-3.912.356,43
Muut henkilösivukulut	-853.761,03	-1.054.521,31
Poistot ja arvonalentumiset	-1.930.386,18	-1.825.698,33
Suunnitelman mukaiset poistot	-1.930.386,18	-1.825.698,33
Liiketoiminnan muut kulut	-5.979.451,08	-5.694.873,89
Vuokratulot	-5.617.000,99	-5.463.300,43
Muut liiketoiminnan kulut	-362.450,09	-231.573,46
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-116.628,24	291.775,90
Rahoitustuotot ja -kulut	4.737,40	1.896,90
Muut rahoitustuotot	4.737,40	2.019,90
Muut rahoituskulut	0,00	-123,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-111.890,84	293.672,80
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-111.890,84	293.672,80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-111.890,84	293.672,80
Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,1	2,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,1	2,8
Voitto, %	-0,3	0,8

TASE 31.12.2019

	2019	2018		2019	2018
	EUR	EUR		EUR	EUR
PYSYVÄT VASTAAVAT	10.474.712,30	10.586.603,14	OMA PÄÄOMA	10.457.377,45	10.569.268,29
Aineettomat hyödykkeet	3.993,18	8.349,37	Edellisen tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10.569.268,29	10.275.595,49
Aineettomat oikeudet	3.993,18	8.349,37	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-111.890,84	293.672,80
Aineelliset hyödykkeet	10.470.719,12	10.578.253,77			
Koneet ja kalusto	9.305.765,89	8.650.366,50	VIERAS PÄÄOMA	7.212.841,39	8.470.012,86
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1.164.953,23	1.927.887,27	Lyhytaikainen	7.212.841,39	8.470.012,86
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7.195.506,54	8.452.678,01	Ostovelat	1.335.669,15	2.144.099,35
Saamiset	7.193.806,54	8.452.478,01	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1.113.348,45	1.100.967,67
Lyhytaikaiset saamiset	7.193.806,54	8.452.478,01	Siirtovelat	4.763.823,79	5.224.945,84
Myyntisaamiset	233.082,33	249.111,00			
Saamiset kunnalta	3.669.144,85	7.035.800,06	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17.670.218,84	19.039.281,15
Muut saamiset	2.239,53	6.870,06			
Siirtosaamiset	3.289.339,83	1.160.696,89			
Rahat ja pankkisaamiset	1.700,00	200,00			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17.670.218,84	19.039.281,15			

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	59,2	55,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	16,0	19,1
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	10.457	10.569

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot V-S Aluepelastuslaitos

RAHOITUSLASKELMA 1.1.2019 - 31.12.2019

	2019	2018
	EUR	EUR
Toiminnan rahavirta	1.724.538,40	2.093.047,13
Liikelylimäämä (-alijäämä)	-116.628,24	291.775,90
Poistot ja arvonalentumiset	1.930.386,18	1.825.698,33
Rahoitustuotot ja -kulut	4.737,40	1.896,90
Tulorahoituksen korjauserät	-93.956,94	-26.324,00
Investointien rahavirta	-1.724.538,40	-2.093.047,13
Investointimenot	-4.352.385,73	-3.116.961,36
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2.533.890,39	997.590,23
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	93.956,94	26.324,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,00	0,00
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset	1.500,00	0,00
Saamisten muutos kunnalta / kuntayhtymältä	3.366.655,21	185.930,74
Saamisten muutos muilta	-2.107.983,74	-657.879,97
Korottomien velkojen muutos muilta	-1.257.171,47	471.949,23
Rahoituksen rahavirta	1.500,00	0,00
Rahavarojen muutos	1.500,00	0,00
Rahavarojen muutos	1.500,00	0,00
Rahavarat 31.12.	1.700,00	200,00
Rahavarat 1.1.	200,00	200,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Investointien tulorahoitus, %	100,0	100,0
Quick ratio	1,0	1,0
Current ratio	1,0	1,0

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot Vahinkorahasto

Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA 1.1.2019 - 31.12.2019

	2019 EUR	2018 EUR
Liikevaihto		
Liiketoiminnan muut kulut	-159.705,35	-75.007,99
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-159.705,35	-75.007,99
Rahoitustuotot ja -kulut	2.510.027,52	616.984,45
Korkotuotot	880.334,65	1.012.953,60
Muut rahoitustuotot	2.324.601,55	4.470.249,41
Muut rahoituskulut	-694.908,68	-4.866.218,56
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	2.350.322,17	541.976,46
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	2.350.322,17	541.976,46
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	75.007,99
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2.350.322,17	616.984,45

TASE 31.12.2019

	31.12.2019 EUR	31.12.2018 EUR		31.12.2019 EUR	31.12.2018 EUR
PYSYVÄT VASTAAVAT	10.000.000,00	10.000.000,00	OMA PÄÄOMA	47.627.674,82	45.277.352,65
Sijoitukset	10.000.000,00	10.000.000,00	Muut omat rahastot	22.672,24	22.672,24
Muut lainasaamiset	10.000.000,00	10.000.000,00	Edellisen tilikauden ylijäämä (alijäämä)	45.254.680,41	44.637.695,96
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2.350.322,17	616.984,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT	37.627.674,82	35.277.352,65			
Saamiset	3.209.428,75	3.603.583,12			
Lyhytaikaiset saamiset	3.209.428,75	3.603.583,12			
Saamiset kunnalta	2.982.148,18	3.423.251,79			
Siirtosaamiset	227.280,57	180.331,33			
Rahoitusarvopaperit	34.418.246,07	31.673.769,53			
Osakkeet ja osuudet	20.589.521,47	19.362.002,32			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	13.828.724,60	12.311.767,21			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	47.627.674,82	45.277.352,65	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	47.627.674,82	45.277.352,65

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot Vahinkorahasto

RAHOITUSLASKELMA 1.1.2019 - 31.12.2019

	2019	2018
	EUR	EUR
Toiminnan rahavirta	2.350.322,17	541.976,46
Liikelylimäämä (-alijäämä)	-159.705,35	-75.007,99
Rahoitustuotot ja -kulut	2.510.027,52	616.984,45
Toiminnan ja investointien rahavirta	2.350.322,17	541.976,46
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset	394.154,37	-2.412.966,27
Saamisten muutokset kunnalta / kuntayhtymältä	441.103,61	12.076.252,21
Saamisten muutokset muilta	-46.949,24	10.781,52
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	-14.500.000,00
Rahoituksen rahavirta	394.154,37	-2.412.966,27
Rahavarojen muutos	2.744.476,54	-1.870.989,81
Rahavarojen muutos	2.744.476,54	-1.870.989,81
Rahavarat 31.12.	34.418.246,07	31.673.769,53
Rahavarat 1.1.	31.673.769,53	33.544.759,34

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot Turun Työterveystalo

Turun Työterveystalon tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA 1.1.2019 - 31.12.2019

	2019	2018
	EUR	EUR
Liikevaihto	5.355.013,78	6.469.018,88
Liiketoiminnan muut tuotot	565.064,21	563.689,31
Materiaalit ja palvelut	-1.744.850,70	-1.668.023,69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-133.803,26	-147.329,51
Ostot tilikauden aikana	-133.803,26	-147.329,51
Palveluiden ostot	-1.611.047,44	-1.520.694,18
Henkilöstökulut	-3.545.210,10	-4.334.569,55
Palkat ja palkkiot	-2.939.536,23	-3.588.164,89
Henkilösivukulut	-605.673,87	-746.404,66
Eläkekulut	-513.911,60	-615.218,16
Muut henkilösivukulut	-91.762,27	-131.186,50
Liiketoiminnan muut kulut	-526.665,94	-604.139,78
Vuokrakulut	-511.591,37	-580.428,27
Muut liiketoiminnan kulut	-15.074,57	-23.711,51
Liikeylijäämä (-alijäämä)	103.351,25	425.975,17
Rahoitustuotot ja -kulut	355,26	324,35
Muut rahoitustuotot	368,39	324,35
Muut rahoituskulut	-13,13	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	103.706,51	426.299,52
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	103.706,51	426.299,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	103.706,51	426.299,52
Tuloslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,7	7,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,7	7,2
Voitto, %	1,9	6,6

TASE 31.12.2019

	2019	2018		2019	2018
	EUR	EUR		EUR	EUR
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7.211.704,47	7.228.315,63	OMA PÄÄOMA	6.203.663,79	6.099.957,28
Saamiset	7.211.704,47	7.228.315,63	Edellisen tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6.099.957,28	5.673.657,76
Lyhytaikaiset saamiset	7.211.704,47	7.228.315,63	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	103.706,51	426.299,52
Myyntisaamiset	137.030,32	421.481,55			
Saamiset kunnalta	7.074.674,15	6.696.834,08	VIERAS PÄÄOMA	1.008.040,68	1.128.358,35
Siirtosaamiset	0,00	110.000,00	Lyhytaikainen	1.008.040,68	1.128.358,35
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7.211.704,47	7.228.315,63	Ostovelat	164.774,55	164.269,75
			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	125.873,93	156.732,87
			Siirtovelat	717.392,20	807.355,73
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7.211.704,47	7.228.315,63

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	86,0	84,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	17,0	16,0
Kertynyt yli-/alijäämä (1.000 €)	6.204	6.100

Tilinpäätös 2019

Tilinpäätöksen liitetiedot Turun Työterveystalo

RAHOITUSLASKELMA 1.1.2019 - 31.12.2019

	2019	2018
	EUR	EUR
Toiminnan rahavirta	103.706,51	426.299,52
Liiketoimintaa (-alijäämä)	103.351,25	425.975,17
Rahoitustuotot ja -kulut	355,26	324,35
Toiminnan ja investointien rahavirta	103.706,51	426.299,52
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-103.706,51	-426.299,52
Saamisten muutokset kunnalta / kuntayhtymältä	-377.840,07	-312.108,01
Saamisten muutokset muilta	394.451,23	-152.246,34
Korottomien velkojen muutos muilta	-120.317,67	38.054,83
Rahoituksen rahavirta	-103.706,51	-426.299,52
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	3.883.567	4.555.577
Quick ratio	7,2	6,4
Current ratio	7,2	6,4

Tilinpäätös 2019

Luettelot ja selvitykset

12. Luettelot ja selvitykset

12.1 Tilinpäätökseen sisältyvien tunnuslukujen laskentakaavat

TULOSLASKELMA

KAUPUNKI JA KONSERNI

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista (Toimintatuotot/Toimintakulut, %)

$100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

$100 \times \text{Vuosikate} / \text{poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate € / asukas

Asukasmäärä Tilikauden lopussa

TASEYKSIKÖT

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset keskimäärin tilikaudella})$

* Tunnusluvun tase-erät eli sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$100 \times (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tuotto, % -tunnusluvussa sijoitetuna pääomana huomioon. Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Voitto %

$100 \times (\text{Yli- ja alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

RAHOITUSLASKELMA

KAUPUNKI JA KONSERNI

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden toiminnan ja investointien rahavirta –välitulosten yhteissumma

Investointien tulorahoitus, %

$100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
[omahankintameno = käyttöomaisuusinvestoinnit – (rahoitusosuudet)]

Laskennallinen lainanhoitokate

$(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Jos lainakannasta enemmän kuin 20% on kertalyhenteisiä, otetaan lainanlyhennykseksi laskennallinen vuosilyhennys jakamalla ed. mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset

Tilinpäätös 2019

Luettelot ja selvitykset

Lainanhoitokate

(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Jos lainakannasta 20% tai alle on kertalyhenteisiä lainoja, käytetään todellisia lainanlyhennyksiä.

Kassan riittävyys, pv

*365 pv * Rahavarat 31.12 / Kassasta maksut tilikaudella*

Rahavarat = Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset 31.12.

Kassasta maksut =

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Tilikauden verot (konserni)

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Asukasmäärä

TASEYKSIKÖT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €

Tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden toiminnan ja investointien rahavirta –välitulosten yhteissumma

Investointien tulorahoitus, %

100 x (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno

[omahankintameno = käyttöomaisuusinvestoinnit – (investointien rahoitusosuudet)]

Laskennallinen lainahoitokate

= (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut – Tuloverot) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Jos lainakannasta enemmän kuin 20% on kertalyhenteisiä, otetaan lainanlyhennykseksi laskennallinen vuosilyhennys jakamalla ed. mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset

Lainanhoitokate

(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut – Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Jos lainakannasta 20% tai alle on kertalyhenteisiä lainoja, käytetään todellisia lainanlyhennyksiä.

Quick ratio

(Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio

(Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Tilinpäätös 2019

Luettelot ja selvitykset

TASE

KAUPUNKI JA TASEYKSIKÖT

Omavaraisuusaste, %

$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
(Käyttötulot = toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet)
(Käyttötulot, liikelaitokset = Liikevaihto + Liiketoiminnan muut tuotot + Tuet ja avustukset)

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas (ei taseyksikölle)

[Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12. 1000 €

Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + liikelaitoksilla korotomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Lainakanta, € / asukas (ei taseyksiköille)

Lainakanta 31.12. / Asukasmäärä

Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 € (ei taseyksikölle)

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas (ei taseyksikölle)

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12. 1000 € (ei taseyksiköille)

Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Asukasmäärä (ei taseyksiköille)

KONSERNI

Konsernin omavaraisuusaste, %

$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuudet} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas (ei liikelaitokselle)

[Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €

Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainat, € / asukas

Lainakanta 31.12. / asukasmäärä

Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Tilinpäätös 2019

Luettelot ja selvitykset

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa / asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €

Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Kaupungin asukasmäärä

HENKILÖSTÖ

Kaupungin työvoiman käyttö (HTV) 31.12. ja henkilölukumäärä 31.12.

Henkilöstö ilmoitetaan henkilötyövuosiksi muutettuna sekä henkilöstön lukumääränä 31.12. Henkilötyövuosiin ja henkilöstön lukumäärään lasketaan mukaan toistaiseksi palkatut päätoimiset, määräaikaiset, tukitoimenpitein työllistetyt ja oppisopimussuhteiset. Lukumääriin ei lasketa palkkionsaajia, omais- ja perhehoitajia, sopimuspalomiehiä eikä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia henkilöitä.

Työvoima = kaikkien henkilöiden kaikkien palvelussuhteiden (lukuun ottamatta palkkionsaajia, omais- ja perhehoitajia, sopimuspalomiehiä sekä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia) kalenteripäivät vähennettynä kaikkien palkattomien poissaolojen kalenteripäivillä = palkalliset päivät kalenteripäivinä. Tämä luku on jaettu tarkastelujakson kalenteripäivillä, jolloin on saatu keskimääräinen henkilöjaksosen lukumäärä.

Henkilöstön lukumäärästä 31.12. ilmoitetaan erikseen kokoaikaisen ja osa-aikaisen henkilöstön lukumäärä.

Tilinpäätös 2019

Luettelot ja selvitykset

TURUN KAUPUNKI

12.2. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA 2019

KIRJANPITOKIRJAT

Pääkirjat
Päiväkirjat
Ostoreskontra
Myyntireskontra
Käyttöomaisuuskirjanpito
Palkkakirjanpito
Varastokirjanpito
Antolainalaskutus ja -reskontra
Henkilöstökassakirjanpito
Rahastokirjanpito
Konsernitilinpäätöksen yhdistelylaskelmat

SÄILYTYSTAPA

sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto
paperituloste
sähköinen säilytys

Tase-erittelyt
Tilinpäätös ja toimintakertomus

sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto sekä paperitulosteet erikseen sidottu, pysyvä säilytys

Ostolaskut

sähköinen säilytys (SIPS)

Muistiot

SAP-muistiot

sähköinen säilytys (SAP) ja sähköinen arkisto sekä paperitulosteet sähköinen säilytys (SIPS)

Tiliotteet

sähköinen säilytys (SARKK)

TOSITELAJIT

Pääkirjaviennit:

AB Kirjanpitotosite
SA Pääkirjatilittosite
ZA Tilin avaussaldo
ZO Veron oikaisutosite

Myyntireskontra:

DA Asiakastosite
DG Asiakkaat -hyvitys
DR Asiakkaat -lasku
DV Viivästyskorkolasku
DZ Asiakkaat -maksu
ZD Luottotappiokirjaus

Ostoreskontra:

KA Toimittajatosite
KG Toimittajat -hyvitys
KP Tilien ylläpito
KR Toimittajat -lasku
KZ Toimittajat -maksu

Käyttöomaisuuskirjanpito:

AA Käyttöomaisuuskirjaus
AF Poistokirjaukset
AZ Purkamisen tositelaji

Hankinta:

RE Lasku -brutto
PR Hinnan muutos

Liittymät:

K1 Kirjanpitoliihtymä
K2 Kirjanpitoliihtymä
PA Palkat
JA Jaksotukset
ML Matkalaskutosite

Myynti:

RV Laskun siirto

Varastokirjanpito:

WA Tavarán luovutus
WE Tavarán vastaanotto
WI Inventointitosite
WL Varastosta otto/toimitus

Konsernitilinpäätös:

Käyttöomaisuuden sisäisten katteiden eliminointitositteet
Oman pääoman ehtoisten sijoitusten eliminointitositteet